

סדר

עבודת הקודש

להרב חיד"א

רבי יוסף חיים דוד

אזולאי זיע"א

זכר צדיק לברכה

עם שיבעה כוכבי לכת

מורה באצבע, צפורן שמיר, קשר גודל, כף אחת, יוסף

בסדר, סנסן ליאיר, שומר ישראל

” נר ה' נשמת אדם ”

ספר זה הודפס לעילוי נשמת מור אבי ע"ה

רודף צדקה וחסד

מוקיר תלמידי חכמים ומשמשן נאמנה

שמעון בר איזה איבגי ז"ל

נפטר ביום יד' בחשוון תשס"ח

צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד

ותהי נפשו צרורה בצרור החיים

תוכן ענינים

ספר מורה באצבע

ספר צפורן שמיר

ספר קשר גודל

ספר כף אחת

ספר יוסף בסדר

ספר סנסן ליאיר

ספר שומר ישראל

מבוא

עבודת הקודש הוא שם כללי לשבעה מספרי רבנו מרן החיד"א זצ"ל, המכונים "שבעה כוכבי הלכת", והם "א. מורא באצבע, ב. צפורן שמיר, ג. קשר גודל, ד. כף אחת, ה. יוסף בסדר, ו. סנסן ליאיר, ז. שומר ישראל".

צירוף שבעה ספרים אלה יחד, לא נעשה ע"י רבנו החיד"א זצ"ל, ואף שם "עבודת הקודש" לא ניתן על ידו, אומנם זכה המחבר, רבנו החיד"א זצ"ל, שבעוד בחיים חי'תו הוקבע לספריו השם "עבודת הקודש", וזה ע"י המדפיס בזאלקווא בשנת תקס"ד, אשר הדפיס את הספרים "מורה באצבע" ו" ציפורן שמיר" בשם כללי "עבודת הקודש", בראש הספר מתנוססת הסכמתו של רשכבה"ג מוהר"ר אפרים זלמן מרגליות זצ"ל וז"ל:

"כל מבקש ה' ודרך הישרה ישית ליבו למסילה דרך גבעת המורה וכו' המה יצאו מן העיר וקדיש איש אלוקים קדוש הגאון המפורסם בוצינא קדישא חכם היים יוסף דוד אזולאי עד שבחברון זרח אור תורתו ואחרי כן תקע אהולו אהל של תורה ק"ק ליורנו יע"א והאיר פני תבל בחוכמתו בחיבוריו הנוראים והנפלאים אפס קצתם ראינו".

מאז התקבל השם "עבודת הקודש" אצל כל המדפיסים, בין אשכנזי ובין בספרד, בשנת תר"א הספר הדפיס בירושלים המדפיס מוהר"ר ישראל ב"ק ז"ל את המהדורה ה-21 של הספרים "מורא באצבע" ו" צפורן שמיר", והוסיף עליהם את שאר חמשת הספרים הנמנים למעלה, את כל הספר הדפיס בשם כללי "עבודת הקודש", ומונה את הספרים בשם "שבעה כוכבי לכת" השם והסדר התקבלו ע"י כל המדפיסים, ולפי הסדר הזה סדרנו גם במהדורה הנוכחית.

ספר זה התקבל בהתלהבות מרובה ונדפסו ביותר משישים מהדורות שונות מוהר"ר חיים פלאני זצ"ל מביא בשם זקנו כמהר"ר יוסף רפאל חזן זצ"ל בעל חקר לב וז"ל:

"כי בראותי גודל חכמת תורתו מהרב הגדול ומפורסם חיד"א ז"ל אשר בספריו הקדושים כי רבים המה בגופי הלעות אמרות טהורות ודרושים נחמדים איני מתקנה בו, כי אם על ספריו הקטנים כמו מורא באצבע ולב דוד וכדומה להם, שהוא מוסר ודינים שיד כל אדם שווה בו וכו' והיה משבח בתהלותיו החיבורים הללו יורת ויותר מכל שאר החיבורים הנוראים, יען כי נמצאים בתוכם מוסר מלאכים ודינים המדריכים לאדם ליראת השם ולעבודו בלבב שלם".

ועתה אזרתי חיל לזכות הרבים, להפיצו בעקב ולחלקו בישראל, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתא לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו, ולמנוחת הרב הגאון המחבר הרב חיים יוסף דוד אזולאי זכר צדיק לברכה

ויהי רצון מלפני ה' יתברך ובזכות הרב חיד"א זצ"ל שיאיר קודשא בריך הוא מולי בקרוב ויקים שכינתא מעפרה בעגלה ובזמן קריב אמן כן יהי רצון.

כ"ד הקטן המוציא לאור.

ספר מורה באצבע

תוכן עניינים

סימן א' – הנהגות פרטיות

סימן ב' – סדר הלילה

סימן ג' – סדר היום

סימן ד' – סדר שבת קודש

סימן ה' – סדר ימי החול

סימן ו' – סדר עולת חודש בחודשו

סימן ז' – סדר נכון לחודשי השנה : חודש ניסן

סימן ח' – מאיר עד אלול

סימן ט' – מתשרי עד אדר

סימן י' – בדברים שאדם דש , יהיה מזורז ומקודש.

יהי רצון מלפני יהוה יתברך שבזכות הספר הקדוש הזה ובזכות העמל שלי בו יהי רצון מלפני השם יתברך שאזכה לחופה ולהתחתן השנה הזו שנת התש"ע הבאה עלינו לטובה ולברכה . ויבוטלו כל המקטרגים מעליי ביטול גמור אכי"ר . יוכל בן שמעון וחנה אבני .

סימן א'

הנהגות פרטיות. הגידו האותיות:

[א] קודם כל לימוד וכל מצוה טוב להרהר תשובה ואחר כך יאמר נא ישראל לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, ברחילו ורחימו ורחימו ורחילו. ליתדא שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל:

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו. ומעשה ידינו כוננה עלינו. ומעשה ידינו כוננהו. ואל תשגיה במי שזלזל בזה כמו שכתבתי בקונטרס שמחת הרגל בס"ד:

[ב] יכוין במחשבתו שמקיים מצותו יתברך לעשות רצונו, ושיש סודות הרבה בתורה ובמצות, ומכוין לתקן שרשי התורה והמצות:

[ג] יקבע עיתים לתורה ביום ובלילה, חק יתן ולא יעבור. וגם בכל עת שהוא פנוי, אף שכבר השלים חקו, לא ימוש ספר התורה מפיו:

[ד] מה טוב שילמוד אחר תפלה עודנו מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין. וישים אל לבו אשר זאת לפנים בישראל שלמים וכן רבים היו כל היום בתפילין, ובדור יתום זה לפחות יהיה לומד איזה שיעור אחת, ולא ישנ"ה בתפילין:

[ה] כשילמוד בטלית ותפילין יכוין ליחד השם המיוחד באופן זה, יעורר היראה לירא מה' מאות י, והאהבה לה' מאות ה ראשונה, והתורה מאות ו, והמצוה (של תפילין) מאות ה אחרונה, ויחד שם המיוחד ביחודא שלים:

[ו] ישתדל להעביר על מדותיו כי זה כל האדם, וישים אל לבו כי הרבה לחטוא, וכמה פעמים לאלפים עשה נגד רצונו יתברך, והכל עליו לתקן ומידו יבוקש, ומה יספיק לעשות סיגופים או מה כחו לקבל יסורין, וזאת העצה מפום ממלל רברבן רבינו משה קורדוביר"ו זצ"ל, פנת יקרת להעביר על מדותיו, ובזה מתכפרין פשעיו, וטוב לו יותר מן הסיגופים ותעניות. ויש בזה להאריך אבל לקצר אני צריך, וזו היא מרגלית שאין להאריך סמא דכולא ואריך:

[ז] בקש שלום ורדפהו, וזו מדת אהרן הכהן אוהב שלום ורודף שלום, והיא סמא דחיי, ואם כך אמרו לבקש שלום אחרים, הדברים קל וחומר לבקש שלום אנשי ביתו וקרוביו. ודע שבמקום שיש מחלוקות השכינה מסתלקת חס ושלום כי היא אימא שלום, ובית שיש בו מחלוקות היא משכן סטרא אחרא חס ושלום:

[ח] וביותר יהיה לו שלום עם אשתו ויזהר לכבדה, ויכוין בכל פרט לכבוד השכינה, והדברים עתיקים:

[ט] אך בפה מתוק ידריכנה לעבודת ה' ולצניעות ודרך ארץ, וירחיקנה מלשון הרע ושאר סדר נשים וסדר נזיקין, ועליו מוטל להוכיחה ולהדריכה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת נד ע"ב):

[י] יזהר מהכעס קטן וגדול, שמחליף נפשו הקדושה בנפש סמרא אחרא, ונעשה הוא עצמו ע"ז טורף נפשו, וכל מה שטרח כל ימיו, בהסתלק נפשו חלף הלך. וכה דיבר האיש קדוש רבינו האר"י ז"ל (עי' שערי קדושה ח"ב שער ד'), כי בעל הכעס אין לו תקון עד אשר ישתדל מאד שלא יכעוס כלל, ואז יתחיל לתקן:

[יא] מאוד יזהר לאשתו שלא תתכעס, כי אמרו בזוהר הקדוש (ח"ב קפב). מאן דאתחבר במארי דרוגזא כמאן דאתחבר לע"ז ממש. ואם כן אף אם האדם קדוש, בהיות אשתו כעסנית צדיק מה פעל:

[יב] יזהר לתת צדקה בכל יום לפחות פרוטה, ויכוין ליחד שם הויה הקדוש, ויכוין כי רומז זרועו ו, ה' אצבעותיו ה, פרוטה י, ה' אצבעות עני או גבאי ה, והיה מעשה הצדקה שלום:

[יג] מאד יזהר בצדקה, כי היא העולה במקום קרבן בזמן הזה, ומכפרת גם על המזיד, ומצלת מן המות, ומתברך בכמה ברכות, כמבואר בכתובים וברז"ל:

[יד] וביותר יזהר שתהיה צדקתו בסתר ולא יספר צדקותיו, וכל שכן שלא ישתבח בצדקותיו ובחסדיו, והגם שלא יהיה בפירוש, אם עושה המצאות וכונתו להשתבח נענש על זה, כי עבודת ה' צריכה שתהיה בלי שום פניה. ואם מכוין לשם ה' ויצטרף לזה להגדיל שבחו הוא עון פלילי. ובעל נפש יעמיק בזה ויטרח עד שתהיה כל כונתו לשם שמים ותו לא (עי' לקמן צפורן שמיר אות ק"ץ):

[טו] אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ב"ק יז). שעיקר צדקותיו יהיו עם עמלי תורה, וברכים כושלות יאמץ, וכמו שאמר הכתוב (משלי יא, א) שְׁלַח לַחֲמֶךָ עַל פְּנֵי הַמַּיִם, ואין מים אלא תורה כמו שאמרו זכרונם לברכה (ב"ק יז). ואם פקח הוא יזדרז בזה כי מקיים כמה מצות בבת אחת, צדקה, ומחזיק ביד לומדי תורה, ומרביץ תורה שיהיה הת"ח בדעת מיושב ללמוד, ומכבד התורה ולומדיה. ואינו דומה עושה צדקה עם עם הארץ לעושה צדקה עם הראוי. ויגדל שכרו הרבה:

[טז] יזהר להסתיר מעשיו הטובים ולימודו. ואם ישבחוהו, יזכור שלא עשה א' מרובא מחיובו, ולא יתגאה חס ושלום אפילו שמץ מנהו, ולבו יודע שאם עשה איזה דבר, על אחת כמה וכמה חטא וביטל עבודה ותלמודו בתורה, ואפילו במעשיו

הטובים כמה מחשבות זרות עלו על לבו, וכמה קיצר באותן המעשים בכונה וביחוד וכיוצא:

[יז] ילמוד ספרי מוסר תדיר, ואשריו מי שיקבע לימוד בספר הקדוש ראשית חכמה, ומשם יכיר פחיתות מעשיו ותוקף חיובו, ויום יום יתבונן בעניניו:

[יח] יזהר לגמול חסד בגופו ובדבריו ועצותיו וממונו, ולהציל עשוק, אך שלא יהיה במחלוקת כלל, כי יצא שכרו בהפסדו:

סימן ב'

סדר הלילה כי אשב בחשך ה' אור לי. צורי וגואלי:

[יט] ילך להתפלל ערבית בעבור. וקודם ערבית יאמר יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה:

יי צבאות אשרי אדם בוטח בך:

יי הושיעה המלך יעגנו ביום קראנו:

[כ] יאמר לשם יחוד קודשך הוא ושכינתיה. הריני בא להתפלל תפלת ערבית שתיקן יעקב אבינו עליו השלום. לתקן את שרשה במקום עליון:

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו. ומעשה ידינו כוננה עלינו. ומעשה ידינו כוננהו:

[כא] יזהר מאד להתפלל כהוגן, להוציא התיבות כתקן והלכתן. ויחשוב שהוא מברך למלך הכבוד, חרדה ילבש ורעדה יתעטף. ועוד כי מדת הדין היא בחינת הלילה והיא גוברת עתה, וצריך לזהר מאוד מאוד:

[כב] יאמר קריאת שמע בכונה רבה, וביותר בפרשת שמע ישראל, כי מאד עמקו רזי דרוזין יחודו יתברך. ויזהר באמרו תיבת אחד לקצר באלף שלא יתעכב בה כלל, ויאריך בח' וד'. ויכוין שהוא מקבל עול מלכות שמים ביראה ושמחה רבה. ויכוין למסור עצמו על קדושת השם באמת ולב שלם ושמח:

[כג] יאמר ברוך שם וכו' בלחש כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים נו.), ולא כאותם שאינם מקפידים לאומרו בלחש. וקודם ואהבת יקבל עליו עול מצות ית', ובפרט עשרת הדברות, ובפרט מן הפרט "אנכי לא יהיה" רמוזים בפרשת שמע. "לא תשא" רמוז בתיבת ואהבת. "לא תחמוד" בתיבת ביתך. "לא תגנוב" בתיבת דגנך. "לא תרצה" בתיבת ואבדתם. "כבוד או"א" בלמען ירבו. "לא תנאף" בתיבת ולא תתורו. "זכור את יום השבת" בתיבת וזכרתם. "לא תענה" בתיבת אני

ה'. ויכוין כי פרשת ואהבת יש בה מ"ב תיבות כמנין שם מ"ב. פרשת והיה אם שמוע עד ושמתם ע"ב תיבות. את דברי עד סוף הפרשה ו' תיבות כנגד ו' שערי בינה. פרשת ויאמר ע"ב תיבות. ובחזרת הש"ץ ה' אלהיכם משלים רמ"ח, ויכוין שיתוקנו רמ"ח אברים מגופו, נפשו, רוחו, ונשמתו:

[כד] יכוין להתפלל תפלת י"ח בהכנעה. ואם אפשר לומר כל תפלות חול בבכיה אשריו. וירתע כל גופו, כי מי הוא להתפלל לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, אשר כמה רבו רבבות מלאכי השרת מהללים שמו, וכמה מלאכי השרת שלא נתן להם רשות אלא פעם אחת בשמיטה וכו', והוא יתוש מלא הטאות ניתן לו רשות, הלא יקרע סגור לבבו לפחות להכנע ולידע מה שאומר. וישים אל לבו שהוא מתפלל נכה ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש ובית קדשי הקדשים:

[כה] בכריעה ראשונה יכוין יא, יוד מהוי"ה, אלף מאד"ני. ובכריעה שניה אותיות שניות הד. וכשיאמר מודים אנחנו לך יכוין אותיות שלישיות ונ. ולבסוף בחתימת ברכת מודים אותיות רביעיות הי. ליחד יאהדונהי:

[כו] בתחילת העמידה יחשוב עצמו עני ואביון כי הוא דל והלך, ואין עני ודל גלמוד ואפל יחיד בעומד בקבר, וחרדה ילבש. והגם דברכות אמצעיות פשטן של דברים לצרכנו, ואולם הכל הוא רמזים וסודות, מדובר בם נכבדות, עשר ידות במעלות המדו"ת העליונות. ודרך כלל יכוין שהכל ליחד יחוד גדול במדות:

[כז] בשמע קולנו יתודה דרך קצרה, ויכוין עצמו להיות חסיד לעשות נחת רוח ליוצרו. ונוסח הוידוי לקמן אות קכ"ו:

[כח] ולכן אף כשהוא יום שאין בו תחנונים, יאמר בשמע קולנו דרך בקשה, יהי רצון מלפניך. יי אלהינו ואלהי אבותינו. שתזכנו לעסוק בתורה לשמה, במצוות ובגמילות חסדים. ויהיו כל מעשנו לשם שמים. ותזכנו להשלים תיקון נפשנו רוחנו ונשמתנו בגלגול זה. ותפרנסנו פרנסה טובה בהתר ונחת ובריוח. בזכות שמך הקדוש היוצא מפסוק והריקותי לכם ברכה עד בלי די. ומפסוק נסה עלינו אור פניך יי. מלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו חננו ועננו כו'. ויכוין להיות חסיד כמדובר:

[כט] ברצה ישים עצמו עבד עד סוף י"ח:

[ל] יזהר מאד בג' ראשונות וג' אחרונות לכוין מה שמוציא מפיו, ובפרט בברכת אבות יכוין מאד:

[לא] כשיסיים ידקדק באמירת אלהי נצור לשוני מרע, ויבין מה שהוא אומר ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה, ותיבת לכל כוללת בין גדול בין קטן, בין עני ובין עשיר, בין חכם בין טפש, ואיך יקפיד אחר כך ויכעוס. וכתב הרב ספר

חרדים דף ע"ט (מצות התשובה פרק ה') כל בעל תשובה יאמר נצור לשוני כו' בדמעה ובכונה גדולה:

[לב] יפסע ג' פסיעות בהכנעה, וישתחוה כנפטר מלפני המלך:

[לג] מאד יטה און לדברי קדיש ולענות כהוגן אמן, ובקדיש יכוין אמן שהוא גימטריא אידהנויה:

[לד] באמן יהא שמיה רבא יכוין שימחה זכר עמלק (עי' יוסף אומץ סי' כ"ג), ואז שמו וכסאו יתברך שלם. וצריך לענות אמן יהא שמיה רבא בכל כחו וכונתו. אמנם לא ירים קולו באופן שילעינו לקול צעקתו, כי אפשר שיש לו עונש שנותן מקום להחטיא, ועוד דמיחזי כיוהרא או כחוכא, וירא שמים יצא ידי כלם, שיעשה הכנה לומר בכח, והקול יהיה בינוני:

[לה] יאמר אחר כל תפלה עלינו לשבח מעומד, כי עלינו בגימטריא ומעומד (עי' לקמן קשר גדול סי' כ' אות ט'). ויאמר תיבה בתיבה. לא יאמר אבל אנחנו כורעים ומשתחיים, רק יפסיק אחר תיבות לא יושיע, ויאמר ואנחנו משתחיים כו'. יאמר ומושב יקרו ולא ישנה, והוא שבה נורא מאד מלא רזין עילאין. ועיקרו תיקנו יהושע בן נון, ושוב תקן רבן יוחנן בן זכאי לאמרו אחר תפלה, כמו שכתב רבינו האי גאון בתשובה כתב יד, ורבינו האר"י זצ"ל גלה סודו שהוא להמשיך אורות המקיפים. (עי' סידור האריז"ל):

[לו] אחר כך בכל תפלה יאמר על כן נקוה לך. ויכוין מהרה בתפארת עוזך סופי תיבות כהת שם קדוש:

[לז] מנהג טוב לומר אחר כל תפלה מזמור לדוד ה' אורי וישעי (תהלים כז), ובפרט מראש חודש אלול עד הושענא רבא:

[לח] בבואו לבית או בימי חרפ"ו לילות החורף, שהולך לעסקיו למבדק בכתבי חושבניה, לא יסיר מורא שמים מעליו. וטוב לומר בין הפרקים שויתי ה' לנגדי תמיד (שם טז, ח), אשרי איש שלא ישכח כו' (תפלת מוסף לר"ה):

[לט] טוב שירגיל עצמו שלא לאכול הרבה בלילה, כי הוא טוב לגוף ולנפש, לא כאלו האוכלים למעדנים בש"ר להם, רבים שתו וישכרו, כי שם חלקת הסטרא אחרא, אוי להם:

[מ] יזהר לקבוע לימודו בלילה במשניות או בזוהר, או שניהם כאחד טובים:

[מא] משנה אותיות נשמה. וכשקורא סדר זרעים יכוין לתקן אשר פגם במאכלות אסורות ובברכות לבטלה וכיוצא. וכשקורא סדר מועד יכוין לתקן אשר

חטא בחילול שבת וי"ט. וכשקורא סדר נשים יכוין לתקן מה שפגם בעריות ושבועות ונדורים. וכשקורא סדר נזיקין יכוין לתקן מה שחטא לה' במה שהזיק לחברו, כי ההזק עצמו בעי לשלומי. וכשקורא סדר קדשים יכוין לתקן נשמתו הקדושה אשר הוציאה לחולין, ואשר לא נזהר בשחיטה ובדיקה, ולחיוב כרת, ולתפלות בלי כונה. וכשקורא סדר טהרות יכוין לתקן מה שפגם בנדה וקרי ונטילת ידים:

[מב] לימוד המשנה בקול רם ובנחת רוח בשפה ברורה אין ערוך אליו. ואמרו רז"ל (מדרש תלפיות ענף אפוד, בשם ספר מזבח יעקב בשם הארז"ל) שאשר בן יעקב אבינו עליו השלום עומד בפתח גהינם, ולכל הלומד משנה מצילו, וזהו שאמר הכתוב (בראשית מט, כ) מאשר שמנ"ה, אותיות משנה (עי' צוואת ר' שעפטיל בן השל"ה בסו"ס יש נוחלין):

[מג] לפחות בקריאת המשנה ישתדל להבין פירוש התיבות, אף שלא יבין פירוש הענין באמת, שאם לא יבין אף התיבות יש מי שכתב דאינו נחשב לימוד כלל:

[מד] לימוד ספר הזוהר מרומם על כל לימוד, בשגם לא ידע מאי קאמר, ואף שיטעה בקריאתו, והוא תיקון גדול לנשמה, לפי שהגם דכל התורה שמותיו של הקדוש ברוך הוא, מכל מקום נתלבשה בכמה ספורים, ואדם הקורא ומבין הספורים נותן דעתו על פשט הפשוט, אבל ספר הזוהר הן הסודות עצמן בגלוי, והקורא יודע שהם סודות וסתרי תורה, אלא שאינו מובן מקוצר המשיג ועומק המושג:

[מה] זמן הצות לילה היותר נראה הוא י"ב שעות אחר הצות יום כמנהג שעות צרפת. ואם יהיה ער יאמר תיקון הצות המסודר מרבינו האר"י זצ"ל, ובסוף פסוקי הקינות יאמר:

אוי לי על גלות השכינה. אוי לי על חרבן בית המקדש. אוי לי על שריפת התורה. אוי לי על הריגת הצדיקים. אוי לי על חלול שמו הגדול ותורתו הקדושה. אוי לי על כי גבר אויב. אוי לי על צער כל העולמות. אוי לי על צער האבות הקדושים והאמהות הקדושות. אוי לי על צער הנביאים והחסידים והצדיקים אשר בגן עדן. אוי לי על צערו של משיח. עונותינו הטו אלה. ופשעינו האריכו קיצנו. ותפאתינו מנעו הטוב ממנו. אוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם. זה כמה אורך ימים ושנים רבים ורעים. כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאלו נחרב בימיו. על היכלי. עורה נא. על חומותיך וגו':

[מו] ויאמר תקון לאה בסדר זה. משכיל לבני קרח (תהלים מב). שפטני (שם מג). לדוד מזמור לה' הארץ (שם כד). יענך (שם כ). אלהים יחננו (שם סז). הללויה אודה ה' (שם קיא). נוע תנוע (ישעי' כד, כ). בבא אליו נתן הנביא כו' (תהלים נא). וזה הסדר עיקר:

[מז] ואם ישן קודם הצות, ישתדל לישן מתוך דברי תורה. ויאמר קריאת שמע כלה מעומד, ויכוין שאומרה בעמידה לכוין דעתו. ויכוין לקיים מצות קריאת שמע שקרא שלא בזמנה עם הצבור ולא יצא ידי חובתו, לכן עתה יקראנה לצאת ידי חובתו. ויותר נכון לקרותה בזמנה בכונה. ויכוין למסור נפשו בתיבת אחד, ושיהיה תקון להוציא לאור נצוצי הקדושה אשר נתפזרו על ידו. ויכוין להשלים רמ"ח תיבות בהכנעה ומורא. ויאמר סדר קריאת שמע של רבינו האר"י. ואחר וידוי יאמר נסח זה:

הרי אני מקבל עלי ארבע מיתות בית דין. סקילה שריפה הרג וחנוק. לכפר על רוב פשעי. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתעלה עלי כאלו נסקלתי ונשרפתי ונהרגתי ונהנקתי בבית דין הגדול שבירושלים על ידי ארבע אותיות אדני. ויתוקן מה שפגמתי בשמים עשרה אותיות של שלשה שמות היקרים הויה אהיה אדני. ויאיר שם ע"ב באצילות. ושם ס"ג בכריאה. ושם מ"ה בציורה. ושם ב"ן בעשיה. ויתחדו כל השמות יחד גמור. וכל העולמות יתוקנו גמור:

[מח] כשיקיים מצות עונה יזהר מאוד שלא יהיה נראה אור הנר כלל, כי הוא פגם לנפשו וסכנה לולד, ויתגלגל על זה

[מט] אמרו בזוהר (ח"ב דף יא ע"ב) זכאין אינון צדיקיא דרעותא דלהון בקודשא בריך הוא תדיר, כלומר גם בזיווגם. ובוה יבחן הצדיק אשר יראת ה' על פניו. ואשריו המתנהג בקדושה וטהרה לקדש עצמו במותר לו. וזהו בעצם אשר ציונו יוצרנו יתברך שמו לעד (ויקרא יט,ב) קדושים תהיו, כמו שביאר הרמב"ן (שם) דאחר אשר ציונו באיסורי המאכלות והעריות עדיין אפשר כי הן האדם יהיה נבל ברשות התורה, כי השב"ע השב"ע מכל האוכל העולה על שלחן מלכים, מידי דלישראל שרי, ומכמה נשים בכתובה וקידושין. ועל כן אחת דיבר אלהים קדושים תהיו, לקדש עצמו במותר לו, באשתו אמרו (אבות פ"א מ"ה). ויתגבר על יצרו מאד להפשיט תאות החומר שבו. ויכוין לקיים מצותיו יתברך דוקא, ובעניעות ובושה, כי מלא כל הארץ כבודו. וילמד את ביתו להיות לה מחשבות טהורות, כי מאד מאד תלוי ענין הולד באמו, כמו שכתבו הראשונים שהגם כי האיש יתקדש כראוי, אשה לקראתו תפר עצתו, ולא ידע כי כלתו:

[נ] אם הוא אחר שינה, יזהרו איש ואשה שזכו ליטול ידיהם קודם, להעביר רוח רעה, ואם לאו סכנה, כמשו"ל (נדה יג ע"ב) תקצץ, ואל אמ"ה תכלנה:

[נא] יזכור שעתיד ליתן דין וחשבון אפילו על שיחה קלה, וקורות ביתו, עצי עריסתו, הנה מטתו, הן הן עדיו (תענית יא. חגיגה טז.). ומאוד מאוד צריך להזדרז לאזור חיל, כי היצר הרע מסיתו הס"ת כפול, וכל מעייניו להחטיאו, ומסלק מורא שמים בהבלי העולם הזה הקלים ונפסדים, וכל טענותיו בדבר הנראה לפי שעה, כמו שאמר הכתוב (בראשית ג,ו) וכי תאווה הוא לעינים. והבא לטהר מסייעין אותו (יומא לח ע"ב):

[נב] אם יזהר שיהיה בשבת ואחר הצות, אשריו ואשרי בניו אחריו, שלא ישלוט בהם סטרא אחרא, ויכוין ליחד הדודים למעלה:

[נג] כשיהיו ידיהם נקיים מכוסים כהוגן, יכוונו לשם מצוה. ויש אומרים מזמור לדוד ה' רועי וכו' (תהלים כג). ואם הוא לאחר שינה, שצריך לומר ברכת התורה, לא יאמר בפיו אלא בהרהור:

[נד] יתן דעתו ללמד את ביתו בפרק בא סימן, סימנים שמסר יעקב אבינו עליו השלום לרחל אמנו, וביארם מורי זקני הרב בספר חסד לאברהם ז"ל (עי"ש מעין ב' נהר ס"א):

[נה] אחר כך יטול ידיו, ויטול מים צלולים סביב למטתו:

[נו] אם ישן קודם הצות, ישתדל לקום באשמורת לומר תקון הצות:

[נז] יכסה הכלי שבו המים שרחץ ידיו, כי הם מים טמאים, והם יותר ממי רגלים:

[נח] קודם התיקון יברך ברכת השחר, מברכת על נטילת ידים עד ואני אברכם:

[נט] יזהר שלא יאמר שום פסוק קודם ברכת התורה, והגם שבקצת קהלות נתפשט המנהג בפרהסיא לומר כמה פסוקים ואחר כך מברכין הברכות, לאו שפיר עבדי:

[ס] יזהר מאוד כשיקום ממטתו שלא ילך ד' אמות בלי נטילה, וביותר צריכים ליזהר הולכי דרכים בזה, וטרם ישכבו יכינו להם כלי ליטול, וכלי לקבל המים. והמסתכל יפה יזהיר מאוד לאשתו ולמשרתיו יזהרו בזה. ויזהיר לרחוץ ידי הבנים קטנים כראוי, ולא יטמאו כל אשר יגעו, ותשרה הסטרא אחרא בכל חס ושלום:

[סא] לא יטול ידיו ממשרתת אפילו יהודית, הגם שנטלה ידיה תחילה, מפני שהיא נדה כל זמן שלא טבלה, והוא רוצה ליטהר ידיו, על כן לא יטול ידיו מנדה, ואפילו בנטילת ידים לסעודה יש מי שכתב שאין ליטול מנדה:

[סב] כשילבש, יקח המלבוש בצד ימין ויתננו לשמאל, ושוב ילבש:

סימן ג'

סדר היום יומם יצוה ה' חסדו. כן יתן לידידו:

[סג] דין ראשון של ספר הקדוש שולחן ערוך הוא, יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו. ואם חס ושלום בדין ראשון ישלוט עליו יצרו שלא לקיימו, עוד ישוב

ויראה מה יעשה באחריתו. על כן ירנזו אדם יצר הטוב על יצר הרע, וישים אל לבו גם הגהה ראשונה שויתי ה' לנגדי תמיד, כי מלא כל הארץ כבודו, וכביכול הוא רואה בעצלותו והמשכו אחר השינה בעת קימה לקריאת שמע ולתפילה, ויבוש ויכלם, אז ידלג כאיל לעבודת ה'. ונכון שלא ידבר בעניניו מעת אשר יקום, ויהיה דבורו הראשון לברך קונו, וכ"ש שהוא גדר שלא ימשך בדברים עם בני ביתו ומשרתיו קודם שיברך ויתפלל ויפנה ויטול ידיו, כי הוא צורך גדול מאד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות יד ע"ב) שבזה מקבל עליו עול מלכות שמים שלימה, ויש בדבר סוד, וכל זה הוא אף אם יכול לישב כמה שעות וא"צ לפנות, דאם צריך אז פשיטא, כמו שאמרו (שם כג.) הנצרך לנקביו אל יתפלל, וכתבו ז"ל (קהלת רבה ד, יב) שהוא ראשי תיבות ה'כון ל'קראת א'להיך י'שראל:

[סד] יזדרז מאד לילך לבית הכנסת, וירוץ בהליכת בית הכנסת, והכל בישוב שלא יכשיל רואיו שילעיגו עליו וקורא לו שם חסיד שומה:

[סה] צורך גדול וחיוב ללבוש ציצית ותפילין בביתו, ויצא וישק המזוזה, וילך לבית הכנסת מעוטף בעיצית ומעוטר בתפילין, והחמירו מאד בזוהר הקדוש בזה (זוהר ואתחנן דף רסה.):

[סו] לפחות ילבש ציצית ותפילין בחצר בית הכנסת קודם כניסת פתח בית הכנסת, ובכניסתו ישהה מעט ויאמר ואני ברוב חסדך כו' (תהלים ה, ח), בבית אלהים נהלך ברג"ש (שם נה, טו), גימטריא אבגית"ץ:

[סז] באמירת ברוב חסדך יכוין כי אינו ראוי לבא בבית ה' ולבקר בהיכלו, כי היכ"ל גימטריא אדני, אמנם הוא נשען בזכות אברהם הרמוז באמירת ברוב חסדך, ובזכות יצחק הרמוז באמירת אשתחווה אל היכל קדשך כי יצחק נתקדש בהר המוריה, ובזכות יעקב הרמוז בתיבת ביראתך על שם (בראשית כח, יז) ויירא ויאמר מה נורא כו'. ובהכנסו ישתחווה נגד הארון שבו ס"ת, ששם שורה הקדושה:

[סח] יזהר שהציציות יהיו כתקנן, והמדקדקים בודקים הציציות תמיד פן יהיה איזה פסול ותהיה ברכה לבטלה, ועוד רעה שלובש בגד בלי ציצית:

[סט] יזהר להניח שתי זוגות תפילין, בסדר רש"י ובסדר רבינו תם, והגם דאמרו (ב"י סי' ל"ב בשם תשו' מהרי"ל סי' קל"ז) דיש יוהרא, היה בזמנם, אבל עתה נהגו הרבה ללובשם. ובארץ הצבי כמעט רוב החכמים והמשכילים קפדי אזוגי ללבשם, וגם כמה בעלי בתים יראי אלהים לובשים שניהם. ונתפשט המנהג על פי כתבי רבינו האר"י זצ"ל שהם חובה, ולא משום ספק כמו שכתבו הפוסקים. ומה שרצו לתלות בדברי תקוני זהר חדש, נוסחא מוטעת היא, כמו שביארנו בתשובה (ברי"ש קונטרס חיים שאל (סימן א)) בס"ד:

[ע] מה מאד צריך לזהר שלא להסיח דעתו מהתפילין כלל, והוא דבר קשה והעונש גדול, לכן צריך זריזות גדול:

[עא] קודם שיתחיל הזמירות יאמר תפלה אחת מלוקטת ומהודרת, מידי היתה זאת, תמצאנה לקמן בס"ד (בראש קונטרס צפורן שמיר):

[עב] ישים עצמו כעבד ויתחיל הזמירות, ויאמר הכל מתוך הספר, וידע לפני מי הוא עומד, וכל התיבות יאמר כתקנן ביראה ורעדה וקול נמוך:

[עג] פרשת התמיד ופרשת הקטורת יזהר באמירתן מאד. וטוב למנות י"א סמנים באצבעו:

[עד] מעת שיתחיל זמירות יזהר שלא ידבר כלל ועיקר, כי כל הזמירות הוא לתקן עולמות, ואיך יפסיק בדברים בטלים. וכמעט על דרך האמת אינו נכון ללמוד מזמורים וכיוצא בין הדבקים של הזמירות, כי כל הפסוקים והסדר הזה נכון ומתוקן על פי הסוד ורזין עלאין, ולא נכון להפסיק בעניני דברי תורה אחרים שאינם שייכים על פי מדתן. ואם כל זה בדברי תורה, אוי לו למדבר דברים בטלים, והזהר הקדוש (ח"ג עה ע"ב) החמיר מאד מאד דעביד קלנא לשכינתא חס ושלום. ועל פי הדין משיתחיל ברוך שאמר אסור להפסיק, כי ברכת ברוך שאמר נתקנה מימות תנאים ראשונים קודם פסוקי דזמרה, וברכת ישתבח אחריהם, ואיך יפסיק בינתיים. (עי' לקמן צפורן שמיר סי' י"ג אות רי"ד):

[עה] יכוין לקיים מצות מורא בית הכנסת ומצות מורא מהשכינה השורה שם, ונכון לזהר שלא לדבר בבית הכנסת כלל אף שלא בשעת התפלה, כפשט לשון הזהר הקדוש (ח"ב קלא ע"ב):

[עו] כשאומר ואתה מושל בכל יתן ג' פרוטות לצדקה. ויאמר השירה בשמחה רבה כעומד על הים וניצול, ואם כה יעשה יתכפרו לו עונותיו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שמו"ר כד, ג). (עי' לקמן צפורן שמיר סי' י"ב אות כ"ד):

[עז] יזהר בעניית קדישים וברכו ביראה ואהבה ושמחה רבה:

[עה] יאזור חיל בקריאת שמע ככל הכתוב לעיל (אות כ"ב-כ"ג). ויכוין לקיים מצות עשה דקריאת שמע, ואהבת ה', ויחוד ה', ומסירת נפשו על קדושת ה', וזכירת יציאת מצרים, ומצות וראיתם אותו. והקורא בזהר חדש (אחרי נז ע"ב רות דף קי). בעיניו יראה גודל ועוצם ותוקף העונש למי שאינו מכוין בקריאת שמע, וכל קבל דנא רב טוב הצפון הפלא ופלא למקיים מצות קריאת שמע כהוגן (עי' לקמן צפורן שמיר סי' ב' אות כ"ח):

[עט] יסמוך גאולה לתפילה בזריזות יתר מאד. ויכוין שהוא נכח ארץ ישראל, וירושלים, ובית המקדש, ובית קודש הקדשים:

[פ] יסיר כיהו וניעו וכל דבר הטורדו קודם שיתחיל להתפלל. ודע לפני מי אתה מתפלל:

[פא] יכוין בתפילת י"ח שהכל הוא לתקן המדות העליונות. ויזהר להתפלל בלחש, והעיקר הוא שגם הוא עצמו לא ישמע קולו. ויוציא בשפתיו התיבות כתקנן, ולזה צריך זהירות וישוב:

[פב] יזהר מאד להיות אזניו קשובות לחזרת השליח צבור העמידה, כדי שיענה קדושה ואמנים כתקנן, ולא יהי' אמן יתומה כו':

[פג] בג' ראשונות עניית אמן הוא שאמת הדבר, ובאמצעיות ואחרונות כונת אמן שכן יהיה:

[פד] בעניית אמן דברכות יכוין אמן גמטריא יאהדונהי:

[פה] יזהר להיות בקי בדינין הנצרכים כשהוא מתפלל, כגון בדין אם טעה במשיב הרוח ומוריד הגשם, והשאלה, או יעלה ויבא, וכיוצא, שאם לא ידע, מה יעשה כשיקרה לו ספק. ומעיקרא יזכר להתפלל בתוך הספר, ויזדרז לבל ישכח ויצטרך לחזור ויהיו ברכותיו לבטלה:

[פו] באמירת וידוי יכנע מאד ויתחרט ויהיה דעתו לשוב, דאי לאו הכי הקצ"ף יענה, ויתן יד למקטרג לומר הזו גברא אדם הט"ף אומר וידוי בלי דעת וחרטה, וכמדבר אל הדיוט חס ושלום, ומאנה הנחם נפש ירא ה' על הוידוי שאומרים בנשימה אחת כמדבר למשרתו חס ושלום, או לנו:

[פז] בעניית י"ג מדות יזהר לאומרם כהוגן בכונה שלימה, כי רבו סודותיהן והדברים עומדים ברומו של עולם:

[פח] בנפילת אפים יזהר שלא יטה ראשו תוך ידו שהוא סכנה, אלא על זרועו בין הקובד"ו וסמך לו:

[פט] באומרו אליך ה' נפשי אשא קבלנו שבדור יתום זה לא יכוין למסור נפשו על קידוש השם, שיש סכנה בנפילת אפים לכוין כך, רק יכוין שהוא מוסר עצמו בסוד מיתה על קיום התורה והמצות:

[צ] אם הוא יום קריאת התורה, לא ידבר בעוד שמוציאין ספר תורה, כי שעה זו הוא שעת רחמים, ויש סוד גדול. וישמח על ראית ספר תורה ויכבדנו וינשקנו. ואם

יעשה איזה מצוה ממצות ספר תורה ישמח בה, ומנהג העיר שמי שנכנסה אשתו בחודש הט' לעיבורה, נזהר לעשות החדש ההוא מצות פתיחת ההיכל, והוא מנהג יפה ויש לו סמך על דרך האמת. ואם יעלה לספר תורה, יכוין לתקן מה שפגם בכבוד התורה, ואם ישמח בקריאתו, יושפע עליו שפע קדושה מקדושת הספר תורה:

[צא] בעלותו לספר תורה יברך ברכות התורה התיבות כתקנן, ובקול רם, כדי שיענו הקהל אמין. ואל יקפיד על מקום העליה שקראוהו שאינו לפי מה שסובר שהוא כבודו, כי כל זה עצות היצר הרע להחטיאו ולטורדו מעבודת ה'. והרב יוסף האזובי בקצרת כסף דיבר כהוגן לבנו יחידו בשירתו המלאה לה אמי"ר:

[צב] אחר כך יגמור תפלתו כהוגן, ויכוין להוריד שפע מעולם לעולם, כי כל סדר התפלה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, והכל לצורך גדול עצום ורב ורם, ומלאכי אלהים עולים ויורדים בו:

[צג] אחר תפלה ישתדל ללמוד סדר היום בסדר חק לישראל, כי הוא סדר נאה דרך קצרה וכשרה, וזוכה במעט זמן לקרות תנ"ך, ולשנות משנה, וגמרא, וזהר, והאיש הירא ח"ק נתן ולא יעבור, כי הוא תועלת עצום לנפשו קרי"ה נאמנה הזאת נעמי. וגם ילמוד תנ"ך בתרגום כמ"ש האר"י זצ"ל, ושם ימצא הכל מוכן, אמנם יש בו טעיות הרבה וצריך להבין ולהרגיש הטעות. ובנביאים וכתובים ילמוד פעם אחת מקרא ופעם תרגום, ולא יכוין בכונות הכתובים שם, כי הם מלאי השגיאה, גם לא יאמר התפלות שבראש הספר, (ועתה נדפס חק לישראל בסדר יפה ונחמד):

[צד] בבואו לבית לטעום מידי בצפרא, יזהר בברכת האוכל והמשקה, ושיהיה בו שיעור ברכה אחרונה:

[צה] אם אוכל פת הבאה בכסנין, יש מחלוקת בפוסקים עד כמה יוכל לברך על המחיה, ועד כמה יצטרך לברך ברכת המזון. והיותר מוסכם הוא שיאכל פחות מנ"ד דראמא"ס, שהם כחמשה אונסאס מעיר זו (ליוורנו), ואז יברך על המחיה, ואם אכל נ"ד דראמא"ס או יותר עד ע"ב דראמא"ס, נכנס בספק ברכת המזון עד שיאכל ע"ב דראמא"ס, והגם שיש חולקין, סברא זו עיקר, וכן הסכימו כמה אחרונים:

[צו] יברך ברכת על המחיה כתקנה, כי יש מברכין ברכה זו ופוחתין מעיקרא קרי חדא ופרי תלת, וכל זה בא מעונותינו ומטרדת הבלי העולם הזה, שהם עיקר לדעת היצר הרע, ועבודת ה' אשר לכך נוצרנו היא טפלה, אוי לנו, הלא תראה מאד ידקדק אנוש בקאפ"י אם הוא טוב, ואם כלי שהוא כליין נקי ויפה, אבל הברכה חסרה ושלא כתקנה לא אכפת, וגם בברכה שמברך כמות שהיא רומז באצבעותיו ושוחק, אוי לה לאותה בושה. ולא יברך ברכה אחרונה על הקאפ"י, כי רבו גדולי אחרונים דסברי שלא לברך, וכן פשט המנהג בארץ הצבי ובגלילות שורקיא"ה

ובארץ מצרים, בשגם הרב גנת ורדים מרי דאתרא סבר לברך. ואם בעירו פשט המנהג לברך, האיש הירא לא יברך, אך יהיה צנוע שלא לבא למחלוקת:

[צז] כשילך לעסקיו יזהר מאד מאד בכמה לאוין שהוא מזומן לקיים אזהרתו יתברך, או לעבור חס ושלום, ומהם גזל, גניבה, אונאה, שקר, מרמה, עגל במדה במשקל ובמשורה, גונב דעת הבריות, אבק רבית, לא תגוש, עושק שכר שכיר, שבועת שקר, מחליף בדיבורו, אינהו ואביזריהו ודכותיהו, אשריו אם ינצל מכלם. ויכוין שהולך למשא ומתן לכלכל ביתו בכבוד, ושלא ימוט, ובדעתו ליזהר בכל מה שהזהירה תורה מדאורייתא ודברי סופרים, ויהיו כל מעשיו לשם שמים:

[צח] יבטח בה' במשאו ובמתנו ובכל דבר, וזכרת כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל, ולא יסבור שהצלחתו מכח דעתו וחריפותו, כי הכל ממנו יתברך, כי כמה חריפים עניים מרודים, וכמה טפשים עשירים ביותר הם:

[צט] יזהר לקיים מצות עשה (דברים כד, טו) ביומו תתן שכרו, כי היא מצוה גדולה עד מאד, והפועל אליו הוא נושא את נפשו:

[ק] בבוא לבית לסעוד סעודת קבע בצהרים, יתן דעתו כי שעת ישיבת השלחן הוא מעבר מסוכן:

[קא] אם אינו שותה יין בשלחן, ישתה פחות מרביעית מים קודם שיטול ידיו, כי בזה פוטר מים שבתוך הסעודה:

[קב] יטול ידיו בשופע לקיים מצות עשה דרבנן כתקנה. ויזהר לברך המוציא כהוגן, ויפריד התיבות, ולא יברך כברכת הרעבתנין וזוללין שכתב מהר"ם די לונזאנו ז"ל בדרך חיים:

[קג] יכוין שאוכל להיות בריא לעבודתו יתברך. ויזהר בכל ברכות הנהנין לברכם כתקנן. ויכוין להמשיך רוחניות וקדושה במאכל:

[קד] צדיק אוכל לשובע נפשו, ולא יקפיד באכילתו, ויתרצה בכל מה שיביאו לו, ונוסף עוד כי גם לפי דעת הישר הוא חרפה להקפיד על המאכל ולעשות משא ומתן בסדר אכילה, הם כי לא להזכיר:

[קה] כל סעודות החול הנוסף על כדי בריאותו הולך לסטרא אחרא. לכן אם בעל נפש הוא, אף כי הוא עשיר, ימעט בתענוג בימי החול, כי התענוגים בחול הוא כבונה משכן לסטרא אחרא, ואוי לו כי אבריו מתטמאים, שחונה עליהם הסטרא אחרא, ולו הכין כלי זיין ליצר הרע להלחם בו עד רדתו חיים שאולה:

[קו] והדברים קל וחומר לעושים סעודות הרשות בחול ומשתאות, שמה ישבו כסאות, ושתייה היתה נקראת, הלא ידעו כי הסטרא אחרא נוטלת חלק בראש הקרואים, ומצאה מקום להחטיאם ולידבק בם:

[קז] גם בשבת ויום טוב שהותר לאכול ולשבוע, לא יאכל עם פחותי נפש שעושים שחוק וקלות ראש בשלחן, כי אז שלחן נהפך לנחש, אתווי דדין כאתווי דדין, והשטן מרקד ביניהם, רחמנא ליצלן:

[קח] אם אמרתי אספרה סדר נזיקין ממשמשיין ובאין מסעודות הרשות, עתה שלחתי את ידי אורך היריעה במחברת השני, ולא באתי בפעם הזו כי אם לראשי פרקים והיו לזכרון:

[קט] שחוק וקלות ראש בכל מקום ובכל זמן אסורים, כי מעביר מורא שמים מעליו, וסימן לדבר מדבר שקר תרחק, שקר ראשי תיבות שחוק קלות ראש, ואפילו עם אשתו אמרו (חגיגה ה ע"ב) אפילו שיחה קלה שבין איש לאשתו עתיד ליתן את הדין, וכמ"ש (עמוס ד, יג) מגיד לאדם מה שיחון, ומה גם אם היא נדה, כי אפילו להסתכל בפניה כתבו חכמינו זכרונם לברכה שירחיק עצמו (עי' רמב"ן בראשית לא, לה), ובן מלדבר עמה, וסימניך 'נאלמתי' 'דומיה' 'החשתי' (תהלים לט, ג) ראשי תיבות נדה, ואף כי בזמנינו הוא רחוק זהירות זה, שהיא מצטערת מאד על זה, ובעי למעבד לה נייחא, מכל מקום שחוק וקלות ראש עמה אסור מן הדין, וכמה הרחקות עבוד רבנן:

[קי] יזהר מליגע באשתו נדה בבגדיה או לזרוק לה שום דבר כל זמן שלא טבלה, ואמרו בזוהר הקדוש (ח"ב ג ע"ב) דלית מסאבו כמסאבו דנדה, וכמה נואלו איזה אנשים שאינם מקפידים בנגיעת יד ליד או בבגדה, וגורמים רעה לעצמם המתדבקים בסטרא אחרא, ושוחקים ומקלים ראש, והוא עון תדירי, ודברים אלו הם חמורים מאד, אם מצד רוב הטומאה אשר נדבק בה, וגם זה גורם כי הסטרא אחרא כבר מוחזקת בהם, וכשתטהר לא תפרד מהם, ועל ידי זה מרעה אל רעה יצאו, והניחו יתרם לעולליהם. ועוד שדבר זה מורה שאינו מאמין ברבותינו זכרונם לברכה שאסרו כל זה:

[קיב] יפרוש עונה קודם לוסתה, ואם לפעמים הקדים הוסת, צריך להקדים אחר כך בהרחקה ולפרוש משום ספק, וכל זה מן הדין:

[קיג] אם מאכל אחד מתוק לחיכו וערב אליו, והן בעודנו נהנה ממנו מושך ידו לסגף עצמו, נחשב לו כקרבן ומזבח כפרה (עי' לקמן צפורן שמיר סימן ה' אות ס"ה):

[קיג] בכל שולחן יאמר שיעור מדברי תורה, ויאמר אם אשכחך וגו' (תהלים קלז), ויחשוב כי שולחנו של מקום חרב בבית המקדש בעונותיו, ונחת שולחנו מלא דשן, ויצטער על זה:

[קיד] יזהר ליטול מים אחרונים, וישפיל ראשי אצבעותיו, ויזהר שיהיו המים מעט, כי הוא חלק הסטרא אחרא, ואם מוסיף מוסיפין לו להדבק בו:

[קטו] אם הם שלשה, אפילו בחול יאמר ברכת המזון בכוס. ויזהר המברך לשתות רביעית, כדי לברך ברכת על הגפן:

[קטז] יעטה כמעיל מורא שמים, וכל עצמותיו יאחזמו רעד, בבואו לברך למלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא כביכול, ויכוין לקיים מצות עשה ואכלת ושבעת וברכת (דברים ה, י). ויברך ברכת המזון תיבה בתיבה, ביראה ואהבה ושמחה כדת מה לעשות:

[קיז] יזהר לקבוע עתים לתורה ביום על כל פנים:

[קיח] יזהר לקרוא מקרא כל כ"ד תנ"ך חוזר חלילה, והראשונים היו קורין לכ"ד מקדש יה, ועדיין בערי המערב קורין לו מקשייה, ושאלתי מאי קשיא להו, ואין פותר, ואמרתי להם שרצונם לומר מקדש יה, ובפי ההמון נשאר מקשייה:

[קיט] כבר נודע סגולת ספר תהלים נורא מאד. יזהר לקרות ממנו שיעור בכל יום או לפחות בכל שבוע, באופן כי משנה, זהר, תהלים, כ"ד, לא יסורו ממנו, וחוזר אליהם כפי כחו, וסימנך זכות"ם יגן, ר"ת זהר, כ"ד, ותהלים, משניות, כי הלימוד בהם יגן בעולם הזה ובעולם הבא בלי ספק:

[קכ] הנהגות הרא"ש אשר ציוה לבניו יהיו לטוטפות בין עיניו, ויקראם פעם אחד בשבוע:

[קכא] סדר המצות קצר שסידר הגאון הרש"ך ס' קצר נאה ויאה, לא יעבור מלקרות ולשנות בו, ואשריו הקורא אותו בכל שבוע:

[קכב] אחר אכילה שהולך לעסקיו יעשה עוד הכנה כמו שעשה בבוקר, ליתן בדעתו כמה לאוין לפניו, אם יקיימם אשריו, ואם יעבור עליהם אוי לו, וכמו שכתבתי לעיל אות צ"ז, ועכשיו ביותר צריך ליזהר כי הוא שבע ושמת, וגם כי ינטו צללי ערב מתחיל להתגבר מדת הדין, ויצר הרע מתגבר:

[קכג] אם יטייל שכך הורגל, יכוין לשם שמים, שהוא מטייל להיות בריא לעבודתו יתברך, ושיהיה לבו רחב להתנהג בכל עניניו כהוגן:

[קכד] אם יהיה בחברת בני אדם, יחשוב כי רגליו לנחשתים של היצר הרע הוגשו, וכמעט שנפל ביד יצר הרע, כי כמה חלקי דיבור אסור הם המדברים, לשון הרע, ליצנות, שקר, חנופה, ביזוי בני אדם, גדולות ושבחי עצמם מדעתם והנהגתם וחורפתם, ודברים הנוטים לנבלות הפה, ושבעת שקר, והזכרת שם שמים לבטלה, וביזוי חכמים, ופקפוק על גזירות חכמינו זכרונם לברכה, וכיוצא. ואם עיני שכל לו יפרוש מהם, או לפחות כאלם לא יפתח פיו, אף כי שמיעת דברים הנזכרים אסור גם כן, נקוט מיהא פלגא, וכשיהיה על משמרת, ירגיש בדבריהם וישתדל להתרחק מהם:

[קכה] יזהר בתפלת מנחה לאומרה בזמנה, ובצבור, מעוטף בטלית, וגם מעוטר בתפילין כסדר רבינו תם, ולא יברך עליהם, ודלא כמצת שמורים, וכבר השיג עליו הרמ"ז זלה"ה (אגרות הרמ"ז סי' ה'). ויאמר לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. ברחילו ורחימו ורחילו. ליחדא שם יי"ה בוו"ה ביהודא שלים בשם כל ישראל. הריני בא לקיים מצות תפלת מנחה שתתקן יצחק אבינו עליו השלום. לתקן שרשה במקום עליון: ויהי נעם אדני אלהינו עלינו. ומעשה ידינו כוננה עלינו. ומעשה ידינו כוננהו:

[קכו] בשמע קולנו בכל תפלות חול יתודה, וכה יאמר. מוֹדִים אֲנִיחֵנו לְפָנֶיךָ בְּבִשְׁת פָּנִים בְּחֶרֶף וּבְלִימָה. שְׁחַטָּאנוּ עֵוִינוּ וּפְשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ. וְעִבְרָנוּ עַל מִצְוֹת דְּאֹרִייתָא וְדַרְבְּנָן. וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂינוּ. וְהִרִי אָנוּ מִתְחַרְטִים חֲרָטָה נְמוּרָה. וְאֲנַחְנוּ רוּצִים בְּלֵב שָׁלֵם לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׁתִּזְכְּנוּ לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְתִמְחֹל וְתִסְלַח וְתִכַּפֵּר לְכָל חַטָּאתֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ. וְתִמְלֵא כָּל הַשָּׁמַיִם שְׁפָנֵמֵנוּ בָּהֶם. וְתוֹצִיא לְאוֹר כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת אֲשֶׁר נִתְפָּזְרוּ עַל יְדֵינוּ. וְיֵשׁוּב הַכֹּל לְאֵיתָנוּ הָרִאשׁוֹן. וְתִזְכְּנוּ לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹתֶיךָ. וְלַעֲסוֹק בְּתוֹרָה לְשִׁמְחָה. וְתִצְלִלְנוּ מִיֵּצֵר הָרָע. וְתִפְרָנְסֵנוּ פְּרָנְסָה טוֹבָה בְּהִתְר וְנִחַת וְרִיחַ לְעִבּוֹדֶתְךָ. בְּזִכּוֹת שִׁמְךָ הַקְּדוּשׁ הַמְּמוּנָה עַל הַפְּרָנְסָה דִּיקְרָנוּסָא (גימטריא חתך עם ג' אותיות) וּמִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ. וּיְכוּיֵן בְּשִׁמּוֹת וְלֹא יוֹצִיא מִפּוֹ:

[קכז] אם רוצה לקבל תענית, קודם שיעקור רגליו יאמר. רְבוּן הָעוֹלָמִים. הֲרַנִּי לְפָנֶיךָ עַל תְּנָאֵי בְּתַעֲנִית נְדָבָה לְמַחֵר מַעֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד אַחַר תְּפִלַּת עֶרְבִית. וְאִם לֹא אוֹכֵל אוֹ לֹא אֶרְצָה, כְּשֶׁאֹמֵר מְזִמּוֹר לְדוֹד ה' רוּעֵי אוֹכֵל לְהַפְסִיק. וְלֹא יִהְיֶה בִּי שׁוּם עֹז. אֲבָל יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׁתַּתֵּן בִּי כַח וּבְרִיאוֹת וְאִזְכָּה לְהַתְעַנּוֹת לְמַחֵר. וְתִקְבְּלֵנִי בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן. וְתִזְכְּנֵי לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְתַעֲנֶה עֵתִירָתִי. וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. בְּרוּךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

[קכח] יזהר בחזרת שליח צבור לענות אמן דברכות ואמן דקדישים. ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות ו ע"ב) לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה.

והזהירות הוא בכל פרטיה וענייניה כלל ופרט, כי הוא זמן דין. ועוד יש טעם על דרך האמת. ותפלה ראשונה בעולם היתה מנחה של אדם הראשון:

סימן ד'

שומר שבת משוש לבנו. אלהים יחננו ויברכנו:

[קכט] יום הששי בבוקר יזהר לקרות פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום, ואם אפשר בטלית ותפילין יקראנה:

[קל] יקרא כל פסוק שנים מקרא ואחד תרגום, ולא כמי שנהג ללמוד כל פרשה מפרשיות קטנות כלה שנים מקרא ואחר כך קוראה תרגום, וכל שכן שלא ילמוד כל פרשת השבוע כלה שנים מקרא ואחר כך יקראנה כלה תרגום, לא אריך למעבד הכי. והנכון ללמוד כל פסוק לבדו שנים מקרא ואחר כך לאומרו תרגום, וכן כל פסוק ופסוק עד גמר הפרשה, ויש טעם נכון על פי האמת:

[קלא] פסוק אחרון מהפרשה אחר שקראו שנים מקרא ואחד תרגום, יחזור לקרותו ב' מקרא לבד. ויקרא ההפטר:

[קלב] אם בשבת יקראו הפטרת שבת וראש חדש או מחר חדש, הוא יקרא הפטרת הפרשה:

[קלג] אחר כך יאמר ה' מלך גאות לבש (תהלים צג), ומשנת במה מדליקין (שבת פ"ב), ויאמר אמר רב הונא בריה דרב יהודה אמר רב אמי, לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו עטרות ודיבון, שכל המשלים פרשיותיו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום, מאריכין לו ימיו ושנותיו (ברכות ח.). וילמוד מאמר קטן מזוהר, ונמצא שקרא מקרא תנ"ך משנה גמרא זוהר, (ועתה הן נסדר בחק לישראל המחודש משנה וגמרא מסדר טהרות וזוהר ליום הששי והוא ענין גדול):

[קלד] ישתדל להכין בעצמו איזה דבר מצרכי שבת לקנות איזה דבר על ידו וכיוצא, ויכוין לקיים מצות עשה והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו (שמות טז ה). וכתבו גורי האר"י זצ"ל, כי הטורח בצרכי שבת בעצמו בשמחה, מתכפרין לו עונותיו:

[קלה] ישתדל קודם חצות לגלה ראשו, ויכון שהוא מסתפר לכבוד שבת ומקיים מצות לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך (ויקרא יט כז), אבל אחר חצות אפילו ביום הששי יש להקפיד. ואשריו מי שמניח זקנו כמנהג טורקיא"ה ומזרח ומערב. ולמי שהוא שרוי בערי אדום והוא סוחר ומוכרח לספר זקנו, יזהר מאד לעשותה במספרים או בסם דוקא, ולא בתער חס ושלוש, וה' הטוב יכפר:

[קלו] רבינו יהודה החסיד צוה (צוואת ר"י החסיד) שלא להסתפר בראש חודש, אפילו חל ביום הששי, וראיתי רבים בתורה שנהגו כצוואתו (עי' יוסף אומץ סי' ל"ז אות ד'). ויטול צפרני ידיו ורגליו, ויטלם כסדרם ואין להקפיד כמ"ש ה"ר אבודרהם זכרונו לברכה:

[קלז] אם אפשר יטבול בכל ערב שבת. וטוב לטבול טבילה אחת להעביר הזוהמא וטומאת קרי וכיוצא, וד' טבילות, ויקבל ד' מיתות לתקן מה שפגם בד' אותיות משמות הויה אהיה אדני, ומה שפגם בעולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, ועל ידי קבלת ארבע מיתות והטבילות יאירו ע"ס מ"ב (ראשי תיבות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן) באצילות בריאה יצירה עשיה, ויתיהדו השמות הקדושים והעולמות. ויטבול טבילה אחרת ליחד הכל. ועוד יטבול לתקן מה שפגם בכעס בכח אלף הה יוד הה גימטריא מקוה. ועוד יטבול להפשיט בגדי חול. ועוד שני טבילות לקבל הארת וקדושת שבת:

[קלח] ירחץ במים חמיץ לכבוד שבת פניו ידיו ורגליו, כמו שאמרו רבותינו זכרונו לברכה (שבת כה ע"ב), ובסדר הזה, ויש סוד גדול:

[קלט] ישתדל להחליף שמלותיו, הסירו הבגדים בגדי חול, והלבש מחלצות בגדי שבת. ואשריו למי שיש לו בגדים מיוחדים מכף רגל ועד ראש לשבת, ולא יעלה עליו שום בגד קטן וגדול שלובשו בחול. וכל אשר יעשה יום הששי הן בצרכי שבת הן ברחיצה ומלבוש וכיוצא, יאמר בפיו שהוא עושה לכבוד שבת קודש:

[קמ] בהעלות המנחה בערב שבת קודש, הוא עת מסוכן למחלוקת בין איש לאשתו ובין המשרתים, והרבה טורח הסטרא אחרא בזה לחרחר ריב, והאיש הירא יכוף יצרו ולא יעורר שום מחלוקה והקפדה, ואדרבה יבקש שלום, וילך לשלום, ויתפלל מנחת ערב שבת קודש כהוגן בישוב ובחזרה, כי הוא זמן גילוי אורות ש"ק בשמים ממעל:

[קמא] יאמר קבלת שבת בשמחה. ומזמור שיר ליום השבת קבלתי שצריך לאומרו מעומד:

[קמב] כשינשק ידי אב ואם אחר ערבית באור שבת, יכוין לקיים מצות כבוד אב ואם, וכשינשק ידי אמו יחשוב שיש סוד בדבר:

[קמג] יכוין מאד בקדוש ויהרהר בתשובה, כי אמירת ויכולו להעיד כי ה' ברא שמים וארץ ונח בשבת, ורשע פסול לעדות (יבמות כה. ועוד). על כן יהרהר בתשובה שיהיה ראוי לעדות. ויקדש לקיים מצות עשה זכור את יום השבת לקדשו (שמות כח), ופירשו רבותינו זכרונו לברכה (פסחים קו.) זכרהו בדברים הנאמרים

על היין. והכל יהיה ביראה ואהבה ושמחה רבה. ויען מדאורייתא יצא ידי חובתו בתפלה וכיוצא וגם שמור מדרת לילה, יאמר נסח זה:

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵתִיהּ. בְּדַחֲלֵי וּרְחִימוּ וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ. לְיַחְדָּא שְׁמֵי יי"ה בְּיַחְדָּא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. זְכוֹר וְשָׁמוֹר בְּדַבּוּר אֶחָד נְאֻמְרוּ. הַרְיֵנִי מִקְיָיִם מְצוֹת קְדוּשָׁה עַל הַיַּיִן. כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה זְכוֹר אֶת יוֹם הַשְּׁבִיט לְקִדְשׁוֹ. זְכָרְהוּ בְּדַבְרִים הַנְּאֻמְרִים עַל הַיַּיִן. לְתַקֵּן אֶת שְׂרָשֶׁה בְּמָקוֹם עֲלִיזוֹן. וּבְרַב רַחֲמֵיךָ תַעֲלֶה עֲלֵינוּ כְּאֵלּוּ כִּינּוּנֵנוּ בְּכָל הַרְאֵוִי לְכוּיִן. וַיַּעֲלֶה לְפָנֶיךָ קְדוּשָׁה זֶה עִם קְדוּשֵׁי בְּנֵיךָ הַיּוֹדְעִים וּמְכַוְּנִים כְּהוֹנֵן. וַיּוֹמַרְךָ שִׁפְעָה וּבִרְכָה רַבָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וּמִשָּׁם יוֹשְׁפַע עַל נַפְשׁ רּוּחַ וּנְשָׁמָה לְעַבְדֶּךָ בְּאַמְתָּ. וְלִשְׁמוֹר כָּל שְׁבִיטוֹת קְדֻשָׁךְ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ בְּמַחְשָׁבָה דַּבּוּר וּמַעֲשֵׂה בִּירְאָה וְאַהֲבָה וְשִׁמְחָה:

וַיְהִי נַעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

[קמ"ד] אחר שיענה אמן על ברכת קידוש, לא יפסיק בדבור עד שיטעום. וכן אחר ברכת המוציא לא יפסיק עד שיטעום. ויזהר בזה מאד, שאם הפסיק בדבור קודם טעימת המוציא, והדבור היה שלא מענין השולחן כגון טול ברוך, צריך לברך פעם אחרת:

[קמ"ה] ישתדל מאד לקיים תדיר כל ימיו שלש סעודות שבת קדש, אף אם הוא קצת חולה, או דכאיב ליה כאיבא, לא יעבור בשום סעודה שלא לעשותה, כי הסעודות של שבת דברים עליונים בשמים. ורבי שמעון בן יוחאי ביומא דהלולא לא נשתבח אלא שקיים שלש סעודות ולא ביטלם (זוהר ח"ג רפ"ג ע"ב). על כן יזדרז לקיימם בשמחה, וגילו ברעדה, בלי שחוק וקלות ראש ח"ו, כי הוא פגם גדול, רק כל מגמתו תהיה לקיים מצותו יתברך, ולעשות אשר נצטווה. ובכך יתגדל גופו מקדושה ויהיה כלי שרת לעבודה:

[קמ"ו] אחר ערבית תכף יבא לבית ויקדש ויסעוד, ולא יעשה כמנהג איזה אנשים שהם יושבים שעה או שתים עם אהוביהם ורעיהם, הם המדברים דברים בטלים וכיוצא, וישליכו קדושת שבת אחרי ג' יום, אל תלך בדרך אתם מנע רגלך מנתיבתם. הזהר לצרף קדושה לקדושה, וג' ויכלו בערבית בעמידה, ואחר עמידה, ובקדוש, אלו הן הנצרפיי"ן, ולא יפסיק בין קדושת ערבית לקדושת קדוש וסעודה בדברי נרגן המכאיבים נפש יתירה. ויכוין בסעודה ראשונה שהיא כנגד יצחק אבינו עליו השלום, ומצלת מחבלי משיח. וסעודה שניה היא כנגד אברהם אבינו עליו השלום, ומצלת מדינה של גיהנם. וסעודה שלישית היא כנגד יעקב, ומצלת ממלחמת גוג ומגוג. ואשרי העושה המצות לשמן באמת בלב טהור ושלום:

[קמ"ז] סעודה ג' תהיה אחר מנחה דוקא. ואשר ל"ו שם לבו אל דבר ה', וכל ישעו לקיים המצוה, ישתדל לעשותם כתקנה בלי פקפוק, כי זה כל האדם:

[קמח] אור שבת אין קורין לאור הנר, ואם יושיב שומר שרי, וגם אשתו משמרתו, אך יש לחוש דהשומר יישן וירדם, לכן טוב לקרא מזמורי תהלים כדי שלא ישכב בלי תורה, ובתהלים יש להקל למי שרגיל בהם:

[קמט] יזהר מאוד בשבת מאמירה לגוי לעשות מלאכה, ואפילו בשבות לא במקום מצוה, כי הוא עון פלילי, ואפילו אם יצוהו קודם שבת:

[קנ] יזהר מאד שלא לדבר בעסקי סחורה בשבת, כי הוא מחלל שבת, והחמירו בזה הקדוש הרבה (זוהר ח"ג קה):

[קנא] הגם דיש מתירין בחשבונות שעברו, יש אוסרין, ושומר נפשו ירחק. והן לו יהי דשרי, מזה יבא לדבר הגורם לעתיד, על כן יסתום הפתח וטוב לו:

[קנב] יום שבת אסור מאוד לעורר מחלוקת או להתכעס, והוא חטא חמור כפלים מהעושהו בחול, ובפרט עם בני ביתו צריך רוב שלום ואהבה ואחזה לכבוד השכינה:

[קנג] החי יתן אל לבו כי כל השבוע טרוד בעסקיו, ולפחות ביום שבת קודש ילמוד, ולא יוציא כל השבת בטיול ואכילה ושתייה ושינה. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה כי לא נתנו שבתות וימים טובים אלא ללמוד תורה, ומי שאינו מאבד הזמן יש עת לכל:

[קנד] בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם (שמות לא, טז), ראשי תיבות ביאה לאוהל, והוא חיוב ליחד הדודים, ובכונה שלימה. וזהו ברית עולם ראשי תיבות ע"ב, גימטריא חסד, מסטרא דחסד. וסופי תיבות בני ישראל את יל"ת, ראשי תיבות ה' לנגדי תמיד:

[קנה] בקיץ שמאחרים התפלה בבית הכנסת ומאריכין בזמירות, עובר זמן קריאת שמע, לכן אחר ברכות השחר יאמר קריאת שמע כלה. ויאמר מזמורי שבת קודש רננו צדיקים כו' בשמחה, וסודם רם ונשא, אך לא יצעק בקולי קולות, כי מעביר מורא שמים ומורא בית הכנסת, ומי הוא זה אשר מלאו לבו לצעוק צעקות לפני המלך, קל וחומר לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ובבית הכנסת פלטיץ של מלך:

[קנו] יזהר שלא יטעה בתפילת שבת להתחיל אתה חונן, שאינו סימן טוב וברכה שאינה צריכה. לכן טוב להתפלל תמיד בסידור, ולשום כל מעייניו כולי האי ואולי שיתפלל כהוגן:

[קנז] יזהר לשמוע הפרשה מהשליח צבור בשמיעה לבד כמאן דלית ליה פומא, בסוד אוזן טנת"א (ט'עמים, נ'קודות, ת'גין, א'ותיות). ואם יקראוהו לספר תורה, יקרא הוא בלחש מאד אחר השליח צבור, דלא לשתמע קלי"ה:

[קנת] יזהר לענות ברכו ואמן לברכות העולה לספר תורה וברכת ההפטרה כדחזי:

[קנט] בנוסח מוסף יאמר תכנת שבת כו'. ובחזרת מוסף בפסוק שמע ישראל באמירת אחד ימסור עצמו על קדושת השם:

[קס] בבואו לבית, אם מנהגו לטעום מידי ממזונות לבר, יקדש וישתה רביעית כלו בבת אחת, שלא לכנס בספק ברכת על הגפן, ואז יאכל שיעור כזית מפת הבאה בכסנין. ואם דרכו לשתות קאפ"י יזכור לפטור ברכתו בברכת פרי הגפן דקידוש, דכיון שהוא עראי צריך כונה או שיהיה לפניו, ואם לאו יצטרך לברך שהכל. ואחר כך יכלול על המחיה ועל הגפן:

[קסא] ישתדל לאכול פירות לפרקים בשבת קודש, כדי להשלים מאה ברכות. ויזהר מאד בתפלת המנחה, כי היא עת רצון, ויאמר בריך שמייה בהוצאת ספר תורה. ואחר כך יכוין מאד באמירת צדקתך. ואחר כך יעשה סעודה שלישית כהוגן כמו שכתבתי לעיל (אות מה):

סימן ה'

ויצאת במחול. להמשיך קדושת שבת ויטמנהו בחו"ל:

[קסב] במוצאי שבת יתפלל ערבית בכונה, כי הסטרא אחרא מתגברת. ויאמר ויהי נועם תדיר בכל מוצאי שבת שהוא חול, ויכוין הרבה באמירת התיבות, לא בצעקות, דאדרבא מסיר הכונה:

[קסג] ישתדל שיהיה נר שעוה לברך מאורי האש. ויברך ברכות הבדלה כראוי. ותכף יאמר פסוקי ויתן לך. ויכוין בק"כ צירופי אליהו, ועוד יו"ד פעמים אליהו שהם ק"ל:

[קסד] סעודה רביעית אחר הבדלה פליאה נשגבה, ומצלת מחיבוט הקבר. ומי שלא יוכל לעשותה בפת, יעשנה במזונות. ויכוין להשאיר ברכה בסעודות החול מקדושת שבת:

[קסה] אין לומר וידוי עד אחר הצות לילה ממוצאי שבת:

[קסו] יום ראשון, יכוין בקריאת הפסוקים שנים מקרא ואחד תרגום המסודרים בחק לישראל, להשאיר בו הארה מתוספות נשמה של שבת שעברה, ועל כן יום ראשון יחשוב מחשבות קדושות וטהורות, וידבק לבו באהבת ויראת ה'. ומכאן תוכחה לאיזה אנשים בערי אדום שיום ראשון פנויים מסחורה ועושים משתאות או קובעים שחוק, אוי לנו, ודי ברמו זה, כי יש לבכות ולהתאונן ולקונן על אשר בשם ישראל יכונה שהופך עורף ונותן כח לסטרא אחרא במלבוש ותענוג וטיול, וכתוב (הושע ט, א) אל תשמח ישראל אל גיל כו', וביום ראשון נחרב הבית, אוי ואבוי, ועל הכל יביא במשפט:

[קסז] יום שני, יכוין בקריאת הפסוקים שנים מקרא ואחד תרגום אשר בחק לישראל, להשאיר בו תוספות הרוח משבת שעברה, ועל כן ירבה ללמוד בתורה, וסי' ולרוח ממללא (תרגום בראשית ב, ז), ויזהר ביותר מלשון הרע דכתיב (משלי טו, ד) וְסֵלֶף פֶּה שֹׁבֵר בְּרוּחַ:

[קסח] יום שלישי, יכוין בקריאת הפסוקים הנזכרים, להשאיר בו תוספות נפש משבת שעברה, ויבקש לעשות חסד:

[קסט] יום ד', יכוין לקנות הארת נפש יתירה משבת הבאה על ידי קריאת הפסוקים שבספר הזכר, ויבקש לבקר חולים ולגמול חסד:

[קע] יום חמישי, יכוין לקנות הארת רוח יתירה משבת הבאה על ידי קריאת הפסוקים שבספר הזכר, וירבה ללמוד כו' על דרך שכתבנו ביום שני:

[קעא] יום השישי, יכוין לקנות תוספות נשמה משבת הבאה, ויכוין לקראת אלהיו במחשבות נכונות, (עיין צפורן שמיר סוף סימן ד' (אות נו, נז, נח)):

[קעב] אור שבת קודש, נכון יהיה לקבל תוספת נפש רוח ונשמה:

[קעג] יום שבת קודש, יכין עצמו לקבל תוספת נפש רוח ונשמה ממקור עליון יותר מהלילה:

סימן ו'

עולת חדש בחדשו. נזר אלהיו על ראשו:

[קעד] מי שיכול להתענות כל משמרת החדש הוא דבר גדול. ועיקר התענית הוא לפשפש ולחקור היטב הדק מה שחטא בכל החדש, ולחזור בתשובה, כי התענית הוא הכנה להכניע גופו לשוב, ואם יעשה תענית לבד מבלי משים אשר חטא ולשוב, כמעט לא עשה כלום:

[קעה] נכון ללמוד בתענית המשמרה סדר קרבנות, דהיינו פרשת ויקרא כלה, ופרשת צו עד במדבר סיני, ופרשת נסכים, ופרשת שגגות עבודה זרה אשר בפרשת שלח, ואחר כך יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שִׁיחַ שִׁיחַ שִׁפְתוֹתֵינוּ בְּתוֹרַת מַעֲשֵׂה הַקְּרָבָנוֹת הַיָּשׁוּב וּמִקּוֹבֵל וּמְרוֹצֵה כְּאֵלוֹ הַקְּרָבָנוֹ עוֹלָה וּשְׁלָמִים וְתוֹדָה וּמִנְחוֹת וּנְסָכִים. וְאִם נִתְחַיֵּיבְנוּ חֲטָאת אִו אָשָׁם וְדַאי אִו אָשָׁם תְּלוֹי אִו קְרָבָן עוֹלָה וְיִזְרֵד. תְּהֵא חֲשׂוּבָה קְרִיאָתֵנוּ כְּאֵלוֹ הַקְּרָבָנוֹ הַקְּרָבָן אִו הַקְּרָבָנוֹת שִׁנְתְּחַיֵּיבְנוּ. וְאִם לֹא יֵהָא חֲשׂוּב כְּאֵלוֹ קְרִינוּ בְּתוֹרַתְךָ לְבָד. וּבְרוּב רַחֲמֶיךָ תִּמְחֹל וְתִסְלַח וְתִכַּפֵּר אֶת כָּל חֲטָאתֵינוּ עֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ. וְנַעֲמְדוּ לְפָנֶיךָ מְלִיצֵי יוֹשֵׁר לְהַמְלִיץ עָלֵינוּ וְתַרְצֵנוּ וְתִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵנוּ. וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קְרָבָנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים בְּסִדְרָן וּמוֹסָפִין בְּהִלְכָתָן. כֵּן יְהִי רְצוֹן:

[קעו] נכון הדבר שהתענית יהיה לפני המולד, ואם המולד בחצי היום יתענה יום שלפניו:

[קעז] אור ראש חודש יזהר שלא ישכח לומר יעלה ויבא:

[קעה] אור ראש חודש מותר בזיווג, ויהיה כונתו ליחד הדודים, ולשם שמים:

[קעט] יש נוהגין להדליק המנורה באור ראש חודש, ונכון לעשות שינוי מאור שבת:

[קפ] נכון שיוסיף איזה מאכל לכבוד ראש חודש:

[קפא] קודם מוסף יחלוץ התפילין, ואם אחר תפילה רוצה ללבוש תפילין ללמוד הקביעות, יכול להניחם, וכל שכן שצריך שלא ימנע מלהניח תפילין בתפלת המנחה משום ראש חודש:

[קפב] לא יברך ברכת הלבנה עד שיעברו ז' ימים שלמים מעת המולד:

[קפג] יאזור חיל לברך ברכת הלבנה בכונה, שהוא מקבל פני שכינה, וגילו ברעדה:

[קפד] יזהר שתהא מאירה יפה, ואם יש אפילו ענן דק עליה, לא יברך:

[קפה] נכון לצאת לקראת הלבנה לברך. ואם יש לו מיחוש, יכול לברך מן החלון. ואם מצטער מהרוח שהוא קצת חולה וירא שלא יזיקנו ושלא יעבור הזמן, יכול לברך כשרואה אותה מן החלון דרך זכוכית הנקרא גלאס, ובלבד שיראנה מאירה ובהירה:

[קפו] לא יסתכל בלבנה אלא קודם שיברך, דכתב הרמ"ה דאסור להסתכל בה על דרך האמת:

[קפו] ברכת הלבנה יאמר תיבה בתיבה בנחת רוח ושפה ברורה, כי הרי הוא אומר שהוא מקבל פני שכינה, ואיך ישלח דברו בחפזון ועראי כבלע את הקדש, ותיבות הברכה תבלעמו אר"ש:

[קפה] יאמר ברוך יוצרך עושך קונך בוראך, ולא כמתחכמים לומר כסדר אבי"ע מלמטה למעלה, כי נוסחת רבותינו זכרונם לברכה במדרש (מס' סופרים פ"כ) ברוך יעק"ב. וגם ראיתי להרב המקובל נתן שפירא זלה"ה קרא תגר על המשנים, ופי' נוסחת יעק"ב על דרך האמת, ומינה לא תזוע. ומיהו אחר זמן רב ראיתי להרמ"ז (אגרת הרמ"ז סי' י') שחלק על מהר"ן הנזכר. וכשיאמר תפול עליהם אימתה ופחד, יכוין בראשי תיבות שהוא שם קדוש. ויש סגולה גדולה באמירת ברכת הלבנה להנצל מאויב ומכל רע, אם יאמרנה כתקנה:

[קפט] אחר דוד מלך ישראל חי וקים יאמר אמן ג' פעמים, ויכוין אמן גימטריא יאהדונהי סלה ועד. ויאמין באמונה שלימה שעתיד הקדוש ברוך הוא לגאול אותנו, ונצפה לישועתו:

[קצ] אחר ברכת הלבנה לא יאמר עלינו לשבח על כן נקוה לך עד במלכות שדי, כמו שנתפשט בבלי דעת באיזה עיירות, אלא אחר תנא דבי רבי ישמעאל יאמר שלום עליכם, והמשכיל יבין, ודי בהערה זו בקצ"ר אמיץ. וזה כלל גדול שלא ינהג שום דבר עד שידע שורש המנהג מרבותינו זכרונם לברכה או מכתבי האר"י ז"ל האמיתים, או שידע טעם כעיקר למנהג:

סימן ז'

ארה נכונה. לחדשי השנה:

חודש ניסן:

[קצא] נכון לומר פרשת הנשיא דבר יום ביומו, ואחריו התפלה, רק לא יאמר שאם אני עבדך כו', אלא יאמר נסח זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׂיִחָא חָשׁוּב וּמְרוּצָה קְרִיאָתֵינוּ בְּתוֹרַה סֵדֶר קָרְבֵּן נְשִׂיא (פְּלוֹנִי) מְשַׁבֵּט (פְּלוֹנִי) הַחֲתוּם וְכוּ' קָרְבָּנוּ אֲשֶׁר הִקְרִיב לְחַנוּכַת מִזְבֵּחַךְ הַקָּדוֹשׁ. וְתַעֲלֶה עָלֵינוּ בְּאֵלוּ הַשָּׁנָה כו':

[קצב] ישתדל מאד בסדר הגעלת כלים שיהיה כדין וכהלכה, וכמה חומרות ונקיות עושים שאינם נצרכים, ופוחתים הענינים הנצרכים על פי הדין, כי לא ידעו ספר, לכן צריך שימצא מי שהוא בקי בעת ההגעלה:

[קצג] בענין המצה צריך זהירות וזריזות יתר מאד שיתעסקו הפועלים בבצק עסק ממש, ואחר עריכת המצה בעודה בכפו תכף ינקבוה ויתנוה בתנור. והאופה יהיה בקי שלא תצא המצה נפוחה וכיוצא:

[קצד] האיש הנלבב ישים כל מעייניו בדבר שהוא נוגע לדין חמין, ובפרט במצה ומאכל שאוכל בפסח, כי זה עצם החג הקדוש הזה. ולא יערבב דעתו בדברים הנצרכים לבית במקום צרכי נפשו, וצריך זהירות עצום ורב:

[קצה] יצוה לבני ביתו שינקו וינקרו היטב, ובפרט הדברים הנקנים למאכל, כמו מלח וקאפ"י וכיוצא:

[קצו] כתבו ז"ל (כתבי אריז"ל) שהנזהר מחמין בפסח אפילו בכל שהוא, בטוח שתעלה לו שנה טובה:

[קצז] וצריך ליתן דעתו ולעיין בעניני החג הקדוש הזה השייכים לנפש, ומן השמים בראות טוב כונתו יסייעוהו. גמירי (יומא לח ע"ב) הבא ליטהר מסייעין אותו, וכתוב (תהלים פד, יב) לא ימנע טוב להולכים בתמים. ולכן צריך שיכין עצמו ולבו לעשות כל הבא בידו:

[קצה] ישתדל לברך ברכת אילנות בימי ניסן, והמדקדקים מקפידים שיהיה בניסן דוקא, ויהיה שתי אילנות, ויוצאים לשדה לברך:

[קצט] מאד יתעצם בכונתו בברכה זו, שהיא לתיקון הנשמות שהם מגולגלות בעצי השדה והעשבים בזמן הזה, ויבקש עליהם רחמים:

[ר] אור לי"ד בבדיקה, לא יעמוד כמו שר בבית וילך לארכה ולרחבה ותו לא, רק באמת יחפש ויבדוק מזן אל זן, אולי ימצא איזה דבר ששכחהו או לא ראוהו, ואם לא עשה כן כמעט הוא כברכה לבטלה:

[רא] אחר כל המירא יאמר; יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתזכנו לפשפש בנגעי פתי הנפש אשר נואלנו בעצת היצר הרע. ותזכנו לשוב בתשובה שלימה. ואתה ברחמיך תסייענו ותעזרנו על דבר כבוד שמך. והצילנו מאסור חמין אפילו מכל שהוא בשנה זו ובכל שנה ושנה. בן יהי רצון (עי' להלן כף אחת סי' י"ח):

[רב] ביום ישתדל הוא בעצמו לשרוף החמץ, דמצוה בו. ועוד שהוא יזדרז לבערו תכף, ויבטל ויאמר; יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתרחם עלינו ותצילנו מאסור חמץ אפילו מכל שהוא. לנו ולכל בני ביתנו ולכל ישראל. בשנה זו ובכל שנה ושנה כל ימי חיינו. וכשם שבערנו החמץ מפתינו ושרפנוהו. כך תזכנו לבער היצר הרע מקרבנו תמיד כל ימי חיינו. ותזכנו לידבק ביצר הטוב ובתורתך ויראתך ואהבתך תמיד. אנו וזרעינו וזרע זרעינו בן יהי רצון:

[רג] טוב לומר בלילה וביום לשון כל חמירא ג' פעמים, כי כן מדות חכמים, ואל תשגיה במי שכתב להפך בכיוצא בזה:

[רד] ערב פסח יזהר לטבול במקוה טהורה, כי חייב אדם לטהר עצמו ברגל (ר"ה טז ע"ב). ויכוין לקבל קדושה משמות הקדש ע"ב קס"א גימטריא רג"ל. ויזדרז בעשיית מצת מצוה בערב פסח, ויהיה נמצא שם, ומאד יתעצם בזה, והלש העיסה ושורה בעריכתה הוא תיקון גדול לכפרה. וקודם ליישה יבטל כל הפרורין וכל דבקי עיסה כעפרא דארעא. וישים מעייניו לטהר לבו ורעיוניו וכל ארחותיו, כי עיקר טהרת כלים הוא כלי הנפש, שהם אברי הגוף שבהם שאור היצר הרע:

[רה] נהגו לשורר בעריכת המצות ערב פסח ההלל, זכר להלל שהיו אומרים בעשיית הקרבן פסח:

[רו] יסדר קערת הלילה בעצמו וזה סדר הקערה על דרך האמת:

כח"ב – ג' מצות

גבורה – ביצה

חסד – זרוע

ת"ת – מרור

הוד כרפס

נצה – חרוסת

יסוד חזרת

והקערה – מלכות

וילך לבית הכנסת, ויכוין מאד בערבית, כי רבו מאד רזין עילאין ואורות גדולים בשמים, גדולי גדולים, תלי תלים:

[רז] גמר ההלל בבית הכנסת סודו רם ונשא. וכתבו ז"ל שאף אם הוא בעיר שאין אומרים אותו, יכול לאומרו ולברך ביחיד, ועשו בעצמן כמה רבנים מעשה

[רח] יראה שהלילה הזו מאירה כשמש בתוקף אורות עליונים, ועל כן היצר הרע עושה לו פותחת ומבקש עילה ליכנס באחד מבני הבית או במשרתת, והחכם עיניו בראשו, של"ו תנעול דלת, ויעביר הכל, מוציא מצ"ה, ומכניס אהבה, ואשריו:

[רט] הזהרות ועניני סדר קדש ורחץ כבר כתבנו בעניותינו בקונטרס שמחת הרגל, לך נא ראה, כי יש דברים נצרכים קצת. והאיש הירא הן בעודנו דבק בה' נפשו תלמדהו להוסיף כהנה וכהנה, כי ממקור נפשו יצא שפע, ברצות ה' דרכיו לטהרו ולקדשו כל מידי דשייך לתקון נפשו, ואופני זריזות במצות, ושמחת מצוה, ודבקות בו יתברך, אלו דברים שאין להם שיעור, זכה מוסיפין לו:

[רי] אחר ההגדה יאמר בקול שמחה שיר השירים כלו בעידן חדותא עת הזמיר הגיע, כי כל העולמות עליונים למעלה מאירים ומזהירים:

[ריא] נתפשט המנהג לשתות קאפ"י אחר הסדר, אמנם שיהיה בלי סוק"אר, ובליל ב' יש מקילין במשקין אחרים:

[ריב] שתיית הפיפ"א ביום טוב מן הדין מותר, אך טוב להחמיר ביום טוב ראשון, ומה גם שגדול אחד חלם עם רב מופלג והשביעו בשם ה' שיאמר לו מה יאמרו בשמים על שתית הפיפ"א, והשיבו כי השותה ביום טוב מקללים אותו, והשותה בט"ב משמתין אותו, והשותה בכילת חתנים מנדין אותו. ואני ראיתי חלום זה כתוב מהגדול החולם ויש בו עוד דברים, וכמדומה שהיה כתוב עליו שהחלום היה בשנת תכ"ד מעלה מטה, אבל ביום טוב ב' גאוני עולם לא החמירו:

[ריג] ומאחר שמי שאינו שותה הוא מצד חומרא דוקא, נראה דיכול ליתן הפיפ"א למי ששותה ביום טוב:

[ריד] בהוצאה ספר תורה יאמר התפלה הנדפסת בתפלת ישרים, רבוננו של עולם מלא משאלות לבנו, שהיא מתוקנת מרבינו האר"י זצ"ל שמצאה מהרח"ו כתובה בסידורו מטהרת ידו יד הקודש (נעתק לקמן בכף אחת סימן כ"ג):

[רטו] ביום טוב שלא יש סעודה ג', דעל פי הסוד אין יחס לסעודה ג', ולא שייך חומרא בזה, יקדש בבקר וישתה רביעית יין ויאכל מזונות כזית ממצה שאינו סועד בה כל הפסח, שהמצה שהיא לחמו בפסח אף אם תהיה עשירה אינו יכול לומר בה מזונות, ודינה כלחם כי לחמו הוא, לכן ישתדל שיהיה שינוי במצה שאוכל בבקר ולא תהיה ממין המצה של הסעודה, כגון שתהיה בבצים. אמנם אם היא בבצים צריך שיהיו בצים לבדם, ותהיה נעשית מהרה יותר משל מים, ולא יערב בה יין לחוש לספיקו של רש"י ז"ל (פסחים לו. ד"ה אין לשיין):

[רטז] ישתדל מאד בספירת העומר, כי סודותיה רמים ונשאים, וישתדל לספור לפחות קרוב לחצי שעה מהלילה:

[ריז] יזדרז ויעשה סימנים שלא ישכח לילה אחד, כשאינו מונה בעבור, דאפשר דישכח גם ביום ולא יוכל עוד לספור בברכה, ולמפרע היו כל הברכות מלילות שעברו לבטלה, וביטול מצות עשה:

[ריח] אור ז' של פסח לפי כתבי רבינו האר"י זצ"ל האמתיים יש חיוב גדול בזיווג:

[ריט] בח' של פסח יוכל להקל באיזה דבר שנוהג מצד חומרא דוקא:

[רכ] יום אסרו חג ישתדל לעשות סעודה נאה, כי יש סוד בדבר, וגם על פי הפשט הוא מצוה:

סימן ה'

הלא טוב אמנ"ה. יבכר לחדשיו עד מלאת השנה:

חדש אייר:

[רכא] מנהג שלא יגלה בימי העומר. ולפי דעת רבינו האר"י זצ"ל אינו מטעם אבילות כאשר כתבו הפוסקים, רק יש סוד בדבר. ולפי הרב האר"י צריך שלא לגלח מערב פסח עד ערב חג השבועות, ולפי דעתו כל מאי דשרו האחרונים לגלח בראש חודש או אם הוא חתן וכיוצא וביום ל"ג או ל"ד לעומר, הכל אסור. גם מ"ש קצת דביום מ"ח שרי ליתא, דרבינו האר"י לא היה מגלח אלא בערב החג דוקא. וכשחל יום מ"ט בשבת, ראיתי להחסיד המקובל המופלא מהר"ר שלום שרעבי זלה"ה בכתב יד שכתב וזה לשונו, ואם חל יום מ"ט בשבת, דעתי שלא לגלח בערב שבת, אך הכריחוני לגלח. וחתן אינו מותר לגלח קודם יום מ"ט, עכ"ל. וגם אני הצעיר דעתי הקצרה שיגלח בערב שבת אם חל מ"ט ביום שבת, שלא יכנס לחג כשהוא מנוול, וכן עיקר (עי' לקמן כף אחת סי' כ"ב אות א'). אמנם בענין זה של גלוח בימי העומר יש כמה מנהגים חלוקים כפי הפשט, הנח להם לישראל:

[רכב] יום פסח שני ירבה שמחה קצת, כי קדוש היום:

[רכג] יום ל"ג לעומר ירבה שמחה לכבוד רשב"י זכותו יגן עלינו, כי הוא יומא דהלולא דיליה, ונודע שרצונו הוא שישמחו ביום זה, כידוע ממעשה מהר"א הלוי זלה"ה ומעשים אחרים אשר שמענו ונדעם מפום רבנן קדישי. ויש מי שנהג לעשות לימוד בליל ל"ג לעומר בי עשרה ללמוד שבחי רשב"י המפוזרים בזהר ואדרא זוטא, והוא מנהג יפה:

חדש סיון:

[רכד] אזהרות ללימוד אור חג השבועות וכיוצא כתבתי בעניותי בקונטרסים שמחת הרגל, ע"ש:

[רכה] ישמח מאד בחג הקדוש הזה, ויתעורר על אשר בחסדיו הגדולים נתן לנו את תורתו הקדושה. ויטבול בערב החג, ובעמוד השחר אחר התיקון על דרך האמת:

[רכו] נכון ללמוד התהלים ביום חג השבועות, כי דוד המלך עליו השלום היתה מנוחתו ביום הזה, והיום הקדוש יומא דהלולא דיליה עוד יעלו לרצון ביותר אמירת תהלותיו:

[רכז] האזהרות שנוהגים ללמוד הם כפי דעת הגאון בעל הלכות גדולות, וידוע שהרמב"ם חולק עליו בהרבה מצות, לכן נכון לקרות המצות הכתובות בקצרה על דעת הרמב"ם בחלק א' של היד החזקה, או פועל צדק להש"ך:

[רכח] יום אסרו חג קדוש מאוד, ויש לשמוח בו כמו שכתבתי באסרו חג דפסח (לעיל אות ר"כ):

חדש תמוז:

[רכט] בין המצרים יזהר מאד במיעוט שחוק, במיעוט תענוג. ויאמר תקון הצות בבכיה, לא נצרכה אלא להעדפה על מה שנהג, כי כל העולמות מצטערים בחרבן הבית, והכל תלוי בתשובה, ובעוה"ר כל דור שלא נבנה בימיו כאלו נחרב בימיו (ירושלמי יומא פ"א ה"א), ונוסף צער בדור האחרון, ואם יתבונן בזה יקרע סגור לבבו:

[רל] טוב לומר סדר תקון רחל בכל יום חול מביין המצרים אחר הצות, וכך נהגו בארץ ישראל תבנה ותכונן במהרה בימינו, על פי כתבי רבינו האר"י זצ"ל, והוא מנהג ותיקין:

[רלא] כשיתן צדקה בימים אלו יוסיף בכונתה לעילוי שכינת עוזנו, כי בפשעינו שלחה אמנו זה רבות בשנים, אוי לנו, אהה עלינו, ויתעורר מאד לשוב בתשובה, ויזכור כי מאנה הנחם, זאת אומרת הן אשכול לאכול, בכורה אותה נפשי:

חדש אב:

[רלב] עוד יוסיף יגון ואנחה, ובמרירות יאנה עקירה ואנחה שוברת בט' ימים ועוד בה עשירה, ולא יאכל בשר ולא ישתה יין בחול, וימעט בהנאה כל מאי דאפשר:

[רלג] בראש חודש אב נהגנו לאכול בשר לכבוד ראש חדש:

[רלד] בשבת איכה, אפילו הוא יום ט"ב או ח' באב, לכבוד שבת ילבש מלבושי שבת, וכל שכן שלא יאמר שום קינה. ואם במקומו יאמרו, הוא ימנע עצמו, כי קדושת שבת חוסמת כל מיני אֵבֶל קטן וגדול. ואנו בני ספרד הותר לנו גם תשמיש המטה כפסק מרן אפילו אם ט"ב בשבת. וגם בסעודה המפסקת ביום שבת קודש יאכל בשר וישתה יין לכבוד שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בש"ס (עירובין מא. תענית כט ע"ב), אך בסעודה המפסקת בחול לא יאכל אלא תבשיל אחד ותו לא. ואסור לאכול ביצים מבושלים אפילו הם בתוך התבשיל, אם אין מנהגו כך כל השנה לשים במין תבשיל זה ביצים, וזה אם רוצה לאכול הביצים והתבשיל אסור. ואינסאלא"דה מירק חי נוסף על התבשיל, על פי הדין מותר, אך יש להחמיר:

[רלה] ליל ט"ב יקרע סגור לבבו בקריאת איכה, אך הקינות יש מהם שטוב שלא לאומרם:

[רלו] יצטער מאד במשכבו, ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו:

[רלז] כל מה שאסרו רבותינו זכרונם לברכה בט"ב הוא עד הלילה, ואין להקל אחר חצות בשום דבר, רק שמקילין לנשים לסדר הבית קצת, וזה לקבוע בלבם אמונות הגאולה:

[רלח] גם פסוקי נחמה הכתובים בספר במנחה אין למנוע אמירתה, כדי לקבוע בלב ההמוץ כי יגאלנו ה' ברחמיו, ויקיים לנו כל נחמות נביאיו בקרוב:

[רלט] אחר ערבית והוא לילה ירחץ כל ידיו ופניו, וילבש מנעלים של עור, ויברך ברכת הלבנה, שהוא זמן הראוי לבשר הגאולה ולברך הלבנה העליונה ולומר דוד מלך ישראל חי וקים:

[רמ] גם בליל עשירי ויום עשירי יצטער על שריפת ההיכל:

[רמא] ולא יברך שהחיינו ביום עשירי, כי אפילו בשבת בין המצרים לא היה מברך רבינו האר"י זצ"ל, וקל וחומר ליום עשירי:

[רמב] יום ט"ו באב ירבה קצת שמחה, כי יש עילוי לשכינה, כמ"ש בזהר ח"ב דף קל"ה, ויזהר להוסיף בתורה בלילה כמ"ש רבותינו זכרונם לברכה (תענית לא.):

חדש אלול:

[רמג] זמן תשובה לכל היא בחדש המקודש הזה, ויזהר לפשפש במעשיו טוב וישר, שבכל לילה קודם שישיין טרם אמירת וידוי יפשפש ויחפש דרכיו ובמעשיו באותו יום, ויתודה וישוב, וכן יעשה מראש חודש אלול עד יום הכפורים, כי היה צריך לעשות בן כל ימיו בכל לילה, כמעשה צדיקים קראו בשמותם מארי דחושבנא (זוה"ק ח"ג קעח.), ולפחות כה יעשה במ' יום הנוראים הללו:

[רמד] אשר כה בו לקום לסליחות אשריו. וקודם יברך כל הברכות ואחר כך יאמר תקון הצות, ואחר כך יאמר סליחות. והעיקר הוא לאומרם כהוגן בשפל קול התחנ"ה, ולהבין מה שמוציא מפיו, ועפעפיו יזלו מי המרים על אשר הטא, ויראה עצמו שהוא מזומן לדין לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא היודע מחשבותיו ומרמותיו, אז יכנע לבבו הערל. ואין לצעוק צעקות כעומד ברחוב, וכסיל לא יבין מה שאומר, כי בקול רנה יצעק צעקה. ולו חכמו ישכילו כי חס ושלום לירתו תרתי גיהנם, שאונסים עצמם לקום ולאבד שינתם לבא לבית הכנסת, וגם פה לא עשו מאומה רק צעקות, הלא זה שמם סליחות ולא צעקות, ויספיקו שתי דברות אלו למי שיש לו לב:

[רמה] לא בשביל אמירת סליחות יתפלל תפלה שלא בזמנה ויישן בתפילין, כי יצא שכרו בהפסדו, וטוב לו להתפלל כהוגן ולא יאמר סליחות:

[רמו] זה עיקר העבודה לשמור העיקרים ולהוסיף, לא לזלזל בעיקר ולקיים התוספת:

[רמז] אם יוכל להתענות איזה יום או ימים בחדש אלול אשריו, ובלבד שיהיה בפשפוש מעשים, ולעשות גדר שלא ישוב עוד לכסלה:

[רמח] אשר חנן לו אלהים עושר, הטאיו בצדקה יפרוק, וירבה בימים אלו בצדקה ובלמוד זוהר, תקונין, משניות, ותהלים:

מורה באצבע סימן ט'

מתשרי עד אדר. פתח הסמדר:

חדש תשרי:

[רמט] ערב ראש השנה יתענה ויפשפש במעשיו, ויטבול עכ"פ:

[רנ] יתפלל ערבית של ראש השנה בבכיה ובכונה גדולה מאד, דואג ובוטח:

[רנא] יבא שמח לבית, ויעשה סדר הנהוג לאכול, קרא, וסלקא, וכרתי, ותפוח בדבש, ותמרי, ורמון, וראש כבש:

[רנב] ובעד רוביא יקה פא"צולי קמנים:

[רנג] לא יאכל דג בראש השנה כמו שכתב הרשב"ץ (בחי' לר"ה דף כ"ה), וקצת סמך יש בזוהר (תקו"ז תיקון כ"א דף נג ע"ב):

[רנד] יש מי שנהג שלא לאכול בראש השנה שום דבר חמוץ אפילו לימונים:

[רנה] קודם שישכב יאמר מזמור תהלים עד אשר תגבר עליו השינה מאד:

[רנו] אם חל בליל ראש השנה טבילת מצוה שרי, וצריך לטבול בבקר קודם תפלה:

[רנז] ישתדל לקום באשמורת, ולפחות הבקר אור. וימנע מלשמוע תקיעות שנהגו בבקר קודם תפלה, כי על פי הדין ועל פי הסוד אין מקום לתקיעות הללו, ושב ואל תעשה עדיף:

[רנח] יכול לשתות קאפ"י בלי סוק"ר קודם תפלה, שתהיה דעתו מיושבת (עי' לקמן קשר גודל סימן א' אות י"א):

[רנט] בתפלה יתעורר מאד מאד לומר בלב נשבר ותחינה ובכיה:

[רס] יזהר לשמוע התקיעות לקיים מצות עשה, ויחשוב שיש סודות גדולות, וה' יקבל כונתו דרך כלל. וברצוא ושוב בשמיעת התקיעות יהרהר עונותיו, ואם מפסיק התוקע יתודה בלחש הרבה בין הפרקים:

[רסא] יתאמץ במוסף הנשגב והנורא בבכיה ובכונה שלימה, וישים עצמו כאין באמת, כי בעונותינו הרבים בדור יתום זה אנו יתושים, ואם האמוראים עליהם השלום אמרו (שבת קיב ע"ב) אנו כחמורים, להיות אנחנו יתושים הוא מעלה ואינו ענוה, כי דלוננו מאד בתורה ובמצות וביראה. ויתעורר ויבקש ממלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בלב נשבר, אולי יחנן ה':

[רסב] בבואו לבית יסעוד סעודת יום טוב, ומורא שמים יהיה עליו, ולפחות בימים אלו יקיים שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים טז, ח), שיחשוב בשוכבו ובקומו באוכלו וכיוצא כאלו עומד לפני ה', כמו שהוא האמת כי מלא כל הארץ כבודו. וכבר הרמב"ם בספר המורה (ח"ג פרק נ"ב) האריך בזה, והביאו בקצרה הרב מור"ם בריש הגהת שולחן ערוך אורח חיים (סי' א' סעיף א'), ורמזנוה לעיל (סימן ג' אות ס"ג). ואשרי הזוכה למדה זו תמיד קדוש יאמר לו:

[רסג] יתגבר כארי שלא לישן ביום ראש השנה ויעסוק בתורה, כי לא כל העתים שוות לישן ולהתענג, כי עתה יום הדין, וכל העולם עוברים כבני מרון לפניו

יתברך. ואף שכתבו שאחר הצות מותר לישן, לא נאמר לנו המלאים חטאות, וזוהמת הסטרא אחרא פרהה בכל. לכן טוב מאד להתגבר ולעסוק בתורה, וכולי האי ואולי לשפלות מצבינו בדור יתום כזה:

[רסד] אחר מנחה סמוך לערב יאמר סדר התשליך, ויתאמץ בכונתו. ואני בעניי סדרתי תפלה לומר בעת ההיא, מבקש מטו ומעורר הרחמים, והיא בצפורן שמיר (סימן י"ב אות ר"ו):

[רסה] גם בליל ב' של ראש השנה יאמר שהחיינו בקידוש, וא"צ לפרי חדש:

[רסו] ויעשה הסדר של ליל ראשון באכילת הנהו מילי לסימנא טבא, תפוח בדבש, וראש כבש, ותמרי וכו' (עי' לעיל אות רנ"א):

[רסז] כמעשה אור ויום ראשון ככה יעשה בשני, בהתעוררות ולימוד תהלים ומיעוט שינה, ותפלות בכונה ובכיה:

[רסח] ישתדל להתענות בעשרת ימי תשובה. ויזהר מאד במיעוט שיחה, ופשפש מעשים, ותשובה, והרבות צדקה, ושלום:

[רסט] בערב יום הכיפורים גם שיאכל כמצותו, מורא שמים יהיה חופף עליו. ויזהר למען דעת פי' סדר עבודה שיאמר ביום הכפורים, כדי להבין הדברים שמוציא מפיו. ויטבול בהכנעה גדולה על כל פנים:

[רע] אור יום הכפורים יתאמץ באמירת כל נדרי. ויבקש מחילה על אשר פגם באות ברית, ונדריים, ושבעות, ויכוין שיהא בטל הנדר העליון. ויקרא מאמר התיקונין (דף קמג.) השייך לזה:

[רעא] חרדה ילבש בתפלותיו בבכיה ולב נשבר, ואף אם נראה בעיניו שעשה איזה דבר בעשרת ימי תשובה, יאמין אמונה שלימה כי הכל כאין לפי עוצם חטאתיו, וגם כי הוא מעשה קוף בעלמא לפי חסרון ידיעתו באשר פגם, ומיעוט השגתו בחכמה האלהית, ונרעון כחו ביראה ודבקות. וכל אשר יבקש תהיה כונתו גם על בני ביתו ועל כל מי שהוא משרש נפשו רוחו ונשמתו והקרוב אל שרשו:

[רעב] לא יאמר הוידוי פעמים שלש כמו שאומרים הקהל. וזו אזהרה שמענו בפרק כל כתבי הקדש מרבינו האר"י זצ"ל. ואני בעניי סדרתי וידוי פשוט כולל רוב הדברים שאדם דש בעקביו, ואני מתחיל לאומרו כשמתחילין להתודות, ובמשך אמירתו הקהל אומרים כל הוידויים, ונדפס במשמרת הטהרה שסידרתי. (עי' כף אחת סי' י"ט):

[רעג] אחר ערבית יאמר עם הקהל ד' מזמורים הראשונים שבתהלים, כי סודם גדול מאד להנצל מקרי, וטוב שלא לומר שום פסוק או כונה לענין זה, שמא חס ושלום בהיותו פגום לא יעשו דבריו פירות, ואדרבא יתגרה בו חס ושלום (עי' לקמן צפורן שמיר סימן ח' אות קכ"ג), לכן יקיים בתוך עמי אנכי יושב, ודי בזה:

[רעד] נכון לומר אחר ערבית ספר תהלים כלו. ויאמר בין ספר לספר פזמוני שבעה כורתי ברית כמו שאומרים באור הושענא רבה ממש:

[רעה] אחר כך אם יכול ילמוד האדרא זוטא:

[רעו] כשתתגבר עליו השינה ביותר, יאמר סדר קריאת שמע בכונה, ובעודו מעוטף בטלית גדול ישכב מעוטף וגם בקצת בגדיו, ואם יוכל יהיו רגליו מגולות כשהוא ישן וטוב לו:

[רעז] כארי יקום וילמוד תהלים. ואם הושש שכאשר יאמרו הקהל קריאת שמע יעבור זמנה, יאמרנה ביחיד קודם שיתחיל הזמירות בכוונה שלימה:

[רעה] כל התפלות והתחנות יאמר בלב נשבר באמת ובכוונה נכונה:

[רעט] יתאמץ בסדר עבודה להבין מה שמוציא מפיו. ויכנע מאד שבעונותינו חסרנו כל:

[רפ] ישתדל לבכות בקריאת ספר תורה בפרשת אחרי מות, ולהצטער על מיתת נדב ואביהוא, וטוב לו מאד, כמ"ש בזהר הקדוש (ח"ג נז ע"ב):

[רפא] בתפילת מנחה ונעילה בשגם שתש כחו מהתענית ומכל הצער הגדול שנצטער על קיצורו בעבודתו יתברך, יאזור חיל, כי השעה דוחקת. ויתעורר ויתאמץ ויתפלל לה' שיעזרהו על דבר כבוד שמו, ויתן לו כח לעמוד על המשמרת, ולא ימנע טוב להולכים בתמים:

[רפב] בתפילת ערבית ליל מוצאי יום הכפורים ישתדל לאומרה כתקנה ויתאמץ כי ההמון צועקים ורצים. ולכן יתפלל בספר שלא יטרידוהו:

[רפג] בבואו לבית יברך ביחיד ברכת הלבנה כהוגן, כי הצבור הנה הנם ממהרים הרבה. ויותר נכון לברך ברכת הלבנה קודם יום הכפורים מכמה טעמים:

[רפד] ושוב יאכל לשובע נפשו בשמחה רבה והבטחה ברחמיו יתברך. וקודם שישן ילמוד קצת. ואל ישכח אשר פצו שפתיו ולבו שוין לשוב והתמרמר נפשו על העבר, ולכן יכנס בכי טוב לישן מתוך דברי תורה:

[רפה] תכף באור מוצאי יום הכפורים טוב להשתדל לעשות איזה דבר בסוכה, לקיים וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה ויעקב נסע סכותה (בראשית לג, טז-יז). והחכם עיניו בראשו להזמין מערב יום הכפורים איזה דבר, כדי להתחיל באור מוצאי יום הכפורים בתיקון הסוכה:

[רפו] הבקר אור יקום להתפלל, וישכים לבית הכנסת ויתפלל כהוגן, וזה כל פרי להראות בכל עניני העבודה בתורה ותפלה ועונה וצדקה וכיוצא במוצאי יום הכפורים, שהוא מסכים הולך עם אשר עשה בעשרת ימי תשובה ואתמול ביום הכפורים, ודעתו לקיים כל ימי חלדו, וה' עזרו ומגינו:

[רפז] אחר תפלה יבקש ד' מינין, ולא ליחוש במעי"ה כדי שיהי' לו לולב ואתרוג יפים ומהודרים. וגם אל הסוכה ישית עיניו לתקנה כהוגן. וישים אל לבו כי הלא לקנות תכשיטיין ובגדים לביתו יוציא המעות בשמחה, וישא קל וחומר להוציא מעות בשמחה רבה להיות לו אתרוג מהודר וסוכה נאה. ומה יענה אם יהיה ציקני לדבר מצוה שלא לתת לה' ממה שנתן לו, הלא יבוש ויכלם ויהיה חרפת נבל:

[רפה] ערב סכות יטבול במקוה (עי' לקמן כף אחת סי' כ"ד אות א') לקבל שפע משם ע"ב קס"א גימטריא רג"ל. וחייב ליטהר עצמו ברגל (ר"ה טז ע"ב):

[רפט] אור החג הקדוש ילך לסוכה. ויצוה להביא כסא ומעיל מפואר על גבה לזכר ז' אושפיזין עילאין קדישין, מעין דוגמא שעושיין ביום המילה כסא לאליהו הנביא זכור לטוב. וכתוב בזוהר הקדוש דאי לא מתקנין לי' כסא לא אתי. זאת היתה להחרדים לדבר ה' להזמין כסא לז' אושפיזין עילאין קדישין. וכל לילה יאמר בפה צח בסוכה עולו אושפיזין כו'. ויקדש ויכוין בברכת שהחיינו לפטור גם מצות סוכה:

[רצ] יכוין באור יום טוב של חג לאכול כזית בסוכה לשם חובה, ועל כן בכזית המוציא תיכף יכוין לצאת י"ח ולקיים מצות אכילת כזית בסוכה בלילה הראשון, דילפינן ט"ו ט"ו מחג המצות:

[רצא] בבקר יאגוד הלולב וההדס והערבה בעלי לולב שהכין מערב יום טוב, כי בזה לא שייך דין קשירה. ויברך בסוכה, ויעשה הנענועים דרום, צפון, מזרח, מעלה, מטה, מערב:

[רצב] וילך לבית הכנסת שש ושמה בקיום מצותיו יתברך. ויעשה בהלל עוד ד' פעמים נענועים על דרך שעשה בסוכה, בהודו ראשון פעם אחת, באנא ה' הושיעה נא שתי פעמים, ובהודו אחרון פעם אחת:

[רצג] וטוב לעשות ההושענות תכף כמנהג ארץ ישראל תבנה ותכונן, כמו שכתב הרב המג"ן:

[רצד] ויזהר שלא לטעום כלל ולא לשתות אפילו מים הויץ לסוכה:

[רצה] בימי החג לא יסיר מורא שמים מעליו, וחם ושלום לשמוח שמחה שאינה של מצוה, ויזכור כל אשר טרח בעשרת ימי תשובה, ועוד כי יום הושענא רבה לקראתו ועדיין הוא בספק. (עי' לקמן כף אחת סי' כ"ד אות ו')

[רצו] איזה הזהרות בחג וחולו של מועד והושענא רבה ושמחת תורה כתבנו בעניותנו בקונטרס שמחת הרגל בס"ד, והיו עיניך רואות:

[רצז] בהקפות אור שמחת תורה סידרתי בעניותי תפלה כוללת ופרטיות לכל הקפה בס"ד, והתפלה הכוללת נדפסה בספר דברי שירה, ובצפרן שמיר (סימן י"ב אות ר"ו) הכל:

[רצה] אחר החג וחדש חשוון יתאמץ ביראת שמים ותלמוד תורה לשמה, כי הוא תחלת השנה והוי סימנא טבא לכל השנה, ועתה כי קרוב הוא לעשרת ימי תשובה צריך להורות ולהראות כי כל מה שעשה לא היה לפני חס ושלום, ואם עתה יתחיל לפרוק עול ויתרשל מעבודת ה', לא לרצון יהיה חס ושלום. לכן אדרבה יעשה סימן טוב לכל השנה, ירוץ כגבור בעסק התורה והמצוה כיד ה' הטובה עליו:

חדש כסליו:

[רצט] בימי חנוכה יזהר מאד בהדלקה בזמנה הוא בעצמו, ואל יסמוך על ילד ומשרת, המצוה בו:

[ש] נכון להדליק בשמן זית מצוה מן המובחר, ויהדר המצוה בנרות נקיים ונאים, והכל לשם שמים:

[שא] מאד יזדרז שלא ישכח על הנסים בתפלה ובברכת המזון:

[שב] באור שבת ידליק נר חנוכה קודם של שבת, ובמוצאי שבת קודש הנכון להדליק אחר הבדלה, ונהרא נהרא ופשטיה:

[שג] אם לא חשכו הרואות, לא יוציא הימים האלה המקודשים בשחוק וקלות ראש, כי בימי נסים שחייבים להודות לשמו יתברך, במקום הודאה איך יתא ואשם, ולמי שיש לו לב יספיק זה:

חדשי טבת ושכט:

[דש] הם קשים ח"ו כמ"ש בזוהר (זו"ח איכה קיב ע"ב). וטוב לקבוע בכל יום להתחנן לה' שיצילהו ולכל בני ביתו ולכל ישראל מכל מיני פורעניות כו'. וצריך לזוהר בדרכיו שלא לתת מקום שישלוט הדין עליו ח"ו:

חדש אדר:

[שה] ליהודים היתה אורה ושמחה, אך יזוהר משחוק וקלות ראש, והחכם עיניו בראשו כמו שפירשו בזוהר הקדוש, ואשרי השם דרכיו כמשו"ל (מועד קטן ה.):

[שו] יהיה נגד עיניו דברי הרמב"ם (הל' מגילה פ"ב הי"ז) שיש להרבות במתנות לאביונים יותר מרוב משתה ומנות. וכן בדין, דמתנות לאביונים הוא הנאה לנפש, קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא, כי הקדוש ברוך הוא זורע צדקה ועושה פרי כמשו"ל, והיא שמחת הנפש, והמשתה והמנות הם הנאות הגוף הנגוף, וראוי להרבות בעניני הנפש הקיימת, ולא בעניני הגוף הפְּלָה. ויזוהר לקיים מצות הנוהגות בו, מקרא מגילה בדקדוק, וצדיק יבחן מפלאות תמים דעים, כי כפסע בין שונאי ישראל כו' לולי ה' שהיה לנו. מתנות לאביונים הגונים יראי שמים מלא חפנים. משלוח מנות מיני מאכל לרעהו. ויהיה מסב בסעודה שש ומשיש בחדות ה', ואת כ"ל העודף, ויספר תוקף הנס לבני ביתו:

[שו] והשתיה כדת לבסומי ולא להשתכר. ויזרו שלא יאבד ברכת המזון מצות עשה מדאורייתא, וערבית בעשרה:

[שח] לא תהא כזאת לשחוק עם נשים אפילו בפורים ולטייל עמהן, כי איסור הסתכלות בנשים וקריבתן הוא עצום מדינא ולא מתורת חסידות, וכתוב (משלי יא, כ) יד ליד לא ינקה רע, ודורשי רשומות אמרו (עי' מגלה עמוקות אופן רמ"ה) י"ד פעמים י"ד ג' קצ"ו כמספר ל"א ינק"ה, וז"ש י"ד לי"ד הוי גימטריא לא ינקה. ועוד אפשר לרמוז כי תיבת יד ליד לא ינקה גימטריא רנ"ד, הוסף עליהם תיבת ביד גימטריא ר"ע, כי נפל ביד הסט"א, והוא תיבת ביד הנוסף, וז"ש יד ליד לא ינקה הוא רע, רעה תבא אליו. וסימנך כי יד ליד לא ינקה עם תיבת בי"ד גימטריא ר"ע:

[שט] ובכלל איסור גדול לשמוע שירי נשים המשוררות, דקול באשה ערוה (ברכות כד.), ואפילו ברבוי דברים אסרו הפוסקים מדינא, ומשנה שלימה (אבות פ"א מ"ה) ואל תרבה שיחה עם האשה, באשתו אמרו, כל זמן שמרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו, שהסט"א הנקראת רעה תדבק בו, וסופו יורש גיהנם הנקראת רעה, כמשו"ל (נדרים כב. מ.). ומרעה אל רעה יצאו. וכבר קורין ומקריין הפרקים בבית הכנסת קבל עם ומתרגמינן בלע"ז, ואין גם אחד שיבין בלב מה שאומר ומשורר הפרק, ומה יענו ליום פקודה, האם יאמרו לא ידענו שהוא איסור, יוכיחם על פניהם הלא שמעתם הפרק בשיר כמה שנים ברבים, ואם יאמרו שהם

חסידים דמו עלייהו כקאקי (ברכות כ.), יודע נסתרות יגער בהם ויבשו, כי היה להם הנאה בקול ומראה וריח, ומי יודע כמה נכשלו, וה' הטוב יכפר בעדנו:

[שי] הירא את דבר ה' ישים מעייניו לכל אזהרות רבותינו זכרונם לברכה, ולא יעבור בשאט בנפש אפילו על קלה, כי קלה גוררת חמורה, ועל הכל עתיד ליתן דין וחשבון, כי הוא עצמו הוא פוסק הדין שדבר זה אסור, כמ"ש בהוא עובדא דרבנינו יהודא חסיד ז"ל, בהוא עשיר שהביאו ספר לפניו וקרא בפיו לא תקיפו כו', וזהו ליתן דין, שאתה נותן הדין לאסור, ואחר כך חשבון, כמה זימני עשה אותו איסור, ואתי שפיר ליתן דין וחשבון, וכמו שביארנו בעניותינו בנימוקינו (עי' דברים אחרים דרוש ט"ו סי' ד') בסייעתא דשמיא:

סימן י'

בדברים שאדם דש. יהיה מזורו ומקודש:

[שיא] אלה הדברים שאדם דש בעקביו והם תדיריות וההרגל בהם נעשה טבע בעוה"ר, וצריך להתגבר מאד לפרוש מהם עד אשר לא תחשך השמש, ורחמין למבעא על רז"א דנא, קורות בתינו הרזי"ם בתי הנפש דאית בהו משום אכחושי, בחון בהם לא תהיה כנוש"ה, שכוח מעיקרו, בעצת יצרו:

[שיב] הטוב והישר משום אפרושי לא מיראת העונש רק מיראת הרוממות ואהבתו יתברך, ראשון לחשבון עונות לשון הרע השקול כעבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים, ויש לו פירות. ולשון הרע הוא המדבר בגנות חבירו אפילו אומר אמת, על זה ידון הדווים ופלגי מים מי המרים יורידו, כי הוא עון חמור מאד תדיר, ונתגדל בזה הוא וריעיו ובני ביתו, אוי לנו, אהה על נפשינו:

[שיג] הגאווה וההקפדה עון פלילי ככופר בעיקר ועובד עבודה זרה (סוטה ד ע"ב), ואין עפרו נגער כו' (שם ה.), ובקרבו ישים ארבו וכל מעייניו שיחשיבוהו, והעושה להפך מתמלא עליו עברה, וכל זה מגאותו וזדונו, ושוכח מה הוא, פחות שבפחותי בריות הפחותות, בהיותו מכעים לבוראו ח"ו:

[שיד] ועבירה גוררת עבירה, יבא לכעס החמור שהוא כעובד עבודה זרה (שבת קה ע"ב), וטורף נפשו:

[שטו] ומזה יבא לנקום ולנטור ולשנא אחיו מישראל, ועובר על כמה מצות עשה ולא תעשה תדיר:

[שטז] ואם ההקפדה יהיה על ת"ח, יפער פיו לבלי חק על החכמים שבדור, ואם רוצה להתייחר, יאמר, החכמים חוץ מתורתם הם נעדרים ממוסר ויראה ודרך ארץ, וכבר הראשונים פירשו כונת הפסוק (תהלים קיט, נג) זלעפה אחזתני מרשעים עוזבי

תורתך, כלומר, שאומרים חוץ מתורתך, וזהו עוזבי תורתך, ומראה סימני טהרה לומר הנה החכמים הראשונים חמדת ישראל, אך אלה שבזמנינו מדותיהם ועניניהם קשים, וכל ישעם לאפוקי ממונא, וכהנה וכהנה, אך אינם רוצים לידע דהתלמיד חכם תלו ביה טפלי, והבית ימלא הילדים רכים וחסר לחם כו':

[שיזן] ומזה יבא להצטער ולחשוב בזמן תפלה, וכמה תפלות וברכות פורחות באויר, ואבוהון דכלהו הגאווה וההקפדה, שלא ללמד על עצמה יצאה, אלא אחריה רעותי"ה מובאות חטאות ואשמות כללי ופרטי. אוי לה לאותה בושה למי שעתיד להרקב בקבר ויתאוה שיאכלנו רמה להנצל מהדין, כמ"ש (איוב יד, כב) אַךְ בְּשׂוֹרוֹ עָלְיוֹ יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלְיוֹ תֵּאָכֵל:

[שיח] מתכבד בקלון חבירו מצוי בכלי דעת, ומלבין פני חברו ברבים לא יבצר, וכלן סעיפי וענפי הגאווה, דוק ותשכח, כי ע"ז של הגאווה ת' פרקי, והיא היתה אם כל האיסורין:

[שיט] ד' כתות אינן מקבלות פני שכינה, כת שקרנים, כת חנפים, כת לצים, כת מספרי לשון הרע (סוטה מב. סנהדרין קג.). אוי לנו, כי כמעט האדם נכשל בכלן או מקצתן, וכל עצם אדם שבא לעולם הזה שיזכה בכח תורתו ומצותיו להסתכל בשכינה, דמאן דאכיל דלאו דיליה כו' (ירושלמי ערלה פ"א ה"ג), ואיך יעשה לו סגולה לבל יראה גאות ה' ח"ו:

[שכ] גם העצבות והשחורה רעה בעיני אדוניה, כי על ידי זה מתבטל מסדר עבודת ה', ועובר בוראו בפנים זועפות בחלישת וכבוד גוף, ורעיונוהי יבהלונה, וסעיפוהי משתבשין:

[שכא] הגזל, ענפיו וסעיפיו ופארותיו והטעאות היצר ופסקי הרא"ש ולענה רבו כמו רבו, לא יכילון מגילות. וכל זמן שגזל בידו אין תפלתו נשמעת, כדכתיב (עמוס ז, ח) לֹא אוֹסִיף עוֹד עֲבוֹר לוֹ, כמשז"ל, והוא צריך לבא בגלגול, ואין הפרש בין רב למעט, כי על הכל יביא אלהים במשפט:

[שכב] החמדה אב הטומאה, וכבר אמרו רבותינו זכרונם לברכה שרשע אחד מן החמדה בא לעבור כל עשרת הדברות:

[שכג] ברכות לבטלה ובלי כונה, ותפלה חטופה וקטופה בבליעת חציין של אותיות וכמה תבות, והסח הדעת בתפילין, בעוה"ר מצויים, אם לא כלן מקצתן:

[שכד] חילול שבת בעוה"ר לעשות מלאכה על ידי גוי, ודבור של חול, ומשא ומתן, והוצאת איזה דברים קלים מהעיר לשדה, הרבה כשלו ונפלו:

[שכה] הן כל אלה ויותר מהמה בעוה"ר כמעט העושה אותם סובר שאינם חטא, וכל זה לרוב הרגלם. והאיש הירא יתחכם להנצל מהם מעט מעט, ויסתיר עניניו, וישפוך נפשו לה' שיצילהו, והבא ליטהר מסייעין אותו (יומא לח ע"ב):

[שכו] וזאת העצה היעוצה עצ"ת ה' היא תקום, להחזיק בשלשה דברים והם, ענוה, צדקה, תורה, ראשי תיבות עצ"ת, כי שלשה המה נפלאו להנצל מכמה עבירות, ויתכפרו לו עונותיו, ובלבד שיתן אל לבו מה שחטא בפרטיות, ויגמור לשוב אל ה' ושלא יחטא עוד, וה' עמו:

[שכז] עוד ישתדל מאד, שכשעושה מצוה או לומד תורה יהיה בשמחה גדולה מאלפי זהב וכסף, על שזכה ללמוד בתורה או לקיים מצותו יתברך, ובודאי שזה ימשיך עליו קדושה יתירה. והגיד רבינו האר"י זצ"ל כי לא זכה לכל חכמתו הרמה ונפלאה כי אם על ידי השמחה הגדולה שהיה שמח בלימוד ובמצות לאין קץ:

[שכח] ישתדל מאד לגדל בניו על התורה ועל העבודה, ושיהיו מלאים יראת ה' ומדות טובות ודרך ארץ. ובזה צריך חכמה גדולה, וכבר חובר על זה ספר קטן זה שמו אורך ימים. ויש להתבונן בענין זה הרבה, ולרדת לעמקי וחדרי בטן בניו, ויתפלל לה' על זה בבכיה שיציל בניו מחטא, ויהיה כל זרעו זרע קודש בלי פגם כו':

[שכט] יסתכל המסתכל איך בעבור הבושה יתבטל האדם מכמה מצות, כגון אם הוא בדרך מתבטל ממצות ציצית ותפילין מפני אומות העולם שלא ילעיגו עליו. גם מתבייש לעשות איזה דברים של יראת שמים שלא ילעיגו עליו הלצים. ואם רואה איזה אדם מהגדולים בעלי עושר עובר עבירה או מבזה דברי חכמים ח"ו, מתבייש למחות בידו. ויש סוג אחר שיצרו הטעהו ועבר עבירות והכיר בחטאתיו יפה יפה, ומתבייש לשוב, שילעיגו עליו ויאמרו לו חביריו, אתמול מסובין היינו כמונו כמוך עושים כל תועבות ה', ואיזה רוח עברה עליך, אין זה אלא יוהרא לגנוב דעת הבריות, וכיוצא. ומשום הבושה עודנו בעפר"ת החומר העכור, ומרעה אל רעה יצא:

וכבר התייר הגדול רבינו מהר"ם אלשיך זכרונו לברכה פירש בזה מאמר הנביא ירמיה סי' ג' (פסוק כ"ד) וְהַבּוֹשֶׁת אֶכְלָה אֶת יְגִיעַ אַבּוֹתֵינוּ כו', ע"ש דברים הנאמרים מפה קדוש מתוקים מדבש:

והתימה על ביישן זה, איך לא יבוש מהבורא יתברך שמו לעד אשר מלא כל הארץ כבודו, והוא רואה מעשיו הרעים, ואיך לא יבוש מהכרוז שמכריזין עליו כשיוצא לשוק, הא נזיפא דמאריה, שבקא דמאריה, כמ"ש בזה"ק (ח"ג כג ע"ב), וכל העופות ואשר הם באויר כלם שומעים הכרוז ומקללין אותו ובדלין הימנו:

והן האדם מתבייש לצאת החוצה אל העין בבגד קרוע או שיש בו כתם מאיזה לכולך ושמן, ואפילו יהבי ליה כל חללא דעלמא בל יראה נגד בני אדם ומדיו

קרועים או לבוש מלבוש מטונף, ואיך לא יבוש כי הלבושים אשר הם עקריים, מלבושי נפשו, הם קרעים וחסרונות אין מספר, לבוש מלוכלך וסרוח, ובצאת נפשו ילבש הלבוש ההוא לפני כל צבא השמים, והיה לזעוה ללעג וקלס, ועינו יראה כתות מלאכי חבלה מבזים אותו, יכעיסוהו ויאמרו לו, אתה האיש אשר היית מקפיד כל כך על המלבושים שיהיו לבנים מגוהצים, משי ורקמה מהודרים ומתוקנים, והיית מתבייש בחסרון פרט קל מסדר הלבוש, ואיך עתה אתה לְבוש לְבוש הבו"ז והארגמן אודם הדין הנגזר עליך, בגד קרוע בזוי ושסוי לכלוכית שמו:

ועוד יתבייש, מבני אדם שבחיו לא היה מחשיבם כלל, ואם יגשו או ידברו אליו, בחרונו יבהלימו, והם זכו לעולם הבא, והוא נמסר לרבבות מזיקין מלאכי חבלה, לשמה ולבזיון, מבוהל ומטונף מכוער דק לקוי:

אי לזאת, עיקר הבושה וההכנעה היה תהיה איך פחות מיתוש נבזה ונמאס עבר על ציווי מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, וכל עצמותיו יאחזמו רעד באמירתהוידוי, יבוש ויכלם לפני המלך ויכנע מאד, ויגדור גדר על גדר שלא לחטוא עוד, וישוב אל ה' וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח, ולא יבוש מהמלעיגים עליו, ולא יחת מפני כל, וזהו ששינינו (אבות פ"ה מ"ב) הוי עז כנמר:

[של] יש לך אדם שיצא לו שם כי משאו ומתנו באמונה, ועומד בדיבורו, ועקימת שפתיו הוי מעשה, וגם הוא משתבח בעצמו כי נאמן הוא, והדבר היוצא מפיו כן יקום וכן יהיה. ואיך האדם הזה ינהג כך בענייני הגוף הפלים ונפסדים, ובענייני הנפש לא יש שקרן כמוהו. בסחורה של עולם הזה מקיים דברו, ובסחורת העולם הבא שהיא תורה ומצות יחליף את משכרתו עשרת מונים, ועובר על השבועה שנשבע במעמד הר סיני, וגם אשר נשבע בבטן אמו לשמור כל המצות (נדה ל ע"ב). וכל יום קורא את שמע בבוקר ובערב ולעבדו בכל לבבכם, עבודה זו תפלה (תענית ב.), ותכף קם להתפלל ולבו בל עמו, ואינו יודע אם תפלה היא, רק שפתיו נעות ולא ידע מאי קאמר אם תפלה אם ספורים, וכיוצא. הוא אומר והערב נא וכו', ותן בלבינו בינה להבין להשכיל כו', והאר עינינו בתורתך כו', ובהם נהגה יומם ולילה, וכיוצא, ואחר תפלה הטובה לא יחשוב אם יש תורה בעולם. הוא אומר ונפשי כעפר לכל תהיה, ולא יש קפדן וגאה כמוהו, וכיוצא באלה הרבה. אפס כי לא תהיה תפארתו שעומד בדיבורו אחרי אשר לפני ה' ידבר על התורה ועל העבודה, ומיד ל"ו יחל דברו, והפרוץ מרובה על העומד. וכן יש לך אדם שהוא רחמן ולבו רך, ואם יראה עני ביום סגריר נושא הצי"נה לפניו ורותת, יהמו נא רחמיו עליו, גם אם ראה יראה העני עומד בחדר קטן צר וחשוך, יתמה על חיי צער ודירה סרוחה. והוא פלא איך לא ירחם על נפשו שתהיה בגיהנם של שלג נתונה ביד אכזרים, הן הן המזיקין נושכין וממיתין, והוא בגיהנם מקום אופל וצלמות. וכן יש אדם שהוא זהיר בכבוד הבריות בכל מיני פוליטיק"א וקומפלימנט"ו, והתימה עליו איך הוא שלם כל כך לבני אדם, ומחסר את נפשו חסרונות ועידויין, ואיך לא יחרד לומר הלא אני

משתדל לעשות פוליטיקא וקומפלימינטו עם בני אדם, ואם פעם א' אחסר נקודה מהפוליטיקא אני מצטער, ואיך אני כל כך נעדר מהשלימות לפני בורא עולם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, אשר אני מחסר כל עת בעבודתו בתפלה ותורה ומצות אשר ציוני, ובמקום לעשות נחת רוח לפניו כי לכך נוצרתי, הפכתי עורף ותהי יראתי אותו מצות אנשים מלומדה, ואיני מקפיד בתורה ותפלה אחד ממאה מאשר אני מקפיד בפוליטיקא:

[אש"ל] כאשר יבא לו התעוררות על עסקי נפשו ועבודת ה', יחזיק בו תכף ומיד, כי היצר הרע מקרר חומו ומבקש להטרידו, לכן קדמיה לרשיעא, אם רחש לבך דבר טוב, תצרפהו למעשה, ויתבונן במדותיו מבושה ורחמנות וכיוצא, ויעריכם בערך נפשו ועבודת ה', ויבוש מהמלך הרואה ויודע סתרי לבו, וירחם על נפשו ועל אביו ואמו שלא יהיה להם צער בעולם הבא בעבורו. וגמירי (יומא לח ע"ב) הבא ליטהר מסייעין אותו, וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים, גם הוא יו"רה חטאים בדרך חיים:

פתיחת אליהו:

[בכניסתו] לבית הכנסת, הלא מראש יביע אומר פתיחת אליהו הנביא ז"ל, והיא בתקוני הזוהר הקדוש (הקדמה דף יו.), אשר קבלו רבנן קדישי שהיא מסוגלת לקבלת התפלה:

פְתַח אֱלֹהֵינוּ וְאָמַר. רַבּוֹן עֲלְמֵי דְאֲנָתְהוּ הוּא חַד וְלֹא בְחַשְׁבָּן. אֲנָתְהוּ הוּא עֲלָאָה עַל כָּל עֲלָאִין. סְתִימָא עַל כָּל סְתִימֵין. לִית מְחַשְׁבָּה תְּפִיסָא בְּךָ כָּלְל. אֲנָתְהוּ הוּא דְאֲפִיקַת עֶשֶׂר תְּקוּנֵין. וְקָרִינָן לֹון עֶשֶׂר סְפִירָן. לְאֲנְהֵנָא בְּהוֹן עֲלְמֵין סְתִימֵין דְּלֹא אֲתַגְלִיין. וְעֲלְמֵין דְּאֲתַגְלִיין. וּבְהוֹן אֲתַפְסִיאַת (נ"א אֲתַפְסִיאַת) מִבְּנֵי נְשָׂא. וְאֲנָתְהוּ הוּא דְקָשִׁיר לֹון וּמִיחַד לֹון. וּבְגֵין דְּאֲנָתְהוּ מְלָנָא. כָּל מָאן דְּאֲפָרִישׁ חַד מִן חֲבֵרִיהּ מֵאֲלִין עֶשֶׂר. אֲתַחְשִׁיב לִיהּ כְּאֵלוּ אֲפָרִישׁ בְּךָ. וְאֲלִין עֶשֶׂר סְפִירָן. אֵינּוּן אֲזִלִין כְּסֻדְרָן. חַד אֲרִיךְ וְחַד קָצֵר וְחַד בֵּינוּנֵי. וְאֲנָתְהוּ הוּא דְאֲנְהִיג לֹון. וְלִית מָאן דְּאֲנְהִיג לְךָ לֹא לְעֵילָא וְלֹא לְתַתָּא וְלֹא מְכָל סְטָרָא. לְבוּשֵׁין תְּקִינַת לֹון דְּמַנְיָהּ פְּרַחִין נְשַׁמְתִּין לְבָנֵי (נ"א דְּבָנֵי) נְשָׂא. וְכַמְּה גּוֹפִין תְּקִינַת לֹון דְּאֲתַקְרִיאוּ גּוֹפָא לְגַבֵּי לְבוּשֵׁין דְּמְכַסִּין עֲלֵיהוֹן. וְאֲתַקְרִיאוּ בְּתַקְוָנָא דָּא. חֶסֶד דְּרוּעָא יְמִינָא. גְּבוּרָה דְּרוּעָא שְׂמָאלָא. תְּפָאֲרַת גּוֹפָא. נְצִחַ וְהוּד תְּרִין שׁוֹקִין. וְיִסוּד סִימָא דְּגּוֹפָא אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ. מְלָכוּת פֶּה, תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה קָרִינָן לִיהּ. חֲכָמָה מוֹחָא אִיהוּ מְחַשְׁבָּה מְלָגוּ. בִּינָה לְבָא וּבָה הֶלֶב מְבִין. וְעַל אֲלִין תְּרִין פְּתִיב הַנְּסֻתְרוֹת לִי אֱלֹהֵינוּ. כְּתֵר עֲלִיוֹן אִיהוּ כְּתֵר מְלָכוּת. וְעֲלִיהּ אֲתַמַּר מְגִיד מְרֵאשִׁית אַחְרִית. וְאִיהוּ קַרְקַפְתָּא דְּתַפְלִי (נ"א קַרְקַפְתָּא דְּלֹא מְנַח תַּפְלִי). מְלָנָא אִיהוּ יו"ד ק"א וְא"ו ק"א דְּאִיהוּ אֲרַח אֲעִילוֹת. אִיהוּ שְׁקִי דְּאֵילָנָא בְּדְרוּעוֹי וְעַנְפוֹי (נ"א וְאֲנְפוֹ). כְּמֵא דְּאֲשְׁקִי לְאֵילָנָא וְאֲתַרְבֵּי בְּהוּא שְׁקִי:

רבוץ העולמים. אַנְתָּה הוּא עֵלְת הָעֵלּוֹת סִבַּת הַסְּבּוֹת דְּאַשְׁקֵי לְאַיְלָנָא בְּהוּא נְבִיעוּ. וְהוּא נְבִיעוּ אִיהוּ כְּנִשְׁמָתָא לְגוּפָא דְאִיהוּ חַיִּים לְגוּפָא. וּבְךָ לִית דְּמִיּוֹן וְלִית דְּיוֹקְנָא מִכָּל מַה דְּלָגוּ וּלְבַר. וּבְרֵאתָ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. וְאַפִּיקַת מְנַהוֹן שְׁמַשָּׁא וְסִיְהֵרָא וּכְכַבְיָא וּמְזֵלֵי. וּבְאַרְעָא אֲלָגִין וּדְשָׁאִין וּגְנֵתָא דְעָרִין (וְעֵשְׂפִין) וְחִיּוּן וְעוֹפִין וְנוּגִין וּבְנֵי נְשָׂא. לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בְּהוֹן עֲלָאִין. וְאַיְךָ יִתְנַהֲגוּן בְּהוֹן עֲלָאִין וְתַתְּאִין. וְאַיְךָ אֲשְׁתְּמוּדְעָאן מְעֲלָאִי וְתַתְּאִי. וְלִית בְּךָ דִּיְדַע כְּלָל. וּבַר מִיְנְךָ לִית יְחִידָא (ס"א יְחוּדָא) בְּעֲלָאִי וְתַתְּאִי. וְאַנְתָּה אֲשְׁתְּמוּדְעָא אֲדוּן עַל כְּלָא. וְכָל סְפִירָן כָּל חַד אִית לִיה שֵׁם יְדִיעַ. וּבְהוֹן אֲתַקְרִיאָו מְלֵאכֵיָא. וְאַנְתָּה לִית לְךָ שֵׁם יְדִיעַ. דְּאַנְתָּה הוּא מְמַלָּא כָּל שְׁמַהוֹן. וְאַנְתָּה הוּא שְׁלִימוּ דְכִלְהוֹ. וּבַר אַנְתָּה תְּסַתְּלַק מְנַהוֹן, אֲשְׁתְּאָרוּן כְּלָהוּ שְׁמַהוֹן כְּגוּפָא בְּלָא נִשְׁמָתָא. אַנְתָּה חַכִּים וְלֹא בְּחֻכְמָה יְדִיעָא. אַנְתָּה הוּא מְבִין וְלֹא מְבִינָה יְדִיעָא. לִית לְךָ אַתְרַיְדִיעָא אֱלֹא לְאַשְׁתְּמוּדְעָא תּוֹקְפֵךָ וְחִילְךָ לְבְנֵי נְשָׂא. וְלֹא חֲזוּזָא לֹאן אִיךָ אֲתַנְהִיג עֲלֵמָא בְּדִינָא וּבְרַחֲמֵי דְאִינוּן צְדָק וּמִשְׁפָּט, כְּפּוּם עוֹבְדֵיהוֹן דְּבְנֵי נְשָׂא. דִּין אִיהוּ גְבוּרָה. מִשְׁפָּט עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא. צְדָק מְלַכּוּתָא קוּדִישָׁא. מֵאֲזֵנֵי צְדָק תְּרִין סְמִכֵי קְשׁוּט. הִינן צְדָק אֹת בְּרִית. בְּלָא לְאַחֲזוּזָא אִיךָ אֲתַנְהִיג עֲלֵמָא. אֲבָל לֹא דְאִית לְךָ צְדָק יְדִיעָא דְאִיהוּ דִּין. וְלֹא מִשְׁפָּט יְדִיעָא דְאִיהוּ רַחֲמֵי וְלֹא מִכָּל אֲלִין מַדּוּת כְּלָל. קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְיִתְחַדְּשׁוּן מְלִין עַל יְדֵךָ. דְּהָא רְשׁוּתָא אִית לְךָ (נ"א אֲתִיְהִיב לְךָ) לְגַלְגָּלָה רְזִין טְמִירִין עַל יְדֵךָ מַה דְּלֹא אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ לְגַלְגָּלָה לְשׁוּם בַּר נֶשׁ עַד כְּעַן:

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, לְךָ יְיָ הַגְּדוּלָה וְהַגְּבוּרָה וְכוּ'. עֲלָאִין שְׁמַעוּ אִינוּן דְּמִיכִין דְּחִבְרוּן וְרַעֲיָא מְהִימְנָא אֲתַעְרוּן מִשְׁנַתְכוּן. הַקִּיעוּ וְרַנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי, אֲלִין אִינוּן צְדִיקָא דְאִינוּן מְסַטְרָא דְהָהוּא דְאַתְמַר בְּהָ אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עַר, וְלֹא אִינוּן מְתִים, וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר בְּהוֹן הַקִּיעוּ וְרַנְנוּ וְכוּ'. הַקִּיעוּ רַעֲיָא מְהִימְנָא אֲתַעַר אַנְתָּה וְאַבְהָן לְאַתְעָרוּתָא דְשְׁכִינְתָא דְאִיהִי יִשְׁנָה בְּגִלּוּתָא. דְּעַד כְּעַן צְדִיקָא כְּלָהוּ דְמִיכִין וְשִׁינְתָא בְּחוּרֵיהוֹן. מִיָּד יְהִיבַת שְׁכִינְתָא (נ"א אֲתַעְרִין) תְּלַת קְלִין לְגַבִּי רַעֲיָא מְהִימְנָא וְיִימָא לִיָּה, קוּם רַעֲיָא מְהִימְנָא, דְּהָא עֲלֵךְ אֲתַמַּר קוּל דְּדוּדֵי דּוּפֵק לְגַבִּי בְּאַרְבַּע אֲתוּוֹן דִּילִיָּה. וְיִימָא בְּהוֹן, פֶּתַח לִי אַחֲוֵתִי רַעֲיָתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי. דְּהָא תַם עוֹנָךְ בַּת צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהַגְלוּתְךָ. שְׂרָאֲשֵׁי גַמְלָא טָל. מֵאִי גַמְלָא טָל. אֱלֹא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אַנְתָּה חֲשִׁיבַת דְּמִיּוּמָא דְאַתְחַרְבֵּי בִּי מִקְדָּשָׁא דְעֲאֲלָנָא בְּבֵיתָא דִּילִי וְעֲאֲלָנָא בִּישׁוּבָא. לֹאן הָכִי, דְּלֹא עֲאֲלָנָא כָּל זְמַנָּא דְאַנְתָּה בְּגִלּוּתָא. הָרִי לְךָ סִימְנָא שְׂרָאֲשֵׁי גַמְלָא טָל. הִיא שְׁכִינְתָא בְּגִלּוּתָא. שְׁלִימוּ דִילָהּ. וְחַיִּים דִּילָהּ אִיהוּ טָל. וְדָא אִיהוּ יוּד הִיא וְאִ"ו. וְהִיא אִיהִי שְׁכִינְתָא דְלֹא מְחוּשְׁבָן טָל. אֱלֹא יוּד קָא וְאוּ דְסְלִיקוּ אֲתוּוֹן לְחֻשְׁבָן טָל. דְּאִיהוּ מְלִיא לְשְׁכִינְתָא מְנַבִּיעוּ דְכָל מְקוּרִין עֲלָאִין. מִיָּד קָם רַעֲיָא מְהִימְנָא וְאַבְהָן קוּדִישִׁין עֲמִיָּה. עַד כַּאן רְזָא דִּיְחוּדָא:

אשרי הזוכה לומר זה בכל יום דברי אלהים חיים:

תם ונשלם שבת לאל בורא עולם ספר מורה באצבע:

ספר ציפורן שמיר

תוכן עניינים

סימן א' – בעניין התפילה

סימן ב' – בעניין התפילין

סימן ג' – מנהגים ועניינים מרבתינו ז"ל

סחמן ד' – בעניין הלימוד ואביזריה

סימן ה' – בעניין הסעודה

סימן ו' – בעניין אות ברית .

סימן ז' – דברים הבאים. כמה נאים. להזהר מדרך הטאים

סימן ח' – מילי דממריין מועילים לשמירה

סימן ט' – תקנת השבים

סימן י' – דברים המסוגלים לכפרה

סימן יא' – סדר הנהגות השבים

סימן יב' – סדר התרת קללות. ושאר נסחי תפלות

סימן יג' – התעוררות ותוכחות

סימן א'

ראש התחילה. יהודה לתפלה:

[א] לדעת רוב הפוסקים מצות צריכות כונה, וכמה מצות מקיים האדם בבקר ואינו נותן אל לבו. על כן טוב לומר תפלה זו אחר ברכות התורה:

[ב] וגם יש כמה מצות שאין בידינו לקיימם, וצריך לקבל לקיים כל תרי"ג מצות, וה' הטוב ברחמיו יעלה עליו כאלו קיימם:

[ג] ולכן הוזכרו בתפלה זו כל מצות דאורייתא ודרבנן ומנהגי צדיקים וענפי מצות שיוכל לקיים בפרק תפלת השחר, וקבלת כל המצות. והיא תפלה כוללת מלוקמת מסודרת ומבוררת מיסודן של ראשונים, והיא התפלה אשר יעדנו בקונטרס מורה באצבע (סימן ג' אות ע"א), וכבר נדפסה משמי זה פעמים, ופה תהא קאי בסדר יותר נכון בס"ד, וזה נוסחה:

לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ וּרְחִימוּ וּדְחִילוֹ, לְיַחְדָּא שְׁם י"ה
בּו"ה בְּיַחְדָּא שְׁלִים, בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הֲרִינִי מִקַּבֵּל עָלַי אֲלֵהוּתוֹ יְתַבְּרֵךְ כְּמוֹ שְׂצִינְנוּ
בְּמַעַמְד הַר סִינִי: אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: וּמִצְוֹת
אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא: וּמִצְוֹת וְאִהְבָתָ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְהֲרִינִי אוֹהֵב הַשֵּׁם יְתַבְּרֵךְ בְּכָל
לְבִי וּבְכָל נַפְשִׁי וּבְכָל מְאֹדִי. וְהֲרִינִי יִרְא מִמֶּנּוּ בְּגִין דְּאִיהוּ רַב וְשְׁלִיט עֲקָרָא וְשִׂרְשָׁא
דְּכָל עֲלָמִין וְכוּלָא קַמְיָה כְּלָא, וְהֲרִינִי מְמַלִּיכוֹ עַל כָּל אֲבָר וְאֲבָר גִּיד וְגִיד מִרְמ"ח
אֲבָרִים וּשְׁס"ה גִּידִים שֶׁל גּוּפִי נַפְשִׁי רוּחִי וְנִשְׁמָתִי מַלְכוּת גְּמוּרָה, וְהֲנַנִּי עֲבָד לֵה, הוּא
בְּרַחֲמֵינוּ יִזְכְּנוּ לְעוֹבְדוֹ בְּלֵב שְׁלֵם וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמּוּחַ וּבְמִצְוֹת וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וְיִהְיוּ
כָּל מַעֲשֵׂינּוּ לְשֵׁם שְׁמִי"ם: וְהֲרִינִי מְקַיֵּם מִצְוֹת וְאִהְבָתָ לְרַעַף כְּמוֹךָ, וְהֲרִינִי אוֹהֵב
אֵת כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל בְּנַפְשִׁי: וְהֲרִינִי מְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂרָה זְכוּרוֹת, יְצִיאַת מִצְרַיִם,
וְהַשְׁבֵּת, וְהַמָּן, וּמַעֲשֵׂה עֲמֹלֵק הַרְשָׁע (הַגְּהָה וּמַעֲשֵׂה עֲמֹלֵק הַר סִינִי כו') וּמַעֲשֵׂה
מַרִים, עִי שׁוֹ"ת יוֹסֵף אוֹמֵן סִי' כ"ג): וּמַעֲמַד הַר סִינִי, וּמָה שֶׁהִקְצִיפוּ אֲבוֹתֵינוּ
לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְפֶרֶט בְּעֵגֶל, וּמָה שֶׁיַּעֲצוּ בָּלֵק וּבַלְעָם לַעֲשׂוֹת לְאֲבוֹתֵינוּ לְמַעַן
דַּעַת צְדָקַת ה', וּמַעֲשֵׂה מַרִים הַנְּבִיאָה, וּזְכוּרַת יְרוּשָׁלַיִם, וּמִצְוֹת וְזְכוּרַת כִּי הוּא הַנוֹתֵן
לָךְ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חַיִל: וְקִיַּמְתִּי מִצְוֹת הַשְׁכַּמַת בֵּית הַכְּנֶסֶת וּלְהַשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מַעֲשֵׂרָה
רִאשׁוֹנִים: וְקִיַּמְתִּי מִצְוֹת לְרוּץ בְּהַלִּיכַת בֵּית הַכְּנֶסֶת: וּמִצְוֹת לְשִׁחֹת בְּפֶתַח לִיטוֹל
רְשׁוֹת בְּפֶסוּק וְאֲנִי בְּרַב חֲסָדֶךָ כו': וּמִצְוֹת לְהַשְׁתַּחֲוֹת נֶגֶד הַהֵיכָל שְׁשֵׁם הַשָּׁרָאָת
הַשְּׂכִינָה: וְאֲנִי מְקַיֵּם יְשִׁיבַת בֵּית הַכְּנֶסֶת: וּמִצְוֹת לִירָא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת: וְהֲרִינִי מוֹכֵן
לְקַיֵּם מִצְוֹת מִפְּנֵי שִׁיבָה תְּקוּם אִם תִּזְדַּמֵּן: וְהֲרִינִי מוֹכֵן לְקַיֵּם מִצְוֹת תְּלִמוּד תּוֹרָה:
וְהֲרִינִי מְקַיֵּם מִצְוֹת שֶׁל צִיצִית בְּטִלִית קָטָן וְטִלִית גְּדוֹל:

בחול:

ומצות תפלין דיד כסדר רש"י (ורבינו תם) : ומצות תפלין דראש : (וקנימתני מצות לצאת מן הבית מעומף בציצית ומוכתר בתפלין לבא לבית הכנסת. ונשקתי המזוזה) : והריני מוכן לקיים מצות צדקה : ולקיים מצות קריאת פרישיות דקרפנות : ומצות קריאת פרישת התמיד. ופסוקי דזמרה לערוף שולחן לפני ה' אחד מתקוני השכינה ולירא ממנו : ומצות ברכות פסוקי דזמרה : ומצות לומר שירת הים : ומצות לומר שבחי ישתבח בלי הפסק : ומצות עניית אמנים, ועניית ברכו : ומצות ברכות דיוצר וקריאת שמע, לתקן כפסא להשם יתברך אחד מתקוני השכינה : ומצות קריאת שמע דיוצר, ליחד ה' יחוד גמור ולמסור עצמי על קדושתו. ולומר פרישה ראשונה דקריאת שמע שהם מ"ב תיבות. ופרישה שניה שהם ע"ב תיבות ועוד ו' תיבות. ופרישת ויאמר ע"ב. ועל ידי זה יאירו ויושלמו רמ"ח אברי נפשי רוחי ונשמתתי : ומצות וראיתם אותו : ומצות סמיכות גאולה לתפלה : ומצות תפלת שחרית (לר"ח של ראש חדש) שתקן אברהם אבינו עליו השלום איש החסד. ואני מכויין לתקן המנורה אחד מתקוני השכינה. ואני מכויין לומר שבחי יתברך בג' ראשונות וג' אחרונות. ולזכור שאני עני ודל. ובשמע קולינו חסיד. ובשלש אחרונות עבד. ולשאול צרכינו ופרנסתינו ממנו יתברך. ולצפות לישועתו : ומצות לענות קדושה אם אוכל : ומצות וידוי ונפילת אפים, (בר"ח במקום זה יאמר לקרות הלל ולהתפלל מוסף ראש חדש ולענות קדושה אם אוכל). (בפורים יאמר מצות קריאת המגילה) : ומצות לומר סדר גמר התפלה ועלינו לשבח : (ומצות קביעות עת לתורה בטלית ותפלין) : (ומצות לקרות פרישת השבוע יום הששי שנים מקרא ואחד תרגום) : וכל המצות וכו' :

בשבת:

ואני מוכן לקיים מצות קריאת פרישיות דקרפנות : ומצות קריאת פרישת התמיד והקטורת ופסוקי דזמרה והמזמורים שתקנו להוסיף בשבת. ואני מכויין לערוף שולחן לפני ה' אחד מתקוני השכינה ולירא ממנו : ומצות ברכות פסוקי דזמרה : ומצות לומר שירת הים : ומצות לומר נשמת כל חי כו' ושבחי ישתבח בלי הפסק : ומצות ברכות יוצר שבת וקריאת שמע, לתקן כפסא להשם יתברך אחד מתקוני השכינה : ומצות קריאת שמע דיוצר, ליחד ה' יחוד גמור, ולמסור עצמי על קדושתו יתברך. ולומר פרישה ראשונה דקריאת שמע שהם מ"ב תיבות, ופרישה שניה שהם ע"ב ועוד ו' תיבות, ופרישת ויאמר ע"ב, ועל ידי זה יאירו ויושלמו רמ"ח אברי נפשי רוחי ונשמתתי : ומצות וראיתם אותו : ומצות סמיכות גאולה לתפלה : ומצות תפלת שחרית של שבת קדש (ליו"ט ויום טוב) שתקן אברהם אבינו עליו השלום איש החסד. ואני מכויין לתקן המנורה אחד מתקוני השכינה : ומצות לענות קדושה לקדש שמו יתברך אם אוכל. ומצות עניית ברכו, ועניית אמנים : (לר"ח ומצות לקרות ההלל). (לר"ה ומצות לשמוע קול שופר). (לסוכות ומצות נטילת לולב ונענועיו, והקפת התיבה) : ומצות לשמוע קריאת פרישת השבוע (ליו"ט ויום טוב) בספר תורה : ומצות לומר ההפטרות : ומצות להתפלל תפלת מוסף שבת (ליו"ט ויום טוב) : ומצות לענות קדושת מוסף אם אוכל : ומצות לומר עלינו לשבח : וכל המצות וכו' :

וְכָל הַמִּצְוֹת הַכְּלוּלוֹת בָּהֶם וְנִלוּוֹת עִמָּהֶם. וְאֲנִי מְכוּיִן בְּכָל הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה וּבְכָל הַמִּצְוֹת שֶׁעָשִׂיתִי מֵעוֹדִי וְאֶעֱשֶׂה כָּל יְמֵי חַיֵּי בְּעִזְרַתְךָ. וְכֵן בְּכָל תְּלִמּוּד תּוֹרָה שֶׁלְּמַדְתִּי מֵעוֹדִי וְאֶלְמוּד כָּל יְמֵי חַיֵּי בְּעִזְרַתְךָ. וְכָל מַחְשְׁבָה וְדִיבּוּר וּמַעֲשֶׂה בְּכָל דְּבַר שֶׁבִקְדוּשָׁה. הַכֹּל בְּאִשֶּׁר לְכַל לַעֲשׂוֹת נְחִת רוּחַ לְפָנֶיךָ שֶׁלֹּא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס בְּשׂוֹם צַד. וְאֲנִי מְכוּיִן לְתַקֵּן שְׂרֵשׁ הַתְּפִילוֹת וְהַבְּרָכוֹת וְהַלִּימוֹד וְהַמִּצְוֹת בְּמָקוֹם עֲלִיּוֹן. וְאֲנִי מְכוּיִן לְקַשֵּׁר נַפְשִׁנוּ וְלַהֲדַבֵּיקָה אֶל שְׂרֵשָׁה לְהַשְׁלִים אֵילָן הָעֲלִיּוֹן וְאֶדָם הָעֲלִיּוֹן לְתַקֵּן וְלַחֲבֵר הַדּוֹדִים יַחְדָּיו בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה, וְלַהֲבִיא כָּל אוֹמוֹת הָעוֹלָם תַּחַת יַד ה' שֶׁכִּינְתָּא תְּתַאֲה, וְלַהֲבִיא כָּל אוֹמוֹת הָעוֹלָם תַּחַת רְשׁוֹת הַשְּׂכִינָה עִילָאָה:

וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁאֵל יַעֲקֹב שׂוֹם חֲטָא וְעוֹן וְהִרְהוּר וְאִשְׁמָה וְרִשָּׁע אֶת תְּפִלוֹתֵינוּ וּבְרָכוֹתֵינוּ וּמִצְוֹתֵינוּ וְלִימוּדֵינוּ. וַיְהִי הַכֹּל חָשׁוּב וּמְקוּבָּל וּמְרוּצָה לְפָנֶיךָ לְהַעֲלוֹת עַל יָדָם כָּל בִּירוּרֵי וְנִצּוּצֵי הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר נִתְּפָזְרוּ עַל יְדֵי בֵּין הַקְּלִיפּוֹת. חֵיל בָּלַע וַיְקִיֶּנּוּ מִבְּטָנוּ יוֹרִישָׁנוּ אֵל. וְתַצְרֶפֶם עִם שְׂאֵר תְּפִלוֹת וּבְרָכוֹת וּמִצְוֹת וְלִימוּד בְּנִיךָ הַיּוֹדְעִים וְהַמְּכוּנִים כָּל הַכּוֹנֵנוֹת הָרְאוּיֹת לְכוּיִן. וּמַעֲכָשׂוּי אָנוּ מְכוּנִים בְּכָל לְדַעַת רַבִּי שֶׁמַּעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנּוּ וַיּוֹתֵם בֶּן עוֹזִיָּהוּ הַקְּדוּשִׁים. וְהָרִי אָנוּ סוֹמְכִים עֲלֵיהֶם בְּכָל מְכַל כָּל. וְהָרִינִי מְקַבֵּל עָלַי כָּל מִצְוֹת דְּאוֹרֵייתָא וְכָל הַמִּצְוֹת דְּרַבְּנֵן הֵן מִדְּבַרֵי קַבְּלָה וְהֵן מִדְּבַרֵי סוֹפְרִים הֵם וְעַנְפִּיהֶם. וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁתּוֹפְנִי שֶׁלֹּא נַעֲבֹר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם עַל שׂוֹם מִצְוָה מִמִּצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה דְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא עַל שׂוֹם לֹא תַעֲשֶׂה וְגִדְרָה וְסִיג וְגוֹזִירָה מִדְּבַרֵי קַבְּלָה וּמִדְּבַרֵי סוֹפְרִים. וְתַזְכְּנוּ לְקִיָּים הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם כָּל מִצְוֹת עֲשֶׂה שֶׁתּוֹדְמוֹן לְפָנֵינוּ מִרְמ"ח מִצְוֹת עֲשֶׂה דְּאוֹרֵייתָא וּמִמִּצְוֹת עֲשֶׂה דְּרַבְּנֵן כַּתְּקִנְךָ, בְּמַחְשְׁבָה וְדִיבּוּר וּמַעֲשֶׂה בְּיִרְאָה וּבְאַהֲבָה וְשִׂמְחָה רַבָּה. וּמָה שֶׁלֹּא נוֹכַל לְקִיָּים תַּצְרֶפֶן מַחְשְׁבֵתֵינוּ הַטּוֹבָה דְּרַךְ כָּלֵל לְמַעֲשֶׂה. וְתַעֲלָה עֲלֵינוּ כְּאֵלוּ קִיָּמְנוּ גַם אוֹתָם בְּמַעֲשֶׂה. וַיְהִי נַעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָהוּ:

סימן ב'

בתפילין ותפלה. אר"ש נתנה יכולה:

[ה] אחר הנחת תפלה של ראש, יכרוך שלשה כריכות על אצבע האמצעי שהוא האמה, כריכה ראשונה בפרק אמצעי של האצבע, וכריכה ב' וג' בפרק התחתון:

[ו] יש נוהגים לומר בשעה שכרוך הג' כריכות באצבע פ' (הושע ב, כא-כב) וארשתיה לי לעולם. וארשתיה לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים: וארשתיה לי באמונה. וידעת את יהוה:

ויזהרו הנוהגים בן לומר הברכות של שחר וברכות התורה מקודם:

[ז] כשחולץ התפילין, יסיר קודם ג' כריכות אצבע, ואחר כך תפילין של ראש ביד שמאל ומעומד, (וכן עיקר, ודלא כמ"ש הרב סלת בלולה דחולץ של אצבע מיושב, והבאתיו בספרי הק' מחזיק ברכה ס' כ"ה, ונשמט בספרי הנז' לומר דהנכון לחלוץ כריכת אצבע מעומד, דלא כמ"ש הרב הנז' וכן המנהג), ואחר כך יחלוץ תפילין דיד מיושב, וסימנך כאשר יחנו כן יסעו (במדבר ב, יז):

[ח] אין לחלוץ תפילין עד שילמוד בהן אחר תפלה, אחד המרבה ואחד הממעיט, כי לא יזכה האדם לקנות חלקי נר"ן אלא אם כן ילמוד בתפילין, וביותר בתפילין של רבינו תם, ואנא נפשאי כתבית הכי מסברא בריש קונטרס מורה באצבע (סימן א' אות ד'), ועתה ראיתי לגדול אחד בנוסח הזה:

[ט] יכול להניח התפילין על הסדור, ודלא כהסמ"ע סי' פ"ז (ס"ק מ'). ועי' מחזיק ברכה סי' כ"ה סעיף י"ב):

[י] כשיוצא מביתו מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין ללכת לבית הכנסת, ינשק המזוזה, ויכוין בשם שדי ואחוריו שם כה"ת להכניע יצר הרע, ויכוין כי יצר הרע במלוי יוד צדי ריש, ס"ת שדי, ואמצע התיבות יו"ד, לבטל מחשבות רעות. ואני נהגתי לומר שדי יצילני מיצר הרע ומכל חטא ומכל לשון הרע ומכל צרה יחל"ץ (ר"ת יצר, חטא, לשון הרע, צרה) עניי בעניו, בְּדַכְתִּיב (איוב כב, כה) וְהִי"ה שְׂדִי בְּצַרְיָךְ. יכוין כי הויה מבפנים ושדי מבחוץ שהוא פנים דשם כה"ת. ויש מי שכתב שיאמר פסוק שמע ישראל במזוזה, ומועיל מאד:

[יא] פרשת העקידה יאמר בכונה גדולה, וישים עיניו ולבו עד כמה מגעת עבודת ד', שאברהם אבינו עליו השלום גמר בלבו בלב שלם ושמח לשחוט בן יחיד אשר אהבו יותר ממנו ולהעלותו עולה, ויצחק אבינו עליו השלום בן ל"ז שנה סבר וקבל, וילכו שניהם יחדיו ברצון גמור. ובמרידות יאנה על קיצורו בעבודתו יתברך מאד מאד, ויתעורר התעוררות קדוש לזיהר מכאן ולהבא ליראה את ה' רצוף אהבה:

[יב] כשיאמר ויעקוד את יצחק בנו, יכוין שיעקוד ה' שרי מעלה כשהם מקטרגים על ישראל:

[יג] סגולת העקידה לכבוש הדין, ולכן יתאמץ בכונתה. וכתבו ז"ל דאם שב בתשובה בכונת העקידה, יכופר עונו (עי' סידור האריז"ל להר"ר שבת ז"ל):

[יד] פטום הקטרת יכוין בו הרבה, כי הפליגו בזוהר הקדוש פרשת ויקהל דף רי"ח מאד בזה, וז"ל מלה דא גזרה קיימא קמי קודשא בריך הוא, דכל מאן דאסתכל וקרי כל יומא פרשתא דקטורת, ישתזיב מכל מיליה בישין חרשין דעלמא, ומכל פגעין בישין, ומהרהורא בישא, ומדינא בישא, וממותנא, ולא יתזק כל ההוא יומא, דלא יכיל סט"א לשלטא עליה, ואצטריך דיכוון ביה. אמר רבי שמעון אי בני נשא

הוּו ידעין כמה עילאה עובדא דקטורת קמי קב"ה, הוּו נטלי כל מלה ומלה מיניה והוּו סלקין לה עטרה על רישיהו ככתרא דדהבא כו', ואי יכוין בה בכל יומא, אית ליה חולקא בהאי עלמא ובעלמא דאתי, ויסתלק מותנא מיניה ומעלמא, וישתזיב מכל דינין דהאי עלמא, מסטרין בישין, ומדינא דגיהנם, ומדינא דמלכותא אחרא. עכ"ל אמרי קדוש:

[טו] הדברים עתיקים, לשון הזוהר הקדוש ממש, שלא כדרכנו בקונטרסים אלו, להלהיב נפש אדם מישראל, עין בעין יראה הפלגת השבת, ומזה ישכיל לכוין בו הרבה ולאומרו בשמחה לעשות נחת רוח ליוצרנו. ולא יכוין לתועלת עצמו ח"ו:

[טז] כשאומר אל נקמות ה' אל נקמות הופיע, יכוין מאד שה' ינקום נקמת עשרה הרוגי מלוכה, וגופין קדישין יבררו ניצוצי הקדושה אשר בעולם העשיה, וזהו השב גמול על גאים. (ואפשר כי הסט"א בעת הריגתם קבלה כל הקללות כו', כמ"ש בספר עמק המלך באורך, לזה אמר השב גמול כו' עד מתי כו'):

[טז] יתעורר מאד ביראה ואהבה והכנעה ושמחה לומר כל הזמירות, ובפרט ה' מלך. ויזהר שלא לבלוע התיבות או האותיות, ובפרט האזכרות, וידע נאמנה כי בכל אות ותיבה יש סודות נוראות להפליא, ודי לנו צע"ר בנגע כי לא אתנו יודע עד מה בסדר עליית העולמות והיחוד העליון ע"פ מדותיו, ותכסנו כלימתנו, ולפחות נזהר לומר התיבות במספרם כמשפט, ולהבין פשטן ביראת ה', ולידע דרך כלל כי הכל סודות עמוקים ולצורך היחוד:

[ח"י] מה מאד הפליגו באמירת למנצה בנגינות (מזמור ס"ז) בציור מנורה, וכתבו ז"ל ששכרו רב ועצום. וראיתי קונטרסים בכ"י לראשונים בזה בסודותיו ותועלותיו (עי' מדבר קדמות מע' ד' אות כ"ב בשם המהרש"ל), ולפחות לעשות נחת רוח ליוצרינו נאמר אותו בכונה בציור מנורה כתוב על קלף:

[יט] שבת ברוך שאמר רם ונשא וגבה מאד. וצריך לאומרו בנוסח של פ"ז תיבות, ולא ישתנה בשום זמן כל תוסיף ובל תגרע. ואם הקהל יאמרו נוסח אחר, הוא יאמר בצנעא נוסח של פ"ז תיבות (עי' לקמן קשר גדול סי' ז' אות כ"ה), כי יש בו סודות עמוקים כמו שכתבו גורי האר"י זצ"ל:

[כ] אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ד ע"ב) כל האומר תהלה לדוד ג' פעמים בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא. לכן צריך לכוין ולהבין לפחות פשט הדברים ושבחי השם יתברך כביכול, שאם אומרו ולבו בל עמו, וקל וחומר אם יאמרו במרוצה כבלע את הקדש, במקום רנה תהא רעדה, וענש יענש ח"ו:

[כא] אמרו בזוהר הקדוש (ח"ב רה ע"ב), שצריך להתעורר באמירת פסוקי דזמרה ליראה את ה' בכל לבו:

[כב] באמירת ויברך דוד כשמגיע לואתה מושל בכל, יתן ג' פרוטות לצדקה, הב' בבת אחת, ואח"כ השלישית, וסודם נשגב:

[כג] בגמרא (ב"ב י.) אמרו, רבי אלעזר יהיב פרוטה לעני והדר מצלי, דכתיב (תהלים יז, טו) אני בצדק אחזה פניך, ויש לרמוז כי ר"ת צדק לפניו יהלך הוא צלי, כי בתחילה צדק לפניו יהלך שיתן צדקה, ואח"כ צלי. א"נ אפשר כי ע"י התפלה צדק שהיא מ' לפניו יהלך פב"פ וישם לדר"ך פעמי"ו, והמשכיל יבין בסוד ישנה:

[כד] הפליגו בזוהר הקדוש (עי' זוהר ח"ב קלא ע"ב) באמירת שירת הים וסודה אחר פסוקי דזמרה, שהוא עילוי מאד ונחת רוח לשכינת עוזינו, ועל כן צריך לאומרה בשמחה רבה ובנעימה. ויציר בדעתו כאלו עומד ביבשה בתוך הים והמצרים נטבעים והוא ניצול. והוא סגולה לכפרת עונותיו כידוע (שמו"ר כד, ג). (עי' לעי' מורה באצבע סי' ג' אות ע"ו):

[כה] אמירת ישתבח צריך לומר מן שיר ושבחה עד ומלכות ועד בכלל בלי שום הפסק, וכל המפסיק כרוז יוצא מאן דפסיק יתפסק, ובל יראה גאות ה' ח"ו:

[כו] כשמתפלל ביחיד יאמר ברייתא זו (פרקי היכלות רבתי פל"א). אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, בְּכָל יוֹם שֶׁחָרִית מְלֶאכֶּה אַחַד פּוֹתַח פִּיּוֹ וְאוֹמֵר, יְיָ מְלֶאכֶּה יְיָ מְלֶאכֶּה יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד, עַד שְׁמַנְיֵעַ לְבָרְכוּ, וְכִשְׁמַנְיֵעַ לְבָרְכוּ חֲזָה אַחַת עוֹמֶדֶת בְּרַקִּיעַ, וְשָׁמָּה יִשְׂרָאֵל, וְחֲקוֹק עַל מַצְחָהּ יִשְׂרָאֵל, עוֹמֶדֶת בְּאֲמֻצַּע הַרְקִיעַ וְאוֹמֶרֶת, בְּרַכּוּ אֶת יְיָ הַמְּבֹרָךְ, וְכָל גְּדוּדֵי מַעְלָה עוֹנִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

[כז] וזה לא יעשה אלא באונס גדול, כגון שהוא בדרך או שהוא חולה, אבל אם אין לו אונס לא יעשה בנפשו שקר לבטל תפלה בצבור, שמבטל כמה מצות ועונשו גדול. ואמרו רז"ל במדרש כונן מי שמגרע אמן יהא שמיה רבא וברכו, חייב נידוי:

[כח] קריאת שמע, בזוהר הקדוש הפליג בעונש מי שאינו מכויין, ושבח גדול למכויין, כי פרשה ראשונה מ"ב תיבות, והיה אם שמוע עד ושמעתם ע"ב תיבות, את דברי עד הארץ ג' תיבות, ויאמר עד סוף עם חזרת ש"ץ (תיבות ד' אלקיכם אמת) ע"ב תיבות. ושם נאמר כי יש מדורין וממונין בגן עדן על זה בפרטות, וכנגדן ח"ו, עיין בזו"ח (אחרי נז ע"ב רות קי). באורך. (עי' מורה באצבע סי' ג' אות ע"ח):

[כט] יזהר מאד באמירת אמת ויציב כתקנו, התיבות כמשפטן שלימות ונפרדות. ואמרו בזוהר כ"י הביאו הרב החסיד המקובל מהר"ם ניגריין בס' היראה, כי אחד חלה מעת לעת ומת פתאום, ואמר קודם מותו, הנני מת על שלא נזהרתי בדבקים שבאמת ויציב, עכ"ל:

[ל] כשיאמר עוזר דלים כו' תהלות לאל עליון כו', יעמוד על עמדו ויכין גופו ולבו להתפלל:

[לא] קודם אמירת אלהי נצור יש לומר שיר למעלות אשא עיני (תהלים קב"א), ואז יהיה אהוב למעלה ונחמד למטה. ויאמרנו ביראה גדולה ולא יצפה לשום טובה חלילה. וכשיענה קדושה יסגור עיניו וישאם למרום (עי' צוארי שלל בהפטרות ואתחנן ד"ה א"נ שאו מרום), שיש לו נחת רוח להקדוש ברוך הוא מזה, והוא מקרב הגאולה כמ"ש רז"ל (טור או"ח סי' קכ"ה בשם פרקי היכלות רבתי פ"י), ויהיה בכל לב. ולא יזקק בעניית קדושה, כי הזעקות הללו סימן למיעוט היראה והכונה, ומבלבל אחרים המכונים. (עי' לקמן קשר גדול סי' ח"י אות ח"י):

[לב] והוא רחום, יש לאומרו בקרוב רגלים, כי הוא כנגד י"ח ברכות. ויבין מה שמוציא מפיו, ויהיו דבריו רחמים ותחנונים בהכנעה:

[לג] אל ארך אפים וכו' שאומרים קודם הוצאת ס"ת, הוא וידוי, וצריך לאומרו מעומד:

[לד] כרוב רחמיך אל, יכוין כי כרוב מיכאל שהוא כרוב, ומראה אפרו של יצחק הצבור ע"ג מזבח של מעלה, וזהו רחמיך אל, ר"ח גי' יצחק, והשאר אותיות מיכאל:

[לה] נהגו אנשי פרובינצא לומר בכל יום בסוף תפלתם ג' פסוקים אלו:

אל תִּירָא מִפְּתָח פֶּתָאִים וּמִשְׁאַת רִשְׁעִים כִּי תֵבֵא : עֲצוּ עֲצָה וְתִפְּרָה . דְּבָרוּ דְּכָר וְלֹא יִקּוּם . כִּי עֲמָנוּ אֵל : וְעַד זְקֵנָה אָנֹכִי הוּא . וְעַד שִׁיבָה אָנֹכִי אֶסְבֵּל . אָנֹכִי עֲשִׂיתִי וְאָנֹכִי אֶשָּׂא וְאָנֹכִי אֶסְבֵּל וְאֶמְלֹט :

וכך היה נוהג הרב החסיד מוהר"ר יהודה בן ששון כמ"ש הרב מנות הלוי דף קב"א. והרמ"ז כך היה מנהגו ומוסיף בו נוסח זה. רבון העולמים, וננו לעסוק בתורה לשמה ובמצות ונגמילות חסדים ולהשפיעם בהם ולהעריב, וננו לראות בגנין בית מקדשינו הקרב. אלהינו ואלהי אבותינו הראנו בגנינו וכו' עד תמידין בהלקתן:

סימן ג'

אר"ש חפץ מרבתינו זכרונם לברכה בעלי אסופות:

פקח עיניך והיו לטוטפות:

[לו] יתפלל כמו שהיה מתפלל רבי עקיבא בכל יום, יהי רצון שלא אכעוס ולא אכעיסך (חרדים בשם פרקי ר"ע). (עי' לקמן קשר גדול סי' אות א'):

[לז] בזוהר חדש דף ל"ד ע"ג (לפנינו דף כז ע"ב) אמרו, שיאמר בבקר, יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי. שיהא לפני נכון ומסור בְּיָדֵי שְׁלֵא אֲשַׁכְּחֶךָ (עי' לקמן קשר גדול שם):

[לח] שם דף ס"ז (לפנינו דף נב.) אמרו, שיאמר בבקר פ' בראשית עד יום א' ופ' עולה:

[לט] צריך לקרות כל יום בעוד התפילין עליו הארבע פרשיות של תפילין, וכבר שתים זו שמעננו נאמרות בקריאת שמע, ולכן יקרא קדש והיה כי יביאך, והנה אמת נכון הדבר:

[מ] בזוהר הקדוש (ח"ב קלג.) הזהיר לכוין בד' תיקוני השכינה כביכול, מטה ושלחן, כסא, ומנורה. בערבית מטה, ביום בקרבנות ופסוקי דזמרה שלחן, ביוצר כסא, בתפלה י"ח מנורה:

[מא] ששה מצות תדיר בלי הפסק. א', להאמין בה'. ב', לא להאמין בזולתו. ג', ליחדו יחוד גמור. ד', לאהבו בכל לב ובכל נפש ומאד. ה', ליראה אותו בגין דאיהו רב ושליט עיקרא ושרשא דכל עלמין וכולא קמי כלא. ו', שלא לתור אחר מחשבות לבו וראות עיניו. וסימנך (במדבר לה, יג) שש ערי מקלט תהיין:

[מב] שבעת שוא אחת, דוחה מאה זכיות. חילול ה' אחד, דוחה ק' תפלות. ביזוי תורה אחת, דוחה ק' שמחות. נבלות הפה אחת, דוחה ק' הבטחות. גזל א', דוחה ק' ברכות. מחלוקת א', דוחה מאה פרנסות. לשון הרע א', דוחה ק' תשובות. והם ז' דחיות שמנו רבותינו זכרונם לברכה (מובא בשלה"ק מס' יומא פרק דרך חיים תוכחת מוסר):

[מג] אל תתן אל לבך מה ידברו ממך אחרים, כי זה שרש פורה נזקין וחבלות לנפש. ואמר הפילוסוף, רוב הצרות באות לאדם שרוצה להיות נכבד בעיני אחרים, וזה הבל גדול, כי מה יתן לאדם אם אלף אנשים מכבדיו או אם ידברו רע עליו ויבוזו עליו. ומה יקרו דברי השלם, רבי לויטס איש יבנה אומר מאד מאד הוי שפל רוח (אבות פ"ד מ"ד), ואפשר שאמר מאד אחד כנגד תאות החומר שיכבדוהו, והשני כנגד צער החומר אם יבוזוהו, ולזה הזהירנו מאד מאד הוי שפל רוח. וכבר השמיענו הרב החסיד בחובת הלבבות (שער יחוד המעשה פרק ה') שתכלית מדת הענוה הוא להגיע למדת הנשתווין:

[מד] ומלבד אשר הורנו רבי לויטס שתקות אנוש רמה, עוד אחרת היתה הן בעודנו חי כי לא במותו, כי כל אשר יאכל וישתה יתהפך בקרבו צואה וגללים, הלא יבוש ויכלם מעשות כל גופו בית מגואל ותועבה. וכבר כתב רבינו הרמב"ם

שהתקבצות בני אדם לשתיה המשכרת, חרפה גדולה יותר מקיבוץ אנשים ערומים להתריז, וכן להתקבץ במשתאות וסעודות הרשות, כי אחד מטהר והשני מטמא הבשר. ובזה השפיל החכם את גאות המלך, כמ"ש בס' איומה כנרגלות דף כ' ע"ש באורך, ובמורה נבוכים חלק ג' פרק ח':

[מה] ותימה הוא על בני אדם אשר שבתם וקימתם וכל מעיינם בסדר אכילתם, עם בני ביתם נועצו יחדיו מה נאכל היום ומה נאכל מחר, ועושים שקלא וטריא ומסקנא. והלא האכילה היא מהג' דברים אשר בני אדם דומין לבהמה, הטוב הוא לשאת ולתת ולאבד הזמן במה שדומים לבהמה, ובמה שדומין למלאכים היא הדעת לא עלה על לב לישר דעתם ומדתם ומסילות לבבם ולשאת ולתת בסדר עבודת ה', ולא בא בפיהם, אמרתי שגם זה הבל וחולי רע:

[מז] אמר הפילוסוף, הצרי הגדול לשכוח הרעות הבאות לאדם ולמשול ביצר הוא לחשוב בדברים אחרים זולת עצמותו, כי הנפש לא תוכל לחשוב שני דברים כאחד, ולזה אם תעמים עליה מחשבת דברים אחרים, חכמה ודעת תשכח עצמה, ותהיה שקט ושאנן. ואני מוסיף לבאר שיחשוב בתורה הקדושה, שאם יעמיק עיונו בחכמות היצוניות הקירות למודיות טבעיות הצרי אינו אלא שר"ף, כי אותיות צרי יתהפכו לאותיות יצר, כי יצרו חכם ממנו והוא ידע עת ורגע לפתותו, וכאשר קרה לגדול הפילוסופים ארוסטוטלוס, כמ"ש רבי יצחק דמן עכו בס' מאירות עינים כ"י. אמנם אם זכה לחשוב ולהעמיק בתורה הקדושה ובתורת ה' חפצו, ודאי ינצל, כי הוא אמר ויהי בראתי יצר הרע בראתי לו תבלין (קידושין ל' ע"ב), וכאשר הארכנו בעניותינו בדרושים בס"ד (עי' אהבת דוד דרוש י' לשבת זכור דף פ"ו ע"ד):

[מז] באמת אמרו (ב"ב פח ע"ב) קשה עונשן של מדות רעות ואסורות. וכבר רבינו הרב מהרח"ו זצ"ל בס' שערי קדושה (ח"ב שער ד') פָּלַל כל הנזק ועונש הבא לאדם בכל מדה ומדה, וכל קבל דנא ריוח ושכר המדות טובות, והם דברים קדושים ונצרכים, וצריך האדם להתמיד בקריאת ענין זה שם בספר הנזכר, וכשמו כן הוא, במטותא מנייכובואו שעריו, ובמעט זמן עיניכם תחזינה מצרי"ם אדם להבל שיורד על פי מדותיו לבאר שחת. וע"כ כל מדה בחב"ל מן גו יגָרְשׁוּ, ונבקשה מאלהינו על זאת בדמע לב, יעזרנו על דבר כבוד שמו אשר הן חליפות למו, ונזכה למדות קדושות הטובות בעיני אלהים ואדם:

סימן ד'

בענין הלימוד ואביזריה. פרק היה קורא:

[מח] כל תופסי התורה ישגיהו ויתבוננו ללמוד תורה לשמה דוקא, וכמו שאמר ר' יהודא (ברכות יז.) אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו, כי זה כל פרי הלמוד בתורה לעשות נחת רוח ליוצרו דוקא, וזהו לשמה, שלא יהיה לו פניה אחרת,

לא מפני הכבוד ולא מפני הממון ולא משום צד ואופן שבעולם כלל, אלא לתקן שרש לימוד התורה במקום עליון וליחד הדודים. ויחשוב כי יש סודות עליונים בכל לימוד, ודרך כלל הוא מכוין לקיים מצות הבורא יתברך דוקא, והוא יתברך בוחן לבות ויודע עומק מחשבותיו, וחרדה ילבש. וכבר רבינו מהר"ו זצ"ל בהקדמת עין החיים הארוכה והנורא האריך בזה, והן בפיו תוכחות, וכה אמר, אם יאמרו חכמי דורינו שלומדים תורה לשמה, התנא הגדול רבי מאיר מכחישם, שאמר (אבות פ"ו) כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה כו', וכל משכיל ראה יראה שלא זכה אפילו לקצת המעלות שאמר רבי מאיר, והן הן עדיו שלא הגיע עדיין ללמוד לשמה, ועוד האריך בזה מאד ע"ש. ועל זה ידו כל הדווים, ועל כיוצא בזה כתיב (משלי ב, ד) אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה. אז תבין יראת ה' ודעת אלהים תמצי. כי ה' יתן חכמה וגו'.

[מט] אמרו בתנא דבי אליהו (תדבא"ר פי"ח, תדבא"ז פ"א) לא הרב העולם אלא בפשעה של תורה, ולא הרבה ארץ ישראל אלא מפשעה של תורה, וכל הצרות הבאות לאדם אינן אלא מפשע התורה, שנאמר (מיכה א, ה) בַּפֶּשַׁע יַעֲקֹב כָּל זֹאת כו'. ומי שיש לו לב יתעורר מתרדמה אשר הפיל עליו יצרו ואחו שמורות עיניו, וישוב אל ה' ויעסוק בתורה בשמחה כאשר יוכל, ולא יוציא זמן היקר מפנינים בהבלי העולם הזה, אשרי אדם שומע:

[נ] מי שחשקה נפשו בתורה כל כך עד שיום ולילה לא יחשוב כי אם בתורה, וישליך אחרי גוו עניני העולם השפל הגשמי והעכור הגופני הזה, ובתורתו יהנה ובאהבתה ישנה, ישיג מעלה נפלאה שלא יצטרך כלל לתעניות וסיגופים:

[נא] שורש הכל התבודדות, כי הוא ענין נשגב גדול ורם לזכות לסדר קדושה, ואתנה סימנא מרבוואתא קמאי, ב"ד קדש ילבש (ויקרא טז, ד), הכונה בד, שהוא מתבודד, אז קדש ילבש. ואפשר לרמוז בפסוק (משלי ג, ו) בכל דרכיך דעהו, ר"ת בדר, כי כאשר יתבודד יהיה דבק בה' אפילו בצרכי גופו. וסופי תיבות דרכיך דעהו, כ"ו, גימטריא שם המיוחד, שישים נגדו, על דרך (תהלים טז, ח) שויתי ה' לנגדי תמיד, דעהו, דע ה"ו, ר"ל שהכל יהיה ליחד ולזווג ה"ו, קודשא בריך הוא ושכינתיה, וזהו דע, לשון (בראשית ד, כה) וידע אדם:

[נב] השגת החכמה, למעט בדבור ולהרבות בשתיקה, וכדתנן (אבות פ"ג מ"ג) סייג לחכמה שתיקה. ובשוחר טוב באלפא ביתא אות מ' אמרו, התורה משולה לחבית מלאה דבש, אם נתת לחבית רביעית מים, יצאה כנגדה רביעית דבש מתוכה, כך אם נכנסו דברים אחרים בתוך לבך, יצאו דברי תורה, עכ"ל. וזה בעצם סייג לחכמה, דאם מדבר, יוצאים דברי התורה, והסייג שלא יצאו היא השתיקה מדברים בטלים. וכל בעל נפש יאנח בשברון על זה. וכתבו ז"ל (עי' ראשית חכמה שער הקדושה פי"א) כי על ידי השתיקה מתעלה מפעולת ו' קצוות ועולה למקום

המחשבה, וזהו סייג לחכמ"ה שתיקה, שתק י"ה, ונעשה מרכבה לשכינה. (עי' זרוע ימין אבות פ"ג מי"ג):

[נג] צריך בכל יום לקרות מוסר איזה שיעור, ורבו כמו רבו ספרי מוסר. לכן יקרא בספר אחד שיעור בכל יום עד תומו, ואח"כ יקה אחר, וכן על זה הדרך, ובכל א' ימצא התעוררות חדש, ויקיים התחזק במוסר אל תִּרְפָּה (משלי ד, יג), ולא עוד אלא אפילו בספר שקראו כמה פעמים, כשיחזור לקרותו יתעורר בדבר שעדיין לא נתעורר, ואע"פ שכבר ידע הדבר ההוא, מכל מקום הזמן והמצב שעומדת נפשו בעת ההיא עושה חדשות, כאשר צדיק יבחן, ויזהר מאד בזה, ויראה שלא יאבד זמנו ותבא עליו המיתה פתאום, ואז הוא בעצמו יחרט חרטה גדולה על שקלקל מעשיו וכילה בהבל כחו, ועונותיו כמשא ואין מושיע:

[נד] יזהר שיהיו ידיו ובגדיו ומקומו שקורא שם נקיים:

[נה] טוב מאד שירגיל עצמו במסכת אבות, ולהבין מה שמוציא מפיו, כי מסכתא זו היא היתה אם לבינה ואב בחכמה לכל מין מוסר, דברים קצרים והם ארוי הלבנון הרמים והנשאים, ודברים היוצאים מלב קדישי עליונים, ואם ישים לבו לדבריהם הקדושים בדקדוק, תתעורר נפשו בנועם מוסרם, וישוב אל ה' וירחמהו:

[נו] בסדר לימוד הפסוקים שנים מקרא ואחד תרגום אשר יסד רבינו האר"י ז"ל ומסודר בסדר חק לישראל, אור הששי לא ילמוד כי אם כ"ו פסוקים שנים מקרא לבר בלי תרגום:

[נז] טוב לקרות הסדר הנזכר יום יום מחול המועד ולהשלים בעד יום טוב:

[נח] אם נאנס יום הששי ולא קרא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, יקראנה יום שבת שמו"ת, ודלא כמי שכתב דבשבת לא יקרא תרגום:

סימן ה'

הקול מתוקן לסעודה. אר"ש חמדה:

[נט] יזהר בכבוד נשמתו יותר מכבוד גופו, וקודם אכילתו ילמוד מעט שהוא מזון הנפש, ואח"כ יסעוד מזון הגוף:

[ס] יזהר לאכול בעתו קודם שירעב ויחל"ש חושים:

[סא] צריך להתפלל על הפרנסה קודם אכילה, ואני בעניי נהגתי לומר נוסח זה. לְךָ יְהוָה הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצְחָה וְיְהוָה. כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לְךָ יְהוָה הַמְּלִכָה. וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל לְרֵאשׁׁ: וְהַעֲשֶׂה וְהַכְּבוֹד מְלִפְנֶיךָ. וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל. וּבְיַדְךָ

כח וגבורה. ובְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל : וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. וּמְהַלְלִים לְשֵׁם
תַּפְאֲרֹתֶךָ : וּבְרַכּוֹ שֵׁם כְּבוֹדְךָ. וּמְרוֹמִם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּתְמַלֵּא רַחֲמִים עָלֵינוּ, וְיִוָּשַׁע
שְׁפַע טַל הָעֵלְיוֹן מִתְרִין מְזֵלִין נוֹצֵר וְנִקְהָ דְרָךְ חֵיד וְגֵרוֹן לְאָבָא וְאִמָּא, וּמֵאָבָא וְאִמָּא
לְזַעִיר אֲנָפִין, וּמִזַּעִיר אֲנָפִין לְחַקֵּל תַּפּוּחִין קַדְיִשִׁין, וּמִשָּׁם יִשְׁתַּלְשַׁל וְיִגִיעַ וְיִרְאֶה הַשְּׁפַע
הַהוּא בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְרוּחַ פָּנֵי תִבְל, וְשִׁבְעַת אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ מְטוּבְךָ, וּמֵלֵא יְדֵינוּ
מִבְּרֻכּוֹתֶיךָ וּמֵעוֹשֵׁר מִתְנַת יְדֶיךָ, כִּי אַתָּה הָאֵל הַטּוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל, וְזֶן וּמְפָרְנִם
וּמְכַלְכֵּל בְּחֶסֶדֶיךָ לְכָל בְּרִיּוֹתֶיךָ, בְּדַכְתִּיב, פּוֹתַח אֶת יְדֶיךָ וּמְשַׁבֵּעַ לְכָל חַי רְצוֹן.
וּכְתִיב, נוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בֶּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. וּכְתִיב, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. וּבְכֵן יְהִי
רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּהִי אֲנַחְנוּ וְכָל בְּנֵי בֵיתֵנוּ בְּכָל
הַרַחֲמִים וְהַחֵן וְהַחֶסֶד, שֶׁתִּתֵּן לָנוּ מְזוֹנוֹתֵינוּ בְּמִלּוּי וְרִיחַ, בְּהִיתָר וּבְנִחַת, וְנִשְׁבַּע
לְחֵם, וְנִהְיָ טוֹבִים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ, עֲשֵׂה
לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן זְכוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב יוֹסֵף דָּוִד. יְהִיו לְרְצוֹן אֲמָרֵי פִי
וְהִגִּיוֹן לְפִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

[סב] יהיה בכבוד על שלחנו, כי על שלחן המלך הוא אוכל, ויאכל בכבוד לא
כרעבתן, ולא יהיה גרגרן, כי אמרו ברעיא מהימנא כי נאחזו הסטרא אחרא באותו
שלחן:

[סג] אם יבא עני בעוד שהוא בשלחן, ישמח מאוד, ויתן לו פת ומסעודתו אם
יוכל, ועל כל פנים לא ישלחנו ריקם. וישים בין עיניו כי זה חלק גבוה מסעודתו,
ובשמחה רבה יתאמץ לעשות נחת רוח ליוצרו, והוא המעולה שבצדקות לתת מידי
דמיון ומגוף סעודתו:

[סד] יטבול פרוסת המוציא במלח ג' פעמים, ויכוין כי על ידי זה יומתקו
הגבורות ותסתלק הסטרא אחרא מהשלחן:

[סה] אם מאכל אחד ערב לו, ומסלק ידו מלאכול לסגף עצמו על חטאתיו, הוא
חשוב לפניו יתברך, ועביד ומהני להיות לו כפרה (עי' לעיל מורה באצבע סי' ג' אות
ק"ב). ואם יתמיד בזה, הוא פקח, שאוכל ומתענה בבת אחת, כי מעט סיגוף זה
שמסלק ידו מאכילת הערב לחיכו, נרצה לו כעין תענית:

[סו] אמרו בתנא דבי אליהו (אליהו זוטא פ"ג) לא נתקבצו בני אדם למיתה ואין
כל בריה יורדת לידי צער אלא מתוך אכילה ושתייה ושמחה בהבלי העולם הזה,
ע"ש באריכות. ומי האיש אשר ישמע דברי אליהו הנביא ז"ל ולא יקרע לבו לשנים
עשר קרעים, קרועי"ם והולכים לתומם למאוס במשתאות וסעודות הרשות ושמחות
המדומות. וממה נפשך, אם תאמין לדברי אליהו הנביא ז"ל ויעשה בנפשו שקר, הוא
פתי וסכל המשתדל לגרום רעה לעצמו צערא דגופא או מיתה ח"ו. ואם אינו מאמין

מאיזה אופן שיהיה, זו רעה חולה וענש יענש מאוד גם על זה. ואם כה יאמר, סוגיין דעלמא הכי הוו, וכאשר שמענו כן ראינו בעלי עושר הרבה עשו מרוזחים רבים, שתו וישכרו, ערוך השלחן מלא מכל טוב מעדני מלך, ויושיבו מחבריהם כי שם נשבעו, נשבעיין ונוטלין קופרא (פי' כל מיני בשר, רש"י ברכות מד ע"ב) טבא לפומא, כסא טבא לפומא, לא חדש ולא שבת. אף אתה אמור לו תא חזי מאי סליק בהו, מלבד העונש של עולם הבא שאינו נגלה לעינינו, אבל הוא אמת בלי ספק, כנודע מרוז"ל הקדושים, וכל דבריהם היים וקיימים, ודי אם בעל נפש אתה, ועל פי השכל עין לא ראתה האמור לעיל אות מ"ד ומ"ה, ע"ש:

[סז] יזהר ליטול מים אחרונים אפילו דלא שייך טעם מלח סדומית, כגון שאכל פת לבד וכיוצא, כי יש טעם גדול על פי הזהר הקדוש (ח"ב קנד ע"ב) וכתבי רבינו האר"י זצ"ל:

[סח] אחר מים אחרונים יאמר למנצח בנגינות כו', ופ' אַבְרָכָה אֵת יי כָּכָל עַת תְּמִיד תִּתְּהַלְתּוּ בְּפִי (תהלים לד ב) : סוף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֵת מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם (קהלת יב יג) : תִּתְּהַלֵּת יי יְדַבֵּר פִּי וַיְבָרֵךְ כָּל בְּשָׂר שֶׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וְעַד (תהלים קמה כא) : וְאַנְחָנוּ נְבָרֵךְ יְה מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ (שם קטו יח) : וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלָחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יי (יחזקאל מא כב) : (כמנהג רבינו האר"י)

סימן ו'

הערות וגדרות משום תקנת אות ברית:

בחר"ט אנוש עלה בכב"ס וירבה בורית:

[סט] על נה"ר כבר נפתחו שערי קדושה, בספרן של צדיקים מלאים מפיקים דרך ארוכה, בתמרוק עון פגם הברית ותיקונו. ואולם נקוט נפשך בקציר"י, קצירת האומר, קמה סלת, כשם שאנו רוקדין בנפת הקצור קמקא טחינא מיסוד רז"ל קמאי ובתראי. וכשם שמי שיש לו חולי בגופו, יבקש למען דעת בסב"ת עשויה בא לו החולי, ויתאוה לרפאתו, וישמור עצמו מן הוא והלאה מדבר הגורם לחולי, כן צריך להכיר חולי הנפש וסיבתם ורפואתם ושמירתם כדת מה לעשות:

[ע] יתעורר האדם שבפגם הברית הוא פוגם מאד בנר"ן ובהותם המלך, ופוגם בשרשי נר"ן למעלה:

[עא] בפגם זה מתו ער ואונן (יבמות לד ע"ב), אף שהיו קטנים בני שמנת שנים (סד"ע רבה פ"ב), ועל חטא זה בא מבול לעולם (סנהדרין קח ע"ב):

[עב] אין בשום עבירה מי שבורא גוף למזיקים כעבירת פגם הברית:

[עג] הוא מעכב הגאולה, כי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף (יבמות סג : נדה יג ע"ב), וזה מוריד מחדש בקליפות, וזה צע"ר השמים וצער כל העולמות שמעכב תשועת ה'. ואוי לו ולרוע מזלו אם לא חזר בתשובה, כי אחר מותו נפרעין ממנו על הכל, מלבד עונשו על עצם העבירה:

[עד] ביותר יחרד חרדה גדולה, כי עתה אנחנו באלף הששי, והוא כנגד היסוד, ומעשיו המקולקלים ערו עד היסוד ב"א:

[עה] מה עצמו וגדלו סעיפי שריגי הטא זה בכמה אופנים, פנים מפנים שונים, כי בשגם לא הטא בערוה ונדה וכיוצא בפועל, אם השב והרהר ועל ידי זה בא להשחית בהקיץ, גדול עון זה מאד מאד:

[עו] ולא זו בהקיץ, אלא אפילו בחלום אם יטמאוהו, דבקתו הרעה ועתיד ליתן את הדין וענש יענש, כי נפש הוא חובל נבראים מזיקין, כמ"ש רז"ל פרימו מארץ תאבד וזרע"ם מבני אדם:

[עז] יתר על כן, באשתו אמרו אם לא נזהר לקדש עצמו ולשהות באופן שיכלו הניצוצות, עונו ישא:

[עה] ואם השב מחשבות רעות, הוא איסור גדול, וממשיך נפש רעה, והן הן פריצי הדור, וחוצפא יסגא. גם את הכל פר"ע לו ישלחו על מה שחשב ועל שגרים לבניו שיהיו רעים וחטאים, וכל עבירה אשר יעשו בניו מכל הטאות האדם הוא נוטל חלק בראש בעונש ולד הטומאה, וקורא לו שם א"ב הטומאה:

[עט] מי ימלל עד היכן מגיע פגם הברית, וכבר גורי האר"י זצ"ל הפליאו לדבר, ותסמר שערות האדם מפני מראית העין רואה תוקף הפגם בקדשי שמים, תצלנה אזנים

[פ] אמרו רבותינו זכרונם לברכה (נדה יג ע"ב) המקשה עצמו לדעת יהא בנדוי. ויזכור פרק בהמה המקשה כמה וכמה פעמים שנתחייב נדוי בבית דין של מעלה, וכל שבן וקל וחומר אם בא לידי עון:

[פא] לאיש אשר אלה לו איך יאכל מעדנים, והוא מוכן לפורענות ויגרם בחצין שיניו. איך ילבש בגדי משי, והוא לבש בטומאת הסטרא אחרא, ולבוש נשמתו קרוע, הוא בוצר הוא גירו"ע קרעים קרעים לבוש הבו"ז ומעיל סרוח. איך ישתרר על משרתיו ועל הסרים למשמעתו, והוא בזוי מאד לפניו יתברך, וכל צבא השמים נתאב ונאלח בעיניהם. איך יישן על כ"ר נרחב ביקר כר"ם וכסתות, ומוכן לחבק אשפתות וללכת מדחי אל דחי ביד מלאכי חבלה אכזרים, מידו נגזרו ובפועל כפיו נוצרו. איך יטרח וכל מאויי נפשו להרויח ממון, והוא מפסיד ומשחית נפשו. ואיך

ישמח, ועונו קבע לו בכיה לדורות. איך יתקן גופו ובגדיו שיהיה נקי מסודר ומהודר, ומלאכי חבלה מתקנים ומסדרים מיני עצב"י בשמים רא"ש ולענה שיהיה מלוכלך ומבולבל די לעלמין יתחבל. איך מניח עסקי נפשו וקובע עתים לשחוק, במקום קביעות עת לתורה ותשובה, ומלאכי חבלה יעשו שחוק בנפשו בעונותיו וחטאתיו העתידיים עורר לוית"ן, זה רודה וזה מרדה, זה מורט וזה פורק, זה מכה מכת אכזרי וזה יעלה ג' סלי חור"י, וכהנה וכהנה רבות אנהותיו על פי מדותיו:

[פב] אי לזאת, בריש כל מראי"ן ישב בדד וידום להסתכל יפה יפה מעת היותו, מה היה לו ומה בידו מחטאת נעורים, בכל פרטי פרטות מיני חטאים אלו כי עצמו מספר, וכשיזכור וידע רובם ככלם, אז תבין ותשקול בפלם עד היכן מגיע פגם כל אחד, וכשתגיע לזה הלא תבוש הלא תכלם, ותתחרט חרטה גדולה, ופלגי מים ירדו עיניך, ובמרירות תאנה אנהה שוברת מקומרת מ"ר עובר, על אשר הכעסת את הבורא יתברך, ועברת על כמה שבועות וכריתות שנכרתו על קיום התורה והמצוות, ואשר השביעוך בחדרי בטן (נדה ל ע"ב), ומרית את פי המלך אשר בטובו הגדול יצרך והביאך לעולם, והרבה להטיב עמך מאד מאד אשר לא ישוער. ואם תעמיק העיון בזה, אין ספק כי תהיה בזוי בעיניך, נמאס שפל ואפל. אדהכי והכי עין במר בוכה ולב נשבר, כמו חי כמו חרו"ן נאנה בשברון, ותכף תקבל על עצמך לגדור כמה גדרים וסייגים שלא תבא לידי חטא מהיום והלאה. ועיקר הכל להתרחק משחוק וקלות ראש המרגילין לערוה (אבות פ"ג מי"ג):

[פג] וידע נאמנה, כי איסור גמור להסתכל בנשים ולבושיהן ותכשיטיהן, וכמו שאמר הכתוב (איוב לא, א) וְמָה אֶתְבוֹנֵן עַל בְּתוּלָהּ, ופירשו רבותינו זכרונם לברכה (ע"ז כ ע"ב) שלא נסתכל אפילו במלבוש בתולה העומד בכותל:

[פד] וקל וחומר ליגע בהן ובלבושן ולשחוק עמהן, כי כל זה גורם לטמא נפשו, וחבלים נפלו לו חבלי עבותות לירש גיהנם, ובשעת פטירתו מלאכי חבלה יראוהו כל הצורות ההם ויעצרוהו צער בנגע:

[פה] וכל שכן שצריך להמנע מהן בנדתן, כי מה שסוברים ההמון כי אין אסור נדה אלא באשתו, שקר ענו, כי סתם אשה נדה אסורה, ועבר על לאו (ויקרא יח, יט) ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב, נגש והוא נהנ"ה, נוסף על איסור אשת איש או אפילו פנויה ליהנות בקריבתה ואפילו להריח בבשמים שעליה, דכתיב (שמות כ, יג) לא תנאף, לא תהנה אף (במדבר רבה י, ב):

[פו] וקל וחומר לחבק ולנשק כל אשה שבעולם, אפילו היא קרובתו, ולא כמו שטועים ההמון לנשק קרובתם, כי היא זימה ועון פלילי, ובפרט אם היא נדה שהוא איסור כפול, שנהנה מן הערוה ומן הנדה:

[פז] וכמה צוחות צוחו רבנן קמאי ובתראי, ובפרט הגאון בעל שני לוחות הברית (שער האותיות, קדושת הזיווג) והרב הגאון ר' יהונתן (יערות דבש ח"א דרוש ב' וג') בספריהם על המנהג הרע שנהגו קצת, כי המשודך סובר שבעשיית שטר שדוכין הותרה לו משודכתו בנשוק וחיבוק וכיוצא, ואין צריך לומר שחוק וקלות ראש, ולא ידעו ולא יבינו כי אפילו קדשה קידושין גמורים וכתב לה כתובת אירוסין אסורה לו, דכלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה (ריש פרק כלה), ולא הותרה אלא אחר שבע ברכות, וכל שכן שהיא נדה ממש דאורייתא כל זמן שלא טבלה, וקל וחומר כי תחת אהבתו יקד יקוד כבשרא אגומרא, ואין ספק שיבא להשחית בין בחלום בין בהקיץ, ואפשר שהוא לא ירגיש, והם עבירות תדירות נמשכות חדשים או ישנים, ועושין בנין להסטרא אחרא, וירם קרן באוצר גיהנם, אם לא שישבו בתשובה שלימה:

[פח] והאיש הירא את דבר ה' יזכור אשר הוא יהודי, ויאמין בתורה ובדברי רז"ל הקדושים, ולא ישיאנו יצרו במשאות שוא ומדוחים, וידע שעל הכל יבא לחשבון, גם על אשר לא האמין בדברי רז"ל, וכל האומר הקב"ה ותרן כו' (ב"ק נ.):

[פט] ואחר שיכיר הטאו, אם ח"ו הטא בערוה או נדה או גויה במעשה, ילך אצל חכם בקי ברפואות הנפש לסדר לו פרקי הרפואה על פי הש"ס והזוהר והאר"י וצ"ל, ולא יתירשל, שמא יספה בעונו ולא יזכה לעשות תשובה:

[צ] ואם הטא בכל אופני קרי, התיקון הוא להתענות בימי שובבי"ם ת"ת פ"ד תעניות, דהיינו מפרשת שמות עד סוף תצוה שהוא ר"ת שובבי"ם ת"ת (שמות וארא בא בשלח יתרו משפטים תרומה תצוה) יום יום, ובתוכם יעשה ב' הפסקות קטנות מב' ימים וב' לילות, שעולה כל א' ז"ך תעניות, ויושלמו הפ"ד. וכבר ימים אלו ידועים ומנהג קדום בכל תפוצות ישראל שהם מסוגלים לעונות אלו ודומיהם:

[צא] וצריך שיהיו פ"ד תעניות אלו רצופים, שיתענה בכל הימים מלבד שבתות ור"ח ובט"ו בשבט. ולענין ההפסקות שצריך לאכול ולהפסיק מבעוד יום, מבטלים יום שיקבל בו ההפסקה ואין לחוש לזה, מאחר שגם היום ההוא מקבלים תענית עוד היום גדול:

[צב] אמנם ראיתי מאן דחש להכי ומפקפק שמא לא יהיו רצופים אם אוכל יום שמקבל הפסקה. ולכן אם אינו נוהג לאכול בליל מוצאי ש"ק איזה דבר לסעודה ד' ואפילו פת הבאה בכסנין, כי אינו סובל האכילה מכה סעודות שבת, אז יכול לקבל ביום ש"ק ולהפסיק סמוך לשקיעת החמה, ודלא כמי שכתב איפכא:

[צג] והיותר טוב להפסיק ביום ר"ח ויום ט"ו בשבט, כי בזה לא יש פקפוק, ואם חלין בשבת והוא נוהג בליל מוצאי שבת קודש לעשות סעודה ד' כדת מה לעשות, לא יבטלנה ח"ו אפילו שאינו אוכל אלא פת הבאה בכסנין, כי היא מצוה רבה

וחובה, ויכול לעשות הפסקה א' מיום ב' של פרשת שמות, שיאכל יום א' ויפסיק בערב, או שיעשנה יום ה' ויום הששי מפרשת ויחי, והפסקה השנית, יום שהוא רוצה לקבלה לא יאכל עד שאוכל סעודה המפסקת. ונראה דגם בזה אין פקפוק ונחשבים התעניות רצופים. ויותר טוב אם סמוך לר"ח אדר לקבלה בר"ח אדר, והכל לפי מה שהוא אדם, שאם הוא חלוש יש להקל:

[צד] אך מה שנוהגים בערי איטליא להתענות בשובבי"ם ב' וה', לא עשו כלום לתקון זה, רק נחשבים לתעניות בעלמא כמי שמתענה איזה תענית בשאר ימות השנה. ומכל מקום יתכן שאיזה תועלת יהיה לתקון זה. ועוד כי בזה מתעוררים לישמר מחטא זה הרגיל ומצוי בעוה"ר:

[צה] ומה שנתחכמו קצת לקבל יום א' מבעוד יום שעה אחת ומתענים עד שעה א' בליל ג', ואומרים שזה נחשב כג' ימים לתשושי כח, לא עשו כלום, דבפירושא אתמר מפי הרב מהרח"ו זצ"ל שקבל מרבינו האר"י ז"ל, שאפילו אם יתענה כיום כפור אינו נחשב אלא לתענית א', ומי עלה שמים או נגלה אליו אליהו ז"ל בקבע אחר רבינו האר"י זצ"ל לעשות פשר דבר בענינים העומדים ברומו של עולם ותקון בשמות ועולמות העליונים למעלה:

[צו] והפסקת ג' ימים נחשבת למ' יום, ויותר על כן לא נמצא בכתבי האר"י זצ"ל האמיתים. וענין הפסקות ו' ימים וחשבון כל יום ויום, אומרים שהוא מהרמ"ע זצ"ל, וכבר הרב החסיד בראשית חכמה (שער האהבה פ"ו) זכר הפסקת ו' ימים, אך לא בא חשבון מכמה תעניות העולים יום יום:

[צז] אם לא עצר כח להשלים פ"ד תעניות, לא ימנע מלהתענות מ' יום רצופים, כי הוא תיקון קרי פשוט לתקן מה שפגם בד' יודין דע"ב:

[צה] כתבו גורי האר"י זצ"ל, שעיקר תיקון השובבי"ם בשנה מעוברת, ולכן מי שהוא תש כח ואינו יכול להתענות בכל שנה, יתאמץ לשנה מעוברת לעשות תקון שובבי"ם:

[צט] הזוכה לעשות תקון זה, יזהר שבלילה שאוכל לא יאכל יותר מדאי, שמא יבא לידי קרי ח"ו, ומה יועיל בתקונו, ותקונו קלקולו. לכן יזהר למעט באכילה, ולא תהיה מדברים המרגילים. ויתודה ויבכה כשהולך לישן וביום בשעת הוידוי, ויקיים חטאתי נגדי תמיד (תהלים נא, ה):

[ק] יש שמחזרין להיות סנדק בימי השובבי"ם, כי הוא מכלל תקוני פגם הברית, ואוכלים בסעודת מצוה, כי יום טוב שלו הוא. אך יש לפקפק שמא לא יחשבו התעניות רצופים כיון שהוא גרם לזה, אף שכוונתו לתקן. וירא שמים ישתדל להיות סנדק אחר גמר התקון. אמנם אם אבי הבן מאליו ומעצמו מכבדו להיות סנדק,

אפילו שיהיה באמצע שובבי"ם, לא ידחה המצוה ליכול ולחדי, כי שמים לו זכו, ויום טוב שלו הוא, ובלי ספק נחשבים התעניות רצופים כיון דאתיא לו ממילא, ולא טוב לדחות המצוה, ולא נכון לימנע מסעודת מצוה, ובפרט אם נוהג להיות בסעודת מצוה כשהוא סנדק:

סימן ז'

דברים הבאים. כמה נאים. להזהר מדרך הטאים:

[קא] הרוצה להנצל מקרי, לא יטמא ברית הלשון, ובפרט מנבלות הפה ולשון הרע, כי הלשון והמעור מכוננים, ומי שפוגם בלשון ודאי יחטא במעור. וזה אפשר רמז הפסוק (תהלים לט, ב) אִמְרָתִי אֶשְׁמְרָה דְרָכִי, דרך גבר, מִחֲטָא בְלִשׁוֹנִי:

[קב] עוד יזהר מברכה לבטלה, שידע ברכת הפרי וכיוצא שהוא אוכל, ויברך בנחת, ולא ידלג ה' או מלך העולם או איזה תיבה מנוסת הברכה, שאז יהיה ברכה לבטלה ואוכל בלא ברכה. ואם אינו מדקדק חס ושלום בזה, הוא גוזל לה, וכשם שבמזון אסור גזל כל שהוא לכתחילה, גם אות או תיבה מהברכה בסוג גזל, דאמרו רז"ל (ברכות לה ע"ב) כל הנהנה מעולם הזה בלא ברכה כאלו גזל להקב"ה, אם כן בחסרון תיבה ואות הוי בסוג גזל. והמון העם אומרים במקום ה' אלהינו מלך העולם, נאיילינו מליכולם, ואוי לה לאותה בושה, במקום רעדה להיות חרד בהזכרת ה' כמש"ה (תהלים לה, י) כל עצמותי תאמרנה ה', לא זו אשר לא שם לבו הגא מפיו יוצא, עוד בה שפוגם בהזכרה ובמלכותו ח"ו, ואוכל בלי ברכה. וגם אם אומר ה' אלהינו מלך העולם כתקנו ובולע תיבה בברכה, אפשר דבחסרון התיבה ההיא לא תחשב ברכה ואוכל בלא ברכה. ומרעה אל רעה יצא שבא לידי קרי, ועל הכל ענש יענש כאשר ישית עליו גדול העצה:

[קג] מסורת היא (עי' ראשית חכמה שער הקדושה פי"ז) שהמגלה סודות התורה לשאינם הגונים בא לידי קרי, ואסמכוה אקרא (תהלים כה, יד) סוד ה' ליריאי וברית"ו להודיעם. (עי' זוהר ח"ג רטז ע"ב רמד):

[קד] מסורת היא שהרואה קרי וטובל ביום ההוא דוקא ומתודה כראוי, נמחה המזיק של קרי:

[קה] הנודר ואינו מקיים, בא לידי קרי, והוא בכלל מה שאמרו רז"ל (שבת לב ע"ב) בעון נדרים בני"ו מתים:

[קו] מאכלים המרובים ושתיית יין בלילה, פרעה קוראה לגנב, וישתו וישקרו עמו זרע שקר:

[קז] ישן יחידי בלילה בביתא דמיחדא משאר בתי, הוא באחריות לבא לידי מקרה לילה:

[קח] העצבות ובעל אנחה גורם ליטמא, כי היא מדת פלונית כשמה, ונותן לה יד לעשות בו תאותה, כיון דהוא מסטרא דילה, וסימנך עצ"ב מזריע זרע:

[קט] המסתכל בצורת עכו"ם אינהו ואביזרייהו, גורם דהסתכלותו מקלקלת הצורה. ואפשר דהיינו דקרו לרבי מנחם בן סימאי בנן של קדושים דלא אסתכל בצורתא (פסחים קד., ע"ז נ.), כי כל מקום קדושה שם גדר ערוה (ויק"ר כד, ו), והיה נזהר מאד אף בצורתא דזוזא:

[קי] השומע קול שיר שאינו של קדושה ומטמא אזניו, און ששמעה תרש"ע ויבא לידי קרי ח"ו:

[קיב] אם סביב למטתו יהיו כלים צואים עבי"ט ומהנ"י כלי מי רגלים בלי כיסוי כדחזי, נותן מקום לשלום בו, ויכסוה"ו בבגדי"ם ול"ו יחם לו:

[קיג] אם יהיה סמוך למראשותיו מנעלים או מכנסים וכיוצא, יגביר כחם להכשילו חס ושלום:

[קיג] אם יהיה עליו מפתחות ברזל וכיוצא, יתן להם יד להחטיאו חס ושלום:

[קיד] אל יאמר אדם בראותו אוהרות אלו, הן אני עובר כלן או מקצתן ובל יראה קרי, דיש להשיב דאפשר שנעקרה הטיפה ויוצא דרך מי רגלים. או אפשר דכל זה ברוצה להפרד ואינו מהסטרא אחרא, אבל אם כבר החזיקה בו בעונות גדולות אינה חוששת לפרוטרוט, וקים ליה בדרכה, ודברי רז"ל קדושים ונאמנים ולא יחטיאו השערה. או שמא יש לו מצוה המגינה עליו לשעה:

סימן ח'

מילי דמטמרין מועילים לשמירה:

לו לעולם יטור זוהי נטיר"ה:

[קטו] יזהר לעסוק בתורה סמוך לשכיבה, איזה שיעור גרסא במשניות או בספר זוהר הקדוש, אשר קדושת התורה אשר למד בשכבו תנצור אותו:

[קטז] יקרא קריאת שמע כהוגן תיבה בתיבה, וסדר המתוקן מהאר"י זצ"ל:

[קיז] בשכבו יהרהר בדברי תורה במה שלמד ביום או בלילה, ואפילו הוא בעל מקרא לבד יהרהר בפסוקים הרגיל בהם, ומתוך זה יישן וערבה שנתו:

[קית] יצייר דיוקנו של אביו נגד עיניו ויועיל לו, ואתנה סימנא דשא מזריע זרע למינהו (בראשית א,יב), דש"א ראשי תיבות דיוקנו של אביו, דין גרמא שיהא מזריע זרע למינהו בבת זוגו כמצותו. ויוסף הצדיק ניצול במה שנראית לו דיוקנו של אביו כמ"ש רז"ל (שם לט,יא). ואפשר שזהו רמז הפסוק (שם) ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם, ראשי תיבות וא"י אי"ש ודמות אביו יעקב נראה אל יוסף שם:

[קיט] ישכב על צדו השמאלית, וזה יועיל להכניע צד שמאל. וגם עפ"י הרפואה הוא טוב בתחילת שכיבתו. וכל קבל דנא אם ישכב על צד ימין הסמ"א שמאל בעשותו ולו אח"ז לקרו"א לו:

[קכ] ישכב עם ד' כנפות, והציציות הני מיגנו לשומרו מחטוא. וכבר נודע שרבינו האר"י זצ"ל לא היה מסיר טלית קטן אף בעת זיווגו:

[קכא] כשהולך לישן יצייר שם המיוחד הויה ב"ה כאלו כתוב לפניו בכתב אשורית גדולה, וכתוב (תהלים כה,טו) עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת רגלי:

[קכב] כשהולך בדרך, טוב לעשות טבעת כסף וחקוק עליו שמות הקדש, ככתוב בספר קב הישר פרק ע'. והטוב שיעשה כמין טס קטן של כסף דק ויחקוק השמות לארכו, ושוב יכסוהו בטס דק כסף כמותו, וידביק שפתיו ועושהו כמין טבעת, ולא יראו השמות החוצה. וגם יעשנו צורף יהודי והוא טבול:

[קכג] לומר פסוקים ולכוין שמות הק' לשמירה נראה שימנע מזה, שלא יתגרו בו (עי' לעיל מורה באצבע סימן ט' אות רע"ג), ובפרט כשישכח מלאומרם:

[קכד] רבינו האר"י זצ"ל בליל טבילה עסק בתורה עד חצות, ולא סמך לישן ולהתעורר בחצות, פן יבא ח"ו לידי איזה דבר:

ציפורן שמיר סימן ט'

משום תקנת השבים. הני מילי בספר נכתבים:

[קכה] יען כי הגדיל לעשות ילדי פש"ע, ירבה שפ"ע, ר"ת שבת פיזר ענוה, לבל"ה הפשע:

[קכו] שמירת שבת בכל הפרטים ולענגנו כפי כחו, בכל זה יועיל לכפר חטאתיו, כמו שאמר הכתוב (ישעי' נו,ב) אשרי אנוש יעשה זאת כו' שומר שבת, וכך שנו רבותינו (שבת קיח ע"ב) אפילו עובד ע"ז כאנוש מוחלין לו. ובשמירתו מיוחד קודשא בריך הוא, ויתוקן אשר גרם להיות נרגן מפריד אלוף ח"ו:

[קכז] פזור, פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד (תהלים קיב, ט). ירבה בצדקה כפי כחו יום יום, ולא יעבור יום אחד שלא יתן צדקה אם מעט ואם הרבה, ובוה מיחד שם המיוחד הויה ב"ה כמ"ש האר"י זצ"ל, והוא תקון גדול להחיות נפשות אביונים, ובוה יעלו ניצוצי קדושה אשר פיזר. והוא רמז הפסוק, פזר, לומר אם פזר ניצוצי קדושה, אם נתן לאביונים, צדקתו עומדת לעד, מתקן השכינה, וזכות הצדקה עמדה ונשא"ת להגין עליו:

[קכח] יהיה עניו באמת, ובוה יהיה מרכבה לשכינה, ויעלה עליו כאלו הקריב כל הקרבנות, ותפלתו אינה נמאסת, וממילא רווחא להשיב נדחיו וירבה שפע:

[קכט] עוד יזהר לבכות כשמתודה, ובפרט כשאומר שחתנו ז"ל כל עצמותיו יאחזמו רעד במר"ה איפקוד שבעים תמרים ומאה צערים:

[קל] ילמד פושעים דרכיו יתברך, וחטאים אליו ישובו, והיה תמורת אשר פיזר ניצוצי הקדושה, עתה יחבר נפש החוטאים אליו יתברך, ואין קץ לשכר מזכי לחייבא, כמו שכתבנו במ"א ובקונטרס מורה באצבע, והאריכו הרבה בזה"ק (ח"ב קכח ע"ב), ואתיא מכללא יתוקן אשר פגם בחטא זה ותשבת"ו הרמת"ה:

[קלא] יזהר שלא לדבר בבית הכנסת אפילו אחר תפלה בשום אופן, לכבוד השכינה השורה שם, ויהיה תקון למה שפגם בכבודה:

[קלב] יזהר לטרוח בלישת מצת מצוה בכח גדול. וכן כשמקיים מצות גמילות חסדים לקבור מתים ולחפור קבר וכיוצא. והזיעה שמזיע תועלת לחטא זה לתקן אשר פגם:

[קלג] ישלים בכל יום צ' אמנים, ד' קדושות, י' קדישים, ק' ברכות, ראשי תיבות צדיק, והוא אחד מתיקוני צדי"ק יסו"ד עולם:

[קלד] יטריח במחשבה ודיבור ומעשה לעשות שלום בין איש ובין אחיו בין איש לאשתו בפה רך מחמאה מתוק מדבש, וירבה שלום, ובו יהיה מתחיל, שיהיה לו שלום בביתו ושלום עם מכיריו, ואולי יזכה לעשות שלום בין יצר הרע ובין יצר הטוב, שיהפך הרע לטוב ויעשה שלום מתוך חומ"ר שבו מכלכל את הצור"ה, ומלאכי שלום יצאו לקראתו, ויהיה שלום במנוחתו:

[קלה] ישתדל להיות ראשון בבית הכנסת שחרית וערבית. וכמה האריכו בזהר תרומה דף קל"א ההוא קדמאה דאשתכח בבי כנישתא קיימא בדרגא דצדיק, עי" שם באורך:

[קול] יתגבר לקנאות לכבוד ה' בכל כחו לאפרושי מאיסור במתק שפתים ונחת רוח, וישתדל בכל כחו בזה, ואין ספק אשר יש"א ביום ההוא קל וחומר בעצמו להיות נקי מחטא זך כתית למאור וידבק ביוצרו:

[קלז] לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה (אבות פ"א מי"ז), ותנן (שם פ"ג מט"ו) הכל לפי רוב המעשה. וישתדל להרבות מצות בשמחה רבה, ויתרחק מכל חטא, אולי יזכה שיהיה רובו זכיות:

[קלח] כבר שנינו ושלשנו על ענין הענוה והשפלות. ישפיל עצמו כאזוב, ויהיה שגורה בפיו תדיר משנת רבי לויטם (שם פ"ד מ"ד) מאד מאד הוי שפל רוח:

[קלט] יאהב צדקות להיות עושה ומעשה, יתן ויתנו אחרים, וכתוב (תהלים יא, ז) צדיק ה' צדקות אהב, ויפיים העני:

[קמ] ירוץ לדבר מצוה, בין בלכתו לבהכ"נ ולבהמ"ד, בין בלכתו לעשות שלום, או גמ"ח, דכתיב (משלי יח, י) בו ירוץ צדיק ונשגב. וכשירוץ לא יהיה באופן שילעינו עליו, רק בדרך בינוני:

[קמא] ישתדל להיות תוכו כברו, ויתרחק מתחבולות ומרמות, דכתיב (משלי כ, ז) מתהלך בתומו צדיק, באופן שכל יודעיו יאמרו שהוא בר לבב:

[קמב] לעולם ילמד סנגוריא על ישראל כלל ופרט יצדיק ישראל וילמוד עליהם זכות. ונדעון נגלה עליו ה' בעבור שלמד סנגוריא על ישראל כמ"ש ז"ל (יל"ש שופטים רמז ס"ב ע"ב):

סימן י'

דברים המסוגלים לכפרה. באפס דמי"ם כעשבי דדברא. בכל עש"ב יהיה מותר ורפואות תעלה לחולי פצע וחבורה:

[קמג] כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו, אפילו היה בו שמץ מינות מוחלין לו (שבת קיט ע"ב):

[קדס] כל השומר שבת כהלכתו, אפילו עובד כוכבים כאנוש מוחלין לו (שבת קיח ע"ב):

[קמה] כל המעביר על מדותיו, מעבירין לו על כל פשעיו (ר"ה יז.). ועיין בריש קונטרס מורה באצבע (סימן א' אות ו'):

[קמו] כל השומע אנדה מפי הדורש ועונה אמן יהא שמיה רבא, מכפרין לו עונותיו. (חסד לאברהם מעין ב' נהר ל'. ועי' מדבר קדמות מע' ד' אות י"ד):

[קמו] כל האומר שירת הים בשמחה, ובעצמו שיער כאלו הוא ניצול מהים, ופרעה וחילו הם נטבעו, ואמר שירה, הנה משורר ששיע"ר כך מכפרים לו עונותיו:

[קמה] כל הבוכה ומתאבל על אדם כשר, מוחלין לו על כל עונותיו (שבת קה); מו"ק כה.):

[קמט] כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו, שני מלאכי השרת אומרים לו (ישעי' ו,ז) וסר עונך וחטאתך תכופר (שבת קיט ע"ב):

[קנ] יסורין ממרקין עונותיו של אדם. ואם קבלם מאהבה יראה זרע יאריך ימים וחפץ ה' בידו יצלת. ואפשר דהיסורין דין, והוא מקבלם באהבה חסד, ומתמתקין הדינין, והיה שכרו בני חיי ומזוני דבמזלא תליין. ובמ"א הארכתי בס"ד:

[קנא] כל העוסק בסדר קרבנות, כאילו הקריבם (מנחות קי.), ומוחלין לו על כל עונותיו, ומליצי יושר מלמדין עליו זכות בשמים:

[קנב] כל העוסק בתורה לשמה, עונותיו מתכפרין, ורבו מעלותיו כמו שאמרו פרק קנין תורה (אבות פ"ו מ"א):

[קנג] כל המתעטף בציצית ומניח תפילין וקורא קריאת שמע ומתפלל, מוחלין לו על כל עונותיו:

[קנד] כל המצטער ובוכה ביום הכפורים כשקורין פרשת אחרי על אבודהון דצדיקייא, קודשא בריך הוא אכריו עליה (זוהר ח"ג נו ע"ב) וסר עונך (ישעי' ו,ז):

[קנה] כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה, בידוע שנמחלו עונותיו (שוח"ט תהלים י"ח):

[קנו] נוסח שירה קטנה מלוקטת ממקראי קדש למי שנעשה לו נס.

אֲשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיִּי. אֲזַמְרָה לְאֱלֹהֵי בְּעוֹדֵי: אֲרוּמְמֶךָ יְהוָה כִּי דָלִיתָנִי וְלֹא שָׁמַחַתְּ
 אוֹיְבֵי לִי: אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָמַל עָלַי: אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָאָה גָאָה: עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה וַיְהִי
 לִי לִישׁוּעָה. זֶה אֱלֹהֵי וְאֱנוֹהוּ. אֱלֹהֵי אָבִי וְאֲרוּמְמָנְהוּ: מִי כַמְכָה בְּאֵלִם יְהוָה. מִי כַמְכָה
 גָּאֹדֶר בְּקִדְשׁ. נוֹרָא תְהִלּוֹת עֲשֵׂה פְלֹא: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: אֲרַחֲמֶךָ יְהוָה חֲזָקִי.
 יְהוָה סִלְעִי וּמְצוּדָתִי וּמְפַלְטִי. אֱלֹהֵי צוּרֵי אַחְסָה בּוֹ. מְגִינִי וְקָרְן יִשְׁעֵי מִשְׁגָּבִי: מְהִלָּל
 אֶקְרָא יְהוָה. וּמִן אוֹיְבֵי אֲנִישֶׁע: הַפְּכֶת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל לִי. פִּתְחַת שְׁקִי וְתִאזְרְנִי שְׂמַחָה:
 וְאֲנִי בִיהוָה אֶעֱלוֹזָה. אֲגִילָה בְּאֱלֹהֵי יִשְׁעֵי: אֱלֹהִים יְהוָה חֵילִי. וַיִּשְׂם רַגְלִי כְּאֵילוֹת. וְעַל

בְּמוֹתַי יִדְרַכְנִי לְמִנְצַחַת בְּנִינּוֹתַי : יְהוָה אֱלֹהֵי אֶתְּהָ אֲרוֹמְמֶךָ אוֹדָה שְׁמֶךָ כִּי עָשִׂיתָ
פְּלֵא. עֲצוֹת מְרַחֵק אֲמוּנָה אֲמֵן : הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ : יִהְיוּ לְרִצּוֹן
אֲמָרֵי כִּי וְהִגִּיזוּ לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

[קנז] כל הסגולות הנאמרות באמת הם מפניני רז"ל בש"ס ומדרשים וזוה"ק, והחי יתן אל לבו להזדרז בהם, כי בלא סיגופים ותעניות ומתן דמי"ם יתכפרו לו עונותיו, ובלבד שיעשה הדברים כהלכתן וכמשפטן ביראה ואהבה לשם שמים:

סימן יא'

הנהגות ישרות. נשים באות מאירות:

[קנה] ירגיל עצמו להיות ביישן, כי הבושה מביאה לידי יראת חטא. ושנינו (אבות פ"ה מ"ב) עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן. והבושה א' משלשה סימני ישראל (יבמות עט.):

[קנט] יתרחק ממדת אכזריות, כי הוא מהס"ט"א, ויהיה לבו רך ורחמן. וכל המרחם מרחמין לו (שבת קנא ע"ב), וידיעת ההפכים אחת היא. וגם זו מסימני ישראל להיות רחמים (יבמות עט.):

[קס] יקבל כל אדם בסבר פנים יפות. ואמר רבי טוביה (בגמ' כתובות קיא ע"ב הגירסא וא"ר יוחנן טוב) המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב, שנאמר (בראשית מט, יב) ולבן שיניים מחלב:

[קסא] הדור מצוה שיהא שמה הרבה בעשייתה. וכתבו ז"ל דנוטל שכר הרבה על עשייתה בשמחה יותר מהמצוה גופה. ואפשר דנוטריקון שמחה הוא שמחת מצות חיוב הוא. ויצדק מאד דרך המפרשים במאמר (ברכות ת). גדול הנהנה מיגיעו ששמה במצות, דהשמחה לבד חוץ מגוף המצוה הוא גדול מירא שמים שעושה המצות, דהשמחה גדולה מהמצוה. (עי' ראש דוד פ' עקב. צוארי שלל בהפטורת בהעלותך):

[קסב] יזהר ממשכבות רעות. ואם בא לו מחשבה רעה, יעביר יד ימינו על מצחו ג' פעמים וישתוק מעט, ויכוין בשם קר"ע שט"ן:

[קסג] מצוה שאין לה תובעין, רדוף אחריה בלב שלם, וטוב לך:

[קסד] טוב להסתכל תמיד לשמים, כי הוא מועיל ליראת שמים, כמו שאמר הכתוב (תהלים ח, ד) כי אראה שמייך מעשה אצבעותיך כו' מה אנוש כו':

[קסה] יחשוב תחילה מה שרוצה לדבר, ויהיו פיו ולבו שוים, ואז מקדש הפה הרומז לשכינה כביכול. ורעדה יהיה לו, כי הפה רומז לשכינה, שְׁפָה גִמְטְרִיא שכינה, לשון גִמְטְרִיא שכינה עם הכולל, קול דבור רומז לקודשא בריך הוא ושכינתיה. ויראה כמה פונם השולח אמרתו אר"ש לא מטוהרה, אוי לו אוי לנפשו אשר בדברו מעריב ערבים הלך השכים:

[קסו] מאהבה ראשי תיבות מחניפין את הרשעים בעולם הזה. ומותר להחניף גם אשתו משום שלום הבית, רבו שילמדנו תורה, תלמידו שילמד ממנו:

[קסז] חייב לחבירו מנה ואין לו, טוב שיפייסנו שימתין לו, ולא ידחנו לך ושוב וכיוצא, כי האמת יסוד בנין, וכזב"י בת נשיא מדין:

[קסח] לעולם יודה על האמת, ולא יבוש אף מקטן שבקטנים. ואמרו מודים דרבנן היינו שבחייהו

[קסט] מצוה רבה לדון לכף זכות, אף אם נראה חובה יכריעהו לזכות. ודע כי כפי הנהגתך עם בני אדם, כך יתנהגו בשמים עמך, מדה כנגד מדה שיורד על פי מדותיו:

[קע] על כל מצוה שחושב יאמר בלי נדר. ועל דבר הרשות יאמר אם יגזור ה'. ואם עשה והצליח או הרויח, יאמר עשיתי או הרוחתי בהסדו יתברך ועזרתו:

[קעא] אם ידעת בשורה טובה לחבירך, מה"ר ימהרנ"ה לו את בש"ר במדב"ר, וחיתה נפשו בגללך, כי המבשר טוב משיב הרו"ח. וכל קבל דנא הַזְהַר מלבשר בשורה רעה, ואם ידעת דבר רע או שמועה רעה, לא ישמע על פיך, כי אתה גורם נזק גדול, שהשומע יתעצב וימעט בעבודת ה', והעון תלוי בך, וכתוב (משלי י, יח) מוֹצִיא דָבָר הוּא כְּסִיל:

[קעב] המספר שבת אדם בחכמה או עושר או בנים וכיוצא, חייב לברכו שלא ישלוט בו עין הרע, ואם נותן עין הרע בחבירו, כן ינתן בו, מלבד ענשו יעלה באשו:

[קעג] אם יכעיסנו חבירו, ישתוק, ואם ידבר לו, יהיה בקול רצוי ונמוך, ויועיל שלא ישלוט גם בו כעס. וזה תועלת בעת המחלוקה שלא יפרה וירבה ויהיה עקר שאינו מוליד, ואמר כל העם ברוך שעקר"ו, המקום יהיה בעזרו, והיה אדירו:

[קעד] אסור לשמוח בתקלת חבירו או במיעוט ידיעתו בתורה או בעבודת השם יתברך:

[קעה] המתלוצץ ושוחק במי שזהיר בעבודת ה', אוי לו, כי דבר ה' בזה כו'. ועוד שמא ימנע הצדיק מעבודתו. ועוד כי מי שעדיין לא נתחנך בעבודה ועלה על לבו

למלא את ידו, נמנע מתוך השחוק. ועוד שדומה ללסטים העומד בדרך והורג או מבזה המביא דורון למלך:

[קעו] יתרחק מהכיעור ומהדומה לו, ולא יביא עצמו לידי חשד ויחטיא רבים שיספרו בגנותו, ונשא הצעי"ר עליו את כל עונותם:

[קעז] ונרגן מפריד אלוף (משלי טז, כח), כגון שאומר פלוני שדיבר כך כיון לרעה או לרמוז זה, וכיוצא. ופירשו ז"ל מפריד אלוף היינו מפריד אל מדת חסד מאלהים גימטריא פ"ו, ומעורר הדינין ומסלק הרחמים, וגחלים חותה על ראשו:

[קעה] הפוגם פיו בדבר נבלה, פוגם בנפשו, ואפילו נחתם לו גזר דין של ע' שנה לטובה, נהפך לרעה, ומטמאין אותו בקרי או לבטלה, ונדון במיתה עולמית, ואין תפלתו נשמעת מ' יום, ובהיכל נוגה ו' מלאכים עם רמ"ה כתות מנדין אותו למוציא לבטלה:

[קעט] לא יוציא דבר מגונה מפיו, והכתוב עקם כמה אותיות לומר אשר איננה טהורה (בראשית ז, ח), כי האדם עלול לקבל טומאה, והתורה אף שאינה מקבלת ולכך מזכרת טומאה, כיונה התורה ללמד לאדם העלול לקבל שישנה דיבורו כל מה שיוכל:

[קפ] ידרוש שלום כל אדם, הכל לאתויי שונאו:

[קפא] לא יכנה שם רע לחבירו, שיורד לגהינם ואינו עולה (ב"מ נח ע"ב):

[קפב] יתרחק מהאונאה, ובפרט מאונאת דברים ואונאת אשתו שדמעתה מצויה, וכל השערים ננעלו חוץ משערי אונאה (שם נט.), ונפרע על ידי הקדוש ברוך הוא כביכול, והוא פרעון קשה וחזק מאד:

[קפג] לא יקלל אשתו, שהוא מקלל את עצמו, כי היא פלגא דגופא. וכן לא יקלל שום אדם, כי הוא חלק אלוה כביכול, ונמצא מגדף כלפי מעלה ח"ו:

[קפד] יזהר להשיב שלום לעני, כי אם אינו משיב, אמרו רז"ל (ברכות ו ע"ב) שהוא גוזלו, דכתיב (ישעי' ג, יד) גזלת העני בבתיכם, ופירשו ז"ל העני קרי עֲנִיָה:

[קפה] לא יתקוטט עם בני ביתו, כי על ידי מריבה וקטטה בתוך ביתו, זה עני קרא לסטרא אחרא לשבת בית, ופוגם בשכינה כביכול:

[קפו] המריבה בבית היולדת גורם סכנה לולד, ובבית התן וכלה גורם רעה חס ושלום:

[קפז] יזהר שלא יזרוק שום דבר בחמתו, כי הוא תקרובת לעבודה זרה (שבת קה ע"ב), וספרא אחרא אומרת דא קרבנא דאקריב להו פלניא (זוהר ח"ב רסג ע"ב):

[קפח] לא יקלל האדם את עצמו, כי יש מלאכי חבלה הנקראים אוררי יום שעונים אמן, ומעלין אותה אל הנחש למעלה כו', כמ"ש בזה"ק (ח"ב רסו):

[קפט] לא יפחיד לתינוק לומר כלב קח אותו וכיוצא, כי ספרא אחרא נקרא בשמות כאלו, והוי כנותן לו רשות לבוא לקחת התינוק. ושמעתי מאדם גדול מעשה נורא בזה:

[קצ] אוי לו ולנפשו העלובה לעושה מצות או נותן צדקות בשביל שיכבדוהו בני אדם (עי' לעי' מורה באצבע סי' א' אות י"ד), והוא מאותם שאומרים נעשה לנו שם, וכמו שהאריכו בזהר הקדוש (ח"א כה; זו"ח יתרו) ובתקונים:

[קצא] לא יפתח פיו לשטן, כי יש סכנה. ובפירוש אמרו בזוהר הקדוש דאפילו אם הוא הדיוט, בזה דבריו עושיין פירות, ורעה תבא עליהם של שונאי ישראל:

[קצב] אמרו רז"ל (עירובין יח ע"ב) אומר מקצת שבחו בפניו וכלו שלא בפניו. ואוי על הנוהגים לומר שבח שאין בו בפניו, וגנותו שלא בפניו:

[קצג] אמרו רז"ל (סוטה ח.), גמירי אין יצר הרע שולט כלל במה שענינים אינן רואות. ואמרו ז"ל (עי' ספר חסידים סי' ט' וספר היראה לר"י), אין לך דבר עומד בפני התאוה כעצימת העין:

[צדק] כל המחליף בדבורו כאלו עובד עבודה זרה, וילפי לה רבותינו (סנהדרין צב.) מגזירה שוה:

[קצה] יזהר לפרוע שכר שכיר קודם תפלת מנחה, ואפילו שיקח המעות בהלואה. והרבה הקפיד רבינו האר"י זצ"ל על זה (עי' לקמן קשר גדול בסופו מנהגים ואזהרות אות ט"ז):

[קצו] אשריו מי שיוכל להתענות על חטאתיו. ורבו סגולות התענית, ומהם כי הספרא אחרא אין בה כח לידבק במי ששרוי בתענית:

[קצז] על ידי תענית יבא לידי ענוה, כי יכיר מה הוא האדם, דבמניעת מעט פת יותש כחו:

[קצה] השרוי בתענית אינו בא לידי נסיון, כי השם יתברך רואה שהוא מנסה עצמו בתענית:

[קצט] נקרא גבור הכובש את יצרו, וראוי שתשרה עליו שכינה:

[ר] אין לו מקטרג ותפלתו נשמעת:

[רא] אם חייב יסורין, הוא מראה שמקבלם מאהבה:

[רב] יש מלאכים שאינם יכולים לעלות אלא בכח תעניות בני אדם:

[רג] והוא סוד הקרבן, וחלבו ודמו החלו עולין לריח ניחות, כמו שהאריכו בזהר הקדוש פ' שמות (דף כ ע"ב):

[רד] כל המעלות האלו ויותר מהמה שכתבו ז"ל כאשר תראה בספר אור צדיקים (כי משם ושאר ספרי מוסר ומרז"ל לקטתי פנינים בקונטרסים אלו) היינו אם בתענית יפשפש במעשיו ויחזור בתשובה ויתענה לכפרה:

[רה] כתבו ז"ל, דאם יעבור אדם ח"ו אפילו עבירה קלה שבעולם, כאלו כופר בעיקר, דנראה דאינו מאמין שהקב"ה מלא כל הארץ כבודו, שאם היה מאמין, מי פתי אשר לפני המלך יעבור על גזרתו, עב"ד. ובאמת דעל זה ידו הדווים, והרבה יש להאריך בזה, ובעל נפש אל יוציא מחשבה זו מנגד עיניו, ויעמיק בזה, והיה לאיש צדיק, ויום יום יוסיף בפרישות ודבקות בו יתברך ובתורתו:

סימן יב'

סדר התרת קללות. ושאר נסחי תפלות:

[רו] מנהג החסידים בעיר הקודש ירושלם תבנה ותכונן, שראיתי למעלת הרב שלום שרעבי זלה"ה ויחידי סגולה, שלפני ראש השנה אחר התרת נדרים הרגילה בישראל לא רצו לקבל נזיפה ח"ו, לא לפני ראש השנה ולא לפני חדש אלול, מטעם שאין אנו יודעים בדור יתום הזה אם אותם עשרה המתירין הנזיפה יהיו כדאים להתיר, דלא אפשר לבקש גדולי הדור שיבאו להתיר וכיוצא, ונמצא שהנזיפה ודאי וההתרה ספק. ועוד מטעם שהנזוף מ' יום אין תפלתו עולה לשמים כמ"ש בזהר (ח"ב רמט ע"ב), ולכן בחרו להתיר התרת קללות בלי קבלת נזיפה. והתרה זו היו עושים אותה אף בשאר ימות השנה, ולפעמים בערבי שבתות, אך קודם ראש השנה לא יעבור מלעשותה בעשרה. וזו נסחה כאשר נהגו, בתוספת קצת נפך בס"ד. יתקבעו יותר מעשרה, ובכללם יהיו איזה תלמידי חכמים ויראי שמים, ואם באולי לא ימצאו שם עשרה, סגי בשלשה. ויעמוד אחד מתוך העדה ויאמר:

הריני מבקש ממעלתכם, להתיר לי קללות ונזיפות ודברים אסורים, ולבטל עין הרע, הן וכיוצא בהן:

(ואם הם שנים או יותר יאמרו בלשון רבים):

(ואז יאמרו העדה קדושה נכח פני המבקשים ההתרה בלשון הזה):

מוֹתְרִים יִהְיוּ כָּל קָלְלוֹת, אֱלוֹת, וְשִׁמְתוֹת, וְחַרְמִים, גְּדוּיִים, וְאֲרוּרִים, וְגִזְיֹפוֹת, וּבִטּוּיִים, וּכְשָׁפִים, וְכָל דְּבָרִים רָעִים, וְכָל חֲלוּמוֹת רָעִים, וּפְתָרוֹנוֹת רָעוֹת, וּמְסִירַת דִּין, וּפְתָחוֹן פֶּה לְרָעָה, וְכָל מִינֵי דְבָרִים אֲסוּרִים, וְכָל מִינֵי גִזְרוֹת קְשׁוֹת וְרָעוֹת, וְכָל מִינֵי עֵין הָרַע. שֶׁהוֹשִׁימוּ עָלֶיךָ אוֹ עַל שׁוֹם אֶחָד מִבְּנֵי בֵיתְךָ. וְכֵן קָלְלוֹת שֶׁקָּלְלוּ אֶתְכֶם אַחֲרֵיכֶם, אוֹ שֶׁקָּלְלוּ אֶתְכֶם עֲצֻמְכֶם, בְּכָל אוֹפֵן שִׁיְהִיָּה. אוֹ שֶׁנִּתְחַיֵּבְתֶּם שׁוֹם קָלְלָה, אוֹ אֲרוּר, אוֹ חָרַם, אוֹ גְדוּי, אוֹ גִזְיָפָה, אוֹ שׁוֹם גִּזְרָה רָעָה, בְּאִיזָה צַד וְאוֹפֵן שִׁיְהִיָּה. עַל הַכֹּל מַעֲבָשׂוֹ אָנוּ מִתְרִינִין וּמְבַטְלִין הַכֹּל. וְכֵן אָנוּ אוֹמְרִים:

צִירוּף וּבְרִשׁוֹת קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵיתִיָּה, בְּרִשׁוֹת בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה, וּבְרִשׁוֹת בֵּית דִּין שֶׁל מַטָּה, וּבְרִשׁוֹת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, וּבְרִשׁוֹת סְנֵהֲדָרֵי גְדוּלָּה, וּבְרִשׁוֹת סְנֵהֲדָרֵי קְטָנָה. מוֹתְרִים לָכֶם, מוֹתְרִים לָכֶם, מוֹתְרִים לָכֶם. שְׂרוּיִים לָכֶם, שְׂרוּיִים לָכֶם, שְׂרוּיִים לָכֶם. מְחוּלִים לָכֶם, מְחוּלִים לָכֶם, מְחוּלִים לָכֶם. אֵין פֶּאן קָלְלוֹת, אֵין פֶּאן אֱלוֹת, אֵין פֶּאן שִׁמְתוֹת, אֵין פֶּאן אֲרוּרִים, אֵין פֶּאן חַרְמִים, אֵין פֶּאן גְּדוּיִים, אֵין פֶּאן גִּזְיָפָה, אֵין פֶּאן בִּטּוּיִים, אֵין פֶּאן כְּשָׁפִים, אֵין פֶּאן חֲלוּמוֹת רָעִים וּפְתָרוֹנוֹת רָעִים, אֵין פֶּאן מְסִירַת דִּין, אֵין פֶּאן פְּתָחוֹן פֶּה לְרָעָה, אֵין פֶּאן מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, אֵין פֶּאן עֵין הָרַע דְּאֲנָשִׁים, אֵין פֶּאן עֵין הָרַע דְּנָשִׁים, אֵין פֶּאן עֵין הָרַע דְּשׁוֹנָאִים וְאוֹהֲבִים. כּוֹלָם יִהְיוּ בְּטָלִים וּמְבוֹטְלִים, וְחֲשׁוּבִים כְּכֹלֵי חָרַם הַנְּשַׁבֵּר וְכִדְבָר שֶׁאֵין בוֹ מַמָּשׁ. וְכָל מִינֵי עֵין הָרַע יוֹסְרוּ מֵעַלְיֶכֶם וּמִבְּתִיכֶם וְיוֹשְׁלִיכוּ לְמַצּוֹלוֹת יָם, כְּפִתּוּב (דְּבָרִים יג, יח) וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחָרַם לְמַעַן יֵשׁוּב יְהוּה מִחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם:

אָנָּה יְהוּה, תִּתְמַלֵּא רַחֲמִים, וְיִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעֲסְךָ, וְיִגְדְּלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדוּתֶיךָ, וְיִתְמַתְקוּ הַדִּינִים, וְיִזְכּוּר לָנוּ עֲקִידַתְנוּ שֶׁל יִצְחָק אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, כְּאֵלוֹ אֲפָרוּ צָבוּר וּמוֹנַח עַל הַמְּזוּבָּח, וְתִבְיֵט בְּאֲפָרוֹ לְהַצִּילֵנוּ לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל מִכָּל רָעָה. וְתִבְטַל מֵעַלֵינוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל כָּל גִּזְרוֹת קְשׁוֹת וְרָעוֹת בְּשֵׁם (קִרַע שֶׁטֶן), וּכְשֵׁם שְׁמִסְכִּימִים וּמִתְרִים לָכֶם בֵּית דִּין שֶׁלְמַטָּה, בְּךָ יִסְבִּימוּ וְיִתִּירוּ לָכֶם בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה. וְכָל הַקָּלְלוֹת, וְחֲלוּמוֹת רָעוֹת, וּפְתָרוֹנוֹת רָעוֹת, וּפְתָחוֹן פֶּה לְרָעָה, וְכָל גִּזְרוֹת רָעוֹת, כּוֹלָם יִתְהַפְּכוּ לָכֶם לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה. כְּפִתּוּב (דְּבָרִים כג, ו) וְלֹא אָבָה יְהוּה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמוֹעַ אֶל בְּלַעַם וְיִהְיֶה יְהוּה אֱלֹהֶיךָ לָךְ אֶת הַקָּלְלָה לְבְרָכָה כִּי אֶהְבֶּךָ יְהוּה אֱלֹהֶיךָ. וְכִתִּיב (דְּבָרִים ד, ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהוּה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְיָנֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. יְהוּה עִזּוּ לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוּה יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

נוסח מסירת מודעה. שנהגתי לומר לפני ראש השנה:

הריני מוסר מודעה לפניכם, שכל מחשבה רעה והרהור רע ורעותא דלבא, אם יעלה בלבי ומוחי, ובפרט בעת התפלה ותלמוד תורה, באיזה צד ואופן שאינו לכבוד ורצון הבורא יתברך, מעכשיו אני מבטל אותן מחשבות והרהורים רעים ורעותא דלבא אשר הם נגד רצון הקדוש ברוך הוא בטול גמור כחרס הנשבר, ומכל שכן אם אדבר איזה דבור רע ואסור, מעכשיו יהיו הכל בטלים ומבוטלים. ועתה אני מברר ומפרש באר היטב, ואני מגלה דעתי ורצוני בכל לבי, כי רצוני ומאויי וכוננתי לעבד את בוראנו אלהי אברהם אלהי יצחק וישראל, עבודה שלמה עבודה תמה, במחשבה ודבור ומעשה, ביראה ואהבה ושמחה, בדת מה לעשות, וכל מחשבה ודבור ומעשה שהם נגד רצונו יתברך, מעכשיו בטלים ומבוטלים, כי הם מצד יצר הרע, והכל הכל, באופן שכל עבודתנו להבורא יתברך במחשבה ודבור ומעשה, הכל הוא לעשות נחת רוח לפניו דוקא בלי שום פגיה כלל ועיקר, והכל הוא לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכנותיה, בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו, ליחדא שם י"ה בו"ה ביחדא שלים בשם כל ישראל, לדעת רבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר בנו, ולדעת רבינו יצחק לוריא אשכנזי. המקום ברחמינו יעזרנו על דבר כבוד שמו מעתה ועד עולם: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:

נוסח תפלה שנהגתי לומר יום ראש השנה לעת ערב:

אחר מי אל כמוך וגו' בסדר התשליך:

רבנו של עולם, בהעלותנו על לבנו רוב קצורנו בעבודתך ובעסק תורתך הקדושה וקיום מצותיך, כל עצמותינו יאחזמו רעד, ונמס לבנו והיה למים. מה נענה ומה נאמר. כי הצר הצורר בחברת החומר העכור היה בעוכרינו. גם אסור גלוח עמם, אסורים ולטושים בגליות קשים, גלות הנפש והגוף. האמנם גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ולשקוד על דלתותיך, כי טוב יום בחצריך מאלף בחרנו: ויראים וחרדים אנהנו מאימת דינך הקדוש. על בן באנו אליך בכפיפת ראש, ונמיכת קומה, וחלישות חיל, להזכיר ולעורר רחמיך:

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותנו אל עליון מכתר בתליסר מכילין דרחמי. שתהא שעה זו עת רצון לפניך, ותהא עולה לפניך קריאת שלש עשרה מדות של רחמים שבפסוקים מי אל כמוך, המכוונים אל שלש עשרה מדות אל רחום וחנן וגו' אשר קרינו לפניך, כאלו השגנו כל הסודות וצרופי שמות הקדושים היוצאים מהם וזיווגי מדותיהם, אשר אחד באחד יוגשו להמתיק הדינים תקיפים. ובכך תרחמנו ותשליך במצולות ים כל חטאתינו. ואתה בטובך תעורר רחמיך, ונהיה נקיים מכל טומאה וחלאה וזוהמא, ויעלו כל נצוצי הקדושה אשר נתפזרו, ויתבררו ויתלבנו במדת טובך, אתה אל ישועתנו "נוצר" חסד "לאלפים". וברוב רחמיך תתן לנו חיים ארוכים, חיים של שלום, חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של פרנסה טובה, חיים של חלוץ עצמות, חיים שיש בהם יראת חסא, חיים שאין בהם בושה

ובלימה, חיים של עושר וכבוד לעבודתך, חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים, חיים שתמלא כל משאלות לבנו לטובה. וזכרנו לחיים מלך חפץ בחיים, כתבנו בספר החיים למענך אלהים חיים, וקרע רוע גזר דיננו, ויקראו לפניך זכיותינו:

אל מלא רחמים, יהמו נא רחמיך לקבל ברצון הכנעתנו והרהורי תשובה המתנוצצים בנו, בשגם לבנו אטום סתום וחתום, ולא אתנו יודע זו היא ביאה זו היא שיבה, מה אנו ומה בנו לתקן. רב להושיע, האר עינינו באשר בגודל רחמיך הבטחתנו פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם (שהש"ר ה,ג). וראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב, ואין חונן ואין מרחם וזלתך, כי חנוניך הם חנונים ומרוחמיך הם מרוחמים, כדכתיב (שמות לג,יט) וחננתי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם. ובכן לב טהור ברא לנו אלהינו ורוח נכון חדיש בקרבנו, ורשפי התעוררות לבנו באהבתך ובתורתך יתמידו ויתרבו בלי הפסק. עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך. תחל שנה וברכותיה. ותזכנו שיהא לבנו נכון ומסור בדינו, ולא נכעום ולא נכעיסך. ותספיק בדינו להתרחק מכל המדות הרעות והאסורות, ובפרט זכנו להתרחק מהנאווה, והכעס, וההקפדה, וכל גבה לב. ונהיה מיושבים בדעתנו. ונכיר מעוט ערכנו. ונפשנו כעפר לכל תהיה. ולא נתבעס. ולא נקפיד. ונהיה אוהבי שלום ומרבים שלום. ובצל כנפיך נחסה. ותזכנו להתרחק מלצנות, ושקר, וחנופה, ולשון הרע, ודבור חול בשבת, וכל דבור אסור. ויהיה רוב דבורנו בתורה, ובסדר ואופן עבודתך עבודת הקדש. ותאזרנו חיל לשמור לפנינו מחסום מחטוא בלשוננו: אב הרחמן, תן בנו כח ובריאות, וזכנו להתרחק מתאוות תענוגי והבלי העולם הזה, ונאכל לשובע נפשנו, וכן בכל צרכנו יהיו כל מעשינו לשם שמים. ותזכנו להיות שמהים בעסק תורתך ומצותיך, ולהיות בטחוננו בך תדיר, ויהיה לנו לב שמח לעבודתך:

אנא מלך רחום וחנון, הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך, ובכן יהמו רחמיך עלינו, ותזכנו להשלים תקון נפשנו ורוחנו ונשמתנו בגלגול זה, ולא נאבד ח"ו. ותשפיע שפע קודש על נפשנו ורוחנו ונשמתנו, להתמיד בעבודתך ולעשות רצוננו כרצונך כל ימי חיינו, אנחנו וזרענו וזרע זרענו. ותזכנו לעסוק בתורתך הקדושה לשמה, ולכוין לאמתה של תורה. ותצילנו מכל טעות בהלכה ובהוראה. ואל תצל מפינו דבר אמת לעולם. ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה ומקיימי מצותיך. ולא ימצא בנו ולא בזרענו ולא בזרע זרענו שום פגם ושום פסול. ולא יתחלל שמך על ידינו חס ושלום:

וראה כי עמך הגוי הגדול הזה, זרע אהוביך אברהם יצחק וישראל עבדיך, בני ברוך, ובגלותם ודלותם ושפלותם ולחצם ודוחקם זה כמה מאות שנים קוראים בשמך ומאמינים בך ובתורתך, וכמה אלפים ורבבות מסרו עצמן להריגה ולשרפה על קדושת שמך, נא גבור דורשי יחודך בכבת שמרם. ותתמלא רחמים על כל אחינו בית ישראל הנפוצים בארבע כנפות הארץ, ובפרט על יושבי ארץ ישראל, ועל

יושבי העיר הזו, ועל כל הקהל הקדוש הזה, ותרחם עלינו ועליהם, ותצילנו ותצילם מרעה ומרעב וממצור ומשבי ומביזה ומכל חטא. ותשלח רפואה שלמה לכל חולי עמך ישראל, אל נא רפא נא להם, ותקיים בכל אחד מהם מקרא שכתוב (תהלים מא, ד) יהוה יסעדנו על ערש דו"ש דו"י כל משכבו הפכת בחליו. והבריאים מעמך ישראל תתמיד בריאותם שלא יחלו ח"ו. ותצילנו ותציל לכל ישראל מכל נזק, ומכל צר, ומסטין, ומקטרג, ומרוח רעה, ומדקדוקי (נ"א ומדכדוכי) עניות, ומכל מיני פרעניות המתרגשות בעולם. ותפקוד בנרע של קימא זרע קודש לכל חשוכי בנים. והיושבות על המשבר תוציא אותן מאפלה לאורה, ויצא הולד בשעה טובה, ולא יארע שום צער ושום נזק לא ליולדות ולא לילדיהן. ואל ימשול אספרה ושדין ורוחין ויליין לכל ילדי עמך בית ישראל, ותגדלם לתורתך ולמצותיך בחיי אביהם ואמם: ובני ישראל עמך יורדי הים, פצם והצילם ממים רבים מיד בני נכר, הצילם מטיט ואל יטבעו, ינצלו משונאים וממעמקי מים: ובני ישראל ההולכים ביבשה, הדריכם בדרך ישראל לקבת אל עיר מושב, ותצילם מכל אויב ואורב בדרך. וכל האסורים בכלא מעמך ישראל, התר מאסריהם ותוציאם לרוחה. ותשיב ליראתך כל האנוסים ביד גאים, ותחון זכות אבות להוציא לאור משפטינו. כתבנו בספר החיים למענה אלהים חיים. והאר פניך על מקדשך השמים למען אדני:

אלהינו ואלהי אבותינו, מלך רחמן רחם עלינו, טוב ומטיב הדרש לנו. שובה עלינו בהמוזן רחמיה, בגלל אבות שעשו רצונך. בנה ביתך כבתחלה, וכונן בית מקדשך על מכוננו, והראנו בבנינו, ושמחנו בתקוננו, והשב שכינתך לתוכו, והשב בהנים לעבודתם, ולויים לדוכנם לשירם ולזמרים, והשב ישראל לגויהם, ומלאה הארץ דעה את יהוה, ליראה ולאחבה את שמך הגדול הגבור והנורא. אמן בן יהי רצון:

כל כלי יוצר עליך לא יצלת, וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי, זאת נחלת עבדי יהוה וצדקתם מאת"י (ר"ת מצוה אהבה תורה יראה), נאם יהוה: לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה את יהוה, פמים לים מכסים: שיר המעלות ממעמקי יהוה: אדני שמעה בקולי תהינה אוניה קשבות לקול תחנוני: אם עונות תשמר יה אדני מי יעמד: כי עמך הסליחה למען תנרא: קויתי יהוה קוטה נפשי ולדברו הוחלתי: נפשי לאדני משמרים לבקר שמרים לבקר: יחל ישראל אל יהוה כי עם יהוה החסד והרבה עמו פדות: והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו:

סדר שנהגתי בהקפות שמחת תורה, בישיבת מעלת הישיש המשכיל הרופא המובהק הגביר נשא ורם איש חסד כמו"ה מיכאל פירירא דילאון נ"ע ובניו הגבירים עושי חסד המשכיל כמהר"ר גבריאל והנחמד כמו"ה יעקב יצ"ו, אתה ה' תשמרם:

תחילה וראש יניחו ספר תורה בתיבה, ויהיה אצלו ירא שמים וידו אוזות בספר תורה כל זמן ההקפות, כי כן קבלתי מהמקובל המופלא מהר"ש שרעבי זלה"ה שהיה מקפיד על זה, ואני בעניי סדרתי תפלות אלו בסייעתא דשמיא:

וקודם ההקפות יאמר:

לְשֵׁם יְהוָה קוֹדֵשׁ אֲבֹתֵינוּ וְיִשְׁכְּנֵנוּ. בְּדַחֲלוֹ וְרַחֲמוֹ וְרַחֲמוֹ וְדַחֲלוֹ. לְיִתְדָא שֵׁם י"ה בּו"ה בְּיְהוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הִנֵּה אֲנַחְנוּ בְּאִים לְקַיִם מִצְוֹת מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, לְהַקִּיף שְׁבַע הַקְּפוֹת לְתִיבָה שְׁבַח הַסֵּפֶר תּוֹרָה, וּלְהַרְבּוֹת בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה, לְתַקֵּן אֶת שְׂרָשָׁהּ בְּמָקוֹם עֲלִיּוֹן. וְיִהְיֶה רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׂבַכְתָּ הַקְּפוֹת אֱלֹהֵינוּ תַּפִּיל הוֹמַת הַבְּרִזָּל הַמְּפַסְקַת בֵּינֵינוּ לְבִינְךָ, וְנִהְיֶה מוֹקְפִים מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְנִדְבַק בְּךָ וּבַתּוֹרָתְךָ תָּמִיד, אָנוּ וְזַרְעֵנוּ וְזַרְעֵי זַרְעֵנוּ. וְיִהְיֶה נֶעֱמַד אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָהּ:

אחר הקפה ראשונה יאמר:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד : יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה יְמִלְךָ לְעוֹלָם וָעֶד (ב"פ) : יְהִי חֲסִדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כְּאֲשֶׁר יְחַלְנוּ לְךָ : קוֹמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ וּפְדַנּוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ : וְחֲסֵד יְהוָה מֵעוֹלָם וָעֶד עוֹלָם עַל יִרְאָיו וְצַדִּיקָתוֹ לְבָנֵי בָנִים : אָנָּה בָּכַח גְּדַלְתָּ יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֵב הַרְחֵמֵנוּ. שְׂבַכְתָּ הַקְּפוֹת רֵאשׁוֹנָה שֶׁהִקְפָנוּ לְתִיבָה בְּשִׂמְחַת תּוֹרָתְךָ, הַרְוֵמוֹת לְחַס"ד, יְהִי חֲסִדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ. וְתַזְכְּנוּ לְעִבְדְּךָ בִּירְאָה וְאֵהָבָה. וְתַהֲיֶה אֲהַבְתְּךָ תְּקוּעָה בְּלִבְנוּ תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ. וְתַהֲיֶה יִרְאָתְךָ תָּמִיד עַל פְּנֵינוּ לְבַלְתִּי נַחֲטָא. וּבְכָל מַדָּה וּמַדָּה שֶׁתִּמְדוּד לָנוּ נִוְדָה לְךָ בְּמַאֲד מְאֹד. וְתַזְכְּנוּ לְהַשְׁכִּיל לְהַטִּיב וּלְגַמּוֹל חֲסֵד בְּכָל בּוֹחֵנוּ, בְּגוֹפְנוּ וּמְמוֹנֵינוּ בְּלֵב שָׁלֵם. וְיִהְיוּ כָּל מַעֲשֵׂינֵנוּ לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרְךָ תָּאוֹת נְפֶשׁ. וְתַזְכְּנוּ לְהַתְּרַחֵק מִהַקְּנָאָה וְאִכְזָרִיּוֹת וְכַעֲס. וְלִקְנוֹת מִדַּת הַחֲסֵד בְּקִנְיָן גְּמוּר. וְלַמַּעַן תּוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה הַנִּתְּנָה בִּימִין. וְלַמַּעַן אֲבָרְהָם אֶהְיֶה אִישׁ הַחַס"ד. תְּמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לִבְנוּ לְמוֹבָה. יוֹדַע לְעֵינֵי הַכָּל טוֹבְךָ וְחֲסִדְךָ עִמָּנוּ:

(פסוקים ר"ת חסד) חֲסִדֵי יְהוָה עוֹלָם אֲשִׁירָה לְדוֹר וָדוֹר אֹדִיעַ אֲמוֹנְתְךָ בְּפִי : סִתְרֵי וּמַגְנֵי אֶתְּהַלְּךָ לְדַבְּרְךָ יְחַלְתִּי : דְּרַכִּיךָ יְהוָה הוֹדִיעֵנִי אֹרְחוֹתֶיךָ לְמַדְנִי : יְהִיוּ לְרְצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיזוּן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי :

אחר הקפה שנייה יאמר:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

יהוה מֶלֶךְ יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה יְמִלְךָ לְעוֹלָם וָעֶד (ב"פ)

לך זרוע עם גבורה תעז ירך תרום ימינך:

עֲתָה יָדַעְתִּי כִּי הוֹשִׁיעַ יְהוָה מִשִּׁיחוֹ יַעֲנֶהוּ מִשְׁמֵי קִדְשׁוֹ בְּגִבּוֹרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ:

קַבֵּל רַנַּת עַמְּךָ שֶׁגִּבְנוּ טַהֲרָנוּ נוֹרָא:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׂבֻזְכוֹת הַקֶּפֶה הַזֹּאת הַשְּׁנִיָּה הַרוֹמְזֶת לְגִבּוֹר"ה, תִּזְכְּנוּ לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרָנוּ. וְתֵן בָּנוּ כַח לְכַבּוֹשׁ תְּאוֹתֵינוּ הַגּוֹפְנִיּוֹת. וְלִמְעַן יִצְחָ"ק עֲקֻדְךָ גֵּאֲזֵר בְּגִבּוֹר"ה עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרְתְּךָ וְלָכֵה לִישׁוּעָתָה לָנוּ. וְכִמּוֹ שְׂכָבֵשׁ אֲבָרָהֶם אֲבִינוּ אֶת רַחֲמָיו לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְבֵי שְׁלָם. כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעֲסֶךָ. וְיִגְדְּלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֶיךָ. וְתִתְנַהֵג עִמָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּמִדַּת הַחֶסֶד. וְתִכְנַס לָנוּ לְפָנִים מִשׁוֹרֵת הַדִּין. וּבְטוֹבְךָ הַגָּדוֹל יָשׁוּב חֲרוֹן אַפֶּךָ מֵעַמְּךָ וּמֵעִירְךָ וּמֵאֲרָצְךָ וּמִנְחֻלְתְּךָ. וְתִבְטַל מֵעֲלֵינוּ כָּל גְּזִירוֹת קִשׁוֹת וְרָעוֹת. וְתִגְזֹר עָלֵינוּ גְּזִירוֹת טוֹבוֹת כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ:

(פסוקים ר"ת גבורה) גַּם מִזִּדִּים חֲשׂוֹךְ עֲבָדְךָ אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אִז אֵי תָם:

בְּאַבְרָתוֹ יִסֵּךְ לְךָ וְתַחַת כְּנָפָיו תִּתְחַסֶּה צִנְה וְסוֹחֲרָה אֲמַתּוֹ:

וְאַנְחָנוּ עַמְּךָ וְצֵאן מִרְעִיתְךָ נוֹדָה לְךָ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר נִסְפָּר תִּהְלֶתְךָ:

רַעַה יִשְׂרָאֵל הַאֲזִינָה נִהַג כְּצֵאן יוֹסֵף יֵשֵׁב הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה:

הוֹרְנִי יְהוָה דְּרָכְךָ אֶהְלֶךְ בְּאַמְתְּךָ יַחַד לְבָבִי לִירְאָה שְׁמֶךָ:

יְהִיו לְרְצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

אֲחֵר הַקֶּפֶה שְׁלִישִׁית יֹאמֵר:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה יִמְלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד (ב"פ):

כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוּ אֶתָּה וּבְרִצוֹנְךָ תִּרְוֹם קַרְנֵינוּ:

תִּתֵּן לְרֵאשִׁי לְוִיִּת חֵן עֲטָרַת תִּפְאֶרֶת תִּמְגֶּנֶךָ:

וְלַתְתֶּךָ עֲלִיוֹן עַל כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וּלְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת וּלְהִיוֹתְךָ עִם קְדוֹשׁ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דָּבַר:

גַּא גְבוּר דוֹרְשֵׁי יְחוּדְךָ כְּכַבַּת שְׁמָרָם:

יהי רצון מלפניך. יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שבזכות הקפה שלישית הרומות לתפארת, תזכנו להיות מעבדך הנאמר עליהם ישראל אשר בך אתפא"ר. ותזכנו לעסוק בתורתך הקדושה תורת אמת. ותהיה כל מגמתנו לבקש האמת. ותחננו למען דעת אמתיות דיני התורה. ותזכנו להתרחק מהשקר והכזב. וכל פנות שגפנה יהיו על דבר אמת. ובזכות תורת אמת. ובזכות יעקב אבינו החתום בתפארת מדת אמת. ובתיב תתן אמת ליעקב, תעננו ותעשה בקשתינו. ונקראה ירושלים עיר האמת. על בן נקודה לך יהוה אלהינו לראות מהרה בתפארת עוזך:

(פסוקים ר"ת תפארת) תקרב רנתי לפניך יהוה כדברך הבינני:

פעמי הבן באמרתך ואל תשלט בי כל און:

אשרי אדם עוז לו בך מסילות בלבבם:

רחמיך רבים יהוה כמשפטיך חייני:

תהלת יהוה ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד:

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי:

אחר הקפה רביעית יאמר:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:

יהוה מלך יהוה מלך יהוה ימלך לעולם ועד (ב"פ):

יהוה אלהים צבאות השיבנו האר פניך ונושעה:

תודיעני ארח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח:

ברכם טהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם:

יהי רצון מלפניך. יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. אל מלא רחמים. שתעשה למען זכות הקפה רביעית הרומות למדת נצ"ח. ברחמיך הרבים אל תעזבנו נצח סלה ועד. ונשמחה ונראה נעימות בימינך נצח. ותזכנו לכל הבטחות ונחמות שהבטחתנו על ידי נביאך הקדושים. וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם. ותחזקנו ותאמצנו לנצח. ותנצח אויבנו ותסתום ותחסום פי כל המקטריגים עלינו. ולמען זכות משה רעיא מהימנא החתום במדת הנצ"ח. תאיר עינינו בתורתך. ואחרי מצותיך תרדוף נפשנו. תגאלנו גאולת עולם מגלות החל הזה. בזכות משה רעיא מהימנא. ותבנה בית המקדש במהרה בימינו. וקול בן לוי תסוב על שיר"ה ונבל"ה עמו כנור נעים עם נבל, לנצח על מלאכת בית יהוה:

(פסוקים ר"ת נצח) נודע ביהודה אלהים בישראל גדול שמו:

צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו:

חנני אדני כי אליך אקרא כל היום:

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי:

אחר הקפה חמישית יאמר:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:

יהוה מלך יהוה מלך יהוה ימלך לעולם ועד (ב"פ):

יהוה אדננו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים:

גדול כבודו בישועתך הוד והדר תשנה עליו:

חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך:

יהי רצון מלפניך. יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתעשה למען רחמיך, ולמען זכות הקפה החמישית הרומזת להו"ד. ותזכנו שלא נלך בעצת רשעים. ולא נהיה מהולכי רכיל. ולמען זכות אהרן קדוש יהוה החתום במדת הו"ד לטובה תזכנו לדרוך שלום ולבקש שלום, ולשים שלום ולהרבות שלום בעולם, ולמעבד עובדא דאהרן. ותשים שלום בינינו. ותברכנו לחיים טובים ולשלום. ובא לציון גואל. גדול כבודו בישועתך הוד והדר תשנה עליו במהרה בימינו:

(פסוקים ר"ת הוד) השם נפשנו בחיים ולא נתן למוט רגלנו:

ויהי יהוה לי למשגב ואלהי לצור מחסי:

דרך מצותיך ארוץ כי תרחיב לבי:

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי:

אחר הקפה ששית יאמר:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:

יהוה מלך יהוה מלך יהוה ימלך לעולם ועד (ב"פ):

צדיק יהוה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו:

יִצְאֵת לַיֵּשַׁע עִמָּךָ לַיֵּשַׁע אֶת מְשִׁיחֶךָ:

מִחֲצֵת רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע עָרוֹת יְסוּד עַד צְוֹאֵר סָלָה:

יְחִיד גֹּאֵה לְעִמָּךָ פָּנָה זֹכְרֵי קִדְשְׁתֶּךָ:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְהוּה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׁתַּעֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ. וְלְמַעַן זְכוֹת הַקֶּפֶה הַיְשִׁישִׁית הַרוֹמְזוֹת לַיְסוּד. וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל חַטָּא וְעוֹן וְהַרְהוֹר הָרַע. וְאַתָּה בְּטוֹבְךָ הַגָּדוֹל תִּלְקַט אֲשֶׁר פּוֹרְנוּ. וְתִיַחַד אֲשֶׁר הִפְרַדְנוּ. וְתִתְקַן אֲשֶׁר עֲוִיתָנוּ. וְתוֹצִיא לְאוֹר כָּל הַנִּיצוּצוֹת שֶׁל קְדוּשָׁה אֲשֶׁר נִטְמְעוּ בֵּין הַקְּלִיפוֹת. תִּי"ל בְּל"ע וַיְקִי אֱנָוִי מִבְּטָנוּ יוֹרְשָׁנוּ אֵל. וְתִזְכְּנוּ לְשִׁמּוֹר עֲצָמָנוּ וְדַרְכָּנוּ מִכָּל חַטָּא. וְלֹא יִמָּצֵא בָּנוּ וּבְזַרְעֵנוּ שׁוֹם פָּגָם. וַיְהִי כָּל זֶרְעֵנוּ זָרַע קוֹדֵשׁ. וּבְזְכוֹת יוֹסֵף צַדִּיקֶךָ הַחַתּוּם בְּמִדַּת הַיְסוּד תִּרְחַם עָלֵינוּ. אֵל שְׂדֵי יְסוּד צִיּוֹן תִּרְוַמְנָה קַרְנוֹת צַדִּיק. וּבְזְכוֹת יוֹסֵף יְהוּה שְׁנִית יָדוֹ וַיִּנְאַלְנוּ גְּאוּלַּת עוֹלָם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:

(פסוקים ר"ת יסוד) יִשָּׂא בְּרָכָה מֵאֵת יְהוּה וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

סוֹר מִרַע וְעֲשֵׂה טוֹב בְּקִשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפָּהוּ:

וְהָיָה כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פָּרִיו יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעָלְהוּ לֹא יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ:

דַּרְכֵי סִפְרֵתִי וְתַעֲנֵנִי לְמַדְנֵי חֻקֶיךָ:

יְהִיו לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוּה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

אַחַר הַקֶּפֶה שְׁבִיעִית יֹאמֵר:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה אֶחָד:

יְהוּה מֶלֶךְ יְהוּה מֶלֶךְ יְהוּה יְמֶלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד (ב"פ):

כִּי אַתָּה אֱדֹנָי טוֹב וְסֶלַח וְרַב חַסֵּד לְכָל קְרֹאֶיךָ:

מִלְכוּתֶךָ מִלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמְמִשְׁלֹתֶךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר:

לֵךְ יְהוּה הַגָּדְלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ לֵךְ יְהוּה הַמְּמַלְכָה וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל לְרֹאשׁ:

שְׁוַעֲתָנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתָנוּ יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֵל מְלֵא רַחֲמִים. שְׂתַעֲשֶׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ. וּבִזְכוּת הַקֶּפֶה שְׁבִיעִית הַרוּמוֹת לְמַלְכוּת. וְתַגְלֶה וְתִרְאֶה מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מִהֲרָה. וּמְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּכַבֻּדְךָ. וְהִיְתָה לִיהוָה הַמְלוּכָה וְהִיא יְהוָה לְמַלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי הוּא אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. וַעֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד הַמְלֶךְ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם הַחַתוּם בְּמִדַּת מַלְכוּת. וְתִשָּׁרֶה שְׂכִינְתְּךָ עָלֵינוּ. יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִיא עִם אֲבוֹתֵינוּ אֵל יַעֲזֹבֵנוּ וְאֵל יִשְׁשָׁנוּ:

(פסוקים ר"ת מלכות) מְהֵלֵל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן אוֹיְבֵי אוֹשַׁע:

לְעוֹלָם יְהוָה דְּבָרְךָ נֶצֶב בְּשָׁמַיִם:

כִּי חֲסִדְךָ גָּדוֹל עָלַי וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְׂאוּל תַּחְתִּיָּה:

וְאֲנִי כְּזוֹת רַעֲנָן בְּבֵית אֱלֹהִים בְּטַחְתִּי בְּחֶסֶד אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד:

תַּאֲוֹת עֲנוּיִם שָׁמַעְתָּ יְהוָה תְּכִין לָבָם תִּקְשִׁיב אוֹזְנֶיךָ:

עוֹד אֲנִי מְדַבֵּר בַּתְּפִלָּה אַחֵר הַזֶּה הַקּוֹפֵת:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם. הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים בִּירְאָה וְאִתְּחָה רַבָּה. לְהוֹדוֹת לְךָ עַל אֲשֶׁר קִדְשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְחֵרֶת בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים. אֶהְבֵּת אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ. וְתִתֵּן לָנוּ אֵת תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה תּוֹרָה שְׂבִכְתָּב וְתּוֹרָה שְׂפֵעַל פִּיהָ. וְקִרְבָּתָנוּ לְעִבּוֹדְתְּךָ. מָה אָנוּ וּמָה חַיֵּינוּ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֲסָדִים גְּדוֹלִים רַבִּים וְעֲצוּמִים כְּאֵלֶּה. וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתְּךָ. אֲמַנֵּם גְּדוֹל צַעֲרֵינוּ בְּהַעֲלוֹתֵינוּ עַל לִבְבָנוּ כֹּל אֲשֶׁר נִתְּרַשְׁלָנוּ מִלְּעֶסֶק בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה. וְכֹל אֲשֶׁר פָּגַמְנוּ בְּלִימוֹדָנוּ. הֵן מִצַּד לִימוּד לְהַתְגַּדֵּל. הֵן מִצַּד שְׂלֵא לְמַדְנוּ בְּקְדוּשָׁה וִירְאָה כְּדַת מָה לַעֲשׂוֹת. וְהֵן שְׂלֵא טָרַחְנוּ לְהַבִּין דְּבַר עַל בּוֹרֵיו מִיִּצּוֹי הַדִּין וְעוֹמֵק הַחֵלְקָה. וְהֵן אֲשֶׁר קִטְפָנוּ מְלוּחַ עָלֵי שִׁיחַ. וְהֵן אֲשֶׁר לֹא תִמְכְּנוּ וְחִזְקָנוּ בְּרַבִּי דְרַבְּנָן דְּשִׁלְהִי וְלֹא אִמְצָנוּ בְּרַבִּים כּוֹשְׁלוֹת. וְכֹזֵאת וְכֹזֵאת פָּגַמְנוּ בְּכִ"ף בִּי"ת אוֹתִיּוֹת תּוֹרַתְךָ. וְטַעֲנוּ בְּלִימוּד וּבְהוֹרְאָה. וְלֹא נִהְגָנוּ בְּטַכְסִים תְּלַמִּיד חָכָם. וְעוֹד אַחֲרַת אֲשֶׁר נִפְלוּ נִיִּצּוּצֵי תּוֹרַתָנוּ וּמִצְוֹתֵינוּ לְבוֹרוֹת נִשְׁבָּרִים וַיִּשָּׁב מִמָּנוּ שְׁבִי:

עַל הַכֹּל בּוֹשָׁנוּ וְנִכְלַמְנוּ וּבְמִסְתָּרִים תִּכְבֶּה נַפְשָׁנוּ. יִרְאֶה וְרַעַד יָבֵא בָנוּ וְחִכְסָנוּ פְּלִצוֹת. וְהֵן עַתָּה בְּבוֹשֶׁת פָּנִים אָנוּ שׁוֹבִים וּמִתְחַרְטִים. וְאָנוּ רוֹצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּרְצוֹנְךָ. וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֵל רַחוּם וְחַנוּן הַטּוֹב וְהַמְּטִיב. שְׂתַקַּבֵּל בְּוַתְּנוּ. כִּי אַתָּה בּוֹחֵן לְבוֹת. וְיַדְעֵת שְׂרַצוֹנָנוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ וְלַעֲסוֹק בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה כְּדַת מָה לַעֲשׂוֹת. וְאַתָּה הַבְּטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל. הִבֵּא לְטַהַר מִסִּיעֵין אוֹתוֹ. וּבְכֵן יִהְיֶה נָא רַחֲמֶיךָ. וְרַאֲהַ כִּי אֲזַלְתָּ יָד וְאַפָּס עָצוֹר וְעֹזוֹב.

ואויר ארץ העמים ובטול הטהרה ותוקף גלות גוף ונפש הן הנה היו בעוכרינו. כי גבר אויב יצרנו הרע. ועשה אשר זמם להדיחנו מתורתך ומעבודתך:

ובכן אין לנו גואל ומושיע בלתיך. הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך. ובכת שבע הקפות שהקפנו לתיבה שבה ספר התורה ושׁמחנו לכבוד תורתך. תתמלא רחמים עלינו. והשיבנו אבינו לתורתך וקרבונו מלכנו לעבודתך. ויתמתקו דינינו. ויכשו רחמיך את בעסך. ויגולו רחמיך על מדותיך. ותוציא לאור כל ניצוצי תורתנו ומצותינו, וישוב הכל לאיתנו הראשון. ולא ידח ממנו נדח. ותנפנו לעסוק בתורה לשמה ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולהוציא לאור כל חלקי פרד"ס תורתנו השייכים לנפשנו רוחנו ונשמותנו. ותחננו מאתך חכמה ובינה ודעת לחדש חידושים רבים אמיתיים בפרד"ס תורתך הקדושה, קושיות והויות וישובים אמיתיים וחידושי דינים לאמתה של תורה. וברוב רחמיך תזכנו לזרע קודש בנים חכמים וחסידים זרע אנשים ובריא מזליהו. ולא ימצא בנו ולא בזרענו שום פגם ושום פסול. ואתה ברוב רחמיך תתן בנו כח ובריאות ויכולת מספיק וחוזק ואומץ באברינו וגיידנו וגופנו לעמוד על המשמר. ולא יארע לנו שום מיחוש ושום כאב. ונהיה שמחים וטובים ובראים לעבודתך. ותצילנו מכל רע:

אלהינו ואלהי אבותינו. מלוך על כל העולם כלו בכבודך. והנשא על כל הארץ ביקרך. והופע בחדר גאון עזך על כל יושבי תבל ארצך. וידע כל (עשיה) פעול כי אתה פעלתו. ויבין כל (יצירה) יצור כי אתה יצרתו. ויאמר כל אשר (בריאה) נשמה באפו. יהוה אלהי (אצילות) ישראל מלך. ומלכותו בכל משלה:

קדשנו במצותיך. ותן חלקנו בתורתך. שבענו מטובך. ושמחנו בישועתך. וטהר לבנו לעבדך באמת. ואל תדיחנו מפני שום גברא שבעולם. ותאריך ימינו בטוב ושנותינו בנעימים. ומלא שנותינו שמונים שנה אורך ימים ושנות חיים תוסף לנו לעבודתך. ובצל כנפיך תסתירנו. ותצלנו לנו ולכל בני ביתנו מכל גזרות קשות ורעות. ותחדש עלינו שנה טובה. ונהיה שקטים ושאננים דינים ורעננים לעבודתך וליראתך. כי עמך מקור חיים באורך נראה אור:

יהי חסדך יהוה עלינו כאשר יחלנו לך:

הראנו יהוה חסדך וישעך תתן לנו:

ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי:

הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד:

כי עזי וזמרת יה יהוה ויהי לי לישועה:

[רז] כל מי שיש לו צרה או חולי, יסדר תפלה להתפלל לפני ה' בכונה. ואם אינו בקי כל כך בלשון הקודש, יתפלל בלשון שהוא בקי בו. וכן כל יום יתפלל על התמדת הבריאות לעבודתו, ושינצל מיצר הרע ומכל חטא, ושלא ימצא פסול בזרעו, ושיוכל להדריך בניו לעבודת ה', ולעסוק בתורתו הקדושה

סימן יג'

התעוררות ותוכחות:

מוסר מעי"ר לקט שיחה באר"ש נכוחות:

[רה] החי יתן אל לבו ומחשבתו דבר מראשיתו, תחלת יצירתו והוייתו ומהותו ואיכותו, שבתו וקימתו, שבטו ומשענתו, מיום היותו, מה חובתו לעבוד עבודתו בגופו ונשמתו ליוצר הכל, אין חקר לתבונתו ואין פוט"ר אותו. ובכן חרדה ילבש וכל עצמותיו יאחזמו רעד, כי לא נברא כי אם לעבוד את בוראו, רק כי אי אפשר לגוף בלי מחיה ומזון וכסוי למלבש וכיוצא מצרכי הגוף, ומותר להתעסק לבקש מחייתו, אך לא נברא ליגע להעשיר, וכל היום והלילה עד הצות טרוד בפועליו ועסקיו וסחורותיו, כי עיקר מה שנברא הוא לעבוד בוראו, אלא שהוא יתברך הפין למען צדקן שישתדל להחיות הגוף, כי מבלעדי זה אי אפשר לעבוד עבודת עבד. ומאחר שכן איך יעשה הטפל עיקר והעיקר טפל, כי כל ימיו ושנותיו יוציא בעמלו אשר עמל במשא ומתן וטיולים וכיוצא, אשר לא נברא לזה, והוא הטפל. והעיקר שנברא לתורה ומצות וסדר עבודה, ישליך אדם אחר גיוו, ואדם לא זכר מתורה ומצות כלל, כאלו כל מה שנברא וטרח כביכול ביצירתו ואשר הוא משפיע לו חיים תדיר, הוא בעבור שישא ויתן ויטייל, וזהו דבר שאין השכל מקבלו כלל, כי כל אשר יחכם במשא ומתן ויהיה חריף גדול ובקי בסחורות וחילופיהן ושינוייהן, אין בזה שום עבודה לבורא יתברך, וזה כל פרי הסחורות וכל הטורח הזה לאסוף הון ועושר ולהיות לו שם על פני חוץ כי הוא סוחר גדול ודעתו רחבה, האם בזה יקנה שלימות לנפשו, האם כל אשר השיגה ידו לעשות חיל ירחיב פיו וימלא בטנו מכסף וזהב ומרגליות, האם יצבור כעפר כסף לכסות גופו בקבר ועפרות זהב לו, ומה תועלת יהיה לו להניח בתים מלאים כל טוב שיתעדנו בהם אחרים שונאים או אוהבים, והוא בעולם האמת יהיה עני ואביון רעב וצמא בערום וחוסר כל ומדיו קרועים, ולא די לו צער תמידי, כי אז יכיר באמת שכילה ימיו ושניו להבל וריק, אלא אפשר שממונו יפול ביד שונאי ה' וישתמשו בממונו להכעיס ח"ו לבורא יתברך, ועל כל עבירה שעושים בממונו יוסיפו לענותו, וכדי בזיון וקצף. אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה:

והתימה על בני אדם קולעים אל השערה וחריפים מאד במשא ומתן ובקיאים מאד ברמאות, איך לא ירגישו במרמת יצרם כלל, אשר בור כרה ויחפרהו להורידם לבאר שחת, וטח מראות עיניהם מהשכיל לבותם:

הלא טוב לתת אל לבם בכל כ"ד שעות של יום ולילה כמה שעות יתעסקו בעבודתו יתברך, כי אפשר שבין ג' תפלות וקצת מזמורים לא יעלה שתי שעות, וכמה יגיע לאדם בושה וכלימה כאשר יעמיק בזה, אם אמר יאמר העבד את פני האדון, איני יכול לעובדך כי אם ב' שעות, והיה הנשאר כ"ב שעות בכל יום אני רוצה לעשות בהן רצוני. ועל זה ידו הדווים, ויקח האדם מוסר מעבדו ומשרתו ופועליו, אם לא ישמור לעשות כל היום או רובו מלאכתו ועבודתו, מפיו לפידים יהלכו ומשנה קצ"ף יסתיר פניו ויתן בהם עיניו כברקים ירוצצו, הן יתן בקולו אמרי"ם המאררים, מדוע לא כליתם הקכם, הי וחי אם כה תוסיפו והיה כזה יום מחר ויסרתי אתכם אף אני שבע על הטאתכם. ומה יענה ליום פקודה כאשר ישאלוהו איה איפא מספר ימך, וכיצד סדר משנה אשר קרית ושנית בימי חלדך, בואו חשבון כמה שעות ביום ולילה היית עובד בוראך, מה ידבר ומה יצטדק, כי אש יצאה מחשבון, הלא יודע בעצמו כי תמיד נתמלא רוגזו על משרתו, ואם ככה יעשה לאיש ברעהו, כי עבדו משרתו אין לו עליו אלא מעט מזונות או ממון בצרות עין, מה יעשה לאדם אשר לא עבד את בוראו הנותן לו חיים ועושר וכבוד, ולכבודו בראו, ולא עבד כי אם שתי שעות ביום, וגם אלו אם תדקדק, הם שתיים שלא כהלכתן, וכמה הטאות עשה בתוך תפלתו וכיוצא. והגורם לכל זה הוא ביטול תורה, כי אז יעשן בעשן של אלו הסברות בלות ומטולאות, ויקבע בלבו עסקי העולם ותאותיו וכל שכיות החמדה, ויוציא כל ימיו בעבודת יצר הרע, ולא ירגיש כי קצר ועצור עזר בעבודת יוצרו, כי יצר סמוך אחו שמורות עיניו כאין מביין על מה בא לעולם, ותמיד נגוע ומוכה בחלאת זוהמת החומר העכור, באופן שמי שאינו עוסק בתורה או קובע עתים לתורה, אין ספק שהוא נמסר ביד יצרו, ויום יום הולך וחוטא ומשתרש בחטא, עד אשר יתעורר ויחזיק בהתעוררות לשוב אל ה' ולעסוק בתורה לשמה, ובאמצעות התורה יעלה בידינו לשוב בתשובה, וכך תקנו רז"ל השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה, כי עיקר ותחילת הכל לקבל עליו עול תורה כל אחד כפי ערכו, וכבר הארכנו בזה בעניותנו במקומות אחרים בס"ד:

[רט] מאד יכנע האדם להתבונן במה שפ"י מוהר"ם קורדובירו ב"ג מדות בספר תומר דבורה (פרק א'), ובקצור נזכיר פה ריש מילין ב' גרגרים, מי אל, חסד, כמו שאמר הכתוב (תהלים נב, ג) חסד אל כל היום, וגם אל לשון תוקף וחזק, כמו (יחזקאל יז, ג) ואת אילי הארץ לקח, וידוע כי אין שום דבר נסתר מהשגחתו, ועוד אין רגע שלא יהיה האדם ניזון ומתקיים מכה עליון המשפיע עליו, והרי תמצא שלא חטא אדם כנגדו שלא יהא הוא יתברך כביכול באותו רגע משפיע לו חיים לחיות ולנוע אבריו, ועם היות שהאדם חוטא בכח ההוא המשפיע, לא מנעו ממנו כלל, אלא סובל כביכול עלבון כזה, שיהיה משפיע בו כחו ותנועת אבריו, והאדם מוציא כחו ותנועת אבריו בעת ורגע שהוא נשפע מה' לעבוד תורתו ומצותיו, ובכחו היה לאסוף שפעו ולפסוק חיותו באותו רגע והיה מת, והוא סובל כביכול. וז"ש מי אל כמוך תקיף ובעל היכולת, ועם כל זה מי אל רב חסד להשפיע חיים ברגע שהאדם חוטא:

וכמה יודעזע הבעל נפש בקל זיע סגיא לחשוב בזה, כי יאמר, איך ישתמש בשפע וחיות המשפיע לו הבורא ית', לחטוא בו, ולנוע איבריו לעשות רצון יצרו שלא כרצון יוצרו, וכזאת וכזאת איך ישתמש בכח הדברי אשר נתן לו ית', לדבר לשון הרע וכל דבר איסור, וישתמש במתנה גדולה שנתן לו ית' והבדילו מהבהמות, להכעיסו ח"ו בה בדבריו האסורים וכל פה דובר דברים רעים וחטאים, אוי ואבוי. וכבר הארכנו בזה בדרושים בס"ד, ושם הבאתי אשר ישא משלו הרב בינה לעתים בענין זה:

[רי] נושא עון, זה ענין גדול על הקודם, שאין עבירה שיעשה האדם שלא יברא משחית, כמו שאמרו רבותינו (אבות פ"ד מי"א) עשה עבירה אחת קנה לו קטיגור אחד, ואותו קטיגור עומד לפני הקב"ה ואומר פלוני עשאני. ואין לך בריה שתתקיים בעולם אלא בשפעו של הקב"ה, והמשחית עומד לפניו, ובמה יתקיים, והדין נותן שיאמר הקב"ה איני זן משחיתים אשר עשו להכעיסני, ילך אצל מי שעשאו ויתפרנס ממנו, והיה המשחית תיכף נוטל נשמתו. וכביכול אין הקב"ה עושה כן, אלא נושא עון וסובל אותו, וכמו שהוא זן את העולם כלו, זן ומפרנס המשחית ההוא, ומאריך אפו אולי ישוב החוטא, ובתשובתו וסיגופיו יבוטל המשחית:

והוא דבר המבהיל הרעיון למי שיש לו לב, שהחוטא מזיק לו יתברך כביכול לזון המשחית אשר נעשה להכעיסו, ולא יסבלהו השכל כמה מהגנות והשטות לחוטא. ובאמת אם יעמיק האדם בזה, קטרי תרצה משתריץ (דניאל ה' ו), פירש"י אזור חלציו נפתח, מחמת היראה), ואחזה רעדה עצמותיו עד היכן מגיע סכלותו ופתיותו להתפתות מיצרו. ואתה תחזה להר' ז"ל הפליא עצה בספר הקדוש, ואשרי אדם שומע לפקוד על דלתותיו:

[ריא] הרא"ש בהנהגותיו הכי אמר רב (אורחות חיים ליום ב'), מטתך בדמעה (תשחה) [תמסה] ויבהלוך רעיונך מידי זכרה חרדת רבן יוחנן בן זכאי, וקושטא קאי דמתרע כולי גופא מפשט המאמר פרק תפלת השחר (ברכות כח ע"ב), שרבן יוחנן בן זכאי היה בוכה ואומר, שתי דרכים לפני אחד לגן עדן ואחד לגהינם, ואיני יודע באיזה דרך כו'. וריב"ז אמרו עליו פרק הישן (סוכה כח). שלא הניח מקרא משנה ותלמוד ומעשה בראשית ומעשה מררבה כו'. ועליו נאמר (משלי ח, כא) להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא. ושמונים תלמידים כו'. ואמרו פרק אין דורשין (חגיגה יד ע"ב) דגילו לו שהוא ותלמידיו מזומנים לכת שלישית. ואחר כל השבת הזה חרד חרדה גדולה. והגם דהמפרשים פירשו בזה, מכל מקום לכל הדברות תסמר שערות בשר אדם כשיתן לבו אחד מריבוא ממעלת רבן יוחנן בן זכאי, ורוב פחיתותו, ובפרט בדור יתום כזה:

[ריב] הגם הלום אמרו רבותינו זכרונם לברכה, והביאו מהרה"ו זצ"ל בספר דרך חיים כ"י, כשנפטר האדם, המלאכים המלואים הנשמה מניחין אותה במקום שיש ל"ב

אלף רבבות נתיבות, וכלם נקראים מוקשי מות דרכי שאול, ובכל נתיב אש אכלה, ויש שם מזיק כדמות כלב, וכשהנפש רוצה להכנס לאיזה נתיב, הכלב צועק, ומלאכי חבלה והמזיקין באין ותופסין הנפש וקולעין אותה לגהינם, ודוד המלך עליו השלום אמר על זה (תהלים כב, כא) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי. ובין אותם הדרכים יש דרך אחד ששמו ארח חיים, שנאמר (משלי טו, כד) ארח חיים למעלה למשכיל, והוא חשך בתחילתו ואח"כ כלו אור, שנאמר (שם ד, יח) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום, וכל שאר נתיבות חוץ מזה תחילתן וסופן אש אוכלה וחשך ואפלה, וכלם הולכים עד גהינם, עכ"ל. וכשיצייר האדם בדעתו ענין זה, יזדעזע ויותש כחו, וימהר לשוב לה':

[ריג] מה יתאונן אדם חי, כמה יבכה וידאג על חטאתיו, כאשר ישים בין עיניו מה פעל ומה עשה ומה הגיע אליו ולאחרים ולכל העליונים ותחתונים בעונותיו, מה הגיע אליו אשר נשמת שדי חלק אלוה ממעל חיללה וטימאה, וגופו במקום שיהיה משכן קדוש לשרות עליו שכינה, נעשה משכן לסמ"א, ואבריו נתגדלו בטומאה, סורו שמא קראו למו, וכרוזא קרי בחיל, זה האיש מרגיז ומורד במלכו של עולם. וכל השומע ממלאכי עליון וכיוצא בעל כנפים ועוף השמים מקללין אותו, ואפשר יצא הגזירה עליו מיתת בניו קטנים שהם כגופו, ורבים מכאובים בעורו ובשרו, ואף בית גרמ"ו. ואם יצליח בעשרו, הוא לרעתו ולטורדו על פניו להאבידו. ואם רוע מזלו גרם שהעולם חציו זכאי וחציו חייב, והוא עשה עבירה והכריע העולם לחובה, ועל ידי זה נגזר מיתה ורעב ועצר את השמים ולא יהיה מטר, אז נפרעין ממנו על מות ישרים, ועל צערן של עניים על דברי הבצורות, וכל צער מכל עני ועני וילדיו קובעין עליו עונשין להכאיב נפשו. וגם הבהמות לוקין בשבילו, כי לא ימצאו עשב בשדה למרעיתם, והיו העטופים ברעב, ונהר יחרב ויבש, וכל שרים ומלאכים הממונים על הנהרות ועשבים כמו שאמר הכתוב (איוב לח, לג) אם תשים משטרו בְּאֶרֶץ, כלם בטלים, גדול צערם, כמו שאמר ר' פנחס בן יאיר פ"ק דחולין (דף ז). גזרני שלא יעברי בכ מים לעולם, אלמא צער גדול הוא גם לשרים למלאכים הממונים להנהיג העולם ברחמים, כשח"ו נגזר דין קשה, גדול צערם צפד אורם ונירם. גם כמה שוערים ומלאכים הממונים לקבל התפלות, מתיש כחן, כי אין התפלות נשמעות, ויש להם עלבון גדול. כמה פגם עושה החוטא בהיכלות ומלאכים ומדות ועולמות ח"ו. והנשמה ממקום מחצבה כשנשתלשלה משם ולמטה בכל ספירה ובכל עולם, נשאר שרשה ודיוקנה שם, וכשחוטא פוגם כל אותם שרשי נשמתו, ונסתמים הצנורות, ואין מימי ההשפעה נוזלים:

ויותר מזה ראה תראה להרב הקדוש מהר"א גלאנטי בקול בוכים, כמה פגמים פועל סד"ק החוטא. וגם הרב הקדוש בעל ראשית חכמה בריש ספר תוצאות חיים הוא היה מונה כמה פוגם החוטא, ע"י שם באורך. וזה פירש הרב מהר"א גלאנטי שזה שאמר הכתוב (איכה ג, מ) נחפשה דרכינו, אותם הדרכים ושרשי נשמתנו המשורשות בעולמות העליונים, שהם נעשים דרכים ומסילות לעלות, נחפש העונות

שפגמנו בהם שם, לטהר אותם. וכיצד נחפשם, על דרך החקירה לידע עבירה זו פוגמת במדה זו, וכיוצא, ונשוב עד ה', שלא יהיו עונותינו מבדילים בינינו לבין ה'. וכיצד נעשה, נשא לבנינו, יצר הטוב ויצר הרע, אל כפים אל אל בשמים, ויהיה היצר הרע טוב, וזדונות כזכיות. ע"י שם באורך:

[ריד] אמרו בזוה"ק (ח"ג עה ע"ב) תאנא על תלת מילין מתעכבין ישראל בגלותא, על דעבדין קלנא בשכינתא בגלותא, ומהדרי אנפיהו מן שכינתא, ועל דמסאבו גרמייהו קמי שכינתא, ופירש הרב הקדוש בראשית חכמה פרק ה' משער היראה, דעבדין קלנא בשכינתא על שהם מחללים את ה', כמו שאמר הכתוב (יחזקאל לו, ב) ויחללו את שם קדשי באמור להם עם ה' אלה ומארצו יצאו כו', מהדרי אנפיהו פוסק דברי תורה על דברים בטלים, פוסק באמצע הזמירות, ובתפלת י"ח מחזיר פניו לכאן ולכאן (ע"י מורה באצבע סי' ג' אות ע"ד), מסאבי גרמייהו בטומאת מאכלות אסורות ועריות ולה"ר המטמא כל אבריו, וכעס והגאווה ופגם הברית, שבכל זה יש טומאה, ע"י שם באורך וברוחב:

[טור] אנו אומרים באמת ויציב אֲשֶׁרֵי אִישׁ שִׁישְׁמַע לְמִצְוֹתָי וְתוֹרָתָי וְדַבְּרָי יָשִׁים עַל לְבוֹ, שאין לעשות המצות עראי כשתזדמן, רק יתאוה ויבקש לעשותן מקודם. וישא קל וחומר ממה שרודף יום ולילה תמיד אחר הממון, ומתאוה תמיד להיות הולך וקובץ בחשק נמרץ, ויתר על כן הרבה צריך לרדוף אחר התורה והמצות כמו שאמר הכתוב (משלי ב, ד) אִם תִּבְקֶשׁנָה כִּכְסֶף וְכַמְטֹמֹנִים תִּחְפְּשֶׁנָּה אֲזַי תִּגְבֶּינָה יִרְאַת ה'. ותמיד יבקש אופן שיוכל להוסיף בעסק התורה ובקיום המצות, ויעשה המצאות, וכה יהיו מחשבותיו כיצד יוכל לקיים המצות, ובאיזה אופן יוכל לעסוק בתורה, והבא ליטהר מסייעין אותו (יומא לח ע"ב). והאריך בענין ותועלת לימוד המצות בצואות הרב מהר"ר משה, עיין שם באורך:

[ריו] אמרו במרגניתא דרבי מאיר, העונות הם כאש לבגד, כחרב לצואר, כחץ ללב, ככבלים לרגלים, כחשך לעינים, כמרה לפה, כחרישה לאזנים, כיסורין לגוף. אין לך קשה אלא מי שעוסק בדברי הבאי. אוי לו למי שהעולם מטעה בו. אוי למי שהשעה משחקת לו. אוי למי שנעשה סניגורו קטיגורו. אוי למי שיצרו מנצחו. אוי למי שמאבד את עמלו. ואפשר לפרש אוי למי שהשעה משחקת לו, שפורעין לו מצותיו בעולם הזה, ואוי לו שנשאר ריקם. ומ"ש אוי למי שנעשה סניגורו קטיגורו, פירוש, שעשה מצוה בדבר גזול, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אי נמי דהתורה והמצות בפשעו הולכים לסטרא אחרא ונענש, או אפשר שמפרסם צדקותיו ומעשיו הטובים ליוהרא, ונענש. אוי למי שמאבד את עמלו, אפשר שמדבר לשון הרע, והנדבר לוקח זכיותיו ומאבד את עמלו:

[ריו] זה לשון מהר"ו זצ"ל (שערי קדושה ח"ב שער א') בקצור וקצת תוספות, בן אדם פקח עיניך מהעורון, וראה כי כל הנאות וטובות העולם הזה הבל המה

מעשה תעתועים. ואיך תכעוס על זולתך ולא תכעוס עליך, שאתה עצמך טורף נפשך באפך ועובד עבודה זרה בכעסך. ואיך תקפיד על הבלי העולם הזה וסופך למות. איך תתעצב על עולם שאינו שלך ולא תתעצב על פרידת נפשך מגופך ברתת וזיע ואימה חשכה נופלת עליו. איך תחמוד לצבור זהב ולבנות בתים ועלויות מרווחים בתמורת ופטורי ציצים, והוא לקברות יובל בד' אמות, וכל אוהביך מתעסקים לכסותך בעפר, וכל אשר יגעת היה לאפס ותהו, כי פתוח תפתח את ידך את אשר סגרת לתת לעניים, ועזבת לאחרים חילך, ואין כל מאומה בידך. איך תמאס תורת חיים היי עולם, לאסוף ממון היי שעה. איך תתענג בדשן ועצמותיך יחליץ, ומחר על עפר תשכב, תחתיך יוצע רמה, ותכסך תולעה. איך תבקש שררה ומעלה רמה, ותקות אנוש רמה. איך תספר לשון הרע על רעך הטוב ממך, וכמה קטיגורים מספרים רעתך ומזכירים עונותיך. איך תשנא אויביך, ואין לך אויב גדול ממך, גורם רעה לעצמך, מאבד הון עתק מתורה ומצות, ומרויח לפי שעה אלילי כסף וזהב. איך תחניף ותתבייש מילוד אשה, ולא תתבייש ממלך אדיר איום ונורא שופט כל הארץ מלא כל הארץ כבודו. איך תשכח יום המות ודין הקבר ויום הדין הגדול והנורא, ומי יכילנו, והתעלמת מהם, ואין מוכרח לבא כמוהו:

אשרי אדם שמשים עצמו כשור לעול וכחמור למשאוי (תנרבא"ר פ"ב), וקורא ושונה בכל יום תמיד, ושב בתשובה שלימה בכל כחו, ולא ישוב לכסלה, וישמור עצמו אפילו מחטא קל, יבטח בה' וישען באלהיו, ישלח עזרו מקדש, ויאיר עיניו לאור באור החיים:

[ריח] כתיב (שמות כה,ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו. אפשר דרך רמז ותוכחות מוסר (ובמקומות אחרים הארכתי בעניותי ברמזים אלו, ועתה אקצר רמז הרומז על האר"ש), כי הן האדם גברא דשפיר חזי ישתדל הוא עצמו לשים אורחותיו ולהטיב דרכיו ולטהר רעיוניו להיות כמקדש שתשרה בו עצמו השכינה, וכל כלי הקדש יהיו בו בעצמו הא כיצד:

מזבח, רמז שיעשה הכנה בגופו מזבח גדול לזבוח יצרו, וכל יצר מחשבות לבו אלו הן הנשרפין באש יראת ה' אשר תלהט בקרבנו, והיא אש של גבוה, ומצוה להביא מן ההדיוט להתענות בצום ובכי, ותכף משמיא מיהב יהבי אש של גבוה רבוצה כארי בלבו לב טהור, וזבח כל יצר הרהורים רעים והיו לבער. ויקריב קרבנות, צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח (משלי כא,ג), אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. מדות המזבח שלמות, ה' אורך וה' רוחב וג' קומה, גימטריא אחד, שיהיה כל כונתו ליחד הדודים. וכל יום מצוה בהרמת הדשן, להסיר שירי השיריים מהרהורי רעים:

מנורה, כתבו גורי האר"י זצ"ל, שכל עניניה רמו לתורה. ואפשר לרמוז מקשה שהתורה באה על ידי יסורין. תעשה מאליה רמו שאפילו אביו עם הארץ ונגזר עליו שיהיה טפש, אם יגע בתורה יזכה מאליו. זהב טהור שיהיה תורה לשמה. ירכה וקנה גביעיה כפתוריה ופרחיה ה' מינים, ככנר פשט רמו דרש סוד וגימטריאות. ממנה יהיו בהקדמות אמיתיות תורת אמת. ו' קנים יוצאים מצדיה ג' וג' נגד ששת ימי השבוע. והנרות להאיר לו ולישראל מקדושת נשמתו על ידי התורה, וכלם פונים לאמצעי נר ז' הרומז לשבת קודש, וגם רמו למדות שיהיו פונים לאמצעי, דרך ממוצע, כמו שכתב הרמב"ם (בשמונה פרקים פ"ד). גביעים כ"ב לתקן ולהאיר כ"ב אותיות. מנורת המאור להאיר אור התורה ונר מצוה. כפתורים י"א ליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה הרומזים לו"ה שבשם הויה הכוללת. (ועי' עוד כסא דוד דרוש ח'. נחל קדומים בהעלותך):

ארון, רמו שיהיה דרופתקא דאורייתא. הצ"ר תבונות כרכא דכלא ביה, שמעתא, אנדתא, פרדס, וכל חכמות התורה. מדות הארון שבורות, אמתים וחצי ארכו אמה וחצי רחבו אמה וחצי קומתו רמו שיהיה בעצמו כלא יודע, ושכל ידיעותיו שבורות הם, לעומק התורה וגדולתה, בין בגרסא שדומה לאורך, בין בעומק העיון שדומה לרחב, בין לסוד ושיעור קומ"ה יאמין כי חכמתו שבורה ולא ידע כדחזי. ג' ארונות, ב' של זהב וא' של עץ בתוכם של עץ רמו לגוף, וב' של זהב רמו לנפש רוח, שצריך להשוותם גוף ונפש רוח נר"ן נכון שהחומר יעשה צורה, כשם שהעץ לא היה נראה כי אם זהב, וכך הגוף יהיה כמו הנפש והרוח. מבית ומחוץ שיהיה תוכו ככרו כמ"ש רז"ל:

כרובים, רמו שיהיה כתינוק נקי מחטא כמו שאמרו רז"ל (יומא כב ע"ב) בן שנה שאול במלכו, נקי מחטא כבן שנה. סוככים בכנפיהם רמו שיפרוש כנפיו לתלמידים, ודלים בצל כנפיו יחסיון:

שלחן, יערוך שולחן לתלמידי חכמים, ועניים מרודים יביא בית. מדות השלחן אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו, מקצתן שבורים ומקצתן שלימות, שם רמו, אורך מדות שלימות רמו לשבת שהוא מעין עולם הבא שכלו ארוך, וכן יו"ט יהיה שלחנו שלם כברכת ה' אשר נתן לו. רחב אמות שלימות רמו להכנסת אורחים ועניים, שירחיב לבו, ואמות שלימות יהיה שלחן מלא. קומה רוב זמן שהוא חול, המדות שבורות, שבחול לא יאכל אלא לקיום הנפש, ויהיה נראה כאלו חסירה הסעודה ושבורה, וגם יהיה לו לב נשבר, שיזכור מחורבן בית המקדש כמו שכתב בזוהר הק' (ח"ב קנז ע"ב). (ועי' ברכי יוסף או"ח סי' קנז):

כיוור, רמו להכין בתוכו מתק שפתים, ולהגביר החסדים הרומזים למים, וירחצו בדבריו הטובים כל הקפדות ומריבות שבין איש לרעהו ואיש וביתו, וירבה שלום

ביניהם, שעלו מן הרחצה במתק ודשן שפתיו ידעון רצון, ורמו שירחצו בתוכחתו החוטאים מצואת עונותם ויטהרו:

יכין ובועז, רמו שיהיו לו שני עמודים תִּזְקִים פְּרָאֵי מוֹצֵק (ע"ש איוב לו יח), ועיקרים גדולים לישר עניניו וכל מעייניו. האחד, יכין אל יהי מהיר בשום דבר, כי פרי המהירות חרטה, ולכן יתישב בכל דבר, ויהיו כל עסקיו ודבריו בהכנה דרבה, הכנת גוף ונפש, בלי חפזון ומהירות, כי כאשר יתישב ויהיה מתון מתון קודם שידבר או יעשה שום דבר ביראת ה' על פניו, אז יהיו כל מעשיו מתוקנים לשם שמים. והשני, בועז רמו שיאגור כעסו ותוקפו בו בקרבו, וזהו ובו עז, ולא יכעוס על זולתו ובני ביתו, כי אם יכעוס על עצמו אשר עונותיו הטו אלה שיעשה נגד רצונו, וזהו בו עז, שהקושי שיבא לו הוא הגורם. וגם רמו שיהיה מלא תורה, ואין עז אלא תורה (שהש"ר א, כג), וזהו בו עז, שתדיר יחשוב בתורה אף כשמתעסק בצרכיו והולך לדרכו כמו שאמרו ז"ל, (ועוד הארכת ברמזים אלו בס"ד). וזה רמו הכתוב (שמות כה, ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ממש, אימתי, כשיהיה להם מדות והנהגות הרומז לכלי הקדש, וז"ש ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו, אשר הכל רומז למדות טובות תרומיות תוריות. וכן תעשו בעצמכם תבנית כל רמ"ז משכן וכליו, ובזה יהיה מקום להשראת שכינה, ויתקיים ושכנתי בתוכם:

טוביה לדוכי להתעורר תדיר ליראה את ה' ולעסוק בתורה ומצות ומוסר מלכים, בספריהם הקדושים יחפזין, על דלתותם ישקוד, וגמירי (יומא לח ע"ב) הבא ליטהר מסייעין אותו. והיתה עמו, השמחה במעונו, להיותו עבד ה' אלהים חיים:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן. ומרומם על כל ברכה ותהלה. ימלוך ה' לעולם אמן ואמן:

תם ונשלם שבה לאל בורא עולם:

ספר קשר גודל

תוכן עניינים

סימן א' – לקום באשמורות

סימן ב' – דיני ציצית

סימן ג' – דיני תפילין

סימן ד' – דיני חליצת תפילין

סימן ה' – ברכות השחר

סימן ו' – זמן קריאת שמע

סימן ז' – זמן תפילה ואביזריה ופסוקי דזימרא

סימן ח' – דיני קדיש

סימן ט' – דיני עניית אמן ואביזריה

סימן י' – דיני יוצר אור

סימן יא' – דיני קריאת שמע

סימן יב' – דיני תפילה

סימן יג' – דיני ברכות שמונה עשרה

סימן יד' – דיני הזכרת גשם ומל

סימן טו' – חוזר וניאור לי"ח ברכות

סימן טז' – שאלת מל ומטר

סימן יז' – מדיני שמונה עשרה

סימן יח' – דיני חזרת התפילה

סימן יט' – דיני נפילת אפיים

סימן כ' – דיני שאר התפילה

סימן כא' – דיני יעלה ויבוא

סימן כב' – דיני התשלומין למי שלא התפלל

סימן כג' – דיני הלל

סימן כד – דיני תפילות מוספין

סימן א'

חלק שני הנקרא קשר גודל:

לקום באשמורת. כל שהיא תפארת:

[א] מיד כשיעור יאמר מודה אני לפניך מלך רחום שהחזרת בי נשמתו בחמלה רבה אמונתך. יהי רצון שיהא לבי נכון ומסור בידך ולא אכעוס ולא אכעיסך וא"צ נטילת ידים, ויש אומרים שצריך. (סידור ה' יעב"ץ ד"מ). (עי' לעי' צפורן שמיר סי' ג' אות ל"ז ול"ז):

[ב] מיד יטול ידיו כראוי, ואע"פ שאינו רוצה לקום יטול ידיו, (ברכי יוסף סי' א'). ולא יטול ממשרתת גויה ולא מישראלית נדה, כי הוא בא לדחות הסטרא אחרא ודבקתו הרעה. (אחרונים):

[ג] ילבוש כראוי, וטוב שיקום מעומד, וקימת חצות מכניע יצ"הר. (שם):

[ד] לא ילך ד' אמות בלי נטילת ידים, והוא דבר חמור הרבה מאד. ואם כלי הרחיצה הם רחוקים, ילך פחות פחות מד' אמות. (שם):

[ה] מי הנטילה אסור לברך ולקרוא נגדם, אלא ישפכם או יכסם. (שם):

[ו] תיכף יברך כל הברכות מברכת על נטילת ידים עד ואני אברכם. (האר"י ז"ל):

[ז] וזה אחר שלבש כראוי, ובעודו לובש לא יהי' לובש ומברך, כי אין לעשות אף דבר קל בעודו מברך כמ"ש ז"ל:

[ח] אם הוא לילה, יאמר וידוי וסדר תקון הצות להאר"י ז"ל. וזמן הצות, י"ב שעות אחר חצי היום. (ברכי יוסף סימן א' ע"ב):

[ט] אם אינו יכול לעמוד עד אור הבקר, יישן שינת עראי, ולא יסיר מלבושיו שלא יכנס בספק לברך הברכות פעם אחרת. (עיין ברכי יוסף סימן מ"ז):

[י] חיוב לקום באשמורת הוא בכל מקום ולכל אדם. (מחזיק ברכה סי' א):

[יא] יכול לשתות קאפ"י בלי סוקא"ר באשמורת ואפילו אם האיר היום קודם תפלה. (ברכי יוסף סימן פ"ט). (עי' לעיל מורה באצבע סי' ט' אות רנ"ח):

סימן ב'

דיני ציצית הנצרכים. ירדו כרוכים:

[א] שיעור הטלית, שיקיף הראש וגוף האדם פנים ואחור עד החזה. (ברכי יוסף סי' ט"ז):

[ב] ילבש טלית קטן על החלוק ויישן עמו, ולא יסירנו כי אם במרחץ. (שם סי' ח'):

[ג] יפריד הציציות תמיד. ואם מסובכין קצת, אסור להפרידם בשבת. (גן המלך סימן ס"ה):

[ד] יברך להתעטף בציצית, הבי"ת בניקוד שו"א. (ברכי יוסף סימן ח'):

[ה] אחר שבירך, יתעטף בטלית, (אחרונים דלא כבית יעקב). ויהיה הטלית בידו קודם ברכה. (מחזיק ברכה סי' ח'):

[ו] עטיפת ציצית מעומד, ויברך מעומד:

[ז] צריך להסתכל בציצית ולחשוב כאלו יש בו תכלת, דאותה הארה לא נפסקה. (ברכי יוסף סי' ח')

[ח] בענין כסוי הראש בטלית, נהרא נהרא ופשטיה. ולכל הדברות בעת שיברך יתעמף כדי הלוך ד' אמות כעטיפת הישמעאלים, ואח"כ ינהג כמנהגו. (מחזיק ברכה סי' ח')

[ט] נקב שבו הציצית לא יהיה רחוק יותר מג' אצבעות, דהיינו אמה קמיצה זרת. (מחזיק ברכה סימן י"א):

[י] חוט א' שנפסק כלו, פסול. ואם נפסק חוט מארבעה במקום שתלויים בנקב, פסול. (שם סי' י"ב):

[יא] מי שנזדמן לו ציצית ותפילין בעוד שאומר פסוקי דזמרה, יכול לברך בתוך המזמורים. (ברכי יוסף סימן נ"ג). אבל לא יברך כשסיים פסוקי דזמרה קודם ישתבח, אלא בין ישתבח ליוצר. (ש"ע שם):

[יב] הלן בטליתו בלילה, א"צ לברך עליו בבקר. (אחרונים בסימן ח')

[יג] לא יגרור הציציות. ואם טליתו ארוך, יתחוב הב' ציציות שלאחוריו בחגורתו מאחוריו. (ברכי יוסף סי' כ"א):

סימן ג'

קצת דיני תפילין. החלו עולין:

[א] ילבש טלית גדול ואח"כ ילבש תפילין, הגם שטלית קטן כבר הוא עליו תמיד. (ברכי יוסף סימן כ"ה):

[ב] ההולך בדרך, יזהר ללבוש תפילין דיד וראש, ולא יבטל מצוה גדולה וחמורה מפני לעג השאננים, אך יעשה כל הבא בידו שיהיה בצנעא. ויש מי שכתב דיניה של יד לבד. (שם סימן כ"ו):

[ג] אם שכח ולבש תפילה של ראש קודם של יד, א"צ להסירה, אלא ילבש של יד. (שם ושירי ברכה):

[ד] וישתדל שבכיס התפילין יניח של ראש ואח"כ של יד, כדי שיפגע בשל יד. והנכון שהכיס יהיה רחב שיהיה של ראש ושל יד פנים בפנים, אך של יד תהיה יותר מיומנת ומזומנת. (ברכי יוסף סי' כ"ח):

[ה] כשמניח תפילין של יד על הקבורת מקום הנחתן, יברך ואח"כ יהדקם. (ש"ע סי' כ"ה):

[ו] אסור להפסיק בדבור בין של יד לשל ראש. ואם הפסיק, מברך על של ראש על מצות תפילין. (שם):

[ז] אחר שמהדק תפלה של יד יקשור היוד עם התפלה וממשיך הרצועה אצל הזרוע, אבל בקבורת לא יעשה שום כריכה. (ברכי יוסף סי' כ"ה ושיורי ברכה שם):

[ח] אחר שיכרוך ז' כריכות סביב לזרוע, יניח של ראש. (ברכי יוסף שם):

[ט] אין להוציא תפלה של ראש מהתיק עד שתהא תפלה של יד מונחת. (ש"ע שם):

[י] יניח קציצה של ראש מיושבת ומושכבת, ומהתחלת עיקרי שער הפדחת יניח התיתורא. (שיורי ברכה סי' ז"ך):

[יא] השחור שברצועות יהיה לצד חוץ ולא יתהפכו, (ש"ע סי' ז"ך). ויש מי שכתב שישחירם מבית ומחוץ:

[יב] כשמניח תפלה של יד, יש נוהגין להאפיל בטלית על הזרוע. וכן תפלה של ראש צריך לכסותה. (ברכי יוסף סי' ז"ך):

[יג] יש לזיהר שלא תזוז יוד של הקשר מהתפלה, (ש"ע סי' ז"ך). ולא תזוז לעולם אפילו בהיותם תוך הכיס. (מהרי"י צמח):

[יד] יניח של יד מיושב ושל ראש מעומד. ויכרוך על אצבעו הנקרא אמה ג' כריכות, א' בפרק ב', וב' בפרק ג'. (האר"י זצ"ל):

[טו] אם הפסיק בין יד לראש בעניות אמן, בדיעבד א"צ לברך על של ראש. (אחרונים):

[טז] מי שטעה וברך על תפילין של יד על מצות, יצא, (מהזיק ברכה סימן כ"ה). וע"ש מה משפטו אם הוא אשכנזי:

[טז] לא יסיה דעתו מהתפילין, ואינו רשאי להסיה כי אם בעוד שהוא עוסק בתורה או בתפלת י"ח, ומאוד צריך להזהר בזה ועונשו גדול ר"ל. (מהזיק ברכה סי' כ"ח):

[יח] אחר שקיעת החמה יש להסירן תיכף. (ברכי יוסף סי' ל'):

[יט] אם בירך על התפילין בלילה, או שסבר שהוא יום והוא לילה, א"צ לברך אח"כ כשיגיע זמנו. (שם):

[כ] על פי דברי הזוהר והאר"י ז"ל חייב להניח תפילין של רבינו תם גם כן, ותרתי איתנהו, ולא משום ספק ח"ו:

[כא] אם יש בעיר בני אדם אשר מניחין של רבינו תם עם רש"י, יניחם אשר נגע אלהים בלבנו, ואין בזה יוהרא:

[כב] אם מוכרח לכסותם בכובע, שפיר דמי:

[כג] אם מתפלל בתפילין של רש"י ומסלקם ומניח של רבינו תם, לא יברך על תפילין של רבינו תם:

[כד] לבש של רבינו תם בחושבו שהם של רש"י והתפלל בהם, וכאשר סלקם ראה שהם של רבינו תם, אח"כ יניח תפילין של רש"י ויברך עליהם:

[כה] אף שאינו מברך בשל רבינו תם, לא יפסיק בין תפלה של יד לתפלה של ראש:

[כו] והנכון להניח שתיהן כאחת בתפלת שחרית, וכזה צריך לעשות:

[כז] במנחה יניח תפילין של רבינו תם לבד:

[כח] במנחת ערב שבת לא יניח תפילין:

[כט] במנחת ראש חדש יכול להניח תפילין:

[ל] בראש חדש לא יסיר התפילין עד שגמרו קדיש בחזרת ס"ת בהיכלו. (מאות כ' עד כאן תמצא בחיים שאל סי' א'):

[לא] לא יהא דבר חוצץ בין תפילין לבשרו. ובשו"ת פני ארי' חדש ממש סי' ו' כתב, דאבק לבן שמפזרין, כיון שהוא לנוי אינו חוצץ. ואני אמרתי בחפזי דיש להשיב ממה שכתבתי בברכי יוסף סימן כ"ז, דאפילו דבר שאינו חוצץ יש להקפיד, דבעינן על בשרו ממש כבגדי כהונה, ע"ש, צ"ע בדבר:

סימן ד'

חליצת תפילין. בסדר וזמן שיהיה רגילין:

[א] קודם שיחלוץ ילמוד בתורה אם מעט ואם הרבה. וצריך ללמוד ד' פרשיות שבתפילין, וב' כבר הם בקריאת שמע, וילמוד קדש והיה כי יביאך. (מחזיק ברכה סי' כ"ו ושם בק"א סי' ל"ד):

[ב] כשיש מילה, אין לחלוץ עד אחר המילה. (מג"א סי' כ"ה):

[ג] נהגו שלא לחלוץ עד אחר קדושת ובא לציון, (ש"ע סי' כ"ה). וביום שיש ס"ת, עד שיחזירו ס"ת להיכל, (שם). והנכון עד אחר אמירת עלינו לשבח ועל כן נקוה לך, (האר"י זצ"ל), ויש בזה סוד, וגם אשר לא ידע ינהג כן, כי עושה רושם למעלה בכונה הכללית לקיים מצות יתברך. (ברכי יוסף שם):

[ד] כשחולץ התפילין, אז יסיר קודם ג' כריכות האצבע, ואח"כ תפילין של ראש ביד שמאל ומעומד, גם הסרת כריכת האצבע יהיו מעומד, עיין בצפורן שמיר סימן ב' (אות ז'):

[ה] ואח"כ יחלוץ של יד מיושב, וסימנך כאשר יחנו כן יסעו:

[ו] בראש חדש אם הסיר התפילין והתפלל מוסף ושמע חזרת המוסף וענה קדושת כתר, ואח"כ לבש תפילין ושמע שאומרים עדת ישראל כתר, יסלק התפילין ויענה קדושת כתר. (מחזיק ברכה סי' כ"ה):

[ז] יכול להניח התפילין ע"ג סדור תפלה. (מחזיק ברכה סימן כ"ה (סעיף י"ב):

סימן ה'

ברכות של שחר. וברכת התורה כי טוב סתרה מסחר:

[א] על נטילת ידיים אם היה נעור כל הלילה, לא יברך ענטיי. (ברכי יוסף סי' מ"ו):

[ב] אשר יצר אם לא עשה צרכיו, לא יברך בבקר. ואם עשה ועבר זמן מה ולא בירך, שוב לא יברך. (שם סי' ו'):

[ג] שתה סם המשלשל, יברך בכל פעם. (שם סי' ז'):

[ד] הטיל מים ונמלך והטיל פעם אחרת, לא יברך רק פעם א'. (שם):

[ה] הטיל ונמלך והטיל, ונסתפק אם בירך, לא יברך. (שם ומחזיק ברכה, ובן הסכים הרב המגיה בשלמי צבור דף מ"ה ע"ג):

[ו] אלהי נשמה יברך תכף אחר אשר יצר. (האר"י זלה"ה):

[ז] אין למחות ביד הנוהגים שלא לסומכה. (הרב המגיה בשלמי צבור שם):

[ח] אין לומר טהורה היא, רק טהורה, אתה בראת כו', כן נהגתי מנעורי, מטעם דעל הרוב חטאה ואיננה טהורה. ואחר זמן רב נדפס שלמי צבור וראיתי להרב ז"ל דף מ"ו שכתב לדלג תיבת היא מטעמים אחרים, ולא כתב בפירוש טעם כעיקר, ואכמ"ל:

[ט] אם בירך מחיה המתים במקום אלהי נשמה, יצא. (פר"ח סי' מ"ו):

[יוד] מי שאיחר לבא לבית הכנסת, והוכרח להתפלל יוצר ועמידה עם הצבור, שאחר תפלה אומר ברכות השחר, לא יאמר ברכת אלהי נשמה, שכבר יצא בברכת מחיה מתים. (שם סי' נ"ב):

[יא] הנותן לשכוי יש לברכה אחר חצות כשקם באשמורת אף שלא שמע התרנגול, עם שאר הברכות, אף שלא נתחייב בהם. (מחזיק ברכה סימן מ"ז). וכן מצאתי בספר הפרדס כ"י שהשיבו מן השמים לרבינו יעקב ממרו, שאפילו לא שמע תרנגול וכיוצא, יברך:

[יב] חרש מברך הנותן לשכוי, (אחרונים), וכן עיקר, ודלא כמור וקציעה ומטה יהודה שכתבו איפכא:

[יג] סומא, לכ"ע יברך הנותן לשכוי. (אחרונים, ופשוט):

[יד] פוקח עורים סומא נמי מברך פוקח עורים. (שיורי ברכה סימן מ"ו, וכן העלה הרב המגיה בשלמי צבור דף מ"ח ע"ב ע"ש):

[טו] היכא דבעי לומר פוקח עורים, וטעה ואמר מלביש ערומים, ותוך כדי דבור אמר פוקח עורים, יצא ידי פקח עורים. (פנים מאירות ח"א סימן נ"ח, ונעלם מהרב המגיה בשלמי צבור דף מ"ח ע"ג, ואכמ"ל):

[טז] זוקף כפופים אם בירך זוקף כפופים קודם מתיר אסורים, לא יברך מתיר אסורים. (ש"ע סי' מ"ו):

[טז] הנותן ליעף כח צריך לאומרה, ויש לאומרה אחר מלביש ערומים. (ברכי יוסף וש"ב סימן מ"ו):

[חז] המכין מצעדי גבר, ואח"כ שעשה לי כל צרכי, כמ"ש בסידורים. ויש אומרים כמ"ש בש"ע, עיין במ"א ואחרונים סימן מ"ו:

[יט] שעשה לי כל צרכי אין לברך בטי' באב וביום הכפורים, אף שלובש מנעל של לבדים. והאבל מברך אף אם הולך יחף. כן נ"ל אחר שראיתי מ"ש הרב המגיה בשלמי צבור דף נ' עד דף נ"ג יע"ש באורך. וכן המנהג להולכים אחר עקבות האר"י ז"ל:

[כ] שלא עשני גוי אם בירך שעשני ישראל במקום שלא עשני גוי, בדיעבד יצא. ולא יברך שלא עשני עבד. אמנם יאמר שלא עשני אשה. (הרב המגיה בשלמי צבור דף נ"ד ע"ב):

[אך] שלא עשני אשה אם בירך שלא עשני אשה תחלה, יכול לברך אחר כך שלא עשני גוי ושלא עשני עבד. (ברכי יוסף סי' מ"ו, וכן הסכים הרב המגיה בשלמי צבור שם):

[כב] נשים מברכות שלא עשאני גויה, שלא עשאני שפחה, בשם ומלכות. (אחרונים בסי' מ"ו). ודלא כהרב יעבץ בסידורו שכתב בלא שם ומלכות:

[כג] נשים מברכות שעשאני כרצונו, בלי שם ומלכות. (פר"ח שם):

[כד] גר לא יברך שלא עשאני גוי. (ברכי יוסף סימן מ"ו):

[כה] אם נסתפק אם בירך ברכת התורה, לא יברך. (מחזיק ברכה סי' מ"ז):

[כו] גר יכול לברך אשר בחר בנו. (הרמב"ם באגרותיו):

[כז] אם קראוהו לספר תורה קודם שבירך ברכת התורה, לא יחזור לברך ברכת התורה, שכבר נפטר בברכות ספר תורה. (סימן קל"ט):

[כח] ברכת אשר קדשנו על דברי תורה, והערב נא, שתי ברכות הן, ועכ"ז יאמר והערב נא. (האר"י ז"ל) (ועי' לקמן סימן ט' אות כ"ה):

[כט] לא יקרא פסוק אפילו דרך תחינה קודם ברכת התורה. (סי' מ"ז) (עי' מורה באצבע סימן ב' אות נ"ט):

[ל] הנוהגים קודם כל מצוה לומר פסוק ויהי נועם, לא יאמרוהו קודם ברכת התורה. (ברכי יוסף שם):

[לא] הנוהגים לומר פסוק וארשתיך לי באמונה כו' אחר לבישת תפילין, לא יאמרו אם לא ברכו ברכת התורה. (צפורן שמיר סי' ב' (אות ו')):

[לב] חייב אדם לברך ק' ברכות בכל יום, להגן על צ"ח קללות שבמשנה תורה, וכתוב (דברים כה, סא) גם כל חלי וכל מכה, הרי ק'. (רבינו הרב הרקח סימן ש"ך,

ונעלם מהרב פנים מאירות בס' כתנות אור פרשת נצבים שכתבו מדעתו, וגם אני הדל הבאתיו משמו בקונטרס פני דוד, ובמחזיק ברכה סי' מ"ו, וגם הרב המגיה בשלמי ציבור דף מ"ב כתבו ממחזיק ברכה בשם כתנות אור, ע"ש. והם דברי רבנו הרקח):

סימן ו'

קצת דיני זמן קריאת שמע. שמוע תשמע:

[א] מצות עשה לקרות שמע מעט קודם הנץ החמה, שיסיים קריאת שמע וברכותיה עם הנץ החמה, ויסמוך התפילה עם הנץ החמה. ומי שיוכל לכוין לעשות כן, שכרו מרובה מאד, (סימן ח"ן). אך הוא יכוין לעשות מצוה כתקונה שלא על מנת לקבל פרס:

[ב] אם לא קראה כאמור, ימהר לקרותה במהרה כל מה שיוכל. ונמשך זמנה מעלות השחר עד רביע היום. (שם):

[ג] יש מתעצלים וקורים קריאת שמע לבר שלא יעבור זמנה, ואח"כ ישנים, והם טועים, כי הם קורים קריאת שמע בלא תפילין והם מעידים עדות שקר בעצמם כמשחז"ל (ברכות יד ע"ב):

[ד] ואם אינו יכול להתפלל עם הצבור, כי ראשו ואבריו כבדים, יקום וילבש טלית ותפילין ויברך ברכות השחר ויקרא קריאת שמע, ושוב יישן דרך עראי. ויזהר שיקום קודם שעה ד', שאח"כ לסברת ש"ע הפסיד ברכות יוצר וקריאת שמע:

[ה] מי שאין לו ציצית ותפילין וכמעט שעובר זמן קריאת שמע, אף אם אפשר שאח"כ יביאו לו טלית ותפילין, יקרא קריאת שמע וברכותיה ויתפלל קודם שיעבור הזמן, וכשיביאו לו טלית ותפילין ילבשם ויקרא ק"ש או מזמור. (אחרונים):

סימן ז'

זמן תפילה ואביזרא. ודיני פסוקי דומרה:

[א] זמן תפילה עם הנץ החמה, דכתיב (תהלים עב,ה) יראוך עם שמש (סימן פ"ט):

[ב] אם התפלל משעה שעלה עמוד השחר והאיר פני מזרח, שהוא שעה וחומש קודם עלות השמש, יצא. (שם):

[ג] מאד קראו תגר על אשר בימי הסליחות לכתחילה מתחילין להתפלל קודם עלות השחר, ומסיימין קודם הנץ החמה. (אחרונים):

[ד] לא יתפלל אלא באימה והכנעה. (סימן צ"ג):

[ה] לא יתפלל בעצבות, רק בהכנעה גדולה, באימה ויראה, אך בשמחה, כעבד המשמש רבו בשמחה יתירה, ועיקר המעלה והשלמות תלוי בזה להיות שמח זולתי בעת הוידוי. (האר"י זצ"ל):

[ו] אל תעש תפלה קבע, אלא רחמים ותחנונים (אבות פ"ב מי"ג), ודע לפני מי אתה מתפלל:

[ז] לא יתפלל במקום פרוץ, כי כאשר יתפלל במקום צניעות חלה עליו אימת מלך ולבו נשבר. (סימן צ'):

[ח] במקום שנעשה לו נס וניצול מהסכנה, אף שהוא פרוץ, מותר להתפלל. (הרב המגיה בשלמי צבור דף נ"ח ע"ב):

[ט] בשדה בין האילנות שרי להתפלל. (שם):

[יוד] עוברי דרך מתפללים בשדה בכל גונא. (הרב מגן אברהם):

[יא] מקום מוקף מחיצות, אף שאינו מקורה, שפיר דמי. (ברכי יוסף שם סי' צ'):

[יב] לא יאמרו הזמירות במרוצה, כי אם בנחת. (סימן נ"א):

[יג] המוחה לאומר זמירות בנחת, ועושה שיאמר במרוצה, נענש. (ספר הגן):

[יד] צריך ליתן ריוח בין הדבקים בפסוקי דזמרה כמו בקריאת שמע. (סי' ס"ה):

[טו] דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם על פה, ואם שגור בפיו מותר. (סימן מ"ט ועיין ברכי יוסף):

[טז] להוציא אחרים י"ת, אף אם שגור, אסור לומר על פה. (ברכי יוסף שם):

[טז] מנהג האר"י ז"ל לומר כל הזמירות מתוך הסדור ולא על פה, ובנחת בהכנעה, וכל פסוק בטעמיו, ומשנה בניגונה, וביום שבת מרים קולו מעט יותר מבחול בנעימה לכבוד שבת:

[ח"י] הירא את דבר ה' יאמר בקול שיוכל לבטא בשפתים האותיות כתקנן. (שתי ידות דף ק"ט):

[יט] קודם זמירות ותפלה יקבל עליו מצות ואהבת לרעך כמוך, ויכוין לאהוב כל אחד מישראל כנפשו. (האר"י זלה"ה):

[כ] קודם שיכנס לבית הכנסת יתעכב בפתח, ויכוין כי ירא מאד להכנס בהיכל המלך, כי אם בזכות אבות. ויאמר, וְאֲנִי גְרוֹב חֶסֶדְךָ (אברהם) אָבִא בִּיתְךָ. אֲשַׁתְּחֶוּהָ אֶל הַיֵּכָל קִדְשְׁךָ (יצחק). בְּיַרְאֲתְךָ (יעקב). וקודם שיכנס יאמר פסוק זה בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרַגְלֵי. והאומרם אחר שיכנס בבית הכנסת טועה. (האר"י ז"ל):

[כא] קודם פרשת התמיד ביהי רצון, במקום שיבנה בהמ"ק צ"ל שתבנה בהמ"ק, כי כביכול הוא יבנה בית המקדש. (הר"ם ד"ל בעבודת מקדש):

[כב] א"צ לומר הקרבנות מעומד. (ברכי יוסף סימן א' ומחבר סימן מ"ח):

[כג] יש לומר קדיש קודם הודו. ואם לא יש מנין יאמרו הודו, אל נקמות, ארוממך, ה' מלך, וקודם ברוך שאמר יאמרו קדיש. (הרב המגיה בשלמי צבור דף ס"ד):

[כד] אין להפסיק כ"כ בין אמירת פרשת התמיד כו' להודו, דזה המזמור נתקן על כי בתמיד של שחר היו אומרים מהודו עד ובנביאי אל תרעו, ובתמיד של בין הערבים משירו לה' כל הארץ עד והלל לה', ולכן אין להתעסק ולהפסיק בינתים כמו שנוהגים. (שם):

[כה] ברוך שאמר, צריך לומר הנוסח של פ"ז תיבות, והגם שהציבור יאמרו הנוסח אחר, הירא את דבר ה' יאמר בינו לבין עצמו הנוסח של פ"ז תיבות. (מחזיק ברכה במ"א סימן נ"א). (עי' לעי' צפורן שמיר סי' ב' אות י"ט):

[כו] אם סיים ברוך שאמר קודם החזן, עונה אתריו אמן, אבל אם סיים בבת אחת, לא יענה אמן סימן נ"א):

[זך] אם החזן סיים ברכה אחת והוא סיים עמו ברכה אחרת, מותר לענות אמן. (מג"א וברכי יוסף שם, וכן הסכים הרב המגיה הנז' (שלמי צבור) דף ס"ז):

[כה] מותר לענות אמן אחר ברוך שאמר. (האר"י ז"ל):

[כט] מדבריו משמע דבאמצע ברוך שאמר לא יענה אמן, ונראה דכונת הרב היא על אמן דברכות דלא יענה באמצע, דברוך שאמר נתקן קודם התלמוד. (ברכי יוסף סימן נ"א):

[ל] אבל יוכל לענות קדושה וברכו וקדיש, מידי דהוה אקריאת שמע וברכותיה דעונה באמצע הפרק. (הרב המגיה בש"צ דף ס"ז ע"ב, ודוק היטב, ואכמ"ל):

[לא] אין להפסיק בדבור משיתחיל ברוך שאמר עד סוף תפלת י"ח, ואפילו לצורך מצוה אין לדבר. (סימן נ"א). וגם אין להפסיק בשתיקה:

[לב] מברוך שאמר לא יפסיק אפילו לקרות פסוק שמע ישראל עם הצבור, אלא יאמר התיבות שאומר בשעה שהצבור אומרים פסוק שמע, בניגון הצבור, שיהא נראה כאלו קורא עמהם. (ש"ע סימן ס"ה ודלא כב"ח וט"ז):

אלו קורא עמהם. (ש"ע סימן ס"ה ודלא כב"ח וט"ז):

[לג] הנצרך לנקביו אל יתפלל, ואם יעבור זמן תפלה בצבור ויכול לעמוד עד פרסה, שרי. (פתח עינים דף ט'). ואם הוצרך לנקביו בתוך פסוקי דזמרה וחזר, יטול ויברך אשר יצר, ויניח ציצית ותפילין ויברך עליהם. (גו"ר):

[לד] ויוכל לענות כל אמן באמצע פסוקי דזמרה, (אחרונים). וכהן שקראוהו לעלות לתורה ולנשיאת כפים, עולה וקורא ונושא כפיו. (סידור הרב יעב"ץ):

[לה] אם לא היה מנין ולא אמרו קדיש יכולים לומר קדיש בתוך פסוקי דזמרה, ולכתחילה צריך להמתין קודם ברוך שאמר שלא יתחילו עד שיהיה מנין ויאמרו קדיש כנ"ל, ודלא כמי שאסר:

[לו] וה"ד קדיש שאומר לפני הודו, אבל אם זה הקדיש הוא על מה שאמרו תהלים קודם זמירות, לא יאמרו קדיש. (פני יהושע סימן ה')::

[לז] מזמור לתודה יאמר בניגון. (סימן נ"א):

[לה] יוכל לומר מזמור לתודה מיושב, דלא כמהר"י סרוק ז"ל:

[לט] פסוקי יהי כבוד נתקנו בחכמה עמוקה נפלאה, וכן כל תקוני תפלות. (הרב יעב"ץ בסדרו), וזה מבואר לרואה כונת האר"י ז"ל:

[מ] פסוק והוא רחום יכפר עון, יאמר אפילו בשבת ויום טוב. (מחזיק ברכה סימן רס"ז):

[מא] ה' מלך שבפסוקי יהי כבוד, א"צ לעמוד, דלא כהר"י בסידורו, ע"ש:

[מב] אם לא כיון בפסוק פותח את ירך, צריך לחזור ולאומר, וא"צ לחזור כל המזמור. (ברכי יוסף סי' נ"א):

[מג] ויברך דוד יאמר מעומד, ובאומרם ואתה מושל בכל, בתיבת בכל יתן ג' פרוטות, הב' בבת אחת והשלישית אח"כ. (האר"י זצ"ל):

[מד] אם לא בא מנין והם ממתנינים עד שיבא, לא יאמר ישתבח, אלא ימתין עד שיבא מנין ואח"כ יאמר ישתבח וקדיש. (סימן נ"ג):

[מה] וזהו לשליח ציבור, אבל יחיד יאמר ישתבח מיד. (מג"א שם):

[מו] לא יאמר ישתבח אם לא אמר ברוך שאמר. והשבתים שבו נאמרים בלי הפסק. (זוהר הקדוש):

[מז] לא יאמרם בנשימה אחת, כי צ"ל בנעימה כמסדר שבתו של מלך. (הרב יעב"ץ בסדורו):

[מח] המספר בין ישתבח ליוצר, עבירה היא. (הגהות מיימוניות פ"ז מהל' תפלה בשם הירושלמי, וכ"ה בטור או"ח סי' נ"א ובב"י סי' נ"ד):

[מט] חי העולמים בפתח. (ברכי יוסף סי' ר"ז):

סימן ח'

קצת דיני קדיש ודבר שבמנין. כהדא שריין:

[א] צריך שקודם אשר יאמרו קדיש לפני העדה יאמר דברי תורה, כגון בשחר ישתבח, במנחה אשרי, בלימוד רבי חנניה או איזה מזמור. (בית דוד סימן ל' ואחרונים. ועיין מה שכתבתי בשו"ת ברכה סי' נ"ז מרב עמרם גאון):

[ב] נהגו בסוף כל לימוד לומר רבי חנניה כו', שיהא נחשב קדיש על האגדה, הגם שאומר על תנ"ך ומשנה וגמרא וזוהר. ברכי יוסף סי' נ"ה:

[ג] אין לומר קדיש כי אם היכא דתקון בתפלה או על לימוד, אבל על תפלות שתקן ר' סעדיא ותחינות של רחמים לא יאמר קדיש. (הרמב"ם בתשובה הנקרא פאר הדור סי' ק"ל):

[ד] גם על המזמורים אומרים קדיש, ואדרבא קדיש על תהלים הוא מבטל הקטיגורים ומנין ממלאכי חבלה. (ברכי יוסף שם ושו"ת ברכה יו"ד סימן שע"ו):

[ה] כשם שאסור לעבור נגד המתפלל, כך אסור לעבור נגד האומר קדיש. (ברכי יוסף שם):

[ו] חרש המדבר ואינו שומע או שומע ואינו מדבר, מצטרפין. (סי' נ"ה ועי' באחרונים):

[ז] שכור שאינו יכול לדבר לפני המלך, אין מצטרף למנין. (שם):

[ח] ישן לצרפו יש להחמיר להעירו ולצערנו עד שיהא לפחות מתנמנם.
(אחרונים):

[ט] כשם שאין להרבות בברכות, כך אין להרבות בקדישים. (אחרונים).
והרח"א ז"ל תקן במדרשות שהיו אומרים הרבה קדישים, שלומדים מעט מספר אחד
ואומרים קדיש, וכן עזה"ד מזהיר גם את השני גם את השלישי וכיוצא שלא יאמרו
כ"כ קדישים. (חנן אלהים בסופו):

[י] קטן בן י"ג שלמים, כיון שהתחיל יום שנולד בו מקרי גדול, ואין מדקדקין
לבדוק אם הביא שתי שערות. (שם ואחרונים):

[יא] קדיש בתרא לא יאמרנו אלא גדול, אבל שאר קדישים יכול לאומרם אפילו
קטן שלא הגיע לחינוך. (בית יהודה סי' כ"ב):

[יב] מי שעומד אחורי בית הכנסת ומראה להם פניו מן החלון, מצטרף לעשרה.
(עיין במחזיק ברכה סי' נ"ה):

[יג] אונן אינו מצטרף לעשרה. (אחרונים):

[יד] כל קדיש שתפסו מעומד, צריך שישאר עומד, אך אם היה יושב א"צ
לעמוד. (האר"י זצ"ל):

[טו] אין לומר קדיש עם החזן, ולכן אין לנגן הקדיש עם החזן כשמנגן הקדיש.
(הרא"ש, הביאו שלמי צבור דף פ"א):

[טז] יאמר לעלמי עלמיה לעילא מכל ברכתא. (כונות האר"י ז"ל שסידר הרב
מהר"ח ויטל זללה"ה)

[טז] אמן יהא שמיה רבא. אמן קאי לעיל, ומתחיל השבח יהא שמיה רבא. ויש
אומרים שיפסיק מעט בין אמן ליהא שמיה. (אחרונים סי' נ"א):

[ח"י] יאמר יהא שמיה רבא בנשימה אחת. (אחרונים שם):

[יט] כשאומר החזן יתגדל, לא יאמר פסוק ועתה יגדל נא כו'. (האר"י ז"ל, ועי'
ברכי יוסף):

[כ] הש"ץ אחר קדיש תתקבל פוסע ג' פסיעות ואומר עושה שלום במרומו.
(מטה יהודה):

סימן ט'

קצת דיני עניית אמן ואביזריה. למעז ירוץ הקורא:

[א] יזהר מאד מאד לענות אמן ובכונה, כי אין קץ לעונש מבזה עניית אמן ומאבד ענייתו. (זוהר הקדוש והאר"י זצ"ל):

[ב] לא יענה אמן הטופה דהיינו כאלו האל"ף נקודה בחטף, וכן לא יחטוף לענות קודם שיסיים המברך. (סי' קכ"ד):

[ג] לא יענה אמן קטופה שאינה ניכרת הנו"ן. (שם):

[ד] לא יאמר אמאין או אמני, ואין הנו"ן דגושה ולא צרוי"ה. (הרמד"ל ז"ל):

[ה] לא יענה אמן יתומה שאינו שומע הברכה, ואפילו יודע באיזו ברכה עומד, ואפילו אינו מחוייב, אם הברכה היא להוציא הרבים ידי חובתם. אבל ברכת התורה וברכת הנהנין אם יודע הברכה שהוא מברך יכול לענות אמן. (ב"ח סי' קכ"ד):

[ו] אם בעוד שהוא מתפלל סיים שליח צבור ברכה, וקודם שכלתה עניית אמן מפני רוב הצבור סיים תפלתו, עונה עמהן אמן. (סי' קכ"ד):

[ז] העונה אמן לא יגביה קולו יותר מהמברך. (שם):

[ח] לא יענה אמן קצרה ולא ארוכה יותר מדאי. (שם):

[ט] בברכת השבח כגון ברוך שאמר וישתבחה וג' ראשונות, כונת אמן אמת הדבר. ובאמצעיות וכיוצא, כונת אמן אמת הוא וכך יהיה. (שם ואחרונים והר' של"ה באורך):

[י] יענה אמן יהא שמיה רבה בקול בכונה וכת. (סי' נ"ו מהש"ס זוה"ק):

[יא] מי שנזדמן לו לענות אמן על שני דברים, יאמר אמן ואמן. (הלכות קטנות ח"א סי' פ"ה):

[יב] אין עונין אמן כלל אחר שום ברכה מברכות קריאת שמע, אלא אומרים עם השליח צבור מלה במלה כל ברכה וחתימתה, ואין להם לענות אמן. (ב"י סימן נ"ט):

[יג] ומזה תבין שאין לענות אמן אחר יוצר המאורות נמי לדידן. (ברכי יוסף סי' ס"א, ובית דוד סי' נ"ט, ומטה יהודה סי' נ"ט):

[יד] לקדיש וקדושה וברכו ותיבת מודים, מפסיק אפילו באמצע פסוק שבקריאת שמע. (סי' ס"ו):

[טו] אבל לא יפסיק לברך ברכת רעמים. (מחזיק ברכה):

[טז] ולא יפסיק לענות על שום אמן דברכות. (כן הוא דעת מרן):

[טז] אין להפסיק בין י"ח ליהיו לרצון, אבל בין יהיו לרצון לשאר תחנונים פוסק לקדיש וקדושה וברכו ולאמן דשאר ברכות. (ט"ז, וכן נ"ל ודלא כחולק ע"ז):

[ח"י] אם נודמן לו לענות אמן יהא שמיה רבה ומודים או קדושה, ואם יענה זה יבטל זה, יענה אמן יהא שמיה רבה דעדיף. (שו"ת שי למורא סי' ט'):

[יט] אם התחיל לענות קדושה, לא יפסיק מפני אמן יהא שמיה רבה. (פר"ח):

[כ] כשאומר הש"ץ ברכנו בברכה המשולשת, אין לענות אמן, אלא כן יהי רצון, ואין למחות בעונים אמן. (סי' קכ"ח ומחזיק ברכה):

[אך] אין לענות אמן אחר ברכותיו, אלא אחר ב' ברכות או יותר שהם סוף ברכות, כשפוסק יאמר אמן אפילו אחר ברכת עצמו, כגון אחר יהללך ואחר ישתבח וה"ה אחר ברכת ההפטרה. (סי' רט"ו וברכי יוסף):

[בך] אם היו עשרה במקום אחד ואומר קדיש וקדושה, אפילו מי שאינו עמהם יכול לענות, וצריך שלא יהא מפסיק טנוף או גוי או גויה. (סי' נ"ה ובית דוד):

[ג] השומע א' מישראל מברך א' מכל הברכות, אף שלא שמע כולה, אף שאינו חייב באותה ברכה, חייב לענות אמן. (סי' רט"ו):

[כד] אין לענות אמן על ברכת אפיקורוס, או גוי, או תינוק כשלומד הברכה לפני רבו, או ישראל המשנה המטבע של רז"ל. (שם ודלא כמי שמקל):

[כה] יש לענות אמן בין ברכת אשר קדשנו על דברי תורה לזהערב, וכמש"ל (סימן ה' אות כ"ח):

[כו] אין לענות אמן בברכה ראשונה דהפטרה בין אשר בחר כו' ובין הבוחר בתורה וכו', רק בתשלום הברכה, דהכל ברכה אחת. (מהריט"ץ):

[זך] כששנים וג' אומרים קדיש יחד ואחד מקדים, יענה אמן על הראשון ויעלה לכולם כו'. ואם יש הפסק, יענה על כל אחד. (הלק"ט חלק ב' סימן מ"ח):

[כח] כשמתפללין בעזרה בב' או ג' מקומות ואינן שוים, ואי אפשר לענות לכל קדיש, יענה על קדיש ראשון. (ברכי יוסף סי' נ"ו):

[כט] ש"ץ שיסיים מגן אברהם ותכף התחיל אתה גבור, לא יענה אמן. (ברכי יוסף סי' קכ"ד). ועונש ביטול אמן אז הוא על הש"ץ. (הרמד"ל):

סימן י'

דיני יוצר אור. בעזר אדיר ונאור:

[א] אם אמרו קדיש וברכו בעשרה, והלכו קודם שיתחילו יוצר, משלימין עד התפלה. (מטה יוסף ח"ב סי' י"ב):

[ב] אם התחיל קדיש או קדושה בעשרה ויצאו קצת, גומר הקדיש או קדושה. (סי' נ"ה):

[ג] אם טעה ואמר אשר בדברו מעריב ערבים, ונזכר תכף ואמר יוצר אור וסיים יוצר המאורות, יצא. (סי' נ"ה):

[ד] אם לא נזכר עד שגמר אהבת עולם, לא יפסיק, ואומר ברכת יוצר אור עד אחר תפלת י"ח. (משפט צדק ח"ב סי' ס"ב):

[ה] יאמר ובטובו מחדש בכל יום תמיד. (האר"י ז"ל):

[ו] יחד בקול דברי אלהים חיים ומלך העולם, כן צ"ל. (האר"י והרד"א):

[ז] רצון קוניהם, כצ"ל. (מהר"א די בוטון סימן א', וכן הסכים הפר"ח הל' ר"ח):

[ח] הגדול הגבור, אם נסתפק אם עומד בהגבור והנורא קדוש הוא שביוצר, או בכרכת אהבת עולם הגבור והנורא בטחנו, אינו חוזר לברכה ראשונה, ויאמר בטחנו. (גור"ר סי' י"א. וכן הסכים מהר"א ב"ד בכ"י, דלא כס' פרי הארץ, ועיי' שו"ת קרית חנ"ד סי"א):

[ט] קדושה כלם כאחד הוא בשורק, ונמשך לכלם כאחד. (האר"י ז"ל):

[י] קדוש קדוש קדוש, צ"ל מיושב דוקא, ואם עמד טועה. ואם היה עומד, צריך לישב. (האר"י ז"ל):

[יא] פשט המנהג לומר קדושת יוצר ביחיד, וכן בקדושה דסידרא:

[יב] צ"ל לעומח השרפים לעומתם משבחים. (האר"י ז"ל):

[יג] צ"ל והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך. (האר"י ז"ל):

[יד] כשיאמר מהר והבא עלינו, יאחו ד' ציציות בין קמיצה לזרת ביד שמאל כנגד לבו. ויכוין באומרו וקרבתנו מלכנו, לזכור מעמד הר סיני. לשמך הגדול, זכירת שימחה עמלק. באהבה להודות לך, זכירת מעשה מרים, שהפה נברא להודות לה' ליחדו בו'. (האר"י ז"ל):

[טו] בברכות דקריאת שמע אם קראוהו לספר תורה, לא יעלה. (עי' לקמן סי' י"א די"ן כ"ג):

סימן יא

דיני יוצר אור. בעזר אדיר ונאור:

[א] אם אמרו קדיש וברכו בעשרה, והלכו קודם שיתחילו יוצר, משלימין עד התפלה. (מטה יוסף ח"ב סי' י"ב):

[ב] אם התחיל קדיש או קדושה בעשרה ויצאו קצת, גומר הקדיש או קדושה. (סי' נ"ה):

[ג] אם טעה ואמר אשר בדברו מעריב ערבים, ונזכר תכף ואמר יוצר אור וסיים יוצר המאורות, יצא. (סי' נ"ה):

[ד] אם לא נזכר עד שגמר אהבת עולם, לא יפסיק, ואומר ברכת יוצר אור עד אחר תפלת י"ח. (משפט צדק ח"ב סי' ס"ב):

[ה] יאמר ובטובו מחדש בכל יום תמיד. (האר"י ז"ל):

[ו] יחד בקול דברי אלהים חיים ומלך העולם, כן צ"ל. (האר"י והרד"א):

[ז] רצון קוניהם, כצ"ל. (מהר"א די בוטון סימן א', וכן הסכים הפר"ח הל' ר"ח):

[ח] הגדול הגבור, אם נסתפק אם עומד בהגבור והנורא קדוש הוא שביוצר, או בברכת אהבת עולם הגבור והנורא בטחנו, אינו חוזר לברכה ראשונה, ויאמר בטחנו. (גו"ר סי' י"א. וכן הסכים מהר"א ב"ד בכ"י, דלא כס' פרי הארץ, ועי' שו"ת קרית חנ"ד סי"א):

[ט] קדושה כלם כאחד הוא בשורק, ונמשך לכלם כאחד. (האר"י ז"ל):

[י] קדוש קדוש קדוש, צ"ל מיושב דוקא, ואם עמד טועה. ואם היה עומד, צריך לישב. (האר"י ז"ל):

[יא] פשט המנהג לומר קדושת יוצר ביחיד, וכן בקדושה דסידרא:

[יב] צ"ל לעומת השרפים לעומתם משבחים. (האר"י ז"ל):

[יג] צ"ל והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך. (האר"י ז"ל):

[יד] כשיאמר מהר והבא עלינו, יאחו ד' ציציות בין קמיצה לזרת ביד שמאל כנגד לבו. ויכוין באומרו וקרבתנו מלכנו, לזכור מעמד הר סיני. לשמך הגדול, זכירת שימחה עמלק. באהבה להודות לך, זכירת מעשה מרים, שהפה נברא להודות לה' ליחדו בו'. (האר"י ז"ל):

[טו] בברכות דקריאת שמע אם קראוהו לספר תורה, לא יעלה. (עי' לקמן סי' י"א דין כ"ג):

סימן יב

דיני קריאת שמע קריה נאמנה. באורח נכונה:

[א] קטן שהגיע לחינוך כבן ט' או י' שנה, חייב בקריאת שמע. (סי' ע'):

[ב] שכור אם יכול לדבר לפני המלך, קורא. (מור"ם סי' צ"ט). ויש מקילין בקריאת שמע. (הלבוש):

[ג] נשים פטורות מקריאת שמע, ונכון שיקבלו עול מלכות שמים ויקראו פסוק ראשון וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. (סימן ע'):

[ד] נשים פטורות מזכירת יציאת מצרים. והאנשים אינם יוצאים ידי חובת זכירת יציאת מצרים בהרהור. (מהזיק ברכה שם):

[ה] מצות צריכות כוונה לצאת י"ח. ובקריאת שמע צריך לכוין להבין מה שהוא אומר, וביותר בפסוק ראשון. ואם לא כיון בפסוק א', חוזר, כי לא יצא ידי חובתו. והשאר אם לא כיון, יצא. (סימן ס'):

[ו] כשלא כיון בפסוק א' וחוזר, ימתין קצת או יאמרנו בלחש. (אחרונים):

[ז] הקורא קריאת שמע, לא ירמוז בעיניו, ולא יקרוץ בשפתיו, ולא יראה באצבעותיו. ואסור לרמוז אפילו לצורך מצוה בפרשה ראשונה, ובשניה יש להקל למצוה. אבל שלא לצורך מצוה, אסור גם בפרשה שניה. (סי' ס"ג ואחרונים):

[ח] המהלך בדרך ורוצה לקרות קריאת שמע, עומד בפסוק ראשון ובשכמל"ו. ואם עומד כל הפרשה, הוי יוהרא. וכשהוא יושב, אין לו לעמוד. (ברכי יוסף שם):

[ט] הרוכב על גבי בהמה, צריך לעמוד בפסוק ראשון, אבל יושב בקרון א"צ לעמוד. (אחרונים):

[י] ישן, מצערים אותו ומעירים אותו עד שיהא ער ממש כשקורא פסוק ראשון, מכאן ואילך אין מצערים אותו הרבה, וסני לקרות מתנמנם. (סי' ס"ג):

[יא] יש מי שאומר דהיינו דוקא כשקרא כבר קריאת שמע וברכותיה בצבור, ועתה קורא ק"ש שעל המטה, ובוה אמרו שאם היה אנוס בשינה אין מקיצין אותו. (כנה"ג בשם ריא"ז):

[יב] אם מחמת חולי או אונס אחר קורא קריאת שמע בלבו יצא, וכל שכן אם שמע מאחר. (סי' ס"ב ואחרונים):

[יג] ואם קראה בלבו או שמע מאחר מחמת החולי או האונס, ואח"כ נסתלק האונס, א"צ לקרותה פעם אחרת. (ברכי יוסף סימן פ'):

[יד] לא יאריך באל"ף של אחד, כדי שלא יהא נראה ח"ו אי חד. ולא יחטוף בחי"ת, ויאריך מעט. ויאריך בדלי"ת שיעור שימליכוהו בד' רוחות העולם. (סי' ס"א):

[טו] אם לא אמר בשכמל"ו בכונה צריך לחזור. (לבוש):

[טז] אין לפסוק באמצע פסוק ראשון כלל, ולא באמצע בשכמל"ו, אבל בין ב' פסוקים אלו דינו כאמצע פרק. (מחזיק ברכה סי' ס"ו בשם הרמ"ע). ונראה להחמיר גם בין שמע לבשכמל"ו כמו בפסוק ראשון:

[טז] צריך לדקדק באותיותיה ולהשמיע לאזנו ולקרות בטעמים הכתובים בתורה, ובדיעבד בנ' אלה יצא. (סי' ס"א וסי' ס"ב):

[חז] היה עומד בוכתבתם, ואינו יודע אם בפרשה ראשונה או בשניה, חוזר לראשונה. ואם התחיל למען ירבו, סירכיה נקט, וא"צ לחזור. (סימן ע"ד):

[יט] אם קורא ביחיד, שרי ליה לכפול ה' אלהיכם. (ברכי יוסף סי' ס"א):

[כ] אם נזדמן לו קדיש וקדושה, צריך להמתין בשירה חדשה ויענה, ואח"כ יאמר שירה חדשה. (סי' ס"ו). וכבר נתבאר לעיל (סי' ט' אות ט"ז) דלאמן דברכות לא יפסיק כלל לדעת מר"ן ז"ל:

[כא] אם בעוד שקרא ברכת אמת ויציב הוציאו ס"ת, לא יאמר פסוק וזאת התורה, כי לדידן אין עונין אפילו שום אמן דברכות בברכות ק"ש, ויפסוק בשתיקה

ויראה הס"ת ואח"כ יחזור לגמור הברכה, ויסמוך גאולה לתפלה כמשפט. (חיים שאל סי' ס"ח):

[כב] אחד שקודם הגיעו לשירה חדשה שתק לראות הס"ת, ונתבלבל אח"כ ותכף התחיל תפלת י"ח, ולא סיים הברכה שניה של ק"ש, נראה דאחר תפלתו יקרא ק"ש ויאמר אמת ויציב עד גאל ישראל, לדעת מרן סימן ס'. (ברכי יוסף סי' ס"ו):

[כג] כהן שקראוהו לס"ת אפילו בשמו, ולא יש אחר, והוא קורא קריאת שמע וברכותיה, לא יעלה (סימן ס"ו והפר"ח) בק"ש וה"ה לברכותיה, כמ"ש ע"ת. ודע שבקונטרס לדוד אמת סי' ה' דין ב' נשמע שם דעתי הקצר. ובפסוקי דזמרה שרי:

סימן יב

דיני תפלה. והיתה מסלה:

[א] אין לנענע גופו בתפלת י"ח, שהוא כעומד לפני המלך. (מהר"י סרוק והרמ"ע):

[ב] לא ישמיע לאזנו בתפלתו, רק שפתיו נעות וקולו לא ישמע. (בדק הבית סי' ק"א ופר"ח):

[ג] אפשר דאפילו למתפלל על צרה פרטית שלו, לא ישמיע קולו אפילו לאזניו, וז"ש (זוה"ק ויגש דף רי.) דלא לשתמע קלי"ה בצלותיה. (ברכי יוסף סי' ק"א ומחזיק ברכה שם וסי' קמ"א ע"ש וסי' תקפ"ב, ועיין פתח עינים ברכות על דף ט"ו):

[ד] ישהה מעט קודם שיתחיל להתפלל. ובשירה חדשה יחשוב גדולתו ית' ונפלאותיו שעשה עמו, ואשר הוא עני ואביון מתורה ומצות, ובקבר עני אפל שפל גלמוד. (זוהר ואחרונים):

[ה] יחשוב שהוא נגד ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש ובית קודש הקדשים. (סי' צ"ד):

[ו] לא יעמוד ולא ישב בתפלה אצל רשע כו'. (ס"ח סי' תשע"ב):

[ז] צריך להיות נכון במחשבה ודיבור וכונה בתפלה, והאריך מאד בזה ואסף וקבץ במימר קדישין הרב שלמי צבור מדף ק"א והנמשך, ותראה כי תפל"ה גימטריא בכונ"ת הל"ב. (סידור ה' יעב"ץ וכ"כ הרב אבודרהם):

[ח] צריך לסמוך גאולה לתפלה. וכמה מעלות בזה. ע"ש דף ק"א:

[ט] מנהגי שרשי התפלות אין לשנות ממנהג הקדום, כי י"ב שערים כנגד י"ב שבטים, ותפלות כל אחד עולה בדרך אחד, ותפלת נסח הספרדים עולה בכל א' מי"ב שערים. (האר"י ז"ל):

[י] לענין דינא אשכנזים המתפללים עם ספרדים, וספרדים המתפללים עם אשכנזים, יצאו ידי חובת תפלה. (שער אפרים סי' י"ב):

[יא] מנהג סדר הספרדים הוא הנכון, כי הכל בלשון צה וברור. (מהרשד"מ משא מלך):

[יב] מי שאין לו יד בקבלה, אין לומר ולהזכיר ואפילו להרהר הסודות הכתובים בסידור האר"י ז"ל באין מבין, והוא קרוב להפסד רח"ל. (מחזיק ברכה סי' רע"ד):

[יג] מי שאין לו יד בדרך הסוד, אל יתפלל מתוך סידור האר"י, כי הוא יוהרא וגונב דעת. (שם):

[יד] בשחרית יעמוד להתפלל כשיאמר תהלות לאל עליון, ובערבית כשמתחיל ש"ץ הקדיש. (שיורי כה"ג סי' צ"ג):

[טז] ילך ג' פסיעות לפניו, ושם יתפלל. (סי' הרקה):

[טז] לא יעמוד להתפלל לא ע"ג מטה או ספסל כו'. (סי' צ"י):

[טז] ע"ג הסופ"ה, מותר להתפלל. ואם רובם או כלם למטה, לאו שפיר עבדי העומדים למעלה, אם לא שאי אפשר. (הלק"ט ח"א סי' קכ"ב):

[ח"י] יקבע מקום לתפילתו, וכל שהוא תוך ד' אמות חשוב מקום א'. ואם מתפלל בביתו, יקבע מקום שלא יבלבלוהו. (סי' צ' ואחרונים):

[יט] יתפלל לצד מזרח, ויצעד לדרום או לצפון. (סי' צ"ד ואחרונים):

[כ] לא יהא דבר חוצץ בינו לבין הקיר. ודבר קבוע ארון ותיבה, אין חוצצין. ולא חשוב חציצה אלא דבר גבוה עשרה ורחבו ד'. ומותר להתפלל אחורי אדם. (סי' צ' ואחרונים):

[כא] לא יתפלל כגד בגדים המצויירים אף על פי שאינם בולטים, ואם יקרא נגד כותל או בגד מצוייר, יעצים עיניו. (שם):

[כב] אסור להתפלל נגד המראה, אפילו עיניו סגורות. (הרדב"ז סי' ק"ז):

[כג] קודם שיתפלל יסיר כיחו וניעו וכל דבר הטורדו. (סי' צ"ב):

[כד] מותר לרוק בבית הכנסת, ויכסה בגמי אי ידרסנו ברגליו. (סי' צ'):

[כה] ובתפלת י"ח אסור לרוק, ואם אי אפשר, מבליעו בכסותו, ואם הוא אסטניס, זורקו לאחוריו, ואם אי אפשר, זורקו לשמאלו ולא לימינו, וכל שכן לפניו. (סי' צ"ו):

[כז] אפילו בתחנונים שאחר תפלה אסור לרוק, דכל זמן שלא פסע ג' פסיעות הו"ל כעומד לפני המלך, ואם אי אפשר שרי אף לימינו ולפניו. (אחרונים):

[כז] לא יגהק ולא יפהק, ואם הוצרך באונס, יניח ידו על פיו. (שם):

[כח] רבינו האר"י היה מתפלל י"ח בעינים סגורות. ואם יותר טוב לו להתפלל מתוך הסידור, כה יעשה, ושח עינים. (מהזיק ברכה שם):

[כט] צריך שלא יסמוך על עמוד שלפניו או בצדו. וחולה שאי אפשר לו כי אם בסמיכה, אם יוכל לכויץ כמו אם היה יושב, יעמוד ויסמוך. (ברכי יוסף סימן צ"ד):

[ל] אף בתפלה מיושב צריך להזהר שלא לסמוך לאחוריו, ולא יהיה מוטה לצדדין, ואל יפשוט רגליו, ולא ירכיבם זע"ז. (עט"ז שם (סי' צ"ה)):

[לא] לא יראה עצמו בתפלה כעיף ואינו יכול לעמוד וכיוצא מתנועות, ותכסה בושה כי ברחובות ובעסקיו הוא בריא, ולעבוד ה' ראשו עליו ככרמל. (כנה"ג שם):

[לב] זקן שאין יכול לעמוד, יושב במקומו ומתפלל. וחולה מתפלל אפילו שוכב על צדו. והוא שיוכל לכויץ דעתו, ואם לאו ירהרר בלבו. ואם נסתלק האונס, א"צ לחזור ולהתפלל, אפילו התפלל בהרהור, וכל שכן אם הוכרח להתפלל מיושב, כגון שהיה בדרך בקרון, כשיבא לבית אין צריך להתפלל. (עי' ברכי יוסף סימן ס' וסי' צ"ד):

[לג] אסור להפית בתוך התפלה. ואם אינו יכול להעמיד עצמו, הולך אחרי ד' אמות ותצא רוח"ו, ואחרי ככלות ירהרר בלבו נסח זה. רבון העולמים, יצרתנו נקבים נקבים, חלולים חלולים, גלוי וידוע לפניך חרפתינו וכלימתינו, חרפה וכלימה בתינו, רמה ותולעה במיתתנו. וחזור למקומו, וחזור למקום שפסק. (סי' ק"ג ושל"ה):

[לד] לא יגע בשוק וירך ומקומות המכוסים, ולא יחכך ראשו בידו, וכן יזהר שלא יגע בצואת האוזן והאף. (סי' ד' וסי' צ"ב ועיין במחזיק ברכה שם):

[לה] לא יאחזו בידו שום דבר כשהוא מתפלל, חוץ מהמחזור. ואם התפלל וידו אוהזת באיזה דבר, א"צ לחזור ולהתפלל. (סי' צ"ו ואחרונים):

[לו] אם רוצים לומר נוסח איזה תפלה או וידוי בשומע תפלה וכיוצא, צריך לרשום בספר אותו הנוסח, והספר בחיקו ישא שיהא מוכן ומזומן בעתו. (ברכי יוסף שם):

[לז] תינוק שהטיל מים בבית הכנסת, ישתוק עד שיביאו מים, ואם המים רחוקים, יש להקל, דהוא ספקא דרבנן. (סברות הרשב"ה והפר"ח סימן צ', ומרן הב"י סי' ע"ה, ודלא כהרב המגיה בס' שלמי ציבור דף קי"א דחש לסברת האחרונים, וגם הרב מו"ק הקיל בבהכ"נ ע"ש). ומהיות טוב אם אפשר ישימו בגד עליהם:

[לה] המתחלל יכוין בלבו פירוש המלות. ויחשוב כאלו שכינה כנגדו. ויסיר כל המחשבות. ויחשוב שאם לפני מלך בשר ודם מדבר, היה מסדר דבריו ומכוין יפה, קל וחומר על אחת כמה וכמה לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה. ויחשוב בדברים המכניעים את הלב. (סי' צ"ח עש"ב):

[לט] אם תינוק מטרידו, וכן גדולים שהם מדברים, יכול לעשות תנועה בקול להשתיקם. (מחזיק ברכה סי' ק"ד):

[מ] לא יעמוד להתפלל אלא באימה והכנעה, ולא מתוך שחוק וקלות ראש ודברים בטלים, אלא מתוך שמחה, כגון דברי תנחומים של תורה. (סימן צ"ג):

[מא] לא יעמוד להתפלל מתוך פלפול, אלא מתוך הלכה פסוקה. (שם):

[מב] אסור לישב בתוך ד' אמות של מתפלל, בין מלפניו בין מן הצדדין בין מלאחריו, וירחיק ד' אמות, ואם עוסק בתקוני התפילה אפילו באיזהו מקומן, א"צ להרחיק, ויש מי שמתיר גם אם עוסק בתורה, אבל לא במהרהר. ואם היושב ישב כבר ועמד זה בצדו, אם אינו בבית הכנסת, א"צ לקום, וחוי' לד' אמות שרי אפילו לפניו. (סי' ק"ב ואחרונים):

[מג] אסור לעבור נגד המתפללים לפנייהם בתוך ד' אמות, אבל לצדיהן שרי. ובזהר ח"א ד' קל"ב אמרו מאן דצלי אסור למעבר ד' אמות סמיך ליה לכל סטרא, בר לקמיה:

[מד] מי שהשלים תפלתו ואחר מתפלל אחריו ולא השלים, אסור לפסוע ג' פסיעות עד שישלים תפלתו העומד אחריו, ואפילו שהתחיל האחר להתפלל אחריו. (שם):

[מה] עשרה שהתפללו כבר ביחיד ונתקבצו מנין עשרה, יעבור שליח ציבור לפני התיבה להוציא רבים בקדושה וקדיש. (הרב יעב"ץ בסידורו דף קמ"ט, ובמור וקציעא סי' ס"ט, וע"ש במחזיק ברכה):

[מו] שליה צבור שצריך להתפלל בשני מקומות, עיין להרב הנז' שם, ובתשובת שאלת יעבץ חלק א' סי' כ"א:

סימן יג

קצת דיני ברכות שמנה עשרה:

מצלינן האידנא אקצירי:

[א] המתפלל יכוין בכל הברכות, ואם אינו יכול לכוין בכלן, לפחות יכוין באבות:

[ב] יכרע גופו כשאומר ברוך, וכשיאמר אתה ישחה ראשו, וכשהוא זוקף, זוקף בשם הראש, ואח"כ הגוף. (זהר רע"מ ריש עקב. ועיין מחזיק ברכה סי' קי"ג):

[ג] כשהוא כורע, יכרע במהירות בפעם אחת דרך הכנעה, וכשהוא זוקף, יהיה בנחת. (סי' קי"ג):

[ד] הכריעה תהיה עד שיתפקקו כל חוליות שבשדרה, (שם). וצריך לכרוע על ברכיו, (ברכי יוסף סי' קכ"א). וזקן שאינו יכול, בהרכנת ראשו די, והבריא לא ישחה כ"כ דמחזי כיוהרא. (סי' קי"ג):

[ה] בית הכנסת שמרוצף באבני שיש, מותר להשתחות כל דליכא פשוט ידיים ורגלים, ולכתחילה מותר לרצף הבית הכנסת באבנים. (הרב כנה"ג סי' קי"ג וסי' קל"א):

[ו] ביום הכפורים במקום שכורעים ומשתתוים במוסף, נהגו להציע מצעות ומחצלאות או עשבים. (סי' קצ"א):

סימן יד

הזכרת גשם וטל. כי יפול לא יוטל:

[א] אסור להזכיר גשם עד שיזכיר שליה צבור במוסף יום טוב אחרון של חג. סימן קי"ד:

[ב] אם אמר מוריד הגשם בימות החמה, מחזירין אותו לראש הברכה. (שם):

[ג] אם אמר משיב הרוח ומוריד, ונזכר ואמר הטל, שפיר דמי. (הרב המגיה בשלמי ציבור דף קי"ז):

[ד] אם סיים הברכה, חוזר לראש התפלה. (סי' קי"ד):

[ה] אפילו במקום שצריכין גשם בימות החמה, אם הזכיר גשם במקום טל מחזירין אותו. (שם):

[ו] במקום שמחזירין, אם אמר ברוך אתה ה' ונזכר, יסיים למדני חוקיך, ונמצא שלא סיים ברכתו, וחוזר ואומרה כראוי. (הריטב"א פ"ק דתענית):

[ז] במקום שחוזר לראש, א"צ לומר פסוק ה' שפתי תפתח. (שם):

[ח] אם סיים הברכה ונזכר קודם שהתחיל אתה קדוש, א"צ לחזור, אלא אומר משיב הרוח ומוריד הגשם בלא חתימה. (סי' קי"ד):

[ט] במקום שאמרו חוזר לברכה שטעה בה, הני מילי שטעה בשונג, אבל כמזיד ומתכוין חוזר לראש, (סימן קי"ד. ובברכי יוסף סי' ק"ד ישבתי מה דקשה על מרן, והשיג הרב המגיה בשלמי צבור דף קי"ז דעיקר החילוק כתבו ע"ת, וכיוצא בזה השיג במ"א דמה מציאה היא זו וכבר היא בסימן כ"ו, ואני בעניי בריש ברכ"י כתבתי שחלק גדול ורב כתבתי בגלותי בחוסר ספרים כו' ע"ש, ומה הם אלו השגות, וגם דעל הרוב לא כתבתי שמצאתי מציאה, ובפרט ס' ע"ת ודאי לא היה אתי כי אם לעתים רחוקות בשאלה ומקיים מצות השבה מיד):

[יוד] הזכיר גשם בימות החמה ולא נזכר עד האל הקדוש, וידע שדינו לחזור לראש ולא חזר, ואמר שיסמוך על השליח צבור, וכן עשה וסמך על הש"צ וכיון דעתו יפה יפה, יצא. ולכתחילה גם כן יש לסמוך שיכוין עם הש"צ, אמנם ידוע דצריך כונה גדולה, וגם שהש"צ יהיה הגון וירא ה' שיתפלל כראוי. (ברכי יוסף סימן קכ"ד, והרב יעבץ בסידורו, וכן עיקר, אף שהרב המגיה הנז' האריך הרבה בזה שם דף קי"ז והוא מסופק קצת בדין זה):

[יא] אם אינו רוצה לסמוך על חזרת שליח צבור, יכול לחזור ולהתפלל בעצמו. (ברכי יוסף שם):

[יב] זה שטעה, יפסיק ולא יסיים תפלתו, דהתפלה לא עלתה לו. (בר"י שם):

[יג] היוצא בתפלת שליח צבור, לא יאמר מודים דרבנן, רק ישתוק ויכוין למה שאומר שליח צבור. (שם):

[יד] אם הזכיר גשם במקום טל בליל יום טוב האחרון של חג, אינו חוזר. (גן המלך סימן קמ"ו):

[טז] בימות החמה אם נסתפק אם הזכיר מוריד הגשם אם לא, עד ל' יום בחזקת שהזכיר גשם, וחזור. (סימן קי"ד):

[טז] אם ביום ראשון של פסח אומר ברכת אתה גבור עד מוריד הטל ועד בכלל צ' פעמים כנגד ל' יום, משם ואילך הרי הוא בחזקת שלא הזכיר גשם וא"צ לחזור. והוא הדין במוריד הגשם. וזה התיקון לומר מוריד הגשם הוא למקום שאין אומרים מוריד הטל, אבל לדין א"צ תקון, דאם אמר מוריד הטל כמנהגו סגי. ואם ביום פסח אמר מ"ה פעמים מוריד הטל, אחר עבור ט"ו יום א"צ לחזור אם נסתפק. וכן אם אחר ט"ו יום אמר מ"ה פעמים, א"צ לחזור. (הרב המגיה בשלמי ציבור דף קכ"א ע"ג):

[טז] אם שגג או פשע ביום או יומים באלו הל' יום ולא התפלל, לא הורע חזקתו ואין לחייבו אחר ל' יום. (ט"ז):

[חי] שליח צבור קבוע ומחזיר התפילה שחרית ומנחה, כל שעברו י"ח יום אין צריך לחזור ולהתפלל גם לדעת הט"ז ז"ל. (הר" המגיה בשלמי צבור דף קכ"א ע"ד):

[יט] בימות הגשמים אם הזכיר טל כמו שהיה רגיל ולא הזכיר גשם, אין מחזירין אותו. (סי' קי"ד):

[כ] אם גמר תפילתו ונזכר שטעה וחזר להתפלל, ובעודו מתפלל נזכר הדין שא"צ לחזור, תכף שנזכר יפסיק באמצע ברכה. (הרב המגיה הנז' דף קכ"ב ע"א):

סימן טו

חזור ונאור לי"ח ברכות. שונה הלכות:

[א] בברכת האל הקדוש אין לומר כי אל מלך גדול וקדוש אתה. (מחזיק ברכה סק"ט):

[ב] בברכת השיבנו כתבתי בברכי יוסף ומחזיק ברכה, והשיג עלי הרב המגיה בספר שלמי צבור דף קס"ד, ואני בעניי השבתי על דבריו ביעיר און דף ק"ה בס"ד:

[ג] בברכת עננו שאומר הש"ץ בתעניות כמו ד' צומות שהם על חרבן הבית וכיוצא, יאמר העונה לעמו ישראל בעת צרה, וכשיהיה צרה כוללת לאומות העולם וישראל, יאמר העונה בעת צרה. (הרב המגיה הנז' דף קכ"ו):

[ד] עשרה מתעניין בבית הכנסת ואחד מהם כבר התפלל, אין לומר עננו. (בית דוד סי' שמ"ה):

[ה] אם יש אחד שאינו משלים, לא יאמרו עננו. (מג"א סי' תקס"ו):

[ו] הא דבעי עשרה מתענין, היינו דוקא בתענית צבור שקבלו עליהם על כל צרה שלא תבא, אבל בד' צומות אפילו שאין שם מתענים אלא ו' או ז' והשאר חולים או אונס אחר, יכולים לומר ענינו ולקרנות ויחל אף שאין עשרה מתענים בבית הכנסת. (בר"י סי' תקס"ו):

[ז] כל שלא יש עשרה מתענין בבית הכנסת בערב ראש חודש וכיוצא, אין להוציא ספר תורה, ולא יאמרו עננו בחזרה, אפילו במנחה, ואפילו בשומע תפלה. (מחזיק ברכה סי' תקס"ח):

[ח] שכח שליח צבור לומר עננו במקומה, אומרה בשומע תפלה, כיחיד שכוללה בשומע תפלה. (סי' קי"ט וברכ"י שם):

[ט] שכח שליח צבור ואמר רפאנו, אם לא התם רפאנו, יאמר עננו ואחר כן יאמר רפאנו. (אחרונים):

[יוד] אם השליח צבור אומר עננו קודם ראה נא בענינו, צריך לאומרו פעם שנית במקומו. (מג"א):

[יא] בברכת רפאנו הרבה גדולים אומרים והעלה ארוכה ומרפא לכל תחלואינו ולכל מכות נפשנו רוחנו ונשמתנו, ברכי יוסף סי' קי"ו ושם נתתי טעם. ועוד י"ל דחולי הגוף נמשך מחולי הנפש כידוע, ואם כן זה עיקר רפואת חולי הגוף, ודוק:

[יב] טוב שיכוין במחשבתו על החולה בברכת רפאנו, ובשומע תפלה יאמר בפירוש. ויש מן הגדולים שהיו מתפללים בפירוש על החולה בברכת רפאנו. (ברכי יוסף סי' קי"ט):

[יג] בברכת השנים יתפלל במחשבה על הפרנסה, וישאל מזונותיו בפירוש בשמע קולינו. (האר"י ז"ל):

[יד] עיקר הנוסחא ברכנו ה' אלהינו. כן הביאו הנסח הרמב"ם והאבודרהם:

סימן טז

שאלת טל ומטר. היכא דהדר או טוב פטר:

[א] יש מקומות דנהיגי לומר בקיץ ובחורף ברך עלינו, ומשנים השאלה לפי הזמן. והנכון לומר בקיץ ברכנו, ובחורף ברך עלינו. (גורי האר"י זצ"ל):

[ב] אם שכח ולא אמר ברך עלינו, ונזכר אחר שסיים וחתם ברכת ברכנו, אם נזכר קודם שהתחיל תקע בשופר, אומר שם ותן מל ומטר. (הרב המגיה בספר שלמי צבור דף קכ"ט):

[ג] מי שלא שאל בברכת השנים ונזכר באיזה ברכה, מברך כדרכו ושואל בשומע תפלה, ולא היישינן שמא ישכח. (ברכי יוסף סי' קי"ז):

[ד] כששואל מטר בשומע תפלה ויש לו תענית וצריך לומר עננו, יאמר השאלה קודם עננו, ואם נזכר אחר שחתם שומע תפלה קודם שהתחיל רצה, אומר ותן מל ומטר ואח"כ אומר רצה. (סי' קי"ז):

[ה] אם לא נזכר עד שסיים, אם לא עקר רגליו, חוזר לברכת השנים, ואם עקר רגליו חוזר לראש. ואם השלים תפלתו ואינו רגיל לומר תחנונים אחר תפלתו, הגם שעדיין לא עקר רגליו, כעקורים דמי. (שם):

[ו] אם לא שאל מטר בימות הגשמים, אף ששאל מל, חוזר. אבל אם שאל מטר ולא מל, אינו חוזר. (שם):

[ז] נסתפק אם אמר ברכנו או ברך עלינו, בתוך שלשים יום חוזר. (בית דוד סי' מ"ז):

[ח] יום ששים אחר תקופת תשרי, אומר בברכת השנים ותן מל ומטר, ואם לא שאל ביום ס' של תקופה, אף קודם שעברו ס' יום מעת לעת, חוזר ומתפלל. (מהזיק ברכה סי' קי"ז):

[ט] בן ארץ ישראל הנמצא בעירו בז' בחשון, ושאל כמנהג א"י בו ביום, ואחר ימים מועטים יצא וירד מצרימה, ואכתי פשו ימים רבים עד יום ס' אחר התקופה, כיון דכבר התחיל לשאול בז' בחשון בעודו בא"י, יהי לו מושך וישאל בבני א"י. (ברכי יוסף סי' קי"ז):

[יוד] בן ארץ ישראל שיצא קודם ז' בחשון מא"י, ובז' בחשון הוא בתחום חוץ לארץ ועודנו בדרך, ישאל בבני חו"ל, אף דלא הגיע לעיר. (ברכי יוסף שם):

[יא] בן חוץ לארץ ששאל גשם בתפלה תוך ס' לתקופה, אינו חוזר. (שם):

[יב] בן ארץ ישראל שלא שאל מטר בליל ז' בחשון בא"י, חוזר, (שם). והרב המגיה בשלמי ציבור דף ק"ל כתב, שהוא חידוש שלא הזכרתי תשובת הלקט ח"א סי' ע"ג דפסק להיפוך ע"ש. ואני אומר דתשובה שמזכיר הרב יד אהרן אין אחריותם עלי, וכן נהג הרב יד אהרן בתשובותיו שמזכיר הרב כנה"ג כידוע, הן אמת דכשהוא

דבר הנוגע למה שכותב לפעמים מזכירה, והיינו משום דבכה"ג ז"ל מזכירה, אבל כאן החידוש הוא שהרב יד אהרן לא הזכירה, ואכמ"ל:

[יג] בן חוץ לארץ הנמצא בארץ ישראל, ובן א"י הנמצא בחו"ל, כל אחד ישאל כבני העיר הנמצא בה:

[יד] מי שהיה נוהג כהרדב"ז דסבר דבן ארץ ישראל דיש לו אשה ובנים שם והוא בחוץ לארץ, דשואל בז' בחשון, ונעשה יום אחד שליח צבור ולא אדעתיה, בלחש ישאל כבני א"י, ובחזרה כבני חו"ל. (שם):

[טו] בימות החמה אם שאל מטר, מחזירין אותו. ואם יש חזרת תפלה, יכוין דעתו לשליח צבור כל י"ח ברכות. (סי' קכ"ד):

סימן טוב

אספרה שמך לאחי. שיורי ברכה כה לח"י:

[א] ברכת השיבה, המנהג לחתום כל השנה מלך אוהב צדקה ומשפט, ובעשרת ימי תשובה המלך המשפט. ואם טעה בעשרת ימי תשובה ואמר מלך אוהב צדקה ומשפט, חוזר. (כן דעת מר"ן כמו שכתבתי בברכי יוסף סי' קי"ח וע"ש):

[ב] אם אמר בעשרת ימי תשובה מלך המשפט, אינו חוזר. מחזיק ברכה סי' תקפ"ב):

[ג] אם בשאר ימות השנה אמר המלך המשפט, אינו חוזר. (שם):

[ד] אם רצה להוסיף בכל ברכה מהאמצעיות מעין הברכה, מוסיף. ובשומע תפלה יכול לשאול כל צרכיו, שהיא כוללת. (סי' קי"ט):

[ה] יזהר שלא להרבות שאלות, רק אחת כוללת, כמו זרע אנשים. (ברכי יוסף שם):

[ו] כשמוסיף ברכה לצורך יחיד, לא יאריך. והאומרים תפלות ווידוים באורך בשומע תפלה, אינו נכון. (ברכי יוסף שם):

[ז] בחתימת ברכת המינים קבלנו שצריך לחתום (שובר אויבים ומכניע מינים), שיהיה מעין פתיחה. וכן הוא בסדור מהר"א הכהן, ובסדור האר"י דפוס לבוב. ובשלמי צבור דף קל"א לא רצה בזה מכת מה שמצא במקובלים קדמונים, ואני בעניי איני זז ממנהגי, ואכמ"ל:

[ח] בברכת תשכון צ"ל וכסא דוד עבדך, והמדלגו אין תפלתו שלמה. (האר"י ז"ל):

[ט] אם דילג או טעה באיזו ברכה מהאמצעיות, חוזר לראש הברכה שטעה או שדילג, ומשם ואילך יחזור על הסדר. (סי' קי"ט):

[י] בברכת את צמח דוד כי לישועתך קוינו כל היום, יכוין לצפות לישועה, כי על זה שואלי"ם הלכו בו לעולם הבא:

[יא] יש לכוין לצפות לישועת ה' שעושה עמנו להצילנו מכמה פגעים רעים בכל יום ובכל רגע, ומצאתי תועלת גדול לעתות בצרה בזה. (פרי עין חיים דף נ"ג בשם מהר"י צמח ז"ל):

[יב] שוחין במודים. ותוקף מעלת ההשתחוואה הפליגו מאד חז"ל (יל"ש שמואל – א רמז פ'). כל קבל דנא מאן דלא כרע במודים ענשו מאד מאד. (ברכי יוסף סי' קכ"א):

[יג] בברכת שים שלום צ"ל ברכנו אבינו כלנו כאחד. (ב"י שם):

[יד] וטוב בעיניך לברכנו, כצ"ל, והאומר וטוב יהיה בעיניך, טועה. (ברכי יוסף):

[טו] אחר סיום י"ח מיד יאמר יהיו לרצון ואחר כך יאמר תחנונים. ובסוף תפלתו א"צ שיקצר בשאלתו כמו בשומע תפלה, אלא יכול להאריך כמו שירצה. (ברכי יוסף סי' קי"ט):

[טז] יאמר עשה למען שמך כו'. ואפשר לפרש עשה למען שמך, היא השכינה בסוד (ש"ב ח, יב) ויעש דוד שם, וכמו שפירש בזוהר הקדוש למען אדני. עשה למען ימינך, כמ"ש רז"ל בפסיקתא (פסדר"כ יז, ה) דכביכו"ל הימין משועבדת. עשה למען תורתך, שאמרת שאם לא נשכח התורה לא תשכח ירושלים כמשז"ל. עשה למען קדושתך, דכתיב (יהושע כד, יט) אלהים קדושים, והכונה אלהי ישראל שנקראו קדושים, ודו"ק כי קצרת:

[טז] טוב שיאמר יהיו לרצון פעם אחרת בסוף התחנונים:

[ח"י] יפסע ג' פסיעות ויעמוד שם עד קדושה:

[יט] אם האריך בתפלתו עד שהגיע שליח צבור לקדושה ותכף פסע, יכול לחזור תכף למקומו לומר קדושה. (ברכי יוסף סי' קכ"ג):

סימן יח

קצת דיני חזרת התפלה. זאת תורת העולה:

[א] באיזה מקומות נהגו להקל שמתפלל עם הצבור בקול רם ואומר קדושה ואתה קדוש, ואומר האמצעיות בלחש, ומתחיל רצה בקול רם, ואינם חוזרים התפלה, וכן עושים במוסף, ולא צריך למעבד הכי שהרי מר"ן בב"י סי' רל"ד כתב דבמנחה היו עושין כן בצפת, ונזרו נדוי בצפת ח"ו על זה, והנהיגו שם שיתפללו בלחש, ושליח צבור חוזר כל י"ח ברכות ע"ש, וקל וחומר לשחרית ומוסף. (שלמי צבור דף קל"ו):

[ב] שליח צבור שנכנס לבית הכנסת ומצא צבור שהתפללו בלחש, והוא צריך לעבור לתיבה לאלתר, יורד לתיבה ומתפלל בקול רם לצבור, וא"צ לחזור ולהתפלל בלחש. (סי' קב"ד):

[ג] שליח צבור שהתפלל ביחיד ואתרמי ליה צבורא, והוא מוכרח לעבור לפני התיבה, א"צ להתפלל בלחש, שכבר התפלל, אלא יתפלל בקול רם ויהיה צנוע. (ברכי יוסף שם):

[ד] כיון דאיכא רובא שלא התפללו, אף על פי שהשאר התפללו, כל שיש עשרה שעונין אמן יכול לומר חזרה. (שיורי שם):

[ה] יכולים לומר חזרה בעשרה עם השליח צבור, ואין צריך שיחיה י' חוץ מן השליח צבור. (שם):

[ו] אם יצאו מקצתן אחר שהתחיל בקול רם וקדושה, יכולים להשלים קדושה וכל י"ח ברכות ותו לא. (אחרונים לדעת מר"ן סי' נ"ה):

[ז] לאו דוקא קדושה, דכיון שהתחילו להתפלל בקול רם, גומריין. (מג"א שם):

[ח] כשהשליח צבור חוזר התפלה, הקהל יש להם לשתוק ולכוין לברכות שמברך החזן ולענות אמן. (סי' קב"ד):

[ט] אין ללמוד בעת חזרת השליח צבור. (סי' צ' דין ח"י, והרב ווי העמודים) (סו"פ י'), ועיין לקמן דין כ"א):

[י] אין לומר עם החזן אמצע הברכות אפילו בלחש, ומכל שכן שלא להגביה קולו, דהוי קלות ראש. (סי' קב"ד אחרונים וד"ע):

[יא] כל שאין ט' בבית הכנסת מכוונים לברכותיו ולענות אמן כמשפט, קרוב דהוו ברכות לבטלה. (שם):

[יב] יש לעמוד בחזרת העמידה, וטוב שיהיה הסדור לפניו לכוין היטב בחזרת הש"ץ. (שם):

[יג] יזהר לכוין רגליו בעת הקדושה, ששניהם יהיו דמות רגל אחד, ויכוין לקיים מצות ונקדשתי בתוך בני ישראל (ויקרא כב, לב). (האר"י ז"ל):

[יד] נקדישך ונעריצך, שתי תיבות אלו יאמר בקול רם, והשאר בלחש. ויענה קדוש קדוש קדוש בקול רם. (האר"י ז"ל):

[טו] ש"צ אומר לעומתם משבחים ואומרים, ועונים ברוך כבוד ה' ממקומו. וכשאומר ובדברי קדשך, עונים ימלוך. (כנה"ג):

[טז] אל ימשוך שליח צבור בנגון לעומתם וכן בדברי קדשך, אלא ימהר לאומרם כדי שלא יענו הקהל קודם שיגמור, וה"ל כמו אמן חטופה. (ספר חסידים סי' תמ"ט):

[טז] מי שאמר קק"ק, ועדיין השליח צבור היה אומר וקרא זה אל זה, יכוין למה שעונים הקהל, ויאמר באופן שלא ישמיע לאזניו כנ"ל. (ועיין בברכי יוסף):

[חז] כשעונים קדוש קדוש קדוש, יהיו עיניו סגורות וישא עיניו למרום (עי' צוארי שלל בהפטורת ואתחנן ד"ה א"נ שאו מרום) ויגביה עצמו, וכן בשעה שאומר ברוך כבוד ה', וימלוך, ירים עקביו כלפי מעלה וגופו, ולא ידלג הרבה שיתלוצצו עליו. (טור (או"ח סי' קכ"ה) ושל"ה (מסכת תמיד פרק נר מצוה אות נ"א). (עי' לעיל צפורן שמיר סי' ב' אות ל"א):

[יט] יחיד העומד בתפלה וכשהגיע לקדושה הצבור אומרים קדושה דסדרא או כתר, אינו אומר קדוש עמהם. (סי' ק"ט):

[כ] במודים דרבנן ירכיז הראש בלבד. (האר"י ז"ל):

[אך] לא ישיח שיחת חולין בשעה ששליח צבור חוזר התפלה, ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשוא וגוערין בו, (ש"ע סימן קכ"ד). ואם גמר תפלתו בלחש ועדיין השליח צבור אינו מתחיל החזרה, חטא חמור לדבר בין לחש לחזרה. (גורי האר"י ז"ל):

סימן יט

באמירת תחנונים. ידבר רש קצת דינים:

[א] אחר חזרת עמידה, תיכף יש לומר וידוי ונפילת אפים, אף בשני וחמישי.
(האר"י ז"ל):

[ב] לא ירבה בויעבור פעמים רבות או וידוים. (שם):

[ג] בכל וידוי צריך להתחיל אנא ה' או"א כו'. (מחזיק ברכה סי' קל"א):

[ד] א"צ לפרט החטא, ואם מתודה בלחש, נכון לפרט החטא. (סי' תר"ז):

[ה] צריך לשחות בוידוי כמו במודים, (של"ה). ויען הדור יתום, לא ישחה הרבה אלא מעט, כדי שלא ילעיגו ויחטאו. כנ"ל:

[ו] צריך להתודות מעומד, ואף אם הוא התודה כבר ושמע לשליח צבור שמתודה, צריך לעמוד ולהתודות, (סי' תר"ז). וגם למי שנוהג כהאר"י זצ"ל שלא להתודות כי אם פעם אחת, צריך לעמוד בוידוים ארוכים שמתודים הקהל:

[ז] זקן או חלוש, יכול להתודות על ידי סמיכה. (ברכ"י סי' קל"א שם):

[ח] המנהג לומר וידוי אחר תפלת י"ח גם כשהוא מתפלל ביחיד. (שם):

[ט] אין היחיד רשאי לומר ויעבור ולא י"ג מדות דרך תחינה, אבל דרך קריאה בטעמי הפסוק שרי. (סי' תקס"ה):

[י] יכול לומר סליחות כל שאינו אומר י"ג מדות, וגם שרומז זכור לנו היום ברית שלש עשרה, לית לן בה. (ברכי יוסף סי' קל"א):

[יא] אין לומר סליחות בערבית כלל, והוא הטא גדול. והיושב בבית הכנסת שנוהגים כך, ישב בדרד וידום או ילמוד מזמורים. (ברכי יוסף סי' תקפ"א):

[יב] וידוי יכול לומר בכל עת, לבד במוצאי שבת לא יאמר וידוי עד שיעבור חצות לילה. (שם):

[יג] נפילת אפים יש ליפול על צד שמאל, ולא יהיו פניו דבוקות תוך היד, אלא על הזרוע שמאלי, ויש סכנה אם יפול על ידו. ולא יאמר פסוק ויאמר דוד אל גה. (גורי האר"י זצ"ל):

[יד] אם בעודו נופל על פניו שמע קדיש או קדושה, יכול לענות. (מטה יהודה. ועד"ה יש לפקפק):

[טז] נפילת אפים מיושב, ואם הצבור אומרים תחנונים קודם נפילת אפים, ובצנעא נוהג כהאר"י ז"ל, ואינו יכול לישב כי הקהל עומדים, אומר נפילת אפים על ידי סמיכה כנ"ל:

[טז] יכול לומר נפילת אפים ביחיד ובכל מקום, ואריך בין לפשט בין לסוד. (ברכי יוסף קל"א):

[טוב] אלו הימים שאין נופלים על פניהם. בראש חודש, ובחנוכה, ובפורים, וכל חודש ניסן, ולא בי"ד באייר, ולא בל"ג לעומר, ולא מר"ח סיון עד י"ב ימים, ולא בט"ו באב, ולא בערב ראש השנה, ולא בערב יום הכפורים, ולא ממוצאי יו"כ עד סוף תשרי, ולא בי"ד וט"ו שבאדר א'. (סי' קל"א ואחרונים):

[ח"י] כל יום שאין נופלים ע"פ, אין נופלים גם כן במנחה שלפניו, חוץ מער"ה ועי"כ. (שם):

[יט] בבית האבל אפילו שאין שם אבל אלא מתפללים למנוחות נפש המת אין אומרים נ"א, שם ובר"י:

[כ] חתן כשבא לבית הכנסת או שמתפללין בביתו, אין נופלין על פניהם, שבעה לנושא בתולה, וג' לאלמן שנושא אלמנה. (שם):

[כא] חתן בשחרית יום ח' אין נופלין ע"פ, דו' ימים שלמים בעינן. (מחזיק ברכה בק"א סי' קל"א):

[כב] יום מילה אין נופלים ע"פ בבית הכנסת, אפילו שאין המילה נעשית אלא בבית, אם יש אבי הבן או סנדק בביהכ"נ, סגי. ואף אם אין אבי הבן בעיר או שמת, קרוביו הולכים לבית הכנסת ומתפללים כמנהג ואין נופלים על פניהם. (ת"ח ח"ג סי' ד'):

[כג] אף אם נולד מהול, כיון דמטיפים דם ברית ממנו, אין נופלים על פניהם. (הלק"ט ח"ב סי' קס"ח):

[כד] מילה בתענית צבור, אין נופלים על פניהם, אבל אומרים סליחות וגם וידוי, ואין אומרים והוא רחום, ואין בעל הברית אומר התחנונים, אבל פרשת ויחל חייב לשמוע. (בית דוד סי' שמ"ז):

[כה] במנחה אם מתפללים אצל התינוק, א"א תחנונים. (אחרונים):

[כו] והוא רחום, צריך לאומרו בכונה ומעומד, אבל לומר בקול רם אינו עיכוב, ונהרא נהרא ופשטיה. (שם):

סימן כ

על שאר התפלה. ה"ן בלשוני מלה:

[א] אשרי יושבי ביתך, צריך לדקדק ולכוין בו הרבה, כי מה שאמרו בפרק קמא דברכות (דף ד ע"ב) כל האומר תהלה לדוד ג' פעמים מובטח לו שהוא בן העולם הבא, הוא אם קורא אותו בכונה ויראה ואהבה, וכולי האי ואולי:

[ב] יענך ה' ביום צרה כו', אנן בדידן בכל יום שאין נופלים על פניהם, אין אומרים יענך, (שיורי ופר"ח סי' קל"א). וכשאומר יענך, יאמר בכונה והכנעה:

[ג] אם בא לבית הכנסת כשאומרים הצבור סדר קדושה, יאמר עמהם אף קודם תפלתו. והוא הדין דיכול לאומרה קודם שיאמר הב' פסוקים ובא לציון ואני זאת בריתי, ומכל שכן שיוכל לומר אשרי ולמנצח אח"כ, כדי לאומרה עם הצבור. (מג"א):

[ד] יש אומרים שאין לומר בקול רם מלות התרגום אשר בקדושה דסידרא, ואיכא מאן דלא חש, וכתב הרב מהרח"ו ז"ל שרבינו האר"י נהג לאומרה בקול רם ולא הקפיד בזה:

[ה] חקר מהר"ד אבודרהם מה טעם בקדושה דסידרא קבעו פסוק ה' ימלוך לעולם ועד שאמרו משה רבינו עליו השלום, ובקדושה קבעו פסוק ימלוך ה' לעולם כו'. ותירץ דלפי שמתרגם סדר קדושה, נקטי הפסוק שאמר משה רבינו לתרגמו, לפי שאין תרגום בכתובים. ושמע בשם הרא"ש שאמר, כי קבלה בידו שעל תרגום פסוק ימלוך ה' לעולם, יצאת בת קול ואמרה ליונתן בן עוזיאל, מי הוא זה שמגלה סתרי לבני אדם, מפני שיש בו קץ משיח, עכ"ל. והר"י אליהו רבא כתבו משם הרא"ש בפשיטות, וקשה דהרא"ש עצמו בתוספותיו פרק קמא דמגילה כתב וז"ל, ונראה שתרגום איוב משלי תהלים שהרי הם מתורגמים בידינו, וגם ביקש לתרגם דניאל, ואמרה לו בת קול דיך דאית ביה קץ משיח. ויש מפרשים שאחד מן התנאים שלאחר יונתן בן עוזיאל תרגמו, ולא תרגם דניאל משום דאית ביה קץ משיח, עכ"ל. הרי להדיא דסבר הרא"ש דבת קול יצא על דניאל לבד, וזה הפך מה ששמע משם הרא"ש הר"ד אבודרהם:

[ו] תפלה לדוד יאמר בכונה עצומה והכנעה. (האר"י):

[ז] יאמר קוה כו' אין כאלהינו כו'. ושמעתי כפי הפשט אין כאלהינו כנגד בבל, דנבוכדנצר גזר שישתחוו לעלם. אין כאדונינו נגד מדי, דאחשורוש מכרנו להמן לעבדים. אין כמלכנו כנגד יון, דאלנסנדרוס מלך בבל העולם. אין כמושיענו נגד עשו. (ודוק כי קצרתיו):

[ח] כל פעם שאומר פטום הקטורת צריך לומר אתה הוא ה' אלהינו שהקטירו כו', ובסוף לומר ה' צבאות עמנו כו', ה' צבאות אשרי אדם כו', ה' הושיעה המלך יב"ק, וערבה לה' מנחת יהודה כו', ותו לא. (האר"י ז"ל):

[ט] עלינו לשבח צ"ל באימה ויראה בכונה ושמחה ומעומד (עי' לעי' מורה באצבע אות ל"ה). וראיתי מה שהשיג הרב המגיה בשלמי צבור דף זק"ן עליו, והאמת אחר כמה שנים שהיה כתוב ברמזי שמ"כ גימטריא ומעומד, נזדמן לשעה ספר הכלבו וראיתי הרמז שם שאומר גימטריא ונשמט משם הענין, וכתבתי בגליון במקום צר, ועמ"ש בכלבו כו', ולא מחקתי או שניתתי הכתוב לעיל, כי עין רואה ולא היה צריך, ועיין לעיל סי' י"ד דין ט"ו, ואין להאריך בפטוטי דברים ומיני ומיניה יתקלם עלאה:

סימן אך

דיני יעלה ויבא. ישים אור בו:

[א] שכח ולא אמר יעלה ויבוא בליל ראש חודש, אפילו בליל ב' של ר"ח, אינו חוזר. (סימן תכ"ב):

[ב] שחרית ומנחה אם לא אמר יעלה ויבוא, חוזר. ואם נזכר קודם שהתחיל מודים, אומרו במקום שנזכר. (שם):

[ג] אם אמר ברוך אתה ה' ונזכר, יאמר למדני חקיך כמי שקורא פסוק, ויאמר יעלה ויבא, ויאמר תשלום הברכה בא"י המחזיר שכינתו. אך בלילה שהדין הוא שאין מחזירין, כשאמר בא"י יגמור המחזיר שכינתו לציון ויאמר מודים. (הריטב"א פ"ק דתעניות, שלמי צבור דר"ך ע"ד):

[ד] אם לא נזכר עד אחר שהתחיל מודים, אם נזכר קודם שהשלים תפלתו חוזר לרצה, ואם לא נזכר עד שהשלים תפלתו חוזר לראש, ואם רגיל לומר תחנונים ונזכר אחר שהשלים תפלתו קודם שיעקור רגליו, חוזר לרצה. (שם):

[ה] אם אמר בקשה בשומע תפלה שהזכיר בה ראש חודש ושכח ולא אמר יעלה ויבא, אינו חוזר. (תשו' שבס"ס לקוטי פרדס, והסכים עמו הרב המגיה בשלמי צבור דף רכ"ב):

[ו] לא זכר יעלה ויבא בשחרית, ולא נזכר עד שהתפלל מוסף, מתפלל מנחה שתים. (שיורי ברכה סי' תכ"ב משם הרשב"א):

[ז] אם עמד להתפלל מוסף ואמר ג' ראשונות על דעת להתפלל מוסף, ונזכר שלא אמר יעלה ויבא, אומר תפלת שחרית, ואומר אחר ג' ראשונות סיום תפלת

שחרית, אף דג' ראשונות לא אמרם אלא על דעת תפלת מוסף. (מהזיק ברכה סי' הנז'):

[ח] אם הוא מסופק אם הזכיר יעלה ויבא, אף שנזכר מר"ח סמוך למקום ההזכרה, חוזר, וא"צ לחזור בתורת נדבה, דהנסיין יוכיח דאתרמי כמה זמני דנזכר מר"ח, ואח"כ אינו אומר יעלה ויבא ויודע בעצמו ודאי. (ברכי יוסף משם מהר"י מולכו, וכן דעתי הקצרה כמדובר):

[ט] מי ששכח ולא אמר יעלה ויבא וכיוצא, יכוין דעתו וישמע מהשליח צבור כל י"ח ברכות מראש ועד סוף כאדם שמתפלל לעצמו, ולא יפסיק ולא ישח, ופוסע ג' פסיעות לאחוריו. (סי' קכ"ד, ועיין לעיל סימן י"ד מאות ט"ז עד כ'):

[י] גם מי שביתו סמוך לבית הכנסת ועומד בחלון הפתוח ומתפלל עם הצבור, ושכח, יכול לכוין לצאת עם השליח צבור כנ"ל. ועיין מ"ש הרב המגיה בשלמי צבור דף רכ"ב ע"ג:

[יא] שליח צבור ששכח ולא אמר יעלה ויבא בשחרית, אינו חוזר, שתפלת המוספין לפניו, אבל אם נזכר קודם שהשלים תפלתו, חוזר לרצה, שאין בזה טורח צבור. (סי' קכ"ו):

סימן כב

קצת דיני התשלומין למי שלא התפלל פרט וכלל:

[א] אין תשלומין אלא לתפלה הסמוכה בלבד, שאם טעה או נאנס ולא התפלל שחרית מתפלל מנחה שתיים, הראשונה מנחה והשניה לתשלומין. וכן ממנחה לערבית, ומערבית לשחרית. (סי' ק"ח):

[ב] אם לא התפלל לא שחרית ולא מנחה, מתפלל ערבית ב' לתשלומי מנחה, אבל שחרית אין לה תשלומין. וכן בשאר תפלות. (שם):

[ג] מי ששכח להתפלל שחרית ומוסף ונזכר במנחה, יתפלל מנחה ואחריה מוסף, ואח"כ תפלת שחרית, ואם התפלל תפלת מוסף קודם מנחה, יצא. (ברכי יוסף שם, ועיין בק"א שם):

[ד] הא דמשלים התפלה שהפסיד, דוקא בזמן תפלה, אבל שלא בזמן תפלה, לא. (סי' ק"ח):

[ה] הא דמשלים, היינו בעודו עוסק בתפלה העיקרית, אחר ששהה כדי הילוך ד' אמות, צריך להתפלל תפלת התשלומין. אבל אם הפסיק והלך לעסקיו, שוב אינו

מתפלל תפלת התשלומין, ויש חולקין, הלכך יתפלל בתורת נדבה. (אחרונים שם, וע' מחזיק ברכה ובק"א):

[ו] מוסף ליתיה בתשלומין, שהוא אינו משלים, ואין אחרים משלימין לו, ונעילה הכי נמי אינם מפסיקין בתשלומין לא משהרית למנחה ולא ממנחה לערבית. (מחזיק ברכה):

[ז] הזיד ולא התפלל, אין לה תשלומין אפילו בתפלה הסמוכה, ואם רצה יתפלל נדבה וא"צ חידוש. (שם סי' ק"ח):

[ח] מתעסק בצרכי צבור שפטור להתפלל, ומתוך העסק עבר זמן תפלה, א"צ להשלים בזמן תפלה שלאחריה. (ע' ברכי יוסף ומחזיק ברכה שם):

[ט] מי שלא התפלל מוסף ולא נזכר, ויהי ערב ולא התפלל מנחה ואין שהות להתפלל שתיחה, יתפלל מוסף, דמנחה יש לה תשלומין. (מג"א סימן רפ"ו ודבר משה סי' כ"א):

[יוד] אין תשלומין לקריאת שמע וברכותיה כלל, לא לברכות ולא לקריאת שמע. (מחזיק ברכה סימן נ"ח):

[יא] כשמתפלל לתשלומין, צריך שתהיה שניה לתשלומין, ואם הפך לא יצא ידי תפלת התשלומין וצריך לחזור ולהתפלל אותה, והיינו שגילה דעתו דהראשונה אמרה לתשלומין. (סי' ק"ח ואחרונים ודלא כחולקים):

[יב] טעה ולא התפלל ערבית, יתפלל שחרית שתים, לאחר שיתפלל יוצר וי"ח ברכות יתחיל אשרי, ואחר כך יתפלל תפלת י"ח בשביל תפלת ערבית. וכשמתפלל מנחה שתים, המנהג לומר אחר מנחה אשרי, ויאמר י"ח בעד שחרית. ואם מתפלל ערבית שתים, אחר שהתפלל הראשונה לערבית לא יאמר אשרי בלילה, אלא ישהא כדי הילוך ד' אמות ויאמר י"ח בעד מנחה. (שם ואחרונים, מחזיק ברכה):

[יג] א"א תחנונים עד אחר תפלה שניה. (הלבוש והרמג"א וכן עיקר):

[יד] ש"צ ששכח ערבית, לא יתפלל למחר אלא שתי תפלות, הא' בלחש לחובת שחרית, והשניה בקול רם לתשלומין וגם להוציא מי שאינו בקי. (הרדב"ז סימן שס"א והפ"ח והרב יעב"ץ בסידורו דף קמ"ט ע"ב וכן עיקר, ודלא כהרב המגיה בשלמי צבור דף קע"א שפקפק בזה, ועמ"ש ברכי יוסף ומחזיק ברכה סי' רי"ג):

[טו] היבא דלא התפלל ערבית והתפלל שחרית, ויהיב דעתיה בחזרת הש"ץ לתשלומין, יצא ידי חובתו. (ברכי יוסף שם):

[טז] טעה ולא התפלל מנחה בשבת, מתפלל במוצאי שבת ערבית שתיים של חול, מבדיל בראשונה שזמנה עתה, ואינו מבדיל בשניה שהיא תשלומין של שבת. ואם לא הבדיל בראשונה והבדיל בשניה, שניה עלתה לו, ראשונה לא עלתה לו, דכיון דלא הבדיל בראשונה מוכח שכיון בה לתשלומין ולא יצא. ואם נתכוין להתפלל ראשונה לערבית ושניה לתשלומין, אלא שטעה ולא הבדיל בראשונה, יצא. וכל שאמר לנו דכך היה דעתו סגי. (כן עיקר וזה כונת הפר"ח, ועיין מ"ש הרב המגיה דף הנז', ודוק):

[טזב] אם הבדיל בשתייהן, או לא הבדיל בשום אחד, יצא. ואם כיון בראשונה לערבית ושכח להבדיל, לא יבדיל בשניה שהיא לתשלומין. (שם):

[חז] אם לא הבדיל בשתייהן וטעם קודם שהבדיל, דקיי"ל דצריך לחזור ולהתפלל, יצא י"ח מתפלת התשלומין, דכדין התפלל ערבית דיש כוס לפניו, וכבר יצא גם מתשלומין, אלא דאחר כך טעם ונתחייב בתפלה. (ברכי יוסף שם):

[יט] התפלל י"ח במנחת שבת ולא הזכיר שבת, יתפלל ערבית שתיים ובשניה לא יבדיל, ויתפלל אותה בתורת נדבה. (אחרונים):

[כ] וכן במנחה של ראש חודש אם לא אמר יעלה ויבא, יתפלל ערבית שתיים והשניה נדבה. וכן אם טעה במנחת יום טוב והתפלל י"ח. ואם בלילה ר"ח או יו"ט שני, יתפלל לחובה. (אחרונים, ועיין במחזיק ברכה ודוק):

[כא] שכח להזכיר ראש חודש במנחה, והיה ר"ח ערב שבת ולא נזכר עד שחשיכה, לא יתפלל תפלת התשלומין, דצריך שתהיה בתורת נדבה, ואין נדבה בשבת. וכן לכל כיוצא בזה. (מחזיק ברכה שם):

[כב] אם נאנס ולא התפלל מנחה בערב שבת, מתפלל שתיים של שבת, הראשונה לערבית, והב' לתשלומין. ואם התפלל הב' של חול, איכא פלוגתא. ולא יתפלל נדבה מטעם האמור. (אחרונים, והרב המגיה בשלמי צבור דף עק"ב):

[כג] אם טעה ולא התפלל מנחה בערב ראש חודש, מתפלל של ראש חודש בראשונה ולא בשניה. ואם לא הזכיר יעלה ויבא בראשונה והזכיר בשניה, צריך לחזור ולהתפלל פעם ג' לתשלומין. אבל אם לא הזכיר בשתייהן, אינו צריך לחזור. (סי' ק"ח ואחרונים, ועמ"ש הרב המגיה הנז' דף קע"ג ע"א, ודוק):

[כד] אם היה ראש חודש שני ימים ולא התפלל מנחה ביום ראשון של ר"ח, כשמתפלל בליל ב' של ר"ח שני תפלות אחת לחובה ואחת לתשלומין, אם לא הזכיר בראשונה והזכיר בב', א"ע לחזור. (פר"ח):

[כה] המתפלל שחרית של שבת שתיים והתפלל ראשונה אתה קדשת וב' ישמח משה, א"צ לחזור. (הרב המגיה הנז' דף קע"ד):

[כו] והיינו דוקא כשנזרק בפיו, אבל אם דעתו היה לומר אתה קדשת לתשלומין, חוזר ומתפלל:

[זך] מי שלא התפלל ערבית ראש חודש והתפלל שחרית שתיים, ולא אמר יעלה ויבא בשניה, אינו חוזר. (כנה"ג בשם מהרי"ט ודעמיה ופר"ח):

[כה] אם שכח ערבית במוצאי שבת, מתפלל שחרית שתיים ואינו מזכיר אתה חוננתנו בשניה. (הרדב"ז סי' שס"ה):

[כט] אם אמר אתה חוננתנו בראשונה ולא בשניה, חוזר ומתפלל. (עמ"ש הרב המגיה הנז' שם ע"ג):

[ל] מי שהתפלל ראשונה לשם מנחה והשניה לתשלומין, וטעה בשל מנחה שלא שאל מטר, חוזר של מנחה וא"צ לחזור בשביל התשלומין, (פר"ח):

[לא] מי שלא התפלל מנחה ביום שלפני יום שאלת המטר, ומתפלל ערבית שתיים, ישאל מטר בשתיים, ואם לא שאל מטר בחשלומו, בדיעבד יצא. (ברכי יוסף סי' ק"ח):

סימן כג

דיני הלל. אישור כולל:

[א] אין לטעום קודם קריאת ההלל למי שיכול, אבל מאן דחליש לביה מותר. (ברכי יוסף סי' תכ"ב):

[ב] מצות קריאת ההלל מעומד. (ש"ע שם):

[ג] בראש חודש צריך לקרא ההלל בדילוג. (שם):

[ד] בימי הדילוג, במלכות ארץ ישראל ומצרים אין מברכין על ההלל, ויש מקומות שנהגו לברך. (שם):

[ה] בן ארץ ישראל ודעתו לחזור, ובהוץ לארץ נעשה במקרה שליח צבור ובירך על ההלל, יצאו הצבור בברכתו, והוא לא בירך לבטלה. (שו"ת חיים שאל. סי' צ"ט):

[ו] בימי הדילוג, היחיד אינו מברך עליו. (סי' תכ"ב):

[ז] נשים פטורות מכל הלל, ולדעת ר"ת וסיעתו אם רצונם לקרות, יכולות:

[ח] קטן אפילו הגיע לחינוך, אינו מוציא אחרים ידי חובתם, אף שהלל מדרבנן.
(הרב פר"ח):

[ט] בהלל, אפילו עשרה קורין כאחד, ומוציאים את הרבים ידי חובתם:

סימן כד

קצת דיני מוספין. אלו הן הנצרפין:

[א] העקר לומר את מוסף יום ר"ה וכיוצא, ולא יאמר ואת מוסף. (פר"ח):

[ב] בשבת ור"ח, אם אמר את מוסף יום השבת הזה ויום ר"ח הזה, ולא אמר את מוספי, נראה שא"צ לחזור, דמה שאמר את מוסף יתפרש על כל הנוסף, וכבר פירש שבת ור"ח. ומ"ש הרב בית יהודה בסופו דבי"ט ר"ה אם אמר מוסף חוזר, שאני התם שאינו ניכר, דאינו זוכר ר"ח. וק"ק על הרב הנז' דלא זכר תשו' מהר"י בי רב בשו"ת הרב המבי"ט. (כ"כ זה שנים בזכרונותי, ועתה נדפס ספר שלמי צבור והרב המגיה שם האריך מאד מדרך רכ"ה והנמשך והסכים כמו שכתבתי):

[ג] אם בראש חודש או שבת וכיוצא שהיה לו לומר את מוסף ואמר את מוספי, אינו חוזר. (הרב הנז' דף רכ"ט וכמ"ש הרב הנז' נר"ו על דברי במחזיק ברכה, ואכמ"ל):

[ד] אם במקום תפלת שחרית התפלל תפלת מוסף מפני שחשב שכבר התפלל שחרית, ונזכר אח"כ שלא התפלל שחרית, יתפלל תפלת שחרית לבד, ותפלת מוסף יצא ידי חובתו. אבל אם כשהתפלל מוסף היתה כונתו להתפלל שחרית, אלא שטעה ונזרקה מפיו תפלת מוסף, צריך להתפלל שחרית ומוסף. (הרב המגיה דף רכ"ט ועימ"ש דף ר' ודף ר"א):

[ה] אם התפלל י"ח במקום מוסף והזכיר יעלה ויבא בעבודה, יכוין לחזרת תפלת שליח צבור. (שם):

[ו] נסתפק אם התפלל מוסף, או טעה ובמקום מוסף התפלל שחרית שהוא י"ח, אלא שהוא מסופק אם הזכיר יעלה ויבא בעבודה או לא, יכוין לחזרת תפלת שליח צבור. (הרב הנז' שם):

[ז] בשבת חול המועד, אם התפלל מוסף של חולו של מועד ולא זכר שבת כלל, רק בחתימה זכר וחתם מקדש השבת וישראל והזמנים, וכן אם התפלל מוסף של שבת לבד ואמר יעלה ויבא בעבודה, בשניהם א"צ לחזור. (מחזיק ברכה סימן רס"ח

(אות ה'), והרב חק"ל נר"ו האריך לחלוק על זה, ואני בעניי עמדתי על דברי קדשו ובמקומי אני עומד, ונדפס עתה ספר שלמי צבור ומוכח שהרב המגיה נר"ו דף ר' ודף ר"א ודף רמ"א ורמ"ב ע"א מר ניהו שר המסכ"ם את יוסף כמ"ש במחבר ע"ש, ואנכי איש צעיר במקום אחר כתבתי באורך). ה' ברחמיו יאריך ימינו בטוב לעבודתו ויוסיף לנו שנות חיים:

כדי שלא להניח הנייר חלק מת"י. אכתוב קצת מנהגים ואזהרות השייכות בזמן תפלה בס"ד:

[א] ירגיל אדם עצמו לפנות בבקר קודם תפלה, כי יש סוד בדבר, וכמו שאמרו רז"ל (ברכות י"ד סוף ע"ב) הרוצה לקבל עליו עול מלכות שמים שלימה יפנה ויטול ידיו כו':

[ב] ראיתי להרב החסיד המקובל המופלא מהר"ש שרעבי זלה"ה, שהיה נוהר לדבר שום דיבור חול קודם שיתחיל הזמירות, והיה אומר שכן צריך על פי הסוד:

[ג] אחר פרשת העקדה קודם רבש"ע יאמר פסוק וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יַד הַמִּזְבֵּחַ צִפּוֹנָה לְפָנָי יְהוָה. וְזָרְקוּ בְּנֵי אֱהָרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמֹו עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב (ויקרא א, יא). ויכוין צפונה לפני ה' וזרקו צירוף יהוה. צפונה (עם הכולל) גימטריא עסמ"ב (ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן). ויאמר יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו, ותזכור לנו עקידתו של יצחק אבינו בן אברהם אבינו עליו השלום, כאלו אפרו צבור ומונח על גבי המזבח, ותביט באפרו לבטל מעלינו כל גזירות קשות ורעות, ותפנינו לחזור בתשובה שלימה, ותצילנו מיצר הרע ומכל חטא, ותאריך ימינו בטוב ושנותינו בנעימים, וכמו שכתב אברהם אבינו את רחמיו לעשות כו':

[ד] כשיאמר אל נקמות, יכוין שינקום הקב"ה נקמת י' הרוגי מלכות, והגופין קדישין יבררו ניצוצי הקדושה וניצוצי המלכים דמיתו והנשמות שבעשייה. (כ"ב האר"י זצ"ל):

[ה] יזהר מאד לומר ברוך שאמר בנסח פ"ז תיבות. ויאמר המהולל בפה"ה עמו, ולא בפי עמו, כי בפה"ה גימטריא פ"ז, כ"כ האר"י ז"ל. ורבים שאלו משום גימטריא זו נעוות הלשון, כי על פי הדקדוק צ"ל בפי. ומצאתי בספר כונות ישן כי ברוך זה הוא כנגד תיקון י"ב סוד הפ"ה, ולכך צ"ל בפה עמו. ועיין בספר פרי עץ חיים הנדפס בקרוב, כמה סודות בגימטריא הלזו של פ"ז גימטריא לבנה"ה כו'. ע"ש באורך:

[ו] בשירה יאמר פסוק ה' ימלוך שני פעמים מקרא ואחד תרגום. כי בא סוס פרעה כו' כי לה' המלוכה כו' והיה ה' למלך. ולא יאמר פסוק שמע ישראל. (האר"י ז"ל):

[ז] בנסח ישתבח צ"ל גדולה וגבורה ותפארת כו'. מהולל בתשבחות התיו בחיריק כו'. מלך אל חי העולמים. (האר"י):

[ח] בברכת יוצר אין לומר והתקין מאורות משמח עולמו אשר ברא. (פרי עץ חיים דף ל"ג ע"ג):

[ט] קריאת שמע. כשיגיע לפרשת ויאמר, תקח הציציות גם בידך הימנית ושרשיהם בשמאלית, ותביט ותסתכל בהם בכל פרשת ציצית. וכשתאמר וראיתם אותן, תעבירם על גבי עיניך ותנשקם, שזו מצוה מן התורה לראות הציציות. ובפסוק אני ה' אלהיכם, יכוין לקיים מצות עשה של זכירת יציאת מצרים:

[יוד] אמת וציב, כשתגיע לודבריו חיים כו' בתיבת לעד, תנשק הציציות ותעבירם על גבי עיניך, והניחם מידך שישתלשלו למטה כדרכם. (האר"י ז"ל):

[יא] בקדושה יכוין לקיים מצות עשה ונקדשתי בתוך בני ישראל (ויקרא כב, לב). ותזהר מאד לכוין הרגלים בקדושה:

[יב] קודם הסרת התפילין יאמר פרשת והיה אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כו' עלי"ך כ"י אנ"י יהו"ה רפאיך, ויכוין בד' יודין דע"ב. ויסיר תפלה של ראש מעומד ויצניענה בכיס, ויסיר התפילין של יד מיושב ויצניעם בכיס. (שער רוה"ק מהאר"י ז"ל):

[יג] יאמר אחר כל שלש תפלות מזמור לדוד ה' רועי (תהלים כ"ג), ומזמור אלהים יחננו (שם ס"ז). (האר"י ז"ל):

[יד] בתפלת מנחה טוב לומר העקידה עד והארץ אזכור:

[טו] בתפלת מנחה היה רבינו האר"י ז"ל נותן צדקה, אך לא בערבית שהוא זמן דין:

[טז] כשהיה להאר"י ז"ל לפרוע שכר שכיר, היה משתדל לפרועו קודם מנחה, שהיה אומר איך אעמוד להתפלל מנחה לפני ה' ובאה לידי מצוה גדולה ולא קיימתיה (עי' לעי' צפורן שמיר סי' י"א אות קצ"ה). ומזה יקח האדם מוסר שקודם מנחה יכוין רעיוניו ויהרהר תשובה. ואם יוכל ללמוד קודם מנחה מעט, טוב מאד:

[טז] בנוסח ברכה ראשונה דערבית, יאמר אשר בדברו מעריב ערבים בחכמה פותח שערים בתבונה. (כ"כ האר"י ז"ל):

[חז] לשמירה טוב מאד לומר ויהי נועם כלו ישר והפוך ז' פעמים, ויכפול פסוק אורך ימים אשביעהו (סדר ויהי נועם ישר והפוך תמצא לקמן שומר ישראל אות א'):

[יט] לשמירה מרבינו יהודה חסיד, יאמר פסוק אתה סתר לי ישר והפוך, בטחו בה' עדי עד כו', ה' עז לעמו יתן. וראשי תיבות הפסוקים אב"י (סדר הפסוקים ישר והפוך תמצא לקמן יוסף בסדר סימן ח):

[כ] טוב מאד לומר י"א פסוקים המתחילים בנו"ן ומסיימין בנו"ן, והוא תועלת להנצל מעין הרע. וכתב רבינו יהודה חסיד בכ"י, שלא יש בהם אות ס', שהקוראן מבריה שטן ממנו (י"א פסוקים הללו תמצא לקמן שומר ישראל אות יו"ד):

[כא] טוב לומר ג' פסוקים יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה, יהוה צבאות אשרי אדם בוטח בך, יהוה הושיעה המלך יעננו ביום קראנו, ג' פעמים, וינצל מכל צרה. ה' יצילנו מכל חטא ויזכנו לעסוק בתורתו הק' תורת חיים:

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם:

ספר כף אחת

תוכן עניינים

סימן א' – תפילה קצרה למי שאיחר לקום

סימן ב' – למצטער על סחורות בים או ביבשה

סימן ג' – לעורר רחמים להוליד בן זכר

סימן ד' – לקהל ישראל שהם במלחמות

סימן ה' – תפילה לחולה

סימן ו' – תפילה לרווק שתזדמן לו כלה הגונה

סימן ז' – תפילה לומר במוסף ראש השנה ויום כיפור

סימן ח' – תפילה ביום כיפור קודם תפילת המנחה

סימן ט' – סגולה להולך לפני מלך או שר

סימן י' – סגולה למי שיש לו פחד

סימן יא' – כוונות למצוות הצדקה

סימן יב' – סגולה לעין הרע

סימן יג' – לשמירה והצלה

סימן יד' – תפילה במקום סכנה

סימן טו' – תפילה על הפרנסה שנוהגים לאומרה בליל ראש השנה ויום כיפור

סימן טז' – נוסח תפילת כל נדרי

סימן יז' – תפילה ליום הושענה רבא

סימן יח' – תפילה לאומרה לאחר "כל המירא"

סימן יט' – נוסל וידוי מתוקן

סימן כ' – תפילות אחר ספירת העומר

סימן כא' – תפילה אחר לימוד לליל שבועות

סימן כב' – אזהרות לחג השבועות

סימן כג' – תפילה להוצאת ספר תורה בשלוש רגלים

סימן כד' – אזהרות לחג הסוכות

סימן כה' – תפילה ל' זכירות

סימן כו' – סגולה להולך בדרך

סימן כז' – סגולה להצלחה

סימן כח' – סגולה לשמירה

סימן כט' – לכויה

סימן ל' – לחן ולחסד

סימן לא' – לחש לעין הרע

סימן לב' – לרפואה ולכל דבר

סימן לג' – סגולה לכל עניין

סימן א

בינ"ו עמ"ו עש"ו:

נוסח תפלה למי שאיחר לקום ואין לו שהות להתפלל התפלה הכוללת אשר בתחילת צפורן שמיר, יאמר זו דרך קצרה ברא"ש אמיר:

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו. ליחודא שם י"ה ב"ו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל. הריני מקבל עלי אלהותו ותפלה ויראתו ואהבתו. והנני עבד להשם ותפלה. והריני מקיים מצות ואהבת לרעה כמוד, והריני אוהב את כל אדם מישראל כנפשי. והריני מכוין לקיים מצות תלמוד תורה. ומצות ציצית ותפילין. והריני מוכן לקיים מצות קריאת שמע ותפלת שחרית הם והמצות הנלוות והפוללות בהם. ואני מכוין בכל לעשות נחת רוח ליוצרינו שלא על מנת לקבל פרס בשום צד. ואני מכוין בכל לדעת רבי שמעון בן יוחאי הקדוש. והריני מקבל עלי כל תרי"ג מצות דאורייתא ומצות דרבנן הם וענפיהם. ואתה האל הטוב ברב רחמים תצילנו מיצר הרע ותזכנו לעבדך באמת. בן יהי רצון אמן. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידיו כוננה:

סימן ב

למצטער על סחורותיו אשר הם בדרך ים או יבשה:

יקח עשרה אנשים שילמדו תהילים, ויוסיפו בתפלה שאחר התהילים נסח זה:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים על פב"פ. ותבטל מעליו כל גזרות קשות ורעות. וכל נכסיו וסחורותיו אשר לו בעיר זו ובעיירות אחרות ובכל מקום שהם בין בים בין ביבשה. אתה ה' תשמרם מכל רע. ותסתום פי המקטרינים עליו ועל נכסיו, ולא תעשינה ידיהם תושביה. ותצילהו לו ולנכסיו מכל צר ואויב ומכל שולל ובוזז. ובצל כנפיה תסתירהו. וכל צדקותיו אשר עשה (ואשר השתדל בלימוד תורה שלומד, הכל יזכר לפני כסא רחמים לרחם עליו ועל נכסיו בכל צדקותיו. וזכות אבותיו יגן עליו ועל נכסיו מעתה ועד עולם. אמן בן יהי רצון:

סימן ג

לעורר רחמים אם יזכה להוליד בן זכר:

(א) יום שתטבול האשה יתן שמן לעילוי נשמת רבי מאיר, ויאמר קודם:

הריני מְנַדֵּב שָׁמֶן זֶה לְמֵאֹר לְעִילּוֹי נְשָׁמַת רַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם. כְּדֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזָכוֹת רַבִּי מֵאִיר יִזְכְּנִי לְהוֹלִיד הַלְּיָלָה הַזֶּה הַבָּאָה לְשָׁלוֹם וְתִתְעַבֵּר אִשְׁתִּי פַּב"פ מִמֶּנּוּ זָכָר לְחַיִּים טוֹבִים וְלִקְיִמָּא זָרַע אֲנָשִׁים לְעִבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ. אֱלֹהֵי דְרַבִּי מֵאִיר עֲנֵנִי:

(ב) בלילה אחר קריאת שמע קודם שישכב יאמר זה ג' פעמים. יהי רצון מלפניך אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה (יכוין קבלתו שיש בו ד' אותיות אלף הא יוד הא כחו גדול פשוט או מורכב לכל דבר. סודו אהיה מורה על סוד האלהות היה הוה ויהיה). שֶׁהַלְּיָלָה הַזֶּה תִּתְעַבֵּר אִשְׁתִּי זו פַּב"פ מִמֶּנּוּ זָכָר וְחָכָם. וְנִתְּתָ לְאַמְתָּךְ זָרַע אֲנָשִׁים וְנִפְשׁ חַכְמָה בְּכַתְּךָ הַגָּדוֹל לְעִבּוֹדָתְךָ. בֵּן יְהִי רְצוֹן אָמֵן:

(ג) אם נראה שנתעברה, כל מ' יום יום יתן פרוטה לצדקה לעילוי נשמתו של רבי מאיר כדי שיהיה בן זכר. אֱלֹהֵי דְרַבִּי מֵאִיר עֲנֵנִי:

(ד) לקדש עצמו במותר לו תמיד, ושניהם יהיו במחשבות טהורות להוליד בן זכר, ולהמשיך נשמה מבחינת חסד. ויכוין שם שדי וצירופיו:

סימן ד

לקהל ישראל שהם בצער מלחמות וכיוצא:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁתִּתְמַלֵּא רַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֶּה וְכָל גְּבוּלָהּ. וְתִצְלֵלְנוּ מִמִּלְחָמָה וּמִמְצוֹר וּמִשָּׁבִי וּמִבִּיזָה. וְתִרְחִיק גַּיִסוֹת הָאוֹיְבִים מִכָּל גְּבוּל אֶרְצֵינוּ. לֹא יִקְדְּמוּ עַל אֶרְצֵנוּ מִגֵּן. וְלֹא יִשְׁפְּכוּ עָלֶיךָ סוּלָלָה. וְהָאוֹיְבִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּנוּ תִּכְנִיעַם וְתִשְׁפִּילֵם וְתִפְּרַע עֲצָתָם. וְתִצְלֵלְנוּ מִכָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְשׂוֹלֵל וּבוֹזֵז. תִּפּוֹל עֲלֵיהֶם אִמְתָּה וְפַחַד (יכוין בשם תעאוו). וְכָל צְדָקוֹת יִשְׂרָאֵל וְתִלְמוּד תּוֹרָה אֲשֶׁר עָשׂוּ וְלָמְדוּ בְּעִירָנוּ וּבְעִירוֹת אֲשֶׁר בְּגְבוּלָנוּ יִזְכְּרוּ לְפָנֶיךָ כַּסֵּא רַחֲמֶיךָ. וְתִבְטַל מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעִיר (פלוגי) כָּל גְּזִירוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת (קרע שטן). וְתַחֲוֹן עָלֵינוּ וְעֲלֵיהֶם מֵאוֹצֵר מִתְּנַת חַנּוּם כָּכָל צְדָקוֹתֶיךָ. וְתִצְלֵלְנוּ מִכָּל רָעַב וְיֹקֵר הַשְּׂעָרִים. אֵל מֵלֵא רַחֲמִים תֵּן שָׁלוֹם בְּאַרְצֵךְ תֵּן שָׁלוֹם בְּמִלְכּוּיֹת וּשְׂרָרוֹת. וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תִּסְתִּירֵנוּ בְּזָכוֹת אֲבֹרָהֶם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם אִישׁ חֶסֶד. וּבְזָכוֹת יִצְחָק אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם אֲזוּר בְּגְבוּרָה. וּבְזָכוֹת יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם כָּלִיל תִּפְאָרְתָּ. וּבְזָכוֹת מִשָּׁה רַעִיָּא מְהִימָנָא אַחוּז בְּנִצְחָה. וּבְזָכוֹת אַחֲרָן בְּהֵנָּה רַבָּא אַחוּז בְּהוֹד. וּבְזָכוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק אַחוּז בִּיסוּד. וּבְזָכוֹת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם אַחוּז בְּמִלְכוּת. עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהִצִּילְנוּ וְכִפֵּר עַל חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. רַחוּם תַּנּוּן שׁוֹמֵר תּוֹמֵךְ מִצִּיל יִשְׂרָאֵל פּוֹדֶה (רחש תמיף). הִצִּילְנוּ מִכָּל צָרָה וְטָרוֹף וּבִלְבוּל. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְיָנְךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשָׁתְךָ:

כן יאמר אחר י"ב פעמים מזמור יענד, ואחר צ"א פעמים ויהי נועם, כמו שכתבתי (להלן) בסנסן ליאיר. וכן יאמר עוד בתפלה שאחר התהלים קודם ותקרא לשבויים דרור:

סימן ה

אחר פסוקי לקוטי תהלים באותיות שם החולה, יאמר תפלה זו:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו. ותעשה למען רחמיך ולמען שמותיך הקדושים הכתובים בפסוקים אלו שקריתי לפניך. ושמותיך הקדושים הרמוזים והמצורפים בהם. ובזכות פסוקים אלו אשר ראשיהם אותיות שם פלוני. ברב רחמיך תאיר כל שרשי נפש רוח ונשמה שלו הרמוזים. וכלם אחוזי אותיות. שמו וישפע עליהם שפע רב ממקום שלהם ויאירו וישפיעו ויאמצו כח בענפי נפש רוח ונשמה שלו אשר בגופו ומקיפיו, ותבטל מעל פלוני כל גזירות קשות ורעות. אנא בכח גדולת רחמיך. מתיה חיים יחיהו וישלח דברו וירפאהו רפואה שלימה לאורך ימים ושנות חיים. כן יהי רצון:

סימן ו

לבחור ירא ה' שרוצה שתזדמן לו כלה הגונה:

יתפלל בכונה תפלה זו:

רבנו של עולם. בחסדך יצרת עולמך ובראת אדם ועשית לו עזר. וצויתנו לישא אשה ולהוליד בנים. והחמירו עבדיך רבותינו זכרונם לברכה שלא לאחר מצוה זו. ונען חיי האדם בעולם הזה ובעולם הבא תלויים במעט באשה. ובעונותינו הרבים אין עוד נביא ולא בעלי רוח הקודש לדעת איזו ראוייה כדי לקיים מצותיך. לכן בלב נשבר באתי להפיל תחנתי לפניך אב הרחמן. ויהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי. שתתמלא רחמים עלי ותזמין לי בת זוג נאה וראת ה' ובעלת מדות טובות ובעלת מזל טוב וטובת שכל ומוצלחת ומבורכת. כי בזה אוכל לעבוד עבודת הקודש בלי טרדה. והיה הנערה אשר ידברו לי עליה והיא ראוייה ויש לה וראת ה' ומדות טובות ומזל טוב והוגנת לי. ברחמיך הרבים תחון עלי ותטה לבי לגמור הדבר באופן שאוכל לקיים מצותיך. וטוב לי בעולם הזה ובעולם הבא. אל מלא רחמים רחום חנון שומר תומך מציל ישר פודה (יכוין בשם רחש תמיר). עזרני על דבר כבוד שמך. עשה למען שמך עשה למען ימינך עשה למען תורתך עשה למען קדשתך. חנני וענני ושמע תפילתי (יכוין בשם אראריתא). כי אתה שומע תפלת כל פה. ברוך שומע תפלה (יכוין אוכף אזבוגה). יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

סימן ז'

תפלה לומר במוסף ראש השנה ויום הכפורים בעת אמירת שליח צבור ומפני הטאינו. והיא תפלה קדומה. אמנם אנכי תקנתי הלשון וישבתיה על מכונה לפי קוצר דעתי בתוספת נפך בס"ד:

רבונו של עולם. בושנו מאד ונמס לבנו על אשר פגמנו באות ברית קדש בכמה מיני פגם. ובפרט כמה מיני קרי וטפות זרע לבטלה שיצאו ממני ומכל ישראל בכלל ובפרט שלא במקום מצוה. באונס ובכרצון. בגלגול זה וגלגולים אחרים. וגם נשמות עשוקות בקליפות הנפוצות בארבע כנפות הארץ. ונשמות ערטילאות הפזורות בין הגוים ועל ידי זה נתארך גלויותנו ושמים מקדשנו וגלה יקרנו. ובכך במרירות נפש וחרטה גמורה באנו לבקש רחמים וסליחות. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, אב הרחמן. שתרחם עלינו העניים והאביונים. מרים ונאנחים. ועתה יגדל נא כח ה'. ותפליט הקליפות כל הניצוצות הקדושות וטפות קרי וזרע לבטלה שיצאו ממני ומכל ישראל. בגלגול זה וגלגולים אחרים. ותחזור לקבצם בקדושה שנית והיו למאורות בכח שם הקדוש ב"ט (יכוין שיוצא מפסוק (ישעי' מ"א) בזרועו יקבץ טלאים, ופסוק (תהלים צא, יד) כי בי חשק ואפלטו, והוא גימטריא אהיה). ושם הקדוש חב"ו היוצא מפסוק (איוב כ"ט) חיל בלע ויקיאנו מבטנו יורישנו אל. ותקרב פזורנו מבין הגוים ונפוצותינו כגם מירכתי ארץ. וקיים בנו מקרא שכתוב (דברים ל"ג) ושב יי אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יי אלהיך שמה. ותגאלנו גאולת עולם. עשה למען שמך עשה למען ימינך עשה למען תורתך עשה למען קדשך. עשה למען אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף דוד החתומים ונאחזים במדות העליונות הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד יסוד ומלכות. ותתקן אשר פגמנו. ותיחד אשר הפרדנו. ותלקט אשר פזרנו. וברחמך הרבים תשמרנו מכל רע מעתה ועד עולם. ותשפיע עלינו שפע קדושה וטהרה לעבודך באמת אנו וזרענו וזרע זרענו. רחום חנון שומר תומך מציל ישר פודה (יכוין בר"ת שהוא רחש תמיף שם קדוש). חוס ורחם עלינו וקבל תפלתינו. כדכתיב (תהלים נא, יט) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבוזה. וכתיב (שם כב, כה) כי לא בזה ולא שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ממנו ובשועו אליו שמע. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

סימן ז

תפלה שסדרתי לומר ביום הכפורים קודם מנחה. יאמר פרשת העקידה ופרשת ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני יי וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו. ותזכור לנו עקידתו של יצחק אבינו בן אברהם אבינו עליו השלום. אשר בימים האלה בזמן הזה בעשור לחדש תשרי היתה עקידתו בהעלות המנחה. ובכך ברב רחמך תזכור

לנו כאלו אפרו צבור ומונח על גבי המזבה. ותביט באפרו לרחם עלינו. ובזכות וזכות אברהם אבינו עליו השלום שנתנסה בעשרה נסיונות ובתפלתו. וגם בזכות יעקב אבינו עליו השלום נתת לנו עשרת ימי תשובה לכפר על חטאתינו. תתמלא רחמים עלינו ותבטל מעלינו כל גזירות קשות ורעות. וכמו שכבש אברהם אבינו את רחמיו לעשות רצונך בלב שלם. כן יכבשו רחמיה את בעסך ויגלו רחמיה על מדותיה. ותתנהג עמנו יי אלהינו במדת החסד ובמדת הרחמים. ותכנס לנו לפני ולפנים משורת הדין. ותביט בדם הברית ששל אברהם אבינו עליו השלום ביום הכפורים (פדר"א פרק כ"ח). ותכפר כל עונותינו בכל צדקותיה. ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעירך ומארצך ומנחלתך. אל מלא רחמים גלוי וידוע לפניך כי בושנו במעשינו ונכלמנו בעונינו בהעלותינו על לבבנו רוב קצורנו בעבודתך ובעסק תורתך וקיום מצותיך, ונמס לבנו והיה למים. מה נענה ומה נאמר. כי הצר הצורך בחברת החומר העכור היה בעוכרינו. גם אסור נלוה עמם אסורים ולטושים בגליות קשים, גלות הנפש והגוף. אמנם גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ולשקוד על דלתותיה. כי טוב יום בחצריך מאלף בחרנו. ויראים וחרדים אנחנו מאימת דינך הקדוש. על כן באנו אליך בכפיפת ראש, ונמיכות קומה, וחלישות חיל, להזכיר ולעזר רחמיה. ולהזכיר זכות אבותינו הקדושים. ובזכותם תתמלא רחמים עלינו ותשליך במצולות ים כל חטאתינו. ואתה בטובך תעזר רחמיה. ונהיה נקיים מכל טומאה וחלאה וזוהמא. ויעלו כל נצוצות הקדושה אשר נתפזרו. ויתבררו ויתלבנו במדת טובך. וברוב רחמיה תתן לנו חיים ארוכים. חיים של שלום. חיים של טובה. חיים של ברכה. חיים של פרנסה טובה. חיים של חלוץ עצמות. חיים שיש בהם יראת חטא. חיים שאין בהם בושה וכלימה. חיים של עושר וכבוד. חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים. חיים שתמלא כל משאלות לבנו לטובה. זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים, כתבנו בספר החיים למענה אלהים חיים, וקרע רוע גזר (קרע שטן) דיננו, ויקראו לפניך זכיותינו:

אל מלא רחמים. יהמו נא רחמיה לקבל ברצון הכנעתנו והרהורי תשובתנו. ותקיים לנו מה שהבטחתנו על ידי עבדיך חכמי ישראל (יומא לח ע"ב) הבא לטהר מסייעין אותו. ובשגם לבנו אטום סתום וחתום, ולא אתנו יודע זו היא ביאה זו היא שיבה. רב להושיע, האר עינינו. אשר בגודל רחמיה הבטחתנו פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם (שהש"ר ה,ג). וראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב, ואין חונן ואין מרחם זולתך, כי חנוניה הם חנונים ומרוחמיה הם מרוחמים, בדכתיב (שמות לג, יט) וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם:

ובכן לב טהור ברא לנו אלהינו ורוח נכון חדש בקרבנו, ורשפי התעוררות לבנו באהבתך ובתורתך יתמידו ויתרבו. עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך. תחל שנה

וברכותיה. ותצילנו משמד ומשבי ומביזה. ומכף כל אויב ואורב ושולל ובוז. ותפר עצתם וקלקל מחשבותם. תפול עליהם אימתה ופחד בגדול ורועך ידמו כאבן. ותתן בלב השרים להטיב אלינו ולרחם עלינו. אויבינו ילבשו בשת. ועלינו תרחם ברוב רחמיה ותאמר די לצרותינו. וכל הרפתקי דעדו עלינו יהיו לכפר חטאתנו עונותנו ופשעינו. ותאמר די לצרותינו. וכשם שסככת על אבותינו במדבר והצלתם מעינא בישא דבלעם הרשע, כן בצל כנפיה תסתירנו ונהיה מכוסים במכסת והנהגת שמותיך הקדושים. ותשמרנו מכל הפסד וכל עליה, הן מהשרים הן מזולתם. אנא יי הושיענו בזכות אברהם איש החסד, יצחק אזור בגבורה, יעקב כליל תפארת, משה רעיא מהימנא אחוז בגצח, אהרן אחוז בהוד, יוסף אחוז ביסוד, דוד אחוז במלכות. ובזכותם תצילנו מיד אויבינו, ותהפוך לבם מרעה לטובה. ויהיה לנו ישוב והשקט ובטח לעבדך באמת בלי שום טרדה. ותזכנו להתרחק מהנאווה והפעם והקפדה וכל גבה לב. ונהיה מיושבים בדעתנו, ונכיר מיעוט ערבנו, ונפשנו בעפר לכל תהיה, ולא נתפעם ולא נקפיד, ונהיה אוהבי שלום ומרבים שלום. ותזכנו להתרחק מלצנות ושקר וחנופה ולשון הרע ודבור של חול בשבת וכל דבור אסור, ויהיה רוב דבורנו בתורה ובעניני עבודתה. ותאזרנו חיל לשמור לפינו מחסום מחטוא בלשונו. ותזכנו להתרחק מתאות תענוגי והבלי העולם הזה. ונאכל לשבוע נפשנו. וכן בכל צרכינו יהיו כל מעשינו לשם שמים. ותזכנו להיות שמחים בעסק תורתך ובמצותיך, ולהיות בטחונינו בך תדיר. ויהיה לנו לב שמח לעבודתך. וברב רחמיה תזכנו להשלים תקון נפשנו רוחנו ונשמתנו בגלגול זה ולא נאבד חס ושלום. ותזכנו לעסוק בתורתך הקדושה לשמה, ולכוין לאמתה של תורה, ותצילנו מכל טעות בהלכה ובהוראה, ואל תצל מפינו דבר אמת לעולם. ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה ומקיימי מצותיך. ולא ימצא בנו ולא בזרענו וזרע זרענו שום פגם ושום פסול. ולא יתחלל שמך על ידינו חס ושלום. וראה כי עמך הנגי הגדול הזה, זרע אהוביך אברהם יצחק וישראל עבדיך, בני בחוניך, ובגלותם ודלותם ושפלותם ולהצם ודוחקם קוראים בשמך. ומלאים מצות וצדקות ותורה וגמילות חסדים:

אנא מלך רחום וחנון. התמלא רחמים על כל אחינו בית ישראל הנפוצים בארבע כנפות הארץ, ובפרט על יושבי ארץ ישראל, ועל יושבי העיר הזו, ועל כל הקהל הקודש הזה, ורחם עלינו ועליהם, ותצילנו ותצילם מרעה ומרעב ומשבי ומביזה ומכל חטא. ותשלח רפואה שלמה לכל חולי עמך ישראל. והבריאים תתמיד בריאותם שלא יחלו חס ושלום. ותצילנו ותציל לכל ישראל מכל נזק, ומכל צר, ומכל מסטין, ומקטרג, ומרוח רעה, ומדקדקי עניות, ומכל מיני פורעניות המתרגשות בעולם. ותפקוד בזרע של קיימא זרע קודש לכל חשוכי בנים. והיושבות על המשבר מעמך ישראל תוציאם מאפלה לאורה, ויצא הולד בשעה טובה, ולא יארע שום צער ושום נזק לא ליולדות ולא לילדיהן. ואל ימשול אספריה ושדין ורוחין ולילין לכל ילדי עמך בית ישראל, ותגדלם לתורתך ולמצותיך בתי אביהם ואמם. ובני ישראל עמך יורדי הים באניות, פצם והצילם מפנים רבים מיד בני נכר, הצילים

מטיט ואל יטבעו, ינצלו משונאים וממעמקי מים. ובני ישראל ההולכים ביבשה הדרים בדרך ישרה ללכת אל עיר מושב, ותצילם מפר כל אויב ואורב בדרך. וכל האסורים בכלא מעמד ישראל התר מאסריהם ותוציאם לרוחה. ותשיב ליראתך כל האנוסים ביד גאים. ותחון זכות אבות להחזירנו בתשובה שלימה לפניך. והאר פניך על מקדשך השמים למען אדני. אגא יי שומע תפלה (אוכף כוזו אזכונה רחש תמיר) רחום חנון שומר תומך מציל ישר פודה חוס ורחם עלינו ושמע תפלתנו כי רחום אתה (ארריתא) אלהינו ואלהי אבותינו, מלך רחמן רחם עלינו, טוב ומטיב הדרש לנו, שובה עלינו בהמון רחמים, בגלל אבות שעשו רצונך, בנה ביתך בבתחלה, וכונן בית מקדשך על מכוננו, הראנו בבנינו, שמחנו בתיקוננו, והשב כהנים לעבודתם, ולויים לדוכנם, והשב ישראל לגויהם, ומלאה הארץ דעה ליראה ולאהבה את שמך הגדול הגבור והנורא. אמן בן יהי רצון. כל פלי יוצר עליך לא יצלה, וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי, זאת נחלת עבדי יהוה וצדקתם מאתי נאם יהוה. לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה את יהוה, כמים לים מכסים:

שיר הפעלות. ממעמקים קראתיך יהוה: אדני שמעה בקולי. תהינה אזניך קשבות לקול תחנוני: אם עונות תשמר זה. אדני מי יעמד: כי עמך הסליחה למען תגרא: קויתי יהוה קנתה נפשי. ולדברו הוחלתי: נפשי לאדני. משמרים לבקר שמרים לבקר: יחל ישראל אל יהוה. כי עם יהוה החסד. והרבה עמו פדות: והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו:

ויאמר פסוך לעולם יהוה דברך נצב בשמים י"ב פעמים, ויכוין שהגזרות רעות ישארו בשמים ולא ירדו לארץ, וזהו דברך דיבור קשה, יהיה נצב בשמים ולא יבא אל הארץ:

סימן ט

[סגולה] להולך לפני מלך או שר ומושל. יאמר טו"ב פעמים אמת לאי בת פרנבו, קודם שיעמוד לפניו. ועוד יאמר מגדל עז שם יהוה בו ירוץ (יכוין בו ירוץ גימטריא שדי ר"ת שומר דרך י"י) צדיק ונשגב. ואם הוא לצרכי צבור יכוין שהוא מתעסק לשם שמים, ויזכיר זכות אבות אברהם איש החסד, יצחק נאזר בגבורה, יעקב כליל תפארת, משה אחוז בנצח, אהרן אחוז בהוד, יוסף אחוז ביסוד, דוד אחוז במלכות:

סימן י

סגולה למי שיש לו פחד:

יאמר יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו, ג' פעמים. יאמר מזמור נ"ג ט' פעמים:

לְמַנְצַחַת עַל מַחְלַת, מְשַׁכֵּיל לְדוֹד : אָמַר נָבֵל בְּלִבּוֹ, אֵין אֱלֹהִים, הַשְּׁחִיתוּ וְהַתְּעִיבוּ עוֹל, אֵין עֲשֵׂה טוֹב : אֱלֹהִים, מְשַׁמֵּים הַשְּׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם, לְרֹאוֹת הַיֵּשׁ מְשַׁכֵּיל, דִּרְשׁ אֶת אֱלֹהִים : כָּלוּ סָג, יַחְדוּ נִאֲלָחוּ, אֵין עֲשֵׂה טוֹב, אֵין נָם אֶחָד : הֲלֹא יָדְעוּ פִּעְלֵי אֲוֹן, אֲכָלִי עֲמִי אָכְלוּ לֶחֶם, אֱלֹהִים לֹא קָרְאוּ : שָׁם פָּתְרוּ פָּתַח לֹא הָיָה פָּתַח, כִּי אֱלֹהִים, פָּנֹר עֲצָמוֹת חֲנֹךְ, הִבִּישְׁתָּהּ כִּי אֱלֹהִים מְאָסָם : מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן, יִשְׁעוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּשׁוֹב אֱלֹהִים שְׁבוֹת עִמּוֹ, יִגַּל יַעֲקֹב וְיִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:

ויקה בידו חומש, וכשאומר שם פחדו פחד, יקיש עליו ב' פעמים. ויאמר יי' יסעידנו על ערש דווי כל משכבו הפכת בחליו ג' פעמים. ויאמר ויהי נועם כלו ישר והפוך (סדר ויהי נועם ישר והפוך תמצא להלן שומר ישראל סי' א'). רפאנו ה' ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה:

סימן יא

כונות פשוטות כשיעשה צדקה:

מצאתי כתוב שבמעשה הצדקה יכוין לפדות כל נפש רוח ונשמה וניצוצי הקדושה והתורה והמצות והתפלות אשר נדחו ונטבעו בקליפות. ובכח הצדקה יצאו מתוך הקליפות ויחזרו אל הקדושה אל שרשם מנוקות מכל רע. ויכוין שה' יצילהו מיצר הרע ומכל הטא והרהורים רעים ומאכלות אסורות ומכל חולי. ויכוין שבכח מעשה הצדקה יתבטלו כל המקטריגים מעליו. ויכוין שאם חייב איזה סך לאיזה אדם שאינו יודע בין בגלגול זה בין בגלגולים אחרים מאיזה צד ואופן, שתועיל צדקה זו לתקן אשר עיזת. ויכוין שבכח הצדקה יהיה נחת רוח לנפש רוח ונשמה של אביו ואמו וקרוביו. ויחשוב שיש כונות וסודות ויחודים עליונים במעשה הצדקה, והוא מכוין דרך כלל ליחד קודשא בריך הוא בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל לתקן שרש מצוה זו במקום עליון. והוא מכוין לדעת רבי שמעון בן יוחאי הקדוש ורבינו יצחק לוריא הקדוש. ויהי נעם יי' אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

סימן יב

סגולה לעין הרע משם רבי יהודאי גאון זכרוננו לברכה:

יקח שתי קערות נקיות, באחת יתן מים זכים ובאחת שמן זית זך, ויאמר עליהם, יי' אל שדי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה ג"פ. יי' אל שדי צבאות אשרי אדם בוטח בך ג"פ. יי' אל שדי צבאות הושיעה המלך יעננו ביום קראנו ג"פ. ואחר כך יטבול הב' אצבעות בשמן דהיינו האצבע והזרת ויטיף שתי טיפות בקערה על המים, ובעוד שהוא מטיף יאמר : "בשם גבריאל בשם מיכאל בשם רפאל אני עושה

זֶה. וְכַשֵּׁם שֶׁאֵלוֹ הַטְּפוֹת נֶאֱבָדִים וּמִתְבַּטְּלִים בְּמִים. כִּךָּ יִתְבַּטְּלוּ וַיֵּאבְדוּ כָּל מִכְאוֹב
וְכָל חוֹלֵי וְכָל עֵינַי הֶרַע מִפֶּב"פ". וַיִּשְׁפֹּךְ הַמִּים לָאָרֶץ בְּכָל כַּחוֹ:

סימן יג

שמירה והצלה:

יאמר פסוק ואני אשיר עֲזָרָה וְאֶרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר
לִי. לִי צָר בְּיוֹם וּמְנוּס לִי מְשֻׁנָּב הָיִיתָ כִּי חֲסֵדְךָ לְבַקֵּר וְאֶרְנָן עֲזָרָה אֲשִׁיר וְאֶנִּי, ג' פעמים.
(כתב הרב מהר"ר שמואל ז"ל בן הרב רבינו מהרח"ו זצ"ל בסוף ס' חמדת ישראל כי
יש בזה סוד גדול). ואחר כך יאמר שיר למעלות אשא עיני כלו. אנא בכח כו' (ויכוין
בשמות הקדושים אשר בר"ת כידוע):

שיר למעלות. אשא עיני אל ההרים. מאין יבא עזרי : עזרי מעם יהוה. עשה
שמים וארץ : אל יתן למוט רגלך. אל ינום שמך : הנה לא ינום ולא יישן. שומר
ישראל : יהוה שמך. יהוה צלך על יד מינך : יומם השמש לא יכבה. וירח בלילה :
יהוה שמך מכל רע. ישמר את נפשך : יהוה ישמר צאתך ובואך. מעתה ועד עולם :

אנא בכח גְדֻלַּת יְמִינְךָ תִּתִּיר צְרוּרָה : (אב"ג ית"ץ)

קבל רַגְת עֲמֻךָ שֶׁגִּבְנו טְהַרְנוּ נוֹרָא : (קר"ע שט"ן)

נא גְבוּר דּוֹרְשֵׁי יְחוּדְךָ כְּכַבֵּת שְׁמֵרָם : (נג"ד יכ"ש)

בְּרַכְּם טְהַרְם רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ תְּמִיד גְּמֻלָּם : (במ"ר צת"ג)

חֲסִין קְדוּשׁ בְּרוּב טוֹבְךָ נִהַל עֲדָתְךָ : (חק"ב טנ"ע)

יְחִיד גְּאֻה לְעַמְּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתְךָ : (יג"ל פז"ק)

שׁוֹעֲתֵנוּ קַבֵּל וְשִׁמְעַ צַעֲקָתֵנוּ יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת : (שק"ו צי"ת)

(בלחש) בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

יְהִיו לְרַצוֹן אֲמָרֵי כִּי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי :

סימן יד

תפלה במקום סכנה ולסטים:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֵיתָן הָאֲזָרְחֵי אִישׁ
הַחֶסֶד. וְאֱלֹהֵי יִצְחָק נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה הַנֶּעֱקָד עַל גְּפֵי הַמִּזְבֵּחַ. אֱלֹהֵי יַעֲקֹב אִישׁ תָּם כְּלִיל
תַּפְאֲרֵת אֲשֶׁר כָּרְאֵת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל, וְהִצַּלְתוּ מַעֲשׂוֹ וּמְלִכָּן הָאָרֶץ וּמְכַל שׁוֹנְאָיו,
וְהוֹצֵאתוּ מֵעֶרְבָה לְרוֹחָה וּמֵאֲפִילָה לְאוֹרָה. בֵּן תַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם מִכָּל פְּנֵעִים
רָעִים, וּמֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְעָרֵנִי, וְאֵימַתְךָ הַגְּדוּלָּה תִּפִּיל עַל כָּל הַבָּאִים כְּנִגְדֵי שְׂלֵא
יֻכְלוּ לְהִזִּיק לִי לֹא בְּגוֹפִי וְלֹא בְּמִמּוֹנִי, וּסְתוֹם פִּיּוֹת שׁוֹטְנֵי וְשׁוֹנְאֵי וְצוֹרְרֵי. וַיְדַבֵּר דָּוִד
לֵּי אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם הַצִּיל יְיָ אוֹתוֹ מִכַּפַּף כָּל אֲיֻבָיו וּמִכַּפַּף שְׂאוּל. וַיֹּאמֶר, יְיָ
סִלְעֵי וּמַצְדֵּתִי וּמִפְלִטֵי לִי. אֱלֹהֵי צוּרֵי אַחֲסֵה בּוֹ, מְגַנֵּי וְקָרָן יִשְׁעֵי מִשְׁנֵבֵי וּמְנוֹסֵי מוֹשְׁעֵי
מִחֲמַס תִּשְׁעֵנִי. מִהֲלֵל אֶקְרָא יְיָ וּמֵאֲיֻבֵי אֲוֹשֵׁעַ. אֲנָא יְיָ הִתְמַלֵּא רַחֲמִים וְתוֹשִׁיעֵנִי
וְתַפְלִטֵנִי כִּי רַחוּם אַתָּה. לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְבָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. יְהִי לְרְצוֹן אֲמָרֵי פִי
וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵי וְנוֹאֲלֵי. וַיִּפְרִישׁ צִדְקָה לְעִילוֹי נִשְׁמַתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר, וַיֹּאמֶר
אֱלֹהֵי דְרַבִּי מֵאִיר עֲנֵנִי. (וַיַּחֲשׁוּב כִּי מְכוּיִן לְמָה שְׁכוּיִן רַבִּי מֵאִיר בְּזוֹה). וַיֹּאמֶר תְּהִלִּים
בְּנַחַת וּבִכּוֹנָה, וּבַתְּפִלָּה שְׂאֵחַר הַתְּהִלִּים יֹאמֶר בְּכִלְלָה הַתְּפִלָּה הַנּוֹכַח וַיִּעִיל בְּעִזְרַת
הַשֵּׁם:

סימן טו

תפלה על הפרנסה קדומה שנוהגים לומר בליל ראש השנה ויום הכפורים קודם
קדיש בתרא, ונוסח זה מתקון ונכון. יאמר מזמור לה' הארץ ומלואה ונוסח נקודות
ההויות שבמזמור יכוין בנקודות אלו על פי ספר הכונות מרבני המערב וספר משנת
חסידים:

לְדוֹד מְזֻמּוֹר. לִיְהוָה (נ"א לִיְהוָה וְכֵן בְּכָל הַיּוֹת שֶׁבְּמִזְמוֹר) הָאָרֶץ וּמְלוֹאָתָהּ. תִּבְל
וַיִּשְׁבֵּי בָהּ: כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּהּ. וְעַל נְהִירוֹת יִכּוֹנְנָהּ: מִי יַעֲלֶה בָהּ יְהוָה. וּמִי יָקוּם
בְּמִקּוֹם קָדְשׁוֹ: נְקִי כַפַּיִם וְכֵר לֵבָב. אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לְשׂוֹא נִפְשֵׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה:
יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה. וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: זֶה דוֹר דְּרָשִׁיו. מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סִלָּה:
שָׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. וַיְבוֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד.
יְהוָה עֲזוֹז וְגִבּוֹר. יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. וַיְבֹא
מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. יְהוָה עֲבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. סִלָּה:

ואחר המזמור יאמר תפלה זו:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. הָאֵל הַגְּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא.
שְׂתַתְּמֵלֵא רַחֲמִים וְתַחֲוֹן עָלֵינוּ. לְמַעַנְךָ וּלְמַעַן קְדוּשַׁת הַמְּזֻמּוֹר הַזֶּה וְהַשְּׂמוֹת הַקְּדוּשִׁים
הַנִּזְכָּרִים בּוֹ. וְקְדוּשַׁת פְּסוּקֵי וְתִיבוֹתָיו וְאוֹתֵיּוֹתָיו וְשְׁעָמָיו וְרַמְזָיו וְסוּדוֹתָיו. וְקְדוּשַׁת
הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ דִּיקְרָנוּסָא (גִּי חֲת"ךְ עִם הָאוֹתֵיּוֹת) הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק וְהַרִיקְתִּי לָכֶם בְּרָכָה
עַד בְּלֵי דִי. וּמִפְּסוּק נָסָה עָלֵינוּ אֹר פָּנֶיךָ יְהוָה. וְכַתְּבֵנוּ בְּסִפְר פְּרָנְסָה טוֹבָה וְכַלְכָּלָה
שָׁנָה זוֹ וְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. לָנוּ וּלְכָל בְּנֵי בֵיתֵנוּ כָּל יְמֵי חַיֵּנוּ. בְּמִילוֹי וּבְרִיּוֹת. בְּהִיתָר וְלֹא
בְּאִיסוּר. בְּנַחַת וְלֹא בְּצַעַר וְלֹא בְּעָמָל וְטוֹרַח. בְּשִׁלּוּה וְהַשְׁקָט וּבְטַח בְּלֵי שׁוּם עֵין הָרַע.

וּתְזַכְּנוּ לְעֶסוֹק עֲבוֹדַת הַקּוֹדֶשׁ בְּלִי שׁוּם מְרֻדָּה. וּתְפָרְנְסוּנוּ פְּרֻנְסָה שְׁלֵא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם בּוֹשָׁה וּכְלִימָה. וְלֹא נִצְטַרְדָּךְ לְמִתְנַת בְּשָׂר וְדָם כִּי אִם מִיַּד הַמַּלְאָה וְהִרְחַבְתָּה. וְתִצְלִיחֵנוּ וְתִרְוִיחֵנוּ בְּכָל לִימוּדֵינוּ וּבְכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ וְעַסְקֵינוּ. וַיְהִי כִּתְיֵנוּ מְלֵא בְּרַבְת יְהוּה. וְנִשְׁבַּע לָחֵם וְנִהְיֶה טוֹבִים. רַחוּם חַנוּן שׁוֹמֵר תּוֹמֵךְ מִצִּיל יִשְׂרָאֵל פּוֹדֶה (יְכוּיִן רַחֵשׁ תַּמִּיף) רַחֵם עָלֵינוּ וְשִׁמְעֵ תְּפִלָּתֵינוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּת כָּל פֶּה בְּרוּךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה (יְכוּיִן אוֹכֵף אַרְאֵיתָא כּוּזוּ אֲזוּבּוּגָה):

סימן טז

נסח כל נדרי שהיה אומר הרב החסיד מהר"ש שרעבי ז"ל:

כָּל נְדָרִי, וְאַסְרִי, וְשָׁבוּעִי, וְנִדְוִי, וְחֶרְמִי, וְקוֹנָמִי, וְקוֹנְחִי, וְקוֹנְסִי, דִּי גִדְרָנָא וְדִי גִנְדָרָא. דִּי אֲשַׁתְּבַעְנָא וְדִי נִשְׁתַּבַּע. דִּי גִדְרָנָא וְדִי גִנְדָרָא. דִּי חֶרְמָנָא וְדִי נְחָרָם. דִּי אֲסָרְנָא וְדִי גִנְסָרָא. עַל נִפְשָׁתָנָא. מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁעָבַר עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים הַבָּא עָלֵינוּ לְשָׁלוֹם. גִּדְרָנָא לֹא גִנְדָרִי. וְשָׁבוּעַתָנָא לֹא שָׁבוּעִי. וְנִדְוִינָא לֹא נִדְוִי. וְחֶרְמָנָא לֹא חֶרְמִי. וְאַסְרָנָא לֹא אֲסָרִי. כִּלְהוֹן אֶתְחַרְטֵנָא בְּהוֹן. יְהֵא רַעוּא דִּיהוֹן שְׁבִיתִין וְשְׁבִיקִין. לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קִיִּמִין. וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל הָעָם בְּשִׁנְיָה:

ויאמר מאמר התיקונין דף קמ"ג קם רבי שמעון, עד שהוא דמקורא דמקוה בידיה:

סימן יז

תפלה ליום הושענא רבה:

תפלה בעת חבטת חמשה בדי ערבה, והיא קדמוניות אך בא יבא הנוסח מתוקן ומנוקה בסייעתא דשמיא. יקח בידו ה' בדי ערבה כשרות וברורות וכה יאמר:

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ בְּדַחִילוֹ וְרַחֲמֵינוּ וְרַחֲמֵינוּ וְדַחִילוֹ לְיִתְדָא שֵׁם י"ה בּוֹי"ה בְּיַחְוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים לְקַיִם מִצְוֹת עֲרֵבָה יְסוּד נְבִיאִים הֲרֵא שׁוֹנִים. אֲשֶׁר שָׁרְשָׁם פְּתוּחַ עַל עֲרֵבֵי נַחַל. לְתַקֵּן אֶת שְׁרִשָּׁה בְּמִקּוּם עֲלִיּוֹן. וַיְהִי נֵעַם יי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוּה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֵל עֲלִיּוֹן רוֹכֵב בְּעֲרֵבוֹת. הַבּוֹחֵר בְּנְבִיאִים טוֹבִים וּבְמִנְהַגֵיהֶם הַטּוֹבִים. שֶׁתִּצְרַף מִחֲשַׁבְתָּנוּ וְחִבְּטָת ה' בְּדֵי עֲרֵבָה כְּאֵלוֹ כִּיּוֹנְנוּ בְּכָל הַכּוֹנְנוֹת כְּתוּבִין. וְכֵן עַל יְדֵי חִבְּטָת ה' בְּדֵי עֲרֵבָה ה' פְּעָמִים בְּקַרְקַע נִגְדָה ה' אוֹתִיּוֹת מְנַצֵּפֶךָ גְּבוּרוֹת אֲדֹנֵי אֱלֹהִים. אֲנָא בְּכַח סְגוּלַת מִצְוֹת עֲרֵבָה זוּ בְּמִתְק שְׁפָתִים, תּוֹסִיף לְקַח שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ ה' גְּבוּרוֹת מִמִּתְקוֹת בְּמִתְק הָאוֹר טַל אוֹרוֹת טְלִיף. שֵׁם יוֹד הָא וְאוֹ הָעוֹלָה טַל. וְכַפְלָה תַעֲדָה כְּלִיָּה לְהַתִּיחַד עִם דּוֹדָה בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה

וְרַעוּת. וְזוֹרְעֵיהָ תִצְמִיחַ זֶרַע (גימטריא ערבה) קָדַשׁ מִצְבֹּתָהּ לְעִזְרַת יְיָ בְּגִבּוֹרִים. וְתוֹכָהּ רְצוּף אֲהָבָה בְּשִׁפְתַיִם יִשְׁקוּ נְשִׁיקֵי דְרַחֲמֵינוּ. וְלָנוּ עֲבָדֶיךָ הַמִּתְפַּלְלִים לְפָנֶיךָ תִּשְׁפִּיעַ לָנוּ מִשָּׁם אֹרֶחַ חַיִּים. וְגַם עַד זְקֵנָה וְשִׁיבָה אֱלֹהִים אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ עַד אֲגִיד וְרוֹעֵךָ לְדוֹר לְכָל יָבֵא גְבוּרָתְךָ. וְתֹאֲרִיךְ יָמֵינוּ וְשָׁנוֹתֵינוּ בְּטוֹב וּבְנִעִימִים דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים. וְתֵן לָנוּ (יכוין לדעת רב שהיה מתפלל כן) חַיִּים אַרוּכִים, חַיִּים שֶׁל טוֹבָה, חַיִּים שֶׁל בְּרָכָה, חַיִּים שֶׁל שְׁלוֹם, חַיִּים שֶׁל פְּרֻנְסָה טוֹבָה, חַיִּים שֶׁל חִילוּץ עֲצָמוֹת, חַיִּים שִׁישׁ בָּהֶם יֵרָאֵת חֵטָא, חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם בּוֹשָׁה וּבְלִימָה, חַיִּים שֶׁל עוֹשֶׁר וְכַבוֹד, חַיִּים שֶׁתֵּהָא בְּנוֹ אֲהַבַת תּוֹרָה וְיִרְאֵת שָׁמַיִם, חַיִּים שֶׁתִּמְלֵא מִשְׁאֲלוֹת לְבָנוּ לְטוֹבָה. (יכוין שהם י"א, נגד אותיות ו"ה, והמ"ו):

וְאוֹצְרֶךָ הַטּוֹב תִּפְתַּח לְהַשְׁבִּיעַ נַפְשׁ שׁוֹקֵקָה. וְרוּחַ פָּנֵי תַבַּל. וְשַׁבַּע אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ מִטּוֹבֶךָ. וּמִלֵּא יָדֵינוּ מִבְּרֻכּוֹתֶיךָ וּמִעוֹשֶׁר מִתַּנְתַּיִךָ יְדִיךָ. וְתִקְוִים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכָתוֹב יִפְתַּח יְיָ לְךָ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם לְתֵת מָטָר אֲרֻצְךָ בְּעֵתוֹ וּלְבָרֶךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יְדֶיךָ. וּפְקַדְנוּ בְּפִקּוּדַת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרָתְךָ וּלְכָה לִישׁוּעָתָה לָנוּ. וְשֵׁא נִס לְקַבֵּץ גְּלוּתֵנוּ מִהֲרָה מֵאַרְבַּע בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ. וְהִיָּה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:

סימן יח

תפלה אחר כל חמירא של לילה, וכבר נזכרה במורה באצבע (סימן ז' אות ר"א ור"ב):

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁתִּזְכְּנוּ לְתוֹר וּלְחַפְשׁ בְּנִגְעֵי בְּתֵי הַנְּפֶשׁ אֲשֶׁר נּוֹאֲלָנוּ בְּעֲצַת הַיֵּצֶר הָרָע. וְתִזְכְּנוּ לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה. וְאֲתָה בְּטוֹבֶךָ הַגָּדוֹל תִּרְחַם עָלֵינוּ. עֲזֹרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְתִצְלִלְנוּ מֵאִסּוּר חֲמִין אֲפִילוּ בְּכָל שָׁהוּא. בְּשָׁנָה זוֹ וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ. אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן:

וביום אחר כל חמירא יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁתִּרְחַם עָלֵינוּ וְתִצְלִלְנוּ מֵאִסּוּר חֲמִין אֲפִילוּ בְּכָל שָׁהוּא. בְּשָׁנָה זוֹ וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ. לָנוּ וּלְכָל בְּנֵי בֵיתֵנוּ. וּכְשֶׁם שֶׁבַעֲרָנוּ הַחֲמִין מִבְּתֵינוּ. בְּךָ תִּזְכְּנוּ לְבַעַר הַיֵּצֶר הָרָע מִקִּרְבֵּנוּ תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ. וְתִזְכְּנוּ לְדַבֵּק בְּךָ וּבְתוֹרָתְךָ וְאֲהַבְתְּךָ וּלְיַדְבֵּק בְּיֵצֶר הַטּוֹב תָּמִיד. אֲנַחְנוּ וְזֵרְעֵינוּ וְזֵרַע זֵרְעֵינוּ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. בֵּן יְהִי רְצוֹן אָמֵן:

סימן יט

עוד זאת אציגה נא נוסח וידוי מתוקן לאומרו בהכנעה ולהכות באגרוף על החזה חדי"א דארמותא. ויכוין להתודות עליו ועל ביתו ועל כל אשר הוא משורש נפש רוח

ונשמה שלו, בגלגול זה וגלגולים אחרים בחדא מחתא. ועיקר הוידוי חרטה ועזיבת החטא לגמרי בכונה שלימה ויתובי דעתא. וישים אל לבו לתקן על ידי הוידוי מסודר בכ"ב אותיות, מה שפגם בחמש מוצאות וכ"ב אותיות בדחילו וחיבובותא:

אֲשַׁמְנוּ. אֲכַלְנוּ מֵאֲכֻלֹת אֲסוּרוֹת. אֲכַלְנוּ אֲכִילָה גְּסָה. אֲכַלְנוּ וְשַׁתִּינוּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. אֲכַלְנוּ חוּץ לַסּוּפָה אֲכִילַת קֶבֶע. אֲכַלְנוּ חֶמֶץ בַּפֶּסַח. אֲכַלְנוּ בְּלִילָה אַחַר שְׂשִׁיבָנוּ. אֲכַלְנוּ בְּלֹא בְּרָכָה תְּחִילָה וְסוּף. אֲכַלְנוּ לְמֵלֵא בְּטַנְנוּ, וְלֹא חֲשַׁבְנוּ לְהִיּוֹת בְּרִיאִים לְעֵבוֹד ה', וְשָׂאָר כְּוֹנוֹת טוֹבוֹת. אִמְצָנוּ אֶת לִבְנוּ. אֲכַזְרִים הָיִינוּ. אֲסַרְנוּ אֶת הַמוֹתֵר, וְאֶת הָאֲסוּר הִתְרַנוּ. אֲסַרְנוּ לְאַחֲרִים וְהִתְרַנוּ לְעַצְמָנוּ. אֲכַלְנוּ בְּלִי נְטִילַת יָדַיִם. אֲכַלְנוּ מִסְּעוּדָה שְׂאִינָה מִסְּפָקַת לְבַעֲלֶיהָ:

בְּגִדְנוּ. בְּשַׁלְנוּ תַלְמוּד תּוֹרַתְךָ יְמִים וְלֵילוֹת. בְּשַׁלְנוּ אַחֲרֵי הַלּוּמְדִים. בְּשַׁלְנוּ עוֹשֵׁי מִצְוֹת. בָּאֵנוּ עַל כָּל עֲרִיּוֹת שְׁבַתְזוּרָה, וְשִׁנְיֹת, וְאֲסוּרֵי בִיאָה מִדְּבָרֵי סוּפְרִים. בְּרַכְנוּ בְּרֻכּוֹת לְבִטְלָה, וּבְרַכָּה שְׂאִינָה עֲרִיכָה. בְּרַכְנוּ בְּרַכָּה חֲטוּפָה בְּלִי הַזְכָּרַת שֵׁם וּמְלָכוֹת, וּבְחֶסְרוֹן תִּיבוֹת וְאוֹתִיּוֹת, וּבְלִי שׁוּם כְּוִנָּה. בְּדִינוּ הַקְּדָמוֹת מִלְּבָנוּ. בְּזִינוּ חִידוּשֵׁי תּוֹרָה. בְּזִינוּ אִמְרֵיךָ. בְּשַׁלְנוּ קְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְלָה וְצִיצִית וְתַפִּילִין. בְּזִינוּ אֵב וְאֵם וְאַחֵינוּ הַגָּדוֹל. בְּזִינוּ חֲכָמִים וְיִרְאֵי שָׁמַיִם. בְּשַׁלְנוּ רַמ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה מִדְּאוּרֵייתָא וּמִדְּבָרֵי קְבֻלָּה וּמִדְּבָרֵי סוּפְרִים. בְּזִינוּ חֲכָמַת חֲכָמֵי הַדּוֹרוֹת וְסַפְרֵיהֶם. בְּלַבְלְנוּ דַעֲתָנוּ בַתְּפִלָּה וְלַמוּד בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה:

גְּזַלְנוּ. גְּנַבְנוּ מִיִּשְׂרָאֵל וּמִגּוֹיִם. גְּנַבְנוּ מִקְרוֹבֵינוּ. גְּנַבְנוּ דַעַת הַבְּרִיּוֹת. גְּנַבְנוּ חִידוּשֵׁי תּוֹרָה מֵאַחֲרֵים. גְּלִינוּ סוּד. גְּלִינוּ סוּדֵי תּוֹרָה לְמֵי שְׂאִינָם רְאוּיִם. גְּלִינוּ דְבָרֵי תּוֹרָה לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם. גְּלִינוּ עֲרִיּוֹת. גְּאִינוּ בְּמַחֲשָׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה בְּכָל מִינֵי גְאוּה וְזָדוֹן עַד שְׁנַעֲשֵׂה לָנוּ טָבַע וְלֹא יָדַעְנוּ אִם הוּא גְאוּה. גְּדַלְנוּ בְּנִינוּ גְדוּלִים רְעִים. גְּעַרְנוּ בְּאַחֲרֵים הַמוֹכִיחִים לְבְנֵינוּ וּקְרוֹבֵינוּ וּרְבָנוּ עִמָּהֶם וְהַקְּפָדְנוּ עֲלֵיהֶם. גְּלִינוּ פְּנִים בַּתּוֹרָה שְׁלֹא כַהֲלָכָה. גְּעַרְנוּ בְּעוֹשֵׁי מִצְוֹת. גְּמַגְמָנוּ בְּלִשׁוֹנֵינוּ בְּדְבָרֵי תּוֹרָה וְתַפְלָה. גְּדַלְנוּ וְשַׁבְּחָנוּ עַצְמֵינוּ וְאַפִּילוּ בְּמָה שְׂאִין בָּנוּ. גְּלַגְלְנוּ דְבָרִים לְהַכְשִׁיל רַעֵינוּ. גְּמַלְנוּ רַע לְמֵי שְׁהַטִּיב אֱלֵינוּ. גְּעַרְנוּ בְּנִשְׁנוּ וּבְנֵינוּ וּמִשְׁרַתֵּינוּ שְׁלֹא כַדָּת וְשְׁלֹא כַדִּין:

דְּבַרְנוּ דוּפֵי וְלִשׁוֹן הָרַע תְּדִיר וְשִׁקָּר וְחֲנוּפָה וְלִיצְנוּת וְנִבְלוּת הַפֶּה, וְכָל כַּף נִשְׁתַּרְשְׁנוּ עַד שְׂאִינוּ נִיכָר לָנוּ הָאִיסוּר וְלִמְצוּה תַחֲשֵׁב בְּעֵינֵינוּ. דְּבַרְנוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְעַם תַּפְלִין. דְּבַרְנוּ בְּאִמְצַע תַּפְלָה, וּבְאִמְצַע קְרִיאַת שְׁמַע, וּבֵין גְאוּלָּה לְתַפְלָה, וּבַחֲזוּרָה. דְּבַרְנוּ בְּאִמְצַע לְמוֹדְנוּ. דְּבַרְנוּ בְּשִׁבְת דְבוּר שֶׁל חוּל. דְּבַרְנוּ בְּזָדוֹן וּבְגוּדָל לְכַב. דְּרַשְׁנוּ דְרָשׁוֹת שֶׁל דוּפֵי. דְּבַרְנוּ בְּגִנוֹת חֲבֵרֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ וְאַבוֹתֵינוּ וְכָל מִי שְׁחִיבִים אָנוּ בְּכַבּוּדוֹ. דְּנִינוּ לְחוּבָה לְכָל אָדָם. דְּנִינוּ דִין אֶחָד לְעַצְמֵינוּ וְדִין אַחַר לְאַחֲרֵים. דְּבַרְנוּ אֶחָד בְּפֶה וְאֶחָד בְּלֵב. דְּבַרְנוּ לְגוֹי בְּשִׁבְת לַעֲשׂוֹת מְלֹאכֶת אִיסוּר. דְּבַרְנוּ עִם הָעֲרִיּוֹת דְבָרֵי שְׁחוּק וְהִיתוּל וְכִיּוּצָא. דְּבַרְנוּ בְּמִשְׁא וּמִתֵּן שֶׁל תּוֹרָה לְקַנְטֵר וְלִדְחוֹת דְבָרֵי זוּלָתֵינוּ, וְלִהְפִיל הָאֱמֶת בְּעַקְשׁוֹת וּבַחֲרִיפוֹת שִׁקָּר, וּזְלוּלָנוּ לָהֶם נְגַד

לסְבַרְתֵּינוּ וְאֵף שֶׁהָאֵמֶת אֵתוּ. דְּבַרְנוּ זְלוּל עַל הַרְבָּנִים רֵאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים אֲשֶׁר בְּאַרְץ הַחַיִּים הִמָּה וְאֲשֶׁר עוֹדֵם בְּחַיִּים, וְדַחֲנוּ דְבָרֵיהֶם מִבְּלִי שְׁכַל וּבְלִי מוֹסֵר וְיִרְאֵת ה'. דְּבַרְנוּ בְּשֵׁבֶת בְּמִשְׁא וּמִתֵּן וּסְחוּרָה וְרִיחַ:

הָעוֹיֵנוּ. הַקְּלָנוּ רֵאשׁ. הָעֲזָנוּ מִצַּח. הַרְהַרְנוּ בְּעֵבִירָה. הַרְהַרְנוּ הַרְהוּרִים רָעִים בְּיוֹם וּבְלֵילָה וּבְאֵנוּ לְיַדֵּי קָרִי וְשִׁכְבַת זָרַע לְבִטְלָה. הָעֵרְכָנוּ מַעֲשֵׂה חֲבָרֵינוּ לְהִרְאוֹת קְלוֹנוּ וְחִסְרוֹנוּ. הִלְבַּנְנוּ פְּנֵי חֲבָרֵינוּ בְּרַבִּים. הוֹצֵאנוּ שֵׁם רַע עַל הַחַיִּים וְעַל הַמֵּתִים. הַרְהַרְנוּ הַרְהוּרִים רָעִים בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה וּבְלִימוּד וְעַם תְּפִילִין. הִסְחָנוּ דַּעֲתֵינוּ מִן הַתְּפִילִין. הִשְׁגָנוּ גְבוּל רַעִינוּ. הִקְפְּדָנוּ עִם נְשִׁינוּ וְעִם חֲבָרֵינוּ. הִלְכָנוּ אַחֲרֵינוּ יִצְרָנוּ הָרַע. הִלְכָנוּ בְּקוֹמָה זְקוּפָה. הִלְכָנוּ בְּגִדוּלוֹת וּבְנִפְלְאוֹת מְמֵנוּ. הִלְכָנוּ בְּגִילוֹי הָרֵאשׁ. הַרְהַרְנוּ אַחֲרֵי רְבוּתֵנוּ. הוֹרִינוּ הוֹרְאוֹת בְּלִי עֵיוֹן וּבְלִי סְבָרָא וְתַכְפָּף וּמִידָה, לְהִרְאוֹת גְּדוּלְתֵנוּ. הוֹרִינוּ הוֹרְאוֹת בְּפְנֵי רְבוּתֵנוּ. הִרִימוֹנוּ יָד עַל נְשִׁינוּ וְעַל חֲבָרֵינוּ. הִחֲזַקְנוּ בְּמַחְלוּקָת. הִטְלָנוּ אִימָה יִתִּירָה בְּתוֹךְ בֵּיתֵנוּ וְעַל מְשָׁרְתֵנוּ. הִסְתַּכְּלָנוּ בְּקִשְׁת וּלְכָנָה הַרְבָּה. הַתְּפַלְּלָנוּ בְּלֹא פִּנְת הַלֵּב. הַתְּפַלְּלָנוּ וְהִינּוּ צְרִיכִים לְנִקְבִים. הַתְּפַלְּלָנוּ וְאָנוּ שְׂכוּרִים. הַרְהַרְנוּ דְבָרֵי תוֹרָה בְּבֵית הַכֶּסֶף וּבְמִבּוֹאוֹת הַמְטוּנְפוֹת וּבְמִקּוֹם שְׂאֵינוּ נְקִי. הוֹצֵאנוּ מִרְשׁוֹתֵנוּ בְּשֵׁבֶת לְרִשׁוֹת הַרְבִּים וּכְרַמְלִית. הִקְשִׁינוּ עֲצָמָנוּ לְדַעַת. הִכִּינוּ רַעִינוּ וּנְשׁוֹתֵנוּ. הַתְּפַלְּלָנוּ וְקָרִינוּ קְרִיאַת שְׁמַע וְלְבָשָׁנוּ תְּפִילִין קוֹדֵם זְמַנָּם. הִטְרַחְנוּ עַל הַצְּבוּר. הִסְתַּכְּלָנוּ בְּעֵרוּה וּבְפְנֵי רִשְׁעִים:

וְהִרְשַׁעְנוּ. וְהִרְבִּינוּ פֶּשַׁע וְרִשְׁע לְבְלִי חֵק. וְיַעֲדָנוּ עֲצָמָנוּ לְמַחְלוּקָת וְלַעֲבִירָה. וְתַרְנִים הָיִינוּ בְּמִמוֹן זוּלְתֵנוּ. וּוְתַרְנֵנוּ עַל כְּבוֹד ה' וְכְבוֹד הַתּוֹרָה. וּמְחִינוּ עַל כְּבוֹדֵנוּ:

זָדְנוּ. זָכְרָנוּ שֵׁם שָׁמַיִם לְבִטְלָה. זָנִינוּ אַחֲרֵינוּ לְבָנוּ וְעֵינֵינוּ. זוּלְלִים וְסוּבְאִים הָיִינוּ. זְלוּלָנוּ בְּאֵבֵינוּ וְאֵמָנוּ וְרְבוּתֵנוּ. זְלוּלָנוּ בְּתוֹרָה. זְלוּלָנוּ בְּחֻכְמִים. זְלוּלָנוּ בְּנִטְיִלַת יָדִים. זָרְקָנוּ הַצְּפָרְנִים. זָכִינוּ הַחַיִּיב וְחַיִּיבָנוּ הַזְּכָאִי:

חִמְסָנוּ. חִלְלָנוּ אֵת שֵׁם קְדֻשָּׁה אוֹי לָנוּ וְלְנַפְשָׁנוּ. חִלְלָנוּ שִׁבְתוֹת וּמוֹעֲדֵי קְדֻשָּׁה. חִמְדָנוּ. חִנְפָנוּ. חִשְׁבָנוּ מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת. חִשְׁדָנוּ בְּכַשְׂרִים. חִפְקָנוּ וּנְשַׁקְנוּ הָעֵרוּה וּנְשׁוֹתֵנוּ נְדָה:

מְפַלְנוּ שְׁקָר וּמְרָמָה. מְעִינוּ בְּהוֹרָאָה. מְמַאֲנוּ עֲצָמָנוּ וְרַעֲיוֹנֵנוּ. מְמַטְמָנוּ אֵת לְבָנוּ. מְלַטְלָנוּ מוֹקְצָה בְּיוֹם הַשִּׁבְת וְיוֹם טוֹב. מְעִינוּ בְּהִלְכָה וְהַפְּרָנוּ בְּטַעוֹתֵנוּ וְהִחֲזַקְנוּ בְּטַעוֹתֵנוּ וְלֹא הוֹדִינוּ עַל הָאֵמֶת:

יַעֲזָנוּ עֲצוֹת רָעוֹת לְהַעֲרִיף וְלְהַרְבּוֹת שְׁנֵאת חֵנָם וּמַחְלוּקָת וּקְמִיגוּרִיא. יִשְׁנָנוּ עִם הַתְּפִילִין. יִשְׁנָנוּ יָמִים וְלֵילוֹת כְּבִהְמוֹת וְאִבְדָנוּ קְרִיאַת שְׁמַע וְתְּפִלָּה בְּזְמַן וּבְצְבוּר. יַדְעָנוּ הַדִּין וְעִבְרָנוּ עָלָיו. יִשְׁכְּנוּ בְּמוֹשֵׁב לְצִים וְסוּד מְשַׁחֲקִים:

כְּעֵסְנוּ בְּחֹל וְשָׁבַת וּמְרָפָה נִפְשָׁנוּ בְּאִפְיָנוּ. כְּפָרְנוּ בְּכָל הַתּוֹרָה. כְּלִינוּ יָמֵינוּ וְשִׁנֵּינוּ
בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם. כְּבָדְנוּ לְרָשָׁעִים. כְּסִינוּ קְלוּנֵינוּ. כִּינֵינוּ שֵׁם רַע לְרִיעֵנוּ. כִּינֵנוּ לְהִזִּיק
לְרִיעֵנוּ. כְּבִשְׁנוּ שֹׁכֵר שְׂכִיר:

לְצַנוּ. לוֹצְצָנוּ. לְמַדְנוּ תּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה וְשְׁלֵא בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה. לֹא קִיַּמְנוּ
הַמִּצְוֹת בְּתִקְנָן בְּמַחְשָׁבָה וְדִיבּוֹר וּמַעֲשֵׂה וְיִרְאָה וְאַהֲבָה וְשִׂמְחָה. לֹא קִיַּמְנוּ אֶפְלוּ
מִצְוָה אַחַת בְּתִקְנָהּ. לֹא עָנִינוּ אִמּוֹן כְּרָאוּי. לֹא קָמְנוּ מִפְּנֵי שִׂיבָה וְלֹא הִדְרָנוּ תִּלְמִיד
חָכָם. לְמַדְנוּ לְתִלְמִידִים שְׂאִינָם מְהוּנָנִים. לְבִשְׁנוּ שַׁעֲטָנִים. לֹא כִינֵנוּ בְּתַפִּילוֹת וּבְרִכוֹת
וּמִצְוֹת. לֹא הִינֵנוּ מִתּוֹנִים בְּדִין. לֹא הִתְנַהֲגְנוּ בְּדֶרֶךְ הָרָאוּי לִירְאֵי ה'. לֹא הִתְפַּלְלָנוּ
בְּכוֹבֵד רֹאשׁ וּבְגִדֵי כְבוֹד. לֹא קִיַּמְנוּ בְּכָל יוֹם ק' בְּרִכוֹת וְצ' אֲמִנִים וְעֶשְׂרָה קְדִישִׁים
וּד' קְדוּשׁוֹת.

לֹא הוֹכַחְנוּ אֶת רֵעֵנוּ וּנְשׁוֹתֵינוּ. לֹא כְּבָדְנוּ אֲבֵינוּ וְאִמְנוּ וְתִלְמִידֵי חֲכָמִים. לֹא
נִמְלָנוּ חֶסֶד כְּפִי שִׁיעוּרֵינוּ. לֹא נִתְרַחַקְנוּ כְּרָאוּי מִהַעֲרִיזוֹת וּמִנְשִׁינֵנוּ נְדָה. לֹא יִרְאָנוּ אֶת
ה'. לֹא הִחֲזַקְנוּ בְּמוֹסֵר. לֹא נִסְתַּכַּלְנוּ מֵאִין בָּאֵנוּ וְלֹא אָנוּ הוֹלְכִים וְלִפְנֵי מִי אָנוּ
עֹתִידִים לִיתֵן דִּין וְחֶשְׁבוֹן. לֹא יָנִינוּ בְּרִבִּית. לְקַחְנוּ רִבִּית קְצוּצָה וְאַבֵּק רִבִּית. לֹא קִיַּמְנוּ
מִצְוֹת אֲבִילוֹת כְּכָל דִּינָהּ. לְקַחְנוּ שׁוֹחֵד דְּבָרִים וְשׁוֹחֵד מָמוֹן וְשׁוֹחֵד מְאוּחָר. לֹא צִפִּינוּ
לִישׁוּעָה. לֹא נִצְטַעַרְנוּ עַל חוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. לֹא אָמַרְנוּ דְּבָרֵי תּוֹרָה עַל הַשּׁוֹלְחָן:

מְרַדְנוּ בְּמַלְכוֹת שָׁמַיִם. מְרַדְנוּ בְּמַלְכוֹת בֵּית דָּוִד. מְאִסְנוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְשָׁלַשְׁתָּן
אָנוּ מְבַקְשִׁים. מְסַרְנוּ חֲבִירָנוּ וּמְמוֹנוּ בְּיַד גּוֹיִם. מְעַלְנוּ בְּחֶרֶם וְהִסְכַּמְנוּת הַקֹּהֶל. מְלֵאֵנוּ
פִינוּ שִׁחֻק. מְרִינוּ דְּבָרִיךָ. מְאִסְנוּ מִשְׁפָּטֵי צִדְקָךָ:

נִאֲפָנוּ בְּכָל מִינֵי נְאוּף. נִשְׁבַּעְנוּ לְשׁוֹא וְלִשְׁקֵר. נִשְׁבַּעְנוּ וְלֹא קִיַּמְנוּ. נִלְכַּדְנוּ בְּסֶרֶךְ
עֲבוּדָה זָרָה בְּכָלִי דַעַת. נִדְרָנוּ וְלֹא שָׁלַמְנוּ. נִהַנֵּנוּ מֵעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְעַנּוּגָיו. נִתְנַנְנוּ יָד
לְפֹשְׁעִים. נִסִּינוּ אֶת ה'. נִשְׁתַּמְשְׁנוּ בְּכַתְרָה שֶׁל תּוֹרָה. נִשְׁתַּמְשְׁנוּ בְּשִׁמוֹת הַקִּדְשׁ.
נִקְמְנוּ וְנִטְרָנוּ שִׁנְאָה בְּלֵב. נִתְעַצְלָנוּ לְלִמּוּד וְלַהֲתַפְּלֵל. נִהַנְנוּ עֲצָמֵינוּ בְּרַבְנוֹת וּבְשֶׁרָרָה
וְלֹא נִכְנַעְנוּ לְפָנֵי מִי שְׁגָדוֹל מִמֶּנּוּ. נִתְנַנְנוּ דּוֹפֵי בְּחֲכָמִים וְנִמְאָסוּ לְפָנֵי הַקְּדוֹן. נִהַנֵּנוּ
בְּמָה שְׁמִשְׁבָּחִים אוֹתָנוּ וְאַפְלוּ שְׁלֵא הִיָּה בָנוּ:

סָרְרָנוּ. סוֹרְרִים וּמוֹרִים הִינֵנוּ. סָרְנוּ מֵאַתְרִיךָ וּמִמִּצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתֶךָ. סָרְנוּ מִמִּנְהַגֵּים
טוֹבִים. סָתַרְנוּ דְּבָרֵי אֲבֵינוּ וְדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ:

עֹינֵנוּ. עֲבָרְנוּ עַל שְׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה דְאוֹרֵייתָא וּמִדְבָרֵי קְבָלָה וּמִדְבָרֵי סוֹפְרִים
עֲלִיהֶן וְעַל פְּרִטִיָּהֶן וְעַנְפִיָּהֶן וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן. עֲנִינוּ יְתוּמִים וְאַלְמָנוֹת וְאַבְיוֹנֵי עַמְךָ. עָנִינוּ
אִמּוֹן קְטוּפָה וְחִטּוּפָה. עָשִׂינוּ עוֹל לְמִשְׁרֵתֵינוּ וְלִנְשׁוֹתֵינוּ וְלַחֲבֵרֵינוּ. עָנִינוּ אֶת הַדִּין.
עִוּוֹתָנוּ אֶת הַדִּין. עָשִׂינוּ אֶת עֲצָמֵינוּ כְּעוֹרְכֵי הַדִּינִים. עֲבָרְנוּ עַל רִיב לָנוּ. עֲמַלְנוּ
לְהַבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא עֲמַלְנוּ בַתּוֹרָה. עֲסַקְנוּ בְּכָל מִינֵי בְטָלָה וְלֹא עֲסַקְנוּ בַתּוֹרָה.

עשינו כמעשיהם. עברנו על כ"ד דברים שחייבים עליהם נידוי. עברנו ישראל. עשינו עצמינו ענוים בפה, ולבנו הלך בחשכים בגאווה נסתרת:

פשענו. פרקנו מעלינו עול תורה ומצות ויראת שמים. פגמנו ברמ"ח אברים ושס"ה גידים של גופנו נפשנו רוחנו ונשמתנו, בגלגול זה ובגלגולים אחרים, ובנפש רוח ונשמה של אחרים משרש נפשנו ושאינם משרשינו. פגמנו בעולמות העליונים אצילות בריאה יצירה עשיה, ובכל פרצופי אצילות בריאה יצירה עשיה, בחיצוניות ופנימיות, בעגולים ויושר, באורות ונשמות ומלאכים בכלליהן ופרטיהן, אוי לנו אהה עלינו ועל נפשינו אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה. פגמנו בשמות הקדש ובאותיות התורה כ"ב ומנצפ"ך, בהרהור במחשבה בראיה ובריאה ובקלא בדבור ומעשה. פגינו לבנו לבטלה. פירשנו מן הצבור. פעלנו און:

צָרָנו. ציערנו אבינו ואמנו וחכמי ישראל. ציערנו נשותינו וכל בני ביתנו. ציערנו למשרתינו. ציערנו לרענו. ציערנו בעלי חיים. צללנו במים אדירים לבקש תאות יצר הרע. צעדנו בפני מי שגדול ממנו:

קשינו עורף. קלקלנו דרכינו. קלקלנו צינורות השפע והקדושה והברכה היורדים מן השמים, והפכנו אותם לבורות נשברים אשר לא יכילו המים, וגרמנו גלות השכינה וחרבן בית המקדש, שפחה פי ירשה גבירתה ועבד פי מלך. שכבנו בבשתנו וכיסתנו בלימתנו, כי עונותינו הפו אלה, ופשעינו האריכו קצינו, וחטאתינו מגעו הטוב ממנו אוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם זה כמה ארך ימים ושנים רבים ורעים. קפצנו ידנו מליתן צדקה. קבלנו לשון הרע. קללנו חברינו ונשותינו. קללנו עצמנו ובגינו. קרינו בספרים חיצוניים. קנאנו מעושר וכבוד וחכמת אחרים, ובקשנו לדרב בגנותם:

רשענו. רעים לשמים ולבריות היינו. רבנו עם אדם הנם. רדפנו אחר השררה והכבוד. רמינו את רעינו. רצנו למחלוקת ועבירה:

שחתנו. שכחנו תורתך. שכחנו אלהותיך. שקרנו בברית קדשך. שחתנו זרע קודש ובראנו משחיתים לחבל, גם בכנפינו נמצאו דם נפשות אביונים ודמעת העשוקים. שברנו פלים בחמתנו. שתינו סתם יינם. שחתנו פאות הראש והזקן. שקרנו בכל מיני שקר ותחבולות ומרמות. שֹׁמְחֵנו במפלת אויבינו:

תעינו. תעבנו כל איש תוכחת. תקענו כפינו ולא קיימנו. תבלין עשֹׁנו לשמותינו. תוהים היינו על הראשונות ואתה צדיק וכו':

סימן ב

תפלות אחר ספירות העומר בגמר כל שבוע ושבוע:

(א) אור ליום ז' שבוע ראשון. אחר הספירה יאמר אנא בכח ומזמור אלהים יחנונו ויברכנו ורבונו של עולם, אחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שאם פגמנו באיזו מז' בחינות של מלכות זעיר אנפין, או באחת מז' בחינות דזעיר אנפין, או באחת מז' בחינות דגבורה או דנוקבא דזעיר אנפין, שיתוקנו כל פגמיהם בכח מצות ספירת העומר אשר ספרנו בשבוע זו:

אנא מלך רחום וחנון שומר הברית והחסד, יהי חסדך יי עלינו, והוכן בחסד כסאך, ויתבוננו חסדי יי, ומשם יושפע עלינו רב חסד לכפר את אשר חטאנו עונו ופשענו במדת החסד בקנאה ואכזריות וכעס, ועל כל פשעים תכסה אהבה, עשה למען אברהם אהובך והטה אלינו חסד, יודע לעיני הכל טובך וחסדך עמנו למחול אשר אשמנו בעון שנאת חנם והפכנו אהבה לאיבה, ואין אתנו עושה לפנינו משורת הדין, ועוררנו תגבורת הדין על מדת החסד והרחמים, וברוב אולתינו שגינו בקדושת תורתך הנתונה בימין צדקך, ברמ"ח מצות עשה אשר בימין החסד, וגם לא נזהרנו במילי דאבות וברכות ונזיקין, ואשר העלמנו עין מגמילות חסדים:

אנא בכח גדולת ימינך, קבלנו בתשובה כי ימינך פשוטה לקבל שבים, ואם הרבינו פשע ועבירה, עליון, רחמיך מעולם, כי עמך הסליחה, מטה כלפי חסד הפלה חסדך ותגביר מדת טובך הישרה על מדת פורעניות, אנא יי קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך, ויתוקן כל אשר פגמנו בספירת החסד בכלל ופרט, ותמלא כל השמות שפגמנו בהם, וזכנו לאחוז במדת החסד והרחמים, יי יגמור בעדי יי חסדך לעולם מעשה ידיך אל תרף, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

(ב) אור לי"ד שהם שני שבועות:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שאם פגמנו באיזו מז' בחינות דמלכות זעיר אנפין, או באחת מז' בחינות דחסד שני דזעיר אנפין או באחת מז' בחינות דגבורה ב' דנוקבא. שיתוקנו כל פגמיהם בכח מצות ספירת העומר אשר ספרנו בשבוע זו. ותוציא לאור משפטינו לסלוח אשר חטאנו במדת הגבורה, כי לא באנו לעזרת ה' בגבורים, ואשר התרפינו ביום צרה מהיות גבורים לעמוד בפרץ, ואשר נואלנו ולא נתגברנו על יצרינו, והגברנו הצפוני ולא הושב ידנו מבלע בחוש השמע. וישמע ה' ויחר אפו. ואשמותינו גדלו בשם"ה מצות לא תעשה אשר לפאת צפונה, ואשר שגינו בתקוני שלחן, בצפון וכללות החסד שבגבורה, איש מרעהו נפרדו, ואשר פגמנו בל"ב שינים שלטי הגבורים, ואשר הגברנו ק"ך צרופי אלהים ופ"ר גבורות מנצפ"ך וש"ך גבורות אדני. על זה היה דוה לבנו על אלה חשכו עינינו, כי רבו מהרבה הדינים שהגברנו. והנה עתה שבנו אליך בבשת פנינו לדרוש סליחה על עוץ פגמינו, ולמען זכות יצחק עקיבך נמצא פדיון וכופר, ורוח סליחה יערה עלינו ממרום, ועמוד מכסא דין ושב על כסא רחמים, וזכור לנו עקידתו של יצחק

אבינו, ותביט באפרו כאלו צבור ומונח על גבי המזבח, וסלח מחשבי פגמתינו, ותגבורת הדינים הקשים הפג והפר. ויכבשו רחמיך את כעסך, ויגולו רחמיך על מדותיך, ותפנס לנו לפנים משורת הדין, ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעירך. ואל ימשול בנו קצף. כי אל מלך חנון ורחום אתה. חוסה יי על עמך ועוררה את גבורותך ולכה לישועתה לנו. וליש גבור משיח בן אפרים מהרה תצמיח משרש יצחק. ונקום נקם מאת בני עשו. והאלילים פרות יפרתון לקרא כלם בשם יי ולעבדו שכם אחד. ונסה עלינו אור פניך. ויתוקן כל אשר פגמנו בספירת הגבורה בכלל ובפרט. ותמלא ותאיר כל השמות אשר פגמנו בהם. וזכנו להתגבר על יצרנו ולהגביר היצר הטוב. ולהיות אנחנו וזרענו גבורי כח עושי רצונך פרצונך. ולא נכעוס ולא נכעיסך. הללוהו בגבורתיו הללוהו ברוב גדלו. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

(ג) אור א"ך טוב שהם ג' שבועות:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שאם פגמנו באיזו מז' בחינות דמח דעת זעיר אנפין, או באחת מז' בחינות דחסד ג' שלו, או באחת מז' בחינות דגבורה ג' דנוקביה, שיתוקנו פגמיהם בכל מצות ספירת העומר שספרנו בשבוע זו. אנא מלך רחום וחנון אביר יעקב. פרוש עלינו שפע רצון למחול ולסלוח אשר פגמנו במדת תפארת, והיינו מפרידי אלוף, ולא הושב ידנו מבלע באכילת נבילות וטריפות, והוספנו סרה בגול ונגיבה, ופגמנו בב' שלישי תפארת התחתונים ונם בשליש העליון.

וברב אולתינו שגינו ומנענו ש"ע נהורין עילאין דאריך אנפין מלהאיר לתפארת. ואשר נואלנו ונהגנו קלות ראש בגדרים ופגמנו בחיי המלך, ואשר קללנו וציערנו אב ואם ונרמנו סילוק תרין עטרין מרישא דמלכא, ואשר קללנו וכתבנו קמיעות ואזכרות שלא בכונה וקדושה ופגמנו בשם מ"ה. ואשר היינו מכת הולכי רכיל ומגלי סוד לבלתי חגונים. ובדינו הקדמות מסברתינו ופגמנו בגופא דמלכא קדישא. נפלו פנינו והתפרדו כל עצמותינו על עוצם הטאתינו עונותינו ופשעינו. ובלב נשבר אתאנו לחלות פניך ונשעננו על רחמי יקר תפארת גדולתך. אנא ברחמיך האר מחשך פגמינו אשר החשכנו מאורות העליונים, בזכות יעקב בנך בכורך. ומחול וסלח את כל אשר אשמנו, והורנו דרכי תשובה. והעלנו מטומאה לטהרה, ויצאו מים חיים מלובן העליון דרך רחובות הנחר לקו האמצעי, נהר פלגיו ישמחו עיר אלהינו לטהר מדות העליונות. ותפארת"ו עבור על פשע. ועל כן נקנה לך לראות מהרה בתפארת עוזך להעביר גילולים מן הארץ לתקן עולם במלכות שדי, ומלך ביופיו תחזינה עינינו. תשית לראשו עטרת פז. ובאה הממשלה הראשונה ממלכת לבת ירושלים, כאמור מפי כבודך עורי לבשי בגדי תפארת"ך ירושלים עיר הקודש. והיית עטרת תפארת"ת ביד יהוה וצניף מלוכה בכף אלהיך. עשה למען שמך עשה למען פארת"ך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

(ד) אור כ"ח שהם ארבעה שבועות:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂאֵם פְּגָמָנוּ בְּאִיזוֹ מִזֹּבְחֵינוּ
דְּמַחַ דְּעַת זְעִיר אֲנַפִּין, אוֹ בְּאַחַת מִזֹּבְחֵינוּ דְּחֶסֶד הַד' שְׁלוֹ אוֹ בְּאַחַת מִזֹּבְחֵינוּ
דְּגִבּוֹרָה ד' דְּנוֹקְבָא, שְׂתִיּוֹקְנוּ פְּגָמֵיהֶם בְּכַח מְצוֹת סְפִירַת הָעוֹמֵר אֲשֶׁר סָפְרָנוּ בְּשָׁבוּעַ
ז':

אָנָּה מְלִיךְ רַחוּם וְחַנוּן. הִתְמַלֵּא רַחֲמִים עָלֵינוּ. וַיִּתְּנֵנוּ מָה שְׂפָגְמָנוּ בְּבִטּוּל תּוֹרַתְךָ
הַקְּדוּשָׁה שְׁנַתָּת לָנוּ עַל יְדֵי מִשְׁחָה רַעֲיָא מְהִימְנָא. וְאֲשֶׁר לְמַדְנוּ שְׁלֵא לְשִׁמְחָה. וְאֲשֶׁר
הִפְסְקָנוּ לִימּוּדֵינוּ לְדְבָרִים בְּטָלִים, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּבֵּר יֵצֶר הָרַע, וְשִׁגְיָנוּ בְּאוֹלְתֵינוּ, וְלֹא
נִמְלָנוּ חֶסֶד עִם הָעֲנִיִּים וְהָאֲבִיוֹנִים וְתוֹפְסֵי הַתּוֹרָה, וּפְגָמָנוּ בְּמִדַּת הַנְּצִחַת. וְהֵן עָתָה
שָׁבָנוּ אֵלֶיךָ בְּבוֹשֶׁת פְּגִינָה. וְאַתָּה בְּטוֹבְךָ תַּעֲוִיר רַחֲמִיךָ. וּבִזְכוּת מִשְׁחָה רַעֲיָא מְהִימְנָא
רַחֵם עָלֵינוּ. וְגַם נְצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יִנָּחֵם. וְקַיִּים לָנוּ אֵת כָּל אֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי
נְבִיאֶיךָ הַקְּדוּשִׁים. וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹזְ"י בְּךָ. וְרַחֲמִיךָ הַרְבִּים אֵל יַעֲזֹבוּנִי נְצַח סְלָה וְעַד.
וְתַחֲזֹקְנוּ וְתִאֲמַצְנוּ לְנְצַח הַיֵּצֶר הָרַע. וַיְהִיָּה לְבָנוּ שְׁלָם לְהַכִּיר מִיַּעוֹט עֲרַפְנוּ וּשְׁפַל
מַצְבָּנוּ מִחוּסֵר כָּל. וַיִּתְרַחֵק יֵצֶר הָרַע מִתּוֹכָנוּ. וְתַסְתּוּם וְתַחֲתוּם פִּי כָּל הַמְּקַטְרִיגִים
וְאוֹיְבֵינוּ אוֹיְבֵי נַפְשָׁנוּ וְגוֹפְנוּ. לְמַעַן זְכוּת מִשְׁחָה רַעֲיָא מְהִימְנָא הַחֲתוּם בְּמִדַּת הַנְּצִחַת.
וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ. וְתִזְכְּנוּ לְעֶסוֹק בְּתוֹרָה לְשִׁמְחָה. וְלְהוֹצִיא לְאוֹר חֶלְקֵינוּ בְּתוֹרָה
אֲשֶׁר קִבְּלָנוּ בְּהַר סִינַי. וְדַבֵּק לְבָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְתִיַחַד לְבָבָנוּ לִירְאָה וְלֹא־הִבָּה אֵת
שְׁמֶךָ. נְצַח סְלָה וְעַד. וְתִגְאָלְנוּ גְּאוּלָּה שְׁלִימָה בְּזְכוּת מִשְׁחָה רַעֲיָא מְהִימְנָא. בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

(ה) אור ל"ה שהם חמשה שבועות

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂאֵם פְּגָמָנוּ בְּאִיזוֹ מִזֹּבְחֵינוּ
דְּמַחַ דְּעַת זְעִיר אֲנַפִּין, אוֹ בְּאַחַת מִזֹּבְחֵינוּ דְּחֶסֶד הַד' שְׁלוֹ אוֹ בְּאַחַת מִזֹּבְחֵינוּ
דְּגִבּוֹרָה ד' דְּנוֹקְבָא, שְׂתִיּוֹקְנוּ פְּגָמֵיהֶם בְּכַח מְצוֹת סְפִירַת הָעוֹמֵר אֲשֶׁר סָפְרָנוּ בְּשָׁבוּעַ
ז':

אָנָּה מְלִיךְ רַחוּם וְחַנוּן. הִתְמַלֵּא רַחֲמִים עָלֵינוּ. וַיִּתְּנֵנוּ מָה שְׂפָגְמָנוּ בְּבִטּוּל תּוֹרַתְךָ
הַקְּדוּשָׁה שְׁנַתָּת לָנוּ עַל יְדֵי מִשְׁחָה רַעֲיָא מְהִימְנָא. וְאֲשֶׁר לְמַדְנוּ שְׁלֵא לְשִׁמְחָה. וְאֲשֶׁר
הִפְסְקָנוּ לִימּוּדֵינוּ לְדְבָרִים בְּטָלִים, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּבֵּר יֵצֶר הָרַע, וְשִׁגְיָנוּ בְּאוֹלְתֵינוּ, וְלֹא
נִמְלָנוּ חֶסֶד עִם הָעֲנִיִּים וְהָאֲבִיוֹנִים וְתוֹפְסֵי הַתּוֹרָה, וּפְגָמָנוּ בְּמִדַּת הַנְּצִחַת. וְהֵן עָתָה
שָׁבָנוּ אֵלֶיךָ בְּבוֹשֶׁת פְּגִינָה. וְאַתָּה בְּטוֹבְךָ תַּעֲוִיר רַחֲמִיךָ. וּבִזְכוּת מִשְׁחָה רַעֲיָא מְהִימְנָא
רַחֵם עָלֵינוּ. וְגַם נְצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יִנָּחֵם. וְקַיִּים לָנוּ אֵת כָּל אֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי
נְבִיאֶיךָ הַקְּדוּשִׁים. וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹזְ"י בְּךָ. וְרַחֲמִיךָ הַרְבִּים אֵל יַעֲזֹבוּנִי נְצַח סְלָה וְעַד.
וְתַחֲזֹקְנוּ וְתִאֲמַצְנוּ לְנְצַח הַיֵּצֶר הָרַע. וַיְהִיָּה לְבָנוּ שְׁלָם לְהַכִּיר מִיַּעוֹט עֲרַפְנוּ וּשְׁפַל
מַצְבָּנוּ מִחוּסֵר כָּל. וַיִּתְרַחֵק יֵצֶר הָרַע מִתּוֹכָנוּ. וְתַסְתּוּם וְתַחֲתוּם פִּי כָּל הַמְּקַטְרִיגִים
וְאוֹיְבֵינוּ אוֹיְבֵי נַפְשָׁנוּ וְגוֹפְנוּ. לְמַעַן זְכוּת מִשְׁחָה רַעֲיָא מְהִימְנָא הַחֲתוּם בְּמִדַּת הַנְּצִחַת.

והאר עינינו בתורתך. ותזכנו לעסוק בתורה לשמה. ולהוציא לאור חלקינו בתורה אשר קבלנו בהר סיני. ודבק לבנו במצותיך. ותיחד לבבנו ליראה ולאהבה את שמך. נצח סלה ועד. ותגאלנו גאולה שלימה בזכות משה רעיא מהימנא. במהרה בימינו אמן:

(ה) אור ל"ה שהם חמשה שבועות:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שבכח ספירתנו שספרנו בשבוע זו יבוסמו כל הדינים. ואם פגמנו באיזו מז' בחינות מ"ח חכמת זעיר אנפין, או באחת מז' בחינות חסד ה' שלו, או באחת מז' בחינות גבורה ה' דנוקבא, שיתוקנו כל פגמיהם בכח ספירתנו, וטהר לבנו לעבדך באמת:

אנא מלך רחום וחנון. מהר יקדמונו רחמיך. ויתוקן אשר פגמנו ולא כבדנו לומדי תורה, ולא החזקנו ברפי דרבנן דשלהי, ואשר היינו הולכי רכיל, ורגלינו רצו לרע, ופגמנו במדת הוד. והן בעון חוללנו ונהפך הוד כל היום דו"ה. בושנו מאד ונבלמנו. ואתה בטובך ובזכות אהרן כהנא רבא חתום במדת הוד תעורר רחמיך. ותזכנו להתרחק מדרך חטאים, לכבד לומדי תורה ולרוץ לדבר מצוה. ותזכנו להיות מתלמידי של אהרן, ולרדוף שלום ולבקש שלום, ולשים שלום ולהרבות שלום בעולם, ותזכנו למעבד עובדא דאהרן. ובא לציון גואל. הוד והדר תשובה עליו. עשה עמנו הו"ד לטובה. ותקיים בנו מקרא שכתוב אל יתן למוט רגלך אל ינום שמרך. עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך. אמן בן יהי רצון:

(ו) אור מ"ב שהם ששה שבועות:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שבכח ספירתנו יבוסמו כל הדינים. ואם פגמנו באיזו מז' בחינות חסד דכללות הי' חסדים דזעיר אנפין. או באחת מז' בחינות דגבורה דכללות ה' גבורות דנוקבא, או באיזו בחינה מז' בחינות מ"ח בינה דזעיר אנפין, או באחד משבעה בחינות גבורה שלו. שיתוקן כל פגמיהם בכח מצות:

ספירת העומר שספרנו בשבוע זו:

אנא מלך רחום וחנון. הפלה חסדיך מושיע חוסים, ויתוקן אשר פגמנו במדת היסוד, בין בגלגול זה בין בגלגולים אחרים, הן בביאות אסורות, הן בהסתכלות בעריות, הן בהרהורים רעים, הן בכל מיני קרי. ומלאו מתנינו חלחלה, כי היינו חס ושלום מפרידי אלופ, ופגמנו בשמות הקדושים. רעדה אחזה את עצמותינו על פנים אות ברית קדש חותמא דמלכא. אהה עלינו. והנה אנחנו פושים ונבלמים מאד, ועתה שבנו אליך כי רחום אתה, ואתה חפץ בתשובת השבים, וברב רחמיך תקבלנו

בתשובה לפניך, ותלקט אשר פזרנו, ותיחד אשר הפרדנו, ותוציא לאור כל ניצוצות הקדושה אשר נתפזרו על ידינו בין הקליפות, חיל בלע ויקיאנו מבטנו יורישנו אל, ולא ירח ממנו נדה. ותזכנו לשמור דרכינו מכל הטא, ובזכות יוסף צדקניך החתום במדת היסוד תתקן אשר עותנו, ותמלא כל השמות שפגמנו בהם, ובזכות יוסף הצדיק יסוד ציון, תרוממנה קרנות צדיק. אל שדי בזכות יוסף שנית ידו ויגאלנו גאולת עולם, במהרה בימינו אמן, בן יהי רצון:

(ז) אור מ"ט שהם שבעה שבועות:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שאם פגמנו באיזו מז' בחינות מח דעת זעיר אנפין, או בתפארת שלו, או באיזה בחינות דחסד דכללות מלכות זעיר אנפין, או באחד מז' בחינות דכללות ה' גבורות דמלכות נוקבא דזעיר אנפין, שיתוקנו כל פגמיהם בכח מצות ספירת העומר שספרנו בשבוע זו:

אנא מלך רחום וחנון. הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך. וברוב רחמיך יתוקן אשר פגמנו בכבוד שכינת עוזנו, ונרמנו בעוץם הטאתינו לגרום פירוד חס ושלו, וגם היינו מד' כתות שאינם מקבלות פני שכינה. לצנו, ושקרנו, ודברנו לשון הרע, והנפנו, ודברנו בבית הכנסת ובאמצע תפלה, והפסקנו מדברי תורה לדברים בטלים, וכזאת וכזאת הרבינו לפשוע, והיינו סבה להאריך גלות השכינה. ובהעלותינו על לבנו, על אלה חשכו עינינו ונמס לבנו בקרבנו. לכן עתה שבנו אליך בתרפה וכלימה ולב נשבר. ואנו מתחננים שתתמלא רחמים עלינו בזכות דוד מלך ישראל עליו השלום החתום במלכות, וכל ימיו השתדל לחבר הדודים יחדיו. ואתה בטובך תקבלנו בתשובה, ויתוקן כל אשר פגמנו. ותתן בנו כח ובריאות לעשות נחת רוח לפניך תמיד, ותשרה שכינתך עלינו, ותגלה ותראה מלכותך עלינו מהרה, מלוך על כל העולם פלו בכבודך, והיתה ליי המלוכה, והיה יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד. במהרה בימינו אמן:

סימן כא

אור חג השבועות אחר כל הלימוד סמוך לעמוד השחר יתפללו תפלה זו:

רבנו של עולם. מודים אנחנו לך על חסדיך הרבים אשר עשית עמנו ועם אבותינו, והיום הזה קרבתנו לפני הר סיני, ובחרת בנו מכל העמים, ורצית בנו, ונתת לנו תורתך הקדושה על ידי נאמן ביתך משה רעיא מהימנא. מה אנו ומה חיינו כי עשית עמנו חסדים גדולים ורבים פאלה. ואלו פינו מלא שירה פים, אין אנו מספיקים להודות לך על אחד מאלפי רבבות חסדיך הרבים והעצומים בכלל ופרט, ועל אשר זכיתנו בתורתך הקדושה. ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד שמך לעד, וכל החיים יודוך סלה:

והנה הלילה הזו קרינו בתורתך הקדושה בתורה נביאים וכתובים ובזוהר הקדוש, לתקן את שרשם במקום עליון, ולעשות נחת רוח לפניך, ולחבר הדודים יחדיו. ואתה בטובה תרחם עלינו ותקבל לימודנו לרצון. ובכח תורתך הקדושה תשפיע לנו שפע ישועה ורחמים. ותצילנו מיצר הרע. וקיים לנו מה שהבטחתנו על ידי עבדיך חכמי ישראל הבא ליטהר מסייעין אותו. פתחו לי פתח כחודה של מחט ואפתח לכם פתח כפתחו של אולם. אנא יי חוס וחמול עלינו. ורשפי התעוררות לבנו באהבתך ותורתך ותמידו ויתרבו. עזרנו אלהי ישענו על דב"ר כבו"ד שמ"ך. וחזקנו ואמצנו בתלמוד תורתך הקדושה. ותזכנו לעסוק בתורה לשמה אנחנו וזרענו וזרע זרענו בקדושה ובטהרה. ותזכנו לשמונה וארבעים דברים שהתורה נקנית בהם. ותתן לנו כח לעשות חי"ל. ותזכנו להתרחק מנאווה וכעס והקפדה, ונביר מעוט ערכנו, ונפשנו כעפר לכל תהיה. ותזכנו להתרחק מלשון הרע, וחנופה, וליצנות, ושקר, וכזב, ומרמה, ודבור חול בשבת ויום טוב, וכל דיבור אסור. ותזכנו להתרחק מתאות התענוגים, ונאכל לשובע נפשנו, וכן בכל צרכינו. ותזכנו להתרחק מכל דאגה ועצבות ושחורה. ונהיה שֹׁמְחִים לעבודתך וליראתך. ותזכנו להשלים תקון נפשנו רוחנו ונשמתנו בגלגול זה:

ויהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, אב הרחמים אדון הסליחות, שאם נגזר עלינו חס ושלום להפדת כהפדת רשעים, וכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך עלינו, שיהא חשוב צערנו שנצטערנו הלילה הזו וקמטנו שינה מעינינו, לקרוע רוע גזר דינינו (יכוין בשם קרע שטן), ונהר יוצק יסודנו. אני בצדק אחזה פניך אשֶׁ־בֶּעָה בקיץ תמונתך. ותחוס ותרחם עלינו, ואל תכריתנו לא כרת דיומי ולא כרת דשני, ולא תפדת נפשנו מלהעלות מיין נקבין למעלה, ולא תפדת נפשנו מלהזדווג בבת זוגה בעולם הנשמות כהפדת רשעים חס ושלום. ותשפיע עלינו הוד ישועה ורחמים מכתר עליון, להציל ממות נפשנו, ולהחיותנו חיים ארוכים דשנים ורעננים לעבודתך. ותזכנו למקום שהרוחות והנשמות נחצבות משם. ונזכה להיות מהעולות והזוכים לחיי העולם הבא. ובכח שמך הקדוש אאהלידה תבטל מעלינו ומעל כל בני ביתנו כל גזירות קשות ורעות. ותשגית עלינו בעין חמלתך, שנאמר בו הנה לא יגום ולא יישן שומר ישֶׁ־רָאֵל. ויהיה הצער שנדדנו שינה מעינינו בלילה הזו, לתקון מה שפגמנו בעינין עילאין והרע בעיניך עשֶׁ־ינו. ונפטר מלהתגלגל נפשנו בעוף הנקרא ראה בעון פגם הראות. ופצנו והצילנו מעונש חיבוט הקבר, מהמלאך אכזרי המשבר עיני הרשעים בקבר. ובצער שנדדנו שינה מעינינו, נפטר מאותו הצער, ותנוח נפשנו במשכנות מבטחים:

והנה התורה הקדושה שבה נתעסקנו הלילה הקדושה זו, היא נפלאה. והשמות הקדושים היוצאים מכל מה שקרינו, המה ימליצו טוב בעדנו לקבלנו בתשובה ולקרוע רוע גזר דינינו, ונפטר מכל צער, וכל המקטרינים אשר נבראו בעונותינו, ימחו בכח קדושת תורתך הקדושה. אנא הבט בעמלינו ואל תביט במעלינו, ותבא לפניך שועתינו, לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה. ויצאו מים חיים מלובן העליון

דָּרָךְ רְחוּבוֹת הַנְּהָר לְקוֹ הָאֲמָצְעִי. נְהָר פְּלָגָיו יִשְׁמְחוּ עִיר אֱלֹהֵינוּ לְמַהֲרָנוּ מִכָּל פְּשָׁעֵינוּ. וְאַתָּה בְּטוֹבָךְ תַּעֲוֹרֵר רַחֲמֶיךָ, וַיִּפֶן מִצְחָךְ דְּאָרֶיךָ אֲנַפִּין רַעְוָא דְּכָל רַעְוֹן בְּמִצְחָ זַעִיר אֲנַפִּין, וְעֵינָא דְּאָרֶיךָ אֲנַפִּין בְּעֵינָא דְּזַעִיר אֲנַפִּין, וּבְכֵן יִתְבַּטְּלוּ כָּל הַדֵּינִין וְהָיוּ כְּלֵא הָיוּ, כִּי אַתָּה חֲפִיץ בְּתִשׁוּבַת הָרָשָׁעִים. חֲנִנּוּ וְעֲנֵנוּ וְשִׁמְעוּ תַּפְלָתֵינוּ. יְהִיו לְרַצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

סימן כב

קצת אזהרות לחג השבועות בסייעתא דשמיא:

(א) ערב שבועות ישתדל למבול על כל פנים. וקודם הטבילה יגלה ראשו, דוקא בערב שבועות ולא קודם, כי כן כתוב בספר הכוונות האמיתי, וכן כתב מורי זקני הרב חסד לאברהם זכרונו לברכה בכתב יד. זולת אם חל שבועות ביום א', שאז יגלה בערב שבת, כמו שכתבתי במקום אחר (עי' מורה באצבע סי' ה' אות רכ"א) בס"ד:

(ב) אור שבועות, יקדש ויאכל שיעור ברכת המזון, לקיים מצות סעודת יום טוב, ויברך כהוגן. ותיכף ילך למקום הלימוד, ויתחיל ללמוד הוא לבדו מנין המצות של הרמב"ם או אדרא זוטא או תהלים. וכאשר יבואו בני חבורה יתחילו בסדר הלימוד בלי הפסק:

(ג) אחר קריאת פסוקי תנ"ך כאשר יסד רבינו האר"י ז"ל, ילמדו האדרא רבא. ואח"כ קצת תהלים עד סמוך לעלות השחר:

(ד) אחר עמוד השחר יזהר שלא יאמר שום פסוק עד שלא יברך ברכת התורה, וחויץ מברכת על נטילת ידים יברך כל הברכות, כמ"ש רבינו האר"י זצ"ל:

(ה) יזהר שלא יתנמנם בקריאת שמע ועמידה, כלביא יקום וכארי לעבוד ה':

(ו) אחר תפלה יקדש וישתה רביעית מזוג במים, ויכוין לפטור ברכה ראשונה מהקאב"י, ויאכל שיעור פת הבאה בכסנין, ויברך על המחיה ועל היין:

(ז) ישתדל מאד ללמוד ביום קבלת התורה, ואי לא אפשר מתוך כובד ראש בשינה, יניח מעט ויקום ויחזור על לימודו כל היום, כי גדול וקדוש היום יום קבלת התורה. ויעשה סעודת יום טוב ודעתו על התורה:

(ח) אם בר הכי הוא, ישתדל לחדש איזה חידוש בתורה, והא סימן טוב להתחיל לחדש ביום מתן התורה לכל השנה. ואי לא ניסה באלה, ישתדל לידע חידוש בתורה אשר לא ידעו מקודם:

(ט) אור שני של חג השבועות ישתדל לקבוע עת לתורה, וכבר ידוע ממעשה שאירע למרן הקדוש זכרונו לברכה שעשו לימוד גם בליל שני:

(יוד) גם ביום השני יתאמץ בתורה, דלדעת רבי יוסי ביום ז' בסיון נתנה תורה, וכבר ידוע מ"ש הרמ"ע ז"ל:

(יא) הרמ"ק ז"ל כתב דביום השבועות היה עוסק בחכמת האמת, והיה רואה סימן יפה במשנתו:

סימן כג

תפלה להוצאת ספר תורה בג' רגלים שתקן רבינו האר"י זצ"ל:

רבונו של עולם. מלא משאלות לבנו לטובה. והפק רצוננו ותן שאלתנו. וזכנו לנו ולנשותינו ובנינו וכל בני ביתנו לעשות רצונך בלבב שלם. ומלטנו מיצר הרע. ותן חלקנו בתורתך. וזכנו שתשרה שכנתך עלינו. והופע עלינו רוח חכמה ובינה. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתזכנו לעשות מעשים טובים בעיניך. וללכת בדרך ישראלים לפניך. וקדשנו בקדושתך. ותזכנו לחיים טובים וארוכים לימות המשיח לחיי העולם הבא. ותשמרנו ממעשים רעים ומשעות רעות המתרגשות לבא בעולם. והבוסת ביהוה חסד יסובבנהו. אמן:

סימן כד

קצת אזהרות לחג הסוכות:

(א) יטבול ערב סוכות לטהר עצמו ברגל הקדוש על כל פנים. (עי' לעיל מורה באצבע סי' ט' אות רפ"ח):

(ב) ישתדל בסוכה בעצמו, ועל כל פנים מוטב שיזהר שלא תהיה עשויה על ידי גוי, ובפרט הסכך:

(ג) ישתדל לקנות ד' מינין ואתרוג משובח, ולפרוע קודם החג, לצאת ידי חובתו אליבא דכולי עלמא, שיקנה ד' מינין בקנין דאורייתא:

(ד) יזהר לישב בסוכה בשמחה לקיים מצותו ית' וגילו ברעדה. וישתדל לתת לעניים מסעודתו, כי מלבד דבכל יום טוב חובה לתת מאכל לעני, נוסף גם הוא לכבוד האושפיזין, ואם לאו גדול עונו כמ"ש בזהר הקדוש (ח"ג קד.):

(ה) חול המועד מצוה לכבדו באכילה ושתייה, ואם לאו חס ושלום מבזה את המועדות כמו שאמרו זכרונם לברכה:

(ו) אם יש לו לב, לא יוציא הימים הקדושים של חול המועד בשחוק והבלים. ומה גם כי עדיין הושענא רבה ושמחת התורה לפניו שהם ימי דין כמו שאמרו זכרונם לברכה, ובזהר הקדוש מפורש יותר. (עי' לעיל מורה באצבע סי' ט' אות רצ"ה):

(ז) אור הושענא רבה, ישתדל מאד ללמוד כל הלילה התיקון הנהוג, והכל הולך אחר החיתום, והוא גמר דין האדם, ובשמיני עצרת מסירת הפתקין. אי לזאת, ליל הושענא רבה והיום, לו בכח יגבר איש לעבוד את בוראו, ולשוב בתשובה כדת מה לעשות, וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים:

סימן כה

כבר נודע חיוב הזכירות בפה ובלב, ובקצרה הוזכרנו בקונטרס צפורן שמיר (סימן א' אות ד') בתפלה הכוללת רוב המצות שהם מתקיימים בתפלת שחרית, ואע"ג דרבינו האר"י ז"ל הזהיר לזכור קצת זכירות באומרו וקרבתנו מלכנו, וכתב גדול אחד דכונתו לקיים הזכירות בפה, כבר אני עני כתבתי על זה בקונטרס יוסף אומץ סי' כ"ג דכונת הר' האר"י ז"ל היינו לקיים לא תעשה אל תשכח דהיינו בלב ע"ש. ויש ראיה לזה ממאי דקיימא לן באורח חיים סי' ש"ז, מותר לומר לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב, הגם שבלבו הוא שיעשה מלאכה לערב, נקרא הרהור שמותר ולא דיבור, ואין כאן מקומו להאריך. ויען ראיתי בני אדם שאומרים הזכירות ותפלה אחריהם שהיא בסוף ספר פועל צדק, ראיתי לסדר הזכירות ותפלה אחר כל זכירה יותר מתוקנת ובסגנון אחר בסייעתא דשמיא:

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ. הֲרִינִי בְּאֵל לְקִיּוּם מִצְוֹת הַזְּכוּרוֹת בְּפֶה. לְתַקֵּן שְׂרֵשׁ מִצְוֹת אֱלוֹהֵינוּ בְּמָקוֹם עֲלִיזוֹן, לְעִשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיִזְעָרְנוּ. וְיִהִי נֶעֱם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

(א) הֲרִינִי זֹכֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר, זְכוּר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצִיאֲתָם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים כִּי בַחֲזֶק יָד הוֹצִיא יְיָ אֶתְכֶם מִזֶּה:

וְיִהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׂתַתְּמֵלֵא רַחֲמִים עֲלֵינוּ לְכַבוֹד שְׂכִינְתֵךָ. וְהָאֵר פְּנֵיךָ עַל מִקְדָּשֶׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדַנִּי. וּכְשֵׁם שֶׁבַחְסָדֶךָ הַמְרוֹבִים וְהַגְּדוֹלִים הַגְּדֵלְתָּ אֶת חֲסֵדֶךָ עִמָּנוּ וּגְאֵלְתָּנוּ וּגְאֵלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וְהַעֲלִיתָ בְּכַחֲךָ כָּל נִיּוֹצוֹת הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר נְפוּעוּ שָׁמָּה בְּמִצְרַיִם, וְלֹא נִשְׁאָר בָּהּ שׁוֹם נִיּוֹצוֹן קְדוּשָׁה. בֵּן בְּחֲסֵדֶךָ הַגְּדוֹלִים תּוֹצִיאֲנוּ מִגְּלוּת זֶה. תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל לְחִירוֹתֵינוּ, וְקַבֵּץ נְפוּצוֹתֵינוּ מֵאֶרֶב בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ, וְתוֹצִיא לְאוֹר כָּל נִיּוֹצוֹת הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר נִטְמְעוּ בֵּין הַקְּלִיפּוֹת, חֵיל בָּלַע וְקִיאָנוּ מִבֶּטְנוֹ יוֹרִישָׁנוּ אֵל. גִּלְהָ כְבוֹד מְלֻכּוֹתֶיךָ עֲלֵינוּ מִתְהַרָה, וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל, וְתִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמִתְהַרָה בְּיָמֵינוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְנָךְ, עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתֶּךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתֶךָ, עֲשֵׂה בְּזִכּוֹת אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מִשָּׁה

ואהרן יוסף ודוד. וכימי צאתנו ממצרים הראנו נפלאות. והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד:

(ב) והריני זוכר את השבת כמו שנאמר, זכור את יום השבת לקדשו. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו ועל כל ישראל. ותזכורנו לשמור יום השבת קדש כל ימי חיינו, במחשבה ובדבור ובמעשה. ותזכורנו להתענג בו כמו שנאמר וקראת לשבת ענג לקדוש יהוה מכבוד. ויהיו כל מעשינו לשם שמים. ותצילנו מלחטא. ולשמור פינו ולשוננו שלא נדבר בשבת דיבור של חול ושום דבור איסור. ולא נחטא בשום מעשה איסור כלל. ותזכורנו ליחד זכור ושמור שבית ליי, ולחבר הדודים יחדיו. ותמשיך שפע קדושת השבת, שיומשך עלינו בימי החול שפע קדושה וטהרה לעשות רצונך ברצונך, ולעסוק בתורה לשמה ובמצוות ונגמילות חסדים. ותגאלנו גאולה שלימה למען שמ"ך. במהרה בימינו אמן:

(ג) והריני זוכר מעמד הר סיני כמו שנאמר, רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך. יום אשר עמדת לפני יהוה אלהיך בחרב באמר יהוה אלי הקהל לי את העם ואשמעם את דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בניהם ילמדון:

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו, ותטע אהבה ואחוה שלום וריעות בינינו ובין כל ישראל, ונהיה לאחדים, בשם שבהר סיני היה שלום בינינו, כדכתיב, ויחן שם ישראל נגד ההר, באיש אחד באחדות גמור, בן ברחמיך הרבים תזכורנו להעביר ממנו שנאה וקנאה ותחרות, ונהיה אוהבים זה לזה, ותשים שלום בינינו. וכשם שבמעמד הר סיני פסקה זוהמא ממנו, וזככת אותנו וטהרתנו מכל טומאה וחלאה וזוהמא, וקדשתנו בקדושתך, בן ברחמיך הרבים תטהרנו מטומאתינו ומזוהמתינו, ותקדשנו במצותיך, תטהר רעיונינו ולבנו לעבודתך וליראתך, ותטע תורתך בלבנו, ותהיה יראתך על פנינו לבלתי נחטא, ותעורר לבנו לאהבת תורתך, ובכל יום יהיה בעינינו כאלו אנו מקבלים תורתך בדביקה ותשוקה וחפיצה. והאר עינינו בתורתך, ותדבק לבנו במצותיך, ותיחד לבנו לאהבה וליראה את שמך הגדול הגבור והנורא. ותגאלנו למען רחמיך. ותזכורנו לקבל ולשמוע תורה מפיה, כמו שנאמר, וכל בניך למודי יהוה ורב שלום בניך. במהרה בימינו אמן בן יהי רצון:

(ד) והריני מקיים מקרא שכתוב, וזכרת את יהוה אלהיך כי הוא הנותן לך בח לעשות חיל. והריני מאמין שהכל ממנו יתברך, וכל הטוב שיש לנו בין טובת הגוף בין טובת הנפש, הכל מאתו יתברך אשר הגדיל חסדו עמנו בכל צדקותיו, וכרוב רחמיו יתברך ויתעלה:

ויהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו ותשפיע עלינו שפע ישועה ורחמים. ונהיה בריאים בכל רמ"ח אברינו ושם"ה גידנו לעבודתך וליראתך. ותצילנו מכל חולי ומכל כאב ומכל מיהוש ומכל מדות רעות. רפאנו יהוה ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה. ותשפיע טל העליון מתרין מזלין נוצר ונקה דרך חיד ונרון לאבא ואימא, ומאבא ואימא לזעיר אנפין, ומזעיר אנפין לחקל תפוחין קדישין, ומשם ישתלשל ויגיע ויראה שפע ישועה ורחמים בכל העולמות, ורוה פני תבל, ושׁבע את העולם בלו מטובך, ומלא ידנו מברכותיך ומעושר מתנות ידך, ותפרנסנו לנו ולכל בני ביתנו פרנסה טובה וכלכלה מידך המלאה והרחבה, בריוח והיתר ונחת, בלי שום עין הרע:

וברוב רחמיך תצילנו מכל חטא והרהור ואשמה ורשע. ותנפנו לחזור בתשובה שלימה ולעסוק בתורה לשמה ובמצות וגמילות חסדים. ונעשה חיל מתורה ומצות. ולא ימצא בנו ובזרענו ובזרע זרענו שום פגם ושום פסול. ותקיים בנו מקרא שכתוב לא ימוש מפיה ומפי זרע ומפי זרעך אשר יהוה מעתה ועד עולם. אמן כן יהי רצון:

(ה) והריני זוכר במרירות נפש כל אשר הכעיסו אבותינו להקדוש ברוך הוא במדבר, ובפרט בעגל, כמו שאמר הכתוב זכור אל תשכח את אשר הקצפת את יהוה אלהיך במדבר למן היום אשר יצאת מארץ מצרים עד באכם עד המקום הזה ממרים הייתם עם יהוה:

והרי אנו בושים ונכלמים מאד על מעשה אבותינו, ועל מעשינו הרעים, אשר חטאנו עוינו ופשענו, ועברנו על כמה מרמ"ח מצות עשה, ועל כמה משם"ה לא תעשה, ופגמנו בנפשנו רוחנו ונשמתנו, ופגמנו במדות העליונות ובכל מסילות דרך השפעה הנשפעה לנפשנו רוחנו ונשמתנו. אוי ואבוי לנו, אין לנו פה להשיב ולא מצח להרים ראש. ועתה, ברוח נשברה ונפש נמוכה וגוף כפוף אנו מודים לפניך ואומרים חטאנו עוינו פשענו אנחנו ואבותינו, והרי אנו שבים בתשובה:

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו, ותנפנו לחזור אליך בתשובה שלימה, ותצילנו מיצר הרע. ואתה ברוך רחמיך תטהר את כל אשר פגמנו, ותתקן את אשר עיוותנו, ותלקט אשר פזרנו, ותמלא את כל השמות שפגמנו בהם. עזרנו אלהי ישענו על דב"ר כבו"ד שמ"ך והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמ"ך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:

(ו) והריני זוכר זכירת הפן שהאכיל הקדוש ברוך הוא את אבותינו במדבר, כמו שנאמר וזכרת את כל הדרך אשר הוליכה יהוה אלהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענותך לנסותך לדעת את אשר בלבך התשמור מצותיו אם לא. ויענה וירעיבך ויאכילך את הפן אשר לא ידעת ולא ידעון אבותיך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי יהוה יחיה האדם:

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו, וכשם שרחמת על אבותינו במדבר ומנף לא מנעת מפייהם, והיו פנויים לעסוק בתורה, בן ברחמיך הרבים תצילנו מכל מרדה ומכר כל אורב ואויב ומכל חולי, ונהיה פנויים לעסוק בתורתך הקדושה. ואתה ברוב רחמיך תחון ותחמול עלינו, ותתן לנו ולכל בני ביתנו לחם לאכול ובגד ללבוש, פשם שנתת פסת לחם לאכול ובגד ללבוש ליעקב אבינו הנקרא איש תם, כי אתה האל הטוב הן ומפרנס ומכלכל בחסדיך לכל בריותיך, כדכתיב, פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון, וכתיב, נותן לכם לכל בשר, וכתיב, טוב יהוה לכל ורחמי על כל מעשיו. ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שנהיה אנחנו וכל בני ביתנו בכלל הרחמים והחסד, שתתן לנו מזונותינו במילוי ובכרית בי רחום אתה. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:

(ז) והריני זוכר מה שעשה הקדוש ברוך הוא למרים הנביאה, כמו שנאמר, זכור את אשר עשה יהוה אלהיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים. (הרמב"ם ז"ל סוף הלכות טומאת צרעת (פט"ז הי"י)) פירוש התבוננו מה אירע למרים הנביאה, שדיברה באחיה שהיתה גדולה בשנים ממנו, וגדלתו על ברכיה, וסכנה בעצמה להצילו מן הים, והיא לא דיברה בגנותו, אלא טעתה שהשותו לשאר נביאים, והוא לא הקפיד, ואף על פי כן מיד נענשה בצרעת:

ובכן יראה ורעד יבא בנו, על כל אשר חטאנו עוינו ופשענו, ודיברנו לשון הרע על חבירינו, ועל הגדולים ומזכים ממנו, ועל חכמי ישראל. אוי לנו, אהה על נפשנו, ופגמנו בלשון גם בשקר וכזב וליצנות וחנופה, והיינו מכלל ד' פתות שאינן מקבלות פני השכינה. על זה היה דוה לבנו על אלה חשכו עינינו. והרי אנו מתחרטים חרטה ופגמנו בלשון גם בשקר וכזב וליצנות וחנופה, והיינו מכלל ד' פתות שאינן מקבלות פני השכינה. על זה היה דוה לבנו על אלה חשכו עינינו. והרי אנו מתחרטים חרטה גמורה ושבים בתשובה, ומבקשים מחילה וסליחה וכפרה על אשר נואלנו ואשר חטאנו עוינו ופשענו:

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתמחול ותסלח ותכפר את כל חטאתינו ופשעינו, ותזכנו לחזור אליך בתשובה שלמה, ותזכנו לשמור פינו ולשוננו בכל מכל כל, וישוב לאיתנו הראשון, ולא ידח ממנו נדח. אמן בן יהי רצון:

(ח) והרי אני מקיים מצות זכירת עמלק, כמו שנאמר, זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים. אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים. והיה בהגית יהוה אלהיך לך מכל איביך מסביב בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח:

רבוננו של עולם. יחרד לבנו ויתר ממקומו. אשר כביכול אין השם שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זכר עמלק, זה כמה מאות שנים. אוי נא לנו כי הטאנו, והן בעון חוללנו, חולין הוא לנו, כי עונותינו הטו אלה לעב מתיית עמלק, מה נדבר ומה נצטדק, ובלב נשבר ונדכה אתאנו לחלות פניך. אנא יי עשה למען שמך הגדול, ותכניע ותמחה את זכר עמלק, ותאבד כל זכר למו. ויהיה לעולם ישב בונן למשפט כסאו. במהרה בימינו אמן:

(ט) והריני מקיים מצוה לזכור שהציל יהוה את אבותינו מפלק ובלעם, כמו שנאמר, עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור מן השטים עד הגלגל למען דעת צדקות יהוה:

רבוננו של עולם. מודים אנחנו לך על כל הטובות והנסים והנפלאות שעשית עמנו ועם אבותינו, ובכלל רחמיך מה שהפלת לעשות לאבותינו במדבר והצלתם מפלק ובלעם, והפרת עצתם וקלקלת מהשבותם, ולא נתבעסת בימים ההם. וכתיב, ויהפוך יהוה אלהיך לך את הקללה לברכה כי אהבך יהוה אלהיך. ועל כולם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד שמך מלכנו לעולם ועד. וכל החיים יודוך סלה:

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו. יהי חסדך יהוה עלינו כאשר יחלנו לך. ותפר עצת אויבינו, הפר עצתם וקלקל מהשבותם, והשב גמולם בראשם, ולא תעשינה ידיהם תושיה. ופצענו והצילנו מכל צרה, כי בך בטחנו, ובחסדך הגדול באמת נשעננו, ובשמך נעזרנו. הטוב כי לא כלו רחמיך, והמרחם כי לא תמו חסדיך, כי מעולם קוינו לך. חוס ורחם כי שמך נקרא עלינו. וקיים לנו מה שהבטחתנו ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני יי אלהיהם. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:

(יוד) הריני זוכר את ירושלים, כמו שנאמר, אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי: ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתרחם על ירושלים עיר הקודש, העיר אשר בחרת, ועל מקדשך ברחמיך הרבים. וקיים לנו מה שהבטחתנו בונה ירושלים יהוה נדחי ישראל יכנס. אלהינו ואלהי אבותינו, מלך רחמן רחם עלינו, טוב ומטיב הדרש לנו, שובה עלינו בהמון רחמיך, בגלל אבות שעשו רצונך, בונן בית מקדשך על מכוננו, הראינו בבנינו, שמהנו בתקוננו, והשב שכינתך לתוכו, והשב כהנים לעבודתם, ולויים לשירם ולזמרים. במהרה בימינו אמן:

סימן כו

סגולה להולך בדרך:

מצאתי כתוב שיאמר קודם שיסיים העמידה מזמור למנצח בנגינות וכו' אלהים
 יחננו (תהלים ס"ז), בצורת המנורה על קלף:

סימן כז

סגולה להצלחה:

יקרא בכל יום פרשת וישלח עד שם המקום סוכות. כן כתב במדרש תלפיות דף
 קכ"ח וכן הוא במנהגים. (מהרי"ל ז"ל):

סימן כח

סגולה לשמירה:

יקרא אות ק' מא"ב קראתי בכל לב עד לעולם יסדתם. (תהלים קיט, קמה):

קראתי בכל לב ענני יהוה. חקיק אצרה: קראתי הושיעני. ואשמרה עדתיך:
 קדמתי בנשף ואשועה. לדברך יחלתי: קדמו עיני אשמרות. לשית באמרתך: קולי
 שמעה כחסדך. יהוה כמשפטך חניני: קרבו רדפי זמה. מתורתך רחקו: קרוב אתה
 יהוה. וכל מצותיך אמת: קדם ידעתי מעדתיך. כי לעולם יסדתם:

ואח"כ יאמר:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתשרה שכנתך עלינו, ותרחיק
 מפנו יצר הרע של רוח זנונים, רוח מחשבות רעות והרהורים רעים, רוח של שחוק,
 רוח דברים בטלים, רוח יגונות ואנחות, רוח שקר, רוח תועה, רוח משחית, רוח
 חבלה, רוח קטב מרירי, רוח אש של עצמות, רוח חזיונית, רוח טומאה, רוח עושים,
 וכל רוחות רעות, כולם יתבערו ויתבטלו מפני. אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט
 תסובבני סלה:

אחישה מפלט לי מרוח סועה מסער: יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב
 סלה: יהוה צבאות אשרי אדם בוטח בך: יהוה הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:

סימן כט

לכל כויה בין באש בין ברותחים, תיכף ומיד יאמר בכונה גדולה, יברכה יהוה
 וישמרך ג"פ. יאר יהוה פניו אליך ויחנך ג"פ. ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום
 ג"פ. בדוק ומנוסה:

סימן ל

לחן ולחסד:

אחר תפלת שחרית יאמר, "הֲאֵזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרְי פִּי :
יַעֲרַף בַּמָּטָר לְקַחֵי תוֹל כִּפְטָל אֲמַרְתִּי כִשְׁעִירִים עָלַי דָּשָׂא וְכַרְבִּיבִים עָלַי עֵשֶׂב: כִּי שֵׁם
יְהוָה אֶקְרָא הִבּוּ גִדְל לְאֱלֹהֵינוּ: "

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׂתַעֲשֶׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ, וְלִמְעַן
קְדוּשַׁת פְּסוּקִים אֵלֶּה, וְהַשְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים שִׁבְחָם, וְתִתְּנֵנוּ לְאַהֲבָה לְחַן וְלַחֲסֵד
וְלִרְחַמִּים בְּעֵינֵי כָל רוּאֵינוּ, וְיִהְיוּ דְבָרֵינוּ נִשְׁמָעִים לְעַבֹּדְתֶךָ, וְיִהְיוּ כָל מַעֲשֵׂינוּ לְשֵׁם
שָׁמַיִם, וְתַצְלִיחֵנוּ בְּלִימוּדֵינוּ וּבְכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן:

סימן לא

לחש לעין הרע בדוק ומנוסה:

מִשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם כָּל מִין עֵינָא בִישָׂא, עֵינָא אוֹכְמָא, עֵינָא צְרוּכָא, עֵינָא
תַּכְלָתָא, עֵינָא יְרוּקָא, עֵינָא אַרוּכָה, עֵינָא קַצְרָה, עֵינָא רַחְבָּה, עֵינָא צְרָה, עֵינָא יִשְׁרָה,
עֵינָא עֲקוּמָה, עֵינָא עֲגוּלָה, עֵינָא שׁוֹקַעַת, עֵינָא בּוֹלְטָת, עֵינָא רוּאָה, עֵינָא מַכְפַּטָּת, עֵינָא
בוֹקַעַת, עֵינָא שׁוֹאֲבָת, עֵינָא דְדַכּוּרָא, עֵינָא דְנוֹקְבָא, עֵינָא דְאִישׁ וְאִשְׁתּוּ, עֵינָא דְאִשָּׁה
וּבִתָּה, עֵינָא דְאִשָּׁה וְקְרוּבָתָה, עֵינָא דְבַחּוּר, עֵינָא דְזִקְנָה, עֵינָא דְבִתּוּלָה, עֵינָא
דְבַעוּלָה, עֵינָא דְאֶלְמָנָה, עֵינָא דְנִשְׁוֹאָה, עֵינָא דְגְרוּשָׁה, כָּל מִין עֵינָא בִישָׂא שֵׁישׁ בְּעוֹלָם
שְׂרָאָתָה וְהַבִּיטָה וְדַבְּרָה בְּעֵין הָרַע עַל פּב"פ, גְּזֵרְנָא וְאִשְׁבַּענָא לְכוּן בְּהַהוּא עֵינָא
עֵילָאָה, עֵינָא קַדִּישָׂא, עֵינָא חַדָּא, עֵינָא חַוּוּרָא, עֵינָא דְאִיהִי חַוּוּרָא גּוֹ חַוּוּרָא, עֵינָא
דְכֻלִּיל כָּל חַוּוּרָא, עֵינָא דְכֻלָּא יְמִינָא, עֵינָא פְּקִיחָא, עֵינָא דְאִשְׁנַחּוּתָא תְּדִירָא, עֵינָא
דְכֻלָּא רַחֲמֵי, עֵינָא דְאִיהִי רַחֲמֵי גּוֹ רַחֲמֵי, עֵינָא דְכֻלִּיל כָּל רַחֲמֵי, עֵינָא דְלִית עֲלָהּ
גְּבַנִינִי, עֵינָא דְלֹא אֲדַמִּיד וְלֹא נְאִים, עֵינָא דְכָל עֵינֵינִי בִישֵׁין אֲתַכְפִּיין וְאֲתַטְמָרן גּוֹ
כִּיפִין מִן קְדַמוּהִי, עֵינָא דְנְטִיר לְיִשְׂרָאֵל בְּדַכְתִּיב הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר
יִשְׂרָאֵל, וּבְתִיב הִנֵּה עֵינֵי יְיָ אֵל יִרְאִיו לְמִיחָלִים לְחַסְדּוֹ, בְּהַהִיא עֵינָא עֵילָאָה גְּזֵרִית
וְאִשְׁבַּעִית עֲלֵיכוּן כָּל מִין עֵינָא בִישָׂא, שְׁתַּסּוּרוּ וְתַעֲרְקוּ וְתַכְרְחוּ וְתַרְחִיקוּ מֵעַל פּב"פ
וּמֵעַל כָּל בְּנֵי בֵיתוֹ, וְלֹא יִהְיֶה לְכֶם כַּח לְשִׁלוֹט בַּפּב"פ וּבְכָל בְּנֵי בֵיתוֹ, לֹא בְיוֹם וְלֹא
בְלַיְלָה, לֹא בְהַקִּיץ וְלֹא בַחֲלוֹם, וְלֹא בְשׁוּם אַבְר מַרְמ"ח אַבְרִיו, וְלֹא בְשׁוּם גִּיד
מִשְׁס"ה גִּידִיו, מֵהַיּוֹם וְלַעוֹלָם. אָמֵן נְצַח סְלָה וְעַד:

אָתָּה סֵתֵר לִי מִצַּר תַּצְרֵנִי רְנִי פִלְט תַּסּוּבְּנִי סְלָה:

יושב בסתר כו':

סימן לב

רפואה ולכל דבר יאמר:

הַרִינִי מִתְנַדֵּב שֶׁמֶן לְמֵאֹר לְעִלּוּי נְשָׁמְתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם, כְּדֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת רַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם, יִצְיָלֵנִי לִי וּלְאַשְׁתִּי מִכָּל חוֹלֵי וּמִכָּל כָּאֵב,
וְנִהְיֶה בְּרִיאִים דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים וְשִׁקְטִים. וְיִצְיָלֵנוּ מִכָּל צָרָה וּמִכָּל מִינֵי פוֹרְעָנוֹת.
וְיֵאָרִיךְ יָמֵינוּ בְּטוֹב וְשָׁנוֹתֵינוּ בְּנְעִימִים לְעִבּוֹדְתוֹ וְתִבְרָךְ. אֱלֹהֵא דְרַבִּי מֵאִיר עֲנֵנִי
(ג"פ). אֶקְרָא לְאֱלֹהִים עָלְיוֹן לְאֵל גּוֹמֵר עָלַי:

חֲנִנֵי יְהוָה כִּי אֱלֹיךְ אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ
וְהִצִּילְנוּ וּכְפָר עַל חַטָּאתֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְיָנְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי
וְהִגְיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

סימן לג

סגולה אמתית לכל ענין הוא, להיות עניו באמת מלב ונפש, וליתן צדקה כפי
מסת ידו, ולעסוק בתורה לשמה, וסימנך עצ"ת ה' היא תקום, עצת ראשי תיבות
ענוה צדקה תורה, היא תקום. ה' ברחמיו יזכנו להכיר מיועט ערכנו ושפל מצבנו,
ולעסוק בתורתו תורת חיים:

תם ונשלם שבה לאל בורא עולם:

התהלה והתפארת לחי העולמים:

ספר יוסף בסדר

תוכן עניינים

סימן א' – תיקון למי שראה קרי ליל כיפור

סימן ב' – סדר תיקון כרת

סימן ג' – לשובבים

סימן ד' – נוסח הודאה על נס

סימן ה' – לצרה שבאה על הציבור

סימן ו' – לשמירה ליולדת

סימן ז' – תפילה לכל דבר

סימן ח' – סגולה להצלה מכל צרה

סימן ט' – סגולה להצלה מכל צרה

סימן י' – סגולה לפתיחת הלב

סימן יא' – לשמירה

סימן יב' – להצלחה בעסקיו

ספר יוסף בסדר

סימן א

תקון למי שראה קרי ליל יום כפור:

מי האיש החפיץ חיים:

[א] נצור לשונך מרע. יזהר שלא לדבר לשון הרע, שקר, ליצנות, חנופה, כי אינו רואה פני שכינה. ופוגם ברית הלשון ודאי יבא לפגום ברית המעור:

סור מרע. יזהר להתרחק מן הנשים, כמו שכתוב בשולחן ערוך אבן העזר סימן כ"א וז"ל, צריך האדם להתרחק מהנשים מאד מאד. ואסור לקרוץ בידו או ברגליו ולרמוז בעיניו לאחד מהעריות. ואסור לשחוק עמה להקל ראשו כנגדה, או להביט ביופיה. ואסור לשמוע קול ערוה, או לראות שערה, וע"ש שהאריך. וכל זה מן הדין. וכתב רבינו יונה דמסתכל בנשים הוא משומד לדבר אחד. וזהו מן הדין:

ועשה טוב. יתענה ג' תעניות רצופים בתחילת השון. (ויש מי שכתב שיתענה אחר יום הכפורים קודם סוכות):

[ב] ואח"כ יתענה כל משמרה בכל שנה זו:

[ג] ויתן צדקה בכל יום תענית:

[ד] ויתפלל תפלה זו בדמעה ביום התענית. רבוננו של עולם אדון הסליחות. הריני ירא ורועד על כל חטאתי עונותי ופשעי, שחטאתי עויתי ופשעתי לפניך, ובפרט אשר פגמתי באות ברית הקודש חותמא דמלכא קדישא, ופגמתי בשמות הקדש בכמה מיני פגמים. אוי לי, אהה על נפשי, מה אעשה כי יקום אל, וכי יפקוד מה אשיבנו. בושתי מאד ונבלמתי ונפלו פני. אין לי פה להשיב ולא מצח להרים ראשי, וירא אנכי, ופתח אלהים נגד עיני, ואש תוקד בקרבי, וצער הגוף לא פלט. אמנם ידענו כי אל רחום אתה ומרחם על בריותיך, ואתה חפיץ בתשובת השבים ולא במיתתן. ובכן הנה באתי בלב נשבר ונדכה להתחנן לפני כסא כבודך. אנא מלך רחום וחנן, התמלא עלי רחמים. עננו אבינו עננו ביום צום התענית הזה, כי בצרה גדולה אני. ותחתור חתירה מתחת כסא כבודך להחזירני בתשובה שלמה לפניך. ובטל מעלי כל גזירות קשות ורעות (יכוין בשם קרע שמן), ובצדקותיך תוציא מצרה נפשי. יהי חסדך יהוה עלינו באשר יחלנו לך. ואל תקחני מן העולם הזה עד מלאת ימי שנותי שבעים שנה. ותאריך אפך עמי. ותתן לי חיים ארוכים, חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של שלום, חיים של פרנסה טובה, חיים שיש בה יראת הטא, חיים שאין בהם בושה וכלימה, חיים שיהא בי אהבת תורה לשמה ויראת הטא.

ויהא מיעוט חלבי ודמי המתמעט בתענית היום, כחלב מונח על גבי מזבחך, ותמחול ותסלה ותכפר כל חטאתי עונותי ופשעי, ובפרט מה שפגמתי באות ברית קודש, ואתה בטובך תרחם עלי, ויעלו כל ניצוצות הקדושה אשר נתפזרו על ידי בין הקליפות, למקום קדושה, בכח שם (יכוין חב"ו) היוצא מפסוק חיל בלע ויקיאנו, ובכח שם (בי"ט גימטריא אהיה) היוצא מפסוק כי בי חשק ואפלטו. ובחסדך תצמיח אויבי והאבדת כל עוררי נפשי כי אני עבדך. ויעמדו מליצי יושר להכניס תפילתי לפניך. לב נשבר ונדכה אלהים לא תבוזה. ועשית אשר אלך בחקיך. ותצילני מיצר הרע ומכל הרהורים ומחשבות רעות. וטהר רעיוני ולבי לעבודתך לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי. חננו ועננו ושמע תפלתנו. כי אתה שומע תפלת כל פה. ברוך שומע תפלה:

[ה] יזהר לקרות ח"י פרקי משנה בכל יום, כי הוא תיקון לפגם הברית, לפחות בשנה זו:

[ו] יזהר ללמוד לפחות בכל חדש לילה אחת כולה, כי הוא תקון למי שנתחייב כרת. ולא ידבר שיחה בטלה כלל, ואם יהיה ליל הששי, הוא מסוגל יותר לפגם הברית:

[ז] יזהר לכוין בעמידה וברכות הנהנין, להבין מה שמוציא מפיו:

סימן ב

סדר לחברה קדושה:

שרצו ללמוד לילה אחת כולה לתקון כרת:

[א] יזהרו להתפלל ערבית בחברה, ותיכף אחר ערבית יתחילו הלימוד:

[ב] יזהרו שלא יאכלו כלל, אמנם ישתו קאהב"י ומים:

[ג] יאמרו בהכנעה וידוי כו' מה נאמר כו':

[ד] קודם לימודם יאמרו תפלה זו. לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. הנה אנחנו באים הלילה הזה ללמוד תורתך הקדושה בלב נשבר, כי ידענו אשר חטאנו עוינו ופשענו, ועברנו על מצותיך, וימס לבנו בקרבנו ויהי לפנינו. אמנם ידענו כי אל רחום אתה ורחיץ בתשובת השבים, זאת היתה לנו לבא בשפל רוח וחלישות חיל ונמיכת קומה, לעתור ולרצות לפני כסא כבודך. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתתמלא רחמים עלינו ועל כל ישראל עמך אשר בעיר זו (פלונית), כגודל צדקותיך וכרוב רחמיך, ותמחול ותסלה ותכפר את כל חטאתינו עונותינו ופשענו. ויהי רצון שיהיה לימודינו זה נחת רוח לפני כסא כבודך, ובפרט מה שאנו

לומדים בסדר הקרבנות בדיני בריתות, יהמו נא רחמיך, ותעלה עלינו כאלו הקרבנו הקרבנות אם נתחייבנו בהם, והצילנו מכל מיני פרת, ותזכנו להשלים תקון נפשנו רוחנו ונשמתינו בגלגול זה, ומה שאנו לומדים קריאה נאמנה בסוד היסוד צדיק חי, יהא לימודנו נחת רוח לפניך, ויתוקן מה שפגמנו ביסוד, והרע בעיניך עשינו, וכרב רחמיך תמלא כל השמות שפגמנו בהם בהיותנו מרשיעי ברית קדש. ותזכנו לשוב אליך בתשובה שלימה. ועל כל עם הקהל ישראל אשר בעיר הזו, תכפר, ותצילנו משמד ומשבי ומבזה וממצור. אב הרחמן אל תבזה ענותנו, תן שלום בארץ, תן שלום במלכות, ונהיה שקטים לעבודתך וליראתך. אמן נצח סלה ועד:

[ה] סדר הלימוד. (א) מסכת בריתות וכל המשניות במתון ונעימה:

(ב) ילמדו מסכתות שר"ת חיים. חולין יומא ידים מקואות:

(ג) ילמדו הרמב"ם הלכות שגגות כל י"א פרקים הראשונים:

(ד) אם הוא ליל הששי, ילמדו זוהר תיקון היסוד עד הצות, וכבר נסדרו בכרם חמד בחלק הוד ברית ע"ש. ואם הוא בלילה אחרת ילמדו אדרא רבא וזוטא:

(ה) תקון הצות כמ"ש בחדשים לכבקים:

(ו) תהלים עם התפלה חדשה. (ואם ח"ו יש איזה צרה בעיר, יאמרו צ"א פעמים ויהי נועם, וי"ב פעמים יענך, עם התפלות, כמו שכתבתי בסנסן ליאיר):

(ז) מקראי קדש ב"יסוד היסוד" ב"חדשים לבקרים". ואם אינו ליל ששי ילמדו הלכות תשובה מהרמב"ם, וראשית חכמה שער הקדושה, ולא יאמרו שום פיוט:

(ח) ובעלות השחר יאמרו תפלה זו. יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. אב הרחמן אדון הסליחות. שתתמלא רחמים עלינו. ואם נגזר על שום אחד ממונו או מבני ביתנו בבית דינך הצדק להפדת בהפדת רשעים, בפרת הנמשך מכתר דקליפה (כרתיאל גם סמנחש שמן עם האותיות וג' כוללים גימטריא כרת עם הכולל), אָנָּא יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעֲסֶךָ, ויגולו רחמיך עלינו ועל כל ישראל אשר בעיר זו. ויהא חשוב צערנו שנצטערנו הלילה הזו במיעוט אכילה, וקמטנו שינה מעינינו, לקרוע רוע גזר דיננו, ונהר יוצק יסודנו. אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך. ואל תכריתנו לא פרת דיומי ולא פרת דשני, ולא תכרות נפשינו מלהעלות מיין נוקבין למעלה, ולא תכרות נפשינו מלהודווג בבת זונה בעולם הנשמות בהפדת רשעים חס ושלום. ותשפיע עלינו ועל כל ישראל אשר בעיר זו, אור ישועה ורחמים מכתר עליון, להציל ממות נפשינו. ותכרית כל אויבינו הקמים עלינו, ותפר עצתם ותקלקל מחשבותם, לא יקדמו על העיר הזו מגן, ולא ישפכו עליה סוללה, ותשקוט הארץ. ונזכה ונהיה חיים ארוכים דשנים ורעננים לעבודתך. ונזכה

למקום שהרוחות והנשמות נחצבות משם. ותזכנו להיות מהעולים והזוכים לחיי העולם הבא. ולמען שמך הקדוש (אאהלידה) תבטל מעלינו ומעל כל ישראל אשר בעיר הזו וכל גבולה, כל גזרות קשות ורעות. ותשגיח עלינו לטובה בעין המלתך, שנאמר בו הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל. ויהיה הצער שנודדנו שינה מעינינו בלילה הזו, לתקן מה שפגמנו בעינין עילאין, והרע בעיניך עשינו. ונפטר מהתגלגל נפשינו בעוף הנקרא רא"ה, בעון פגם הראות. ופצנו והצלנו מעונש חיבוט הקבר, מהמלאך אכזרי המשבר עיני הרשעים בקבר, ובצער התנודד שינה מעינינו נפטר מאותו הצער, ותנוח נפשינו במשכנות מבטחים. וכל שמותיך הקדושים היוצאים מכל אשר קרינו בלילה הזו, והתורה הקדושה שלמדנו הלילה הזו, המה יליצו טוב בעדינו לקבלנו בתשובה שלימה. ותקרע רוע גזר דינינו וגזר דין ישראל אשר בעיר הזו וכל גבולה. ותושיענו מכל צרה (ויכוין בשם קר"ע שט"ן). וכל המקטריגים אשר נבראו בעונותינו ימחו על קדושת לימוד תורתך הקדושה. אנא הבט בעמלינו, ואל תביט במעלינו, ותבא לפניך שועתינו, ויצאו מים חיים מלובן העליון דרך רחובות הנקר לקו האמצעי, נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים, לטהרינו מכל הטאתינו עונותינו ופשעינו. ואתה בטובה תעורר רחמיך, ויפן מצחא דאריך אנפין רעוא דכל רעוין במצח דזעיר אנפין, ועינא דאריך אנפין בעינא דזעיר אנפין, ובכך יתבטלו הדינין, והיו כלא היו. כי אתה חפץ בתשובה ומלך רחום אתה, חננו ועננו. רחום חנון שומר תומך מציל ישר פודה (יכוין רח"ש תמי"ף), חוס ורחם עלינו ושמע תפלתנו. עשה למען שמך, עשה למען ימינך, עשה למען תורתך, עשה למען קדושתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:

(ט) ויאמר פיוט ידיד נפש:

(יוד) יתנו צדקה קודם תפלה:

סימן ג

לשובבים:

[שואל] שאל איש אחד שהיה רוצה להתענות שובבים, וירא כי לא יכול, כי יש לו חולאים, גם שיבה זרקה בו, ולכן בעצמו ציער מה יעשה לתקון נפשו. ואמרתיו לו דבמציאות זה לעת זקנה ובסובלי חולאים, יש לו תקנה לפדות כל יום תענית בממון. ואע"ג דמדברי מורי זקני הרב חסד לאברהם ז"ל (מעין ד' נהר מ"ה) ובשו"ת נאמן שמואל מבואר דהפודה תענית יכול לפדותו בשצף כסף, מכל מקום נראה בעיני שיתן על כל תענית ד' גראסיאם במטבע טוסקאנה, שהוא דבר חשוב קצת. וסידרתי לו שיתפלל בכל יום תפלה זו:

רבנו של עולם. בושתי מאד בחרפה וכלימה על כל הטאתי עונותי ופשעי, ובפרט על אשר פגמתי באות ברית קודש בהרהורים רעים, עד אשר הן בעון

חוללתי ובהטא יחמתני הסטרא אחרא, נקר"א נקראת"י כמה פעמים, אוי לי, אהה עלי. וברוב רחמיך הודעתני על ידי עבדיך לתקן נפשינו על צו"ם מה, במספר ומפקד שמות הקדושים אשר פגמנו בהם, להתענות מ' יום בזמן הזה במספר ארבעה יודין דשם ע"ב. ונלוי וידוע לפניך כי חפץ הייתי לעשות תיקון זה בכל לב, אך אין בי כח וכשל כחי להתענות תעניות מ' יום רצופים. ולכן אני מפריש היום ארבעה פרוטות כסף לצדקה, כי בן יסדו עבדיך לפדות בכסף כל תענית. ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתעלה עלי כאלו התענית היום, ותהיה חשוכה הצדקה שאני נותן בעבור התענית, כאלו התענית, ומיעוט ממוני יהיה במקום מיעוט חלבי. ואתה בטובך תמלא כל השמות שפגמתי בהם בזרע לבטלה או בקרי, ותוציא לאור כל ניצוצות הקדושה אשר נתפזרו על ידי בין הקליפות, תיל בלע ויקיאנו (חבו) מבטנו יורישנו אל. ותחזיר כל ניצוצות הקדושה למקום קדוש למען רחמיך. עשה למען שמך, עשה למען ימינה, עשה למען תורתך, עשה למען קדושתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:

[ובכל] יום ילמוד פרשיות הקרבנות ככתוב במשמרת טהרה. וילמוד לפחות ספר אחד מתהלים בכל יום. וילמוד משניות בסדר טהרות. וילמוד זהר בתקון היסוד ככתוב לעיל:

סימן ד

נוסח הודאה על נס:

מוזדים אנהנו לך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. על כל הנסים והנפלאות והתשועות שעשית עמנו מעודינו עד היום הזה. ובכלל רחמיך רחמך עלינו והוצאתנו מאפלה לאורה (יפרט הנס למינהו). ואתה ברוב רחמיך הפלאת חסדיך, והפרת את עצתם, והצלתנו ומלטתנו. מה אנו מה חיינו שעשית עמנו חסדים גדולים כאלה. ולכן אני אומר בעדי ובעד כל הקהל אשר בעיר זו, ברוך הגומל לחיובים טובות שגמלנו כל טוב:

אשירה ליהוה כחי אומררה לאלהי בעודי: ארוממך יהוה כי דליתני ולא שפחת אויבי לי: אשירה ליהוה כי גמל עלי: אשירה ליהוה כי גאה גאה: עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה. זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארוממנהו: מי כמכה באלם יהוה מי כמכה גאדר בקדש נורא תהלות עשה פלא: יהוה ימלוך לעלם ועד: ארחמך יהוה חזקי יהוה סלעי ומצודתי ומפלטי אלי צורי אחסה בו מגיני וקרן ישעי משגבי: מהלל אקרא יהוה ומן אויבי אושע: הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזרני שמחה: ואני ביהוה אעלוזה אגילה באלהי ישעי: אלהים יהוה חילי וישם רגלי כאילות ועל במותי ידרכני למנצח בנגינותי: יהוה אלהי אתה ארוממך אודה שמך עשית פלא עצות מרחוק אמונה אמן: הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי: ואלו פיננו מלא שירה בים. ולשוננו רנה כהמון גליו.

ושפתותינו שבה כמרחבי רקיע. ועינינו מאירות כשמש וכירח. וידינו פרושות כנשרי שמים. ורגלינו קלות כאילות. אין אנו מספיקים להודות לך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. ולברך את שמך מלכנו. על אחת מאלף אלף אלפים ורוב רבי רבבות פעמים. הטובות נסים ונפלאות שעשית עמנו ועם אבותינו. מלפנים ממצרים גאלתנו יהוה אלהינו. מבית עבדים פדיתנו. ברעב זנתנו. ובשֹׁכַע כלכלתנו. מהרב הצלתנו. ומדבר מלטתנו. ומחלים רעים ורבים דליתנו. ומכף כל אויב ואורב ומלחמה ומצור הושעתנו. עד הנה עזרנו רחמיך. ולא עזבנו חסדיך. על כן, אברים שפלתנו בנו. ורוח ונשמה שנפתח באפינו. ולשון אשר שמת בפינו. הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו וישוררו את שמך מלכנו תמיד. ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד שמך מלכנו לעולם ועד. וכל החיים יודוך סלה. ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו סלה. האל הטוב. ברוך הטוב שמך ולך נאה להודות:

שיר המעלות לדוד, לולי יהוה שהיה לנו, יאמר נא ישראל: לולי יהוה שהיה לנו, בקום עלינו אדם: אזי חיים בלעוננו, בחרות אפם בנו: אזי המים שטפוננו, נחלה עבר על נפשנו: אזי עבר על נפשנו, המים הזידונים: ברוך יהוה, שלא נתננו טרף לשניהם: נפשנו, בצפור נמלטה מפח יוקשים, הפח נשבר, ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יהוה, עשה שמים וארץ:

סימן ה

[זה] היה מעשה, שהיה בעיר אחת ישראל בצרה, והיה עשרה בטבת, והצבור ביררו עשרה יחידים שיתענו עשרה בטבת מבעוד יום, וילמדו בלילה וביום, ויתפללו להצלת העיר. ואני הצעיר סדרתי הסדר הזה:

נוסח קבלת התענית:

רבון כל העולמים. גלוי וידוע לפניך שאנו מתענים למחר יום עשרה בטבת ככל השנים, כאשר תקנו רבותינו זכרונם לברכה. והנה אנחנו מקבלים התענית מבעוד יום זה, ולהתענות כל הלילה ולצרפה לתענית הפשוט של עשרה בטבת, שיהיה הכל כ"ה שעות, נלכה עד כ"ה להתפלל לפניך על ישראל אשר בעיר זו, להצילנו מצרתנו ולהושיענו. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתקבל רצון תעניתנו, ותתן בנו כח ובריאות לעמוד על המשמר, ותרצה ענויינו, ותענה עתירתנו, כי אל רחום אתה, ואתה שומע תפלת כל פה. ברוך שומע תפלה. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:

אחר ערבית יאמר תפלה זו קודם הלימוד:

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשָׂכֵינְתִּיהָ. הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים לְלַמּוֹד בְּתוֹרָה בְּלִילָה
 הַזֹּאת בְּלֵב נִשְׁפָּר וְעֵנּוּי נֶפֶשׁ, לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעִיר זֶה, כִּי
 בְּצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ. וְיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן
 רַחֲמֶיךָ וְלְמַעַן זְכוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, וְתַצִּילֵנוּ מִצָּרָתֵנוּ, וְתִבְטַל מִחֲשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ,
 וְתִפָּר עֲצָתֵם, וְלֹא תַעֲשֶׂנָה יְדֵיכֶם תּוֹשִׁיָה, וּמְלִטְנוּ מִשְׁמֵד וּמִשְׁבִּי וּמִבְּזָה וּמִלְחָמָה
 וּמִצָּר. תֵּן שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ, תֵּן שְׁלוֹם בְּמַלְכוּת. אֵל שְׂדֵי יֹאמֵר דֵּי לְצָרוֹתֵינוּ, וְזְכוֹת
 הַתּוֹרָה יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעִיר הַזֶּה, וְתַעֲלֶה עָלֵינוּ כְּאֵל כְּבוֹדְךָ, וְתִתֵּן לָנוּ כַח
 הַכּוֹנֵנוֹת הַרְּאוּיוֹת לְכוּיֵן בְּלִימוּדֵינוּ, וְיִהְיֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶיךָ כִּסֵּא כְבוֹדְךָ, וְתִתֵּן לָנוּ כַח
 וּבְרִיאוֹת לְעַמּוּד עַל הַמִּשְׁמֵר. עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ. כֵּן יְהִי רְצוֹן.
 אָמֵן:

[א] ילמדו במשניות מסכתות שסימנן יש"ע, ידיים שבועות ערכין:

[ב] ואח"כ משניות סדר קדשים, ואדרא רבא וזוטא:

[ג] ובחצות יאמרו תקון חצות:

[ד] ואח"כ צ"א פעמים ויהי נועם ככתוב (בצפורן שמיר) (צ"ל בסנסן ליאיר סי'

ב'):

[ה] והתהלים בנחת מלה במלה, עם התפלה חדשה שנדפסה בתהלים שנדפסו

מחדש:

[ו] וספרא דצניעותא, ולא יאמרו בתקון חצות כי אם על היכלי, עורה נא:

[ז] ובסוף הלילה אם יש שהות ילמדו משניות מסדר טהרות, ולא יאמרו

בקשות, כי אם ידיד נפש:

[ח] ביום אחר התפלה ילמדו סדר משמרת הטהרה, ובמנחה לפני ס"ת יאמרו

י"ב פעמים יענך עם הכונות, ככתוב (בצפורן שמיר) (צ"ל בסנסן ליאיר סי' א'):

סימן ו

מצאתי כתוב מכ"י מר זקנינו הרב עיר וקדיש בעל חסד לאברהם, לכתוב על

קלף נוסח זה וליתן אצל היולדת, וטוב מאד לשמירת היולדת והבן, בשם ה' אלהי ישראל:

אלהו זכור לטוב ה'יה מהלך בדרך, ופגע בלילית ואמר לה, טמאה, אנה תלכי.

אמרה לו, אני הולכת לבית היולדת פב"פ לתת לה שינת הנקות ולקחת את בנה לאכלו. אמר לה, תהיי בחרם עצורה מאת השם ותברך. אכן דומה תהיי. ענתה

וְאָמְרָה לוֹ, אֲדַנִּי, הַתִּירְנִי וְאֲנִי נִשְׁבַּעְתִּי בְּשֵׁם ה' לְעֻזּוֹב דְּרַכֵּי זֹאת, וְכָל זְמַן שֶׁאֲנִי רוֹאֶה אוֹ שׁוֹמֵעַת אֶת שְׁמוֹתַי, מִיַּד אֲבֵרָת. וְעַתָּה אוֹדִיעַ לְךָ שְׁמוֹתַי, וְכָל זְמַן שֶׁיִּזְכְּרוּ אֶת שְׁמוֹתַי לֹא יִהְיֶה לִּי כַח לְהִרְע אוֹ לְהִזִּיק, וְנִשְׁבַּעְתִּי אֲנִי לְגַלוֹת אֶת שְׁמוֹתַי לְךָ, וְתִנֶּם לְכּוֹתְבִים וְלְתַלּוֹת אוֹתָם בְּבֵית הַיּוֹלְדֹת אוֹ הַנּוֹלָד, וּמִיַּד אֲנִי בּוֹרַחַת. וְאֵלּוּ הֵם שְׁמוֹתַי:

שְׁטְרִינָא. לִילִית. אֲבִיטוּ. אֲמִיזוּ. אֲמִיזְרָפוּ. קִקְשׁ. אוֹדֵם. אִיק. פּוֹדוּ. אִילוּ.
פֶּטְרוּטָא. אֲבָכוּ. קֵטָא. קְלִי. בִטְנָה. תַּלְתּוּ. פֶּרְטִישָׁה:

וְכָל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שְׁמוֹתַי אֵלּוּ, מִיַּד אֲנִי בּוֹרַחַת מִן הַתִּינּוֹק. וְתִלָּה בְּבֵית הַיּוֹלְדֹת אוֹ הַיִּלָּד זֶה הַקְּמִיעַ, וְהַיִּלָּד וְגַם אִמּוֹ לֹא יִנָּזְקוּ מִמֶּנִּי לְעוֹלָם. אָמֵן אָמֵן אָמֵן. סְלָה סְלָה סְלָה:

סימן ז

מִצַּאתִי כְּתוּב בְּנִזְוֵי הַמְּקוּבָלִים כ"י, אִם יִתְפַּלֵּל הָאָדָם לְשֵׁם אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, לְחוֹלָה, לְבָנִים, לְחֻכְמָה, לְזִכִּירָה, לְפִרְנִסָּה, לְהַנְצִיל מִסַּעַר הַיָּם וּמִסַּכְנַת דְּרָכִים, וְלִכְל דָּבָר, רַק שִׁיחִיהָ טָהוּר. וַיֹּאמֶר בְּכוּנָה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הַשֵּׁם הַגָּדוֹל אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה (יְכוּיִן קִבְּלָתוֹ כִּי יֵשׁ בּוֹ ד' אוֹתוֹת אֶלֶף הָא יוֹד הָא. כְּחוֹ גְדוֹל פְּשוּט וּמוֹרַכְב לְכָל דָּבָר, סוּדוֹ כִּי אֱהִיָּה מוֹרָה עַל סוּד הָאֱלֹהוֹת שֶׁהִיָּה הוּה וַיְהִיָּה, וְזֶהוּ אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה, ר"ל אֲנִי הוּא וְהִיָּתִי וְאֱהִיָּה, אֲנִי הוּא עַתָּה וְהִיָּתִי לְשַׁעֲבֵר וְאֱהִיָּה עַד סוֹף הַכֹּל, כ"ז יְכוּיִן בְּמַחֲשָׁבָה) שֶׁתִּרְחַם עָלַי וְתַעֲשֶׂה. וַיִּשְׁאַל בְּקִשְׁתּוֹ בְּלִשׁוֹן בְּרוּר. וְכֵן יֹאמֶר ג' פַּעֲמִים, וְהֵאֲרִיכוּ הַמְּקוּבָלִים בְּזֶה מֵאֵד:

סימן ח

קִבְּלָה מִרְבִּינוּ יְהוּדָה הַחֲסִיד זצ"ל, שְׁכָל הָאוֹמֵר ג' פְּסוּקִים שֶׁסִּימָנָם אֲב"י, בַּיּוֹשֵׁר וְלִמְפֹרַע בְּכָל יוֹם, נִצּוֹל מִכָּל צָרָה:

אֲתָה סֵתֵר לִי מִצָּר תִּצְרְנִי רָנִי פִּלְט תִּסּוּבְּבִנִי סְלָה. סְלָה תִּסּוּבְּבִנִי פִּלְט רָנִי תִצְרְנִי מִצָּר לִי סֵתֵר אֲתָה:

בְּטָחוּ בֵּי עַדֵי עַד כִּי בָּיָה יְהוּה צוּר עוֹלָמִים. עוֹלָמִים צוּר יְהוּה בָּיָה כִּי עַד עַדֵי בֵּי בְּטָחוּ:

יְהוּה עוֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוּה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם. בְּשָׁלוֹם עַמּוֹ אֶת יְבָרֵךְ יְהוּה יִתֵּן לְעַמּוֹ עוֹז יְהוּה:

סימן ט

מצאתי כתוב בכתב רב ומקובל, מי שאומר פסוקים אלו ינצל מכל צרה:

יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם וְשִׂמְחַת יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו:

יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

הַמְּבִיט לְאָרֶץ וַתִּרְעַד וַיַּנֵּעַ בְּהָרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ:

רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַעֲשֶׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ, וּבְזִכּוֹת פְּסוּקִים אֱלוֹ וְשִׁמּוֹת הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּהֶם, וְשִׁמּוֹת הַקֹּדֶשׁ הַרְמוּזִים וְהַמְצוּרִפִּים בָּהֶם, תִּרְחַם עָלֵינוּ וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל צָרָה, וְתִרְצַנּוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, אָמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד:

סימן י

מצאתי כתוב בספר קדמון כ"י, טוב לומר בכל יום פסוקים אלו שתחילתם אותיות חכמה, ויועיל לפתיחת הלב:

חֲלֹקֵי יְיָ אָמַרְתִּי לְשִׁמּוֹר דְּבָרֶיךָ:

כְּלֶתָה לְתִשׁוּעָתְךָ נַפְשִׁי לְדְבָרְךָ יְחֹלְתִי:

מָה אֶהְבֶּתִי תוֹרָתְךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחֹתִי:

הוֹרֵנִי יְיָ דְרָךְ חֲקֶיךָ וְאַצְרִנָּה עֵקֶב:

ואח"כ יאמר. שיר השירים אשר לשלמה. ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין: לריח שמניך טובים שמן תורק שמך על כן עלמות אהבוך:

סימן יא

מצאתי כתוב, לשמירה יאמר אחר תפלה פסוקים אלו שסימנם לוי"ה:

לִישׁוּעַתְךָ קוֹיָתִי יְהוָה (יכוין בשמות הקדש באופן זה. לישועת כקו יתי יהוה) לִישׁוּעַתְךָ יְהוָה קוֹיָתִי. קוֹיָתִי לִישׁוּעַתְךָ יְהוָה. קוֹיָתִי יְהוָה לִישׁוּעַתְךָ. יְהוָה קוֹיָתִי לִישׁוּעַתְךָ. יְהוָה לִישׁוּעַתְךָ קוֹיָתִי. (ובכל פעם יכוין השמות הנזכרים):

וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְהוָה וַיִּפְּצוּ אוֹיְבֶיךָ וַיִּגְסוּ מִשְׁנֵאֵיךָ מִפְּנֵיךָ. וּבְנַחֲהָ יֹאמֶר שׁוּבָה יְהוָה רַבְבוֹת אֱלֹפֵי יִשְׂרָאֵל:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנֶּךָ. יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. (ויכוין בשמות הקדש היוצאים מהם בחילופי א"ב) אנקתם פסתם פספסים דיונסים:

הִנֵּה אֵל יִשׁוּעָתִי אֲבָטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה:

סימן יב

עוד מצאתי כתוב בספר כתיבת יד, האי מאן דבעי למצלה בעסקיה בכל דוכתא דהוא אזיל, לימא בצפרא תלת זמני מזמור זה קודם צאת השמש, ויתחיל ויאמר:

לְמַנְצִיחַ בְּנִינֹת, מְזַמֵּר לְדָוִד: בְּקִרְאִי, עֲנֵנִי אֱלֹהֵי צְדָקָי, בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי, חֲנִנִי וַיִּשְׁמַע תְּפִלָּתִי: בְּנֵי אִישׁ, עַד מָה כְּבוֹדִי לְכַלְמָה, תִּיאָהֳבוּן רִיק, תִּבְקָשׁוּ כְּזָב סֵלָה: וַדַּעוּ, כִּי הִפְלָה יְהוָה, חָסִיד לֹ, יְהוָה יִשְׁמַע, בְּקִרְאֵי אֵלָיו: רִגְזוּ וְאַל תִּחְטְאוּ, אִמְרוּ בְּלִבְבְּכֶם, עַל מִשְׁפַּבְּכֶם, וַדַּמּוּ סֵלָה: זָבָחוּ זִבְחֵי צְדָקָה, וּבִטְחוּ אֵל יְהוָה: רַבִּים אִמְרִים, מִי יֵרָאֵנוּ טוֹב, נָסָה עָלֵינוּ, אֹר פָּנֶיךָ יְהוָה: נְתַתָּה שְׂמֹחָה בְּלִבִּי, מֵעַתָּה דַּגְנָם וְתִירוֹשָׁם רַבּוּ: בְּשִׁלּוֹם יִחַדּוּ אֲשַׁכְּבָה וְאִישָׁן, כִּי אֲתָה יְהוָה לְבָדָד, לְבָטַח תּוֹשִׁיבֵנִי:

ובתר הכי יאמר. יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. למען שמך הגדול היוצא מהמזמור הזה שהתפללתי אליך, תשמע לקול שועי ולתפילתי, כשם ששמעת לקול מי שהתפלל אותם, בן יהי רצון:

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם:

ספר סנסן ליאיר

תוכן עניינים

סימן א' – תפילה לציבור על כל צרה

סימן ב' – תפילה לכל צרה

סימן ג' – נוסחי תפילות שונות

א – תפילה לפני החופה ושבע ברכות

ב – תפילה כשנכנסה האשה בחודש השלישי לעיבורה

ג' – כנכנסה לחודש התשיעי לעיבורה

ד' – כשיושבת על משבר

ה' – תפילה לסנדק

ו' – תפילה קודם המילה

ז' – לפדיון הבן

ח' – למי שהוא ספק בכור ולא פדאו אביו

ט' – נוסח עננו בשלושה צומות

י' – תפילה על החולה

יא' – דברים המועילים לרפואה

סימן ד' – תפילה לומר במוסף ראש השנה ויום כיפור

סימן ה' – להצלחה ולשמירה

ספר סנסן ליאיר

סימן א'

סייעתא דשמיא:

בינ"ו עמ"י עש"ו:

ראוי להפריש על כל צרה שלא תבא עדה שלימה כל בי עשרה, שיתענו ואלו יחידי סגולה המתענים ילמדו תנ"ך, (כמו שכתב הפרי חדש ריש הלכות ראש חודש):

תורה:

פרשת "ויקרא אל משה" כולה, ופרשת צו, עד "להקריב את קרבניהם לה' במדבר סיני" (ויקרא ז, לה), ופרשת שלח "וכי תשגו" (במדבר טו, כב) עד "עונה בה", ואח"כ פרשת נסכים הקודמת שם פרשת שלח (טו, א), ואח"כ התפלה אשר במורה באצבע (סימן ו' אות קע"ה) בתוספות נופך, וזו היא:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיחַ שִׁיחַ שִׁפְתוֹתֵנוּ בְּתוֹרַת מַעֲשֵׂה הַקְּרָבָנוֹת הַשּׁוֹב וּמְקוּבָּל וּמְרוּצָה, כְּאֵלוּ הַקְּרָבָנוּ עוֹלָה וּשְׁלָמִים וְתוֹדָה וּמְנַחֵת וּנְסָכִים. וְאִם נִתְחַיֵּיבְנוּ הַטָּאת אוֹ אֲשֶׁם וְדַאי אוֹ אֲשֶׁם תְּלוּי אוֹ קָרְבַּן עוֹלָה וְיֹרֵד, תִּהְיֶה חֲשׂוֹבָה קְרִיאָתֵנוּ כְּאֵלוּ הַקְּרָבָנוּ הַקְּרָבָן אוֹ הַקְּרָבָנוֹת שֶׁנִּתְחַיֵּיבְנוּ, וְאִם לֹא יֵהֵא חֲשׂוֹב כְּאֵלוּ קָרִינוּ בְּתוֹרַתְךָ לְבָד. וּבְרוּב רַחֲמֶיךָ תִּמְחֹל וְתִסְלַח וְתִכַּפֵּר אֶת כָּל הַטָּאתֵינוּ עוֹנֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, וְכֹל מַה שֶּׁחָטְאוּ עָוֹן וּפְשָׁעוּ כָּל הַקְּהָל, כִּי מִיָּנוּ אוֹתָנוּ שְׁלוּחִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם. וְעַל כֵּן כָּאֵנוּ בְּלֵב נִשְׁבָּר וְנִדְּכָה, וּבְרַפְנוּ כְּשֶׁלּוּ מְצוּם, לְבַקֵּשׁ תְּחִינָה וּסְלִיחָה בְּעַד כָּל הַקְּהָל, וְתַצִּילֵנוּ מִצָּרוֹתֵינוּ, וְרִיחַ וְהַצְלָחָה יַעֲמוּד לָנוּ. אָנָּה, אֵל תִּבְּרָה עֲנוּתֵינוּ, וְיַעֲלֶה לְפָנֶיךָ מְלִיצֵי יוֹשֵׁר לְהַמְלִיץ עָלֵינוּ, וְתִבְּרָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְשֶׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קְרָבָנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ, תְּמִידִין בְּסִדְרָן וּמוֹסָפִין כְּהִלְכָתָן. כֵּן יְהִי רְצוֹן. אָמֵן:

נביאים:

ישעיה סימן ב', מן נכון יהיה, עד ולא ילמדו עוד מלחמה. סימן י"א, ויצא חומר עד כי גדול בקרבך קדוש ישראל. ירמיה סימן ל"א, מן מצא חן במדבר עד ולא יהרס עוד לעולם. יחזקאל סימן מ', בעשרים וחמש שנה עד סופו. יואל סימן ג', מן והיה אחרי כן אשפוך את רוחי עד סופו:

כתובים:

משלי אשת חיל (קפיטל ל"א) עד סופו:

משנה:

אבות מדות תמיד, ראשי תיבות אמת:

תהלים:

כל חמשה ספרים, ובתפלה שאחריהם יאמר זה התוספת:

ותקרא לשבויים דרור ולאסורים פקח קוח:

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שיכבשו רחמיך את פעסך, ויגולו רחמיך על מדותיך, ויתמתקו הדינין, ותבטל מעלינו ומעל כל ישראל היושבים בעיר זו (פלוגית) כל גזירות קשות ורעות, ותקרע רוע גזר דיננו (יכוין בשם קרע שטן), ותגזור עלינו גזירות טובות, ותכניע ותשפיל את כל אויבינו ומבקשי רעתנו. תפול עליהם אימתה ופחד (יכוין בשם תעאו) בגדל זרועך ידמו כאבן. ותתן בלב המלך והשרים עצה נכונה לשוב העיר הזו, ותשקוט הארץ. ותצילנו ממלחמה וממצור ומשבי ומביזה ומכל הפסד ומכל פחד, ולא ישמע עוד ושבר בעיר זו, ומאוצר מתנת חנם תחון עלינו. ובזכות מזמורי תהלים שקרינו לפניך וסודותיהם, תרחם עלינו ותצילנו מכל רע ומכל פחד ומכל הפסד, אל מלא רחמים עשה למען רחמיך, ובזכות דוד המלך עליו השלום שאמר מזמורים אלו לפניך, ותצילנו מכל צרה, ונהיה מיושבים שקטים ושאננים לעבודתך. ולכל הולכי דרכים וכו':

בהעלות המנחה, בהוצאת ספר תורה לפני ההיכל יאמר מזמור יענך ה' ביום צרה י"ב פעמים, ויכווננו בכל פעם אות א' משמות הק' אלו היא ההד יונ ההי, (ושמות אלו יוצאים מחיבור ויחוד אותיות ג' שמות אהיה יהוה אדני) ובמזמור יכוין כוונות אלו:

למנצח מזמור לדוד: יענך יהוה (ניקוד הצילני נא מיד אחי) ביום צרה ר"ת גימטריא יבק גימטריא השמות הנזכרים), ישגבך שם אלהי יעקב:

ישלח עזרך מקדש. ומציון יסעדך: יזכר כל מנחתיך. ועולתך ידשנה סלה: יתן לך כלבבך. וכל עצתך ימלא: גרננה בישועתך. ובשם אלהינו נדגל. ימלא יהוה (ניקוד מיד עשו כי ירא) כל משאלותיך: עתה ידעתי. כי הושיע יהוה (ניקוד אנכי אותו פן יבא) משיחו. יענהו משמי, קדשו בגבורות ישע (ר"ת יבק) ימינו: אלה ברכב ואלה בסוסים. ונאנחנו בשם יהוה (ניקוד תפול עליהם אימתה ופחד) אלהינו נזכיר: הפה ברעו ונפלו. ונאנחנו קמנו ונתעודד (גי' יבק):

יהוה (ניקוד בגדול זרועך ידמו כאבן) הושיעה המלך

יעֲנֵנו בְּיוֹם קְרָאֵנו (ר"ת יבק):

יכוּיֵן בְּסוּד חֲשֵׁמֶל כְּדֵי לְשַׁמְרֵם מִכָּל רַע, בְּסוּד אֹרְפְּנֵי־אֵל גִּימַטְרִיא חֲשֵׁמֶל,

וּלְכֵן יֵשׁ ח"שׁ אֹתִיּוֹת, מ"ל תִּיבוֹת בְּמִזְמוֹר:

וְאַחֵר י"ב פַּעֲמִים בְּכוֹנָה יֹאמֵר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֲבִיר יַעֲקֹב, קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל, שְׂבִסְגוּלַת קְרִיאַת הַמִּזְמוֹר הַזֶּה, תִּתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל כָּל יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת (פְּלוֹנִית), וְתִשְׁמְרֵנוּ מִיַּד אוֹיְבֵינוּ וְכָל הַקָּמִים עָלֵינוּ. וְתִצְלִלְנוּ מִרְעָה וּמִרְעָב וּמִשְׁבִּי וּמִבִּיזָה וּמִכָּל פֶּחַד וּמִכָּל צַעַר, וְתִכְנִיעַ וְתִשְׁפִּיל אֶת כָּל אוֹיְבֵינוּ, תִּפְלַע עֲלֵיהֶם אִימַתָּה וּפֶחַד (יְכוּיֵן בְּשֵׁם תַּעֲאוּ) בְּגִדְלֵךְ זְרוּעֶךָ יִדְמוּ כְּאֶבֶן. וְתִתֵּן בְּלִבְךָ הַמְּלֶךְ וְהַשָּׂרִים עֲצָה מִזְבָּח וּנְכוֹנָה לְשֵׁם שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וְהַשָּׁקֵט וְכִטָּח, וְתִתֵּן בְּלִבְךָ רַחֲמָנוֹת לְהַטִּיב אֵלֵינוּ. וְכִשֵּׁם שְׁעָנִית לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל כְּשֶׁאָמַר וְאָעֲשֶׂה שֵׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל הָעוֹנָה אוֹתִי בְּיוֹם צָרְתִּי, וְכֵן דוֹד הַמְּלֶךְ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם הֵיחָה מִתְפַּלֵּל כְּשֶׁהֵיחָה יוֹאֵב בְּמִלְחָמָה, יַעֲנֶךָ יְהוָה בְּיוֹם צָרָה יִשְׁגָּבֶךָ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הוּא הַשֵּׁם שֶׁאָמַר יַעֲקֹב אֲבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם לְאֵל הָעוֹנָה אוֹתִי בְּיוֹם צָרְתִּי, בְּשֵׁם הַזֶּה אֶקְרָא אֵלֶיךָ אֵהִיָּה יְהוָה אֲדַנִּי יַעֲנֵנו בְּיוֹם קְרָאֵנוּ. וְזִכּוֹת הַשְּׁמוֹת הַיּוֹצֵאִים מִהַמִּזְמוֹר הַזֶּה, וּנְקוּדוֹתָיו וְתִיבוֹתָיו וְאוֹתִיּוֹתָיו וּפְעָמָיו, יִגֵּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת (פְּלוֹנִית) לְהַכְרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹבְבִים אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה:

אֲנֵי מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנוּן, פָּדָה אֶת בְּנֵי יַעֲקֹב מִחַמָּה, וְהִפְרָה תִּפְרָה עֲצַת כָּל הַקָּמִים עָלֵינוּ. יְהִיו נִגְדֵי פְּנֵיךָ צְרוּתֵינוּ, וְרֵאָה בְּעֵינֵינוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ, וְיִדְעוּ כָּל הַגּוֹיִם כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. זָכַר נָא בְּנֵיךָ עֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים מְצַפִּים לִישׁוּעָתְךָ כָּל הַיָּמִים. אֲבִינוּ מִלְּבָנוּ, יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת פִּעְסֶךָ, וְיִגְדְּלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדוּתֶיךָ. חַי וְקַיִם, עֲשֵׂה לָנוּ נִסִּים וּנְפִלְאוֹת בְּשֵׁם אֲדַנִּי עֲבָאוֹת, לְנִצְחַת בּוֹ אוֹיְבֶיךָ, וּבְשֵׁם אֱלֹהִים עֲבָאוֹת וּבְשֵׁם אֵל שְׂדֵי צִדִּיק יְסוּד עוֹלָם, לְשַׁמּוֹר כָּל יִשְׂרָאֵל וּבְפֶרֶט יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת (פְּלוֹנִית). בְּשֵׁם אֵהִיָּה כְּתֹר וּבְשֵׁם הוּיָה תִּפְאָרֶת וּבְשֵׁם אֲדַנִּי הִיכַל קִדְשֶׁךָ תִּשְׁגָּבֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, וְיַעֲמְדוּ מְלִיצֵי יוֹשֵׁר לְהַכְנִים תִּפְלִתֵינוּ לְפָנֶיךָ לְמַעַן רַחֲמִים הַמְּרוּבִים, כְּדָכְתִּיב, כִּי אֵל רַחוּם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבוֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תִּוְרַתֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתֶּךָ, לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעֲנֵנִי. יְהִיו לְרְצוֹן אֲמָרֵי כִּי וְהִגִּיוֹן לְכִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

סִימָן ב

בִּינ"ו עמ"י עש"ו:

זכרון מזכרת דברים המועילים על כל צרה שלא תבא פרשת העבו"ר. מפי סופרים וספרים ונפך שפי"ר דבר דבור. וחסד ה' מעולם, כי לא יטוש ה' את עמו, וגדול כח הצבור:

[א] על כל צרה שלא תבא, יאמרו בעשרה צ"א פעמים ויהי נועם וכו' יושב בסתר כלו, וכפול פסוק אורך ימים אשביעהו, ויכונונו לשם יאהדונהי גימטריא צ"א:

[ב] יקראו פרשת העקדה בדמעה, ויאמרו פיוט עת שערי רצון כלו, ויאמר ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני יי וזרקו (יכוין לצירוף היהו), ויאמרו, יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתזכור לנו ולכל ישראל אשר בעיר זו עקידתו של יצחק אבינו בן אברהם אבינו, באלו אפרו צבור ומונה על גבי המזבח, ותביט באפרו לבטל מעלינו ומעל כל ישראל אשר בעיר זו כל גזרות קשות ורעות, ותושיענו מהצרה הזו, ובצל בנפיק תסתירנו. בן יהי רצון. אמן:

[ג] יאמרו על סדר אותיות העיר, אותיות מאלפא ביתא:

[ד] יתמנו שני גבאים לגבות מהיחידים איש אשר ידבנו לבו לצדקה, ויחלקו המעות תיכף לצנועים ולומדים עניים:

[ה] אם אפשר יקבלו תענית צבור שיתענו ליום פלוני, אפילו מכאן לכמה ימים:

[ו] יעשו פדיון לשם העיר מק"ס מטבעות כסף, כמנין שמות הקדושים אהוה אהיה יהוה אדני אל כסדר שעושים לחולה, ואחר כך יאמרו תפלה זו:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתעשה למען רחמים ולמען שמותיך הקדושים הנזכרים ונעשים פה על ידי פדיון זה, ותצורף מחשבתינו הטובה למעשה, כי לך יהוה חסד. ותגביר חסדיך על דיניך, ויומתקו הדינים הקשות על ידי פלא העליון אשר הוא חסדים גדולים, ורחמיך גמורים ופשוטים שאין בהם תערוכות דין כלל. ויכבשו רחמיך את בעסך מעלינו ומעל קהל ישראל אשר בעיר זו (פלוגית), ויעלה לפניך לרצון פדיון זה בעד כל נפש ישראל אשר בעיר זו. ומעשה הצדקה הזו יעלה לרצון בעד כלל ופרט כל נפש מישראל אשר בעיר זו, ותציל ממות נפשינו, בדכתיב, וצדקה תציל ממות. ותקרע כל המסכים המבדילים בינך וביין עמך ישראל (בשם קרע שטן), ותפר ותבטל עצת כל הקמים עלינו לרעה, וקלקל מחשבותם. כי הנה אויביך יהוה כי הנה אויביך יאבדו ותפרדו כל פועלי און, ולא תעשינה ידיהם תושיה:

אנא מלך רחום וחנון, התמלא רחמים עלינו, וכל הצדקות אשר נעשו ויעשו יהיו לרצון ולרית גיחות לפניך להושיענו ולהצילנו ולרחם עלינו. וכשם שנתת פחד ומורא בלב יושבי ערי הכנעני בימי יעקב אבינו עליו השלום, בדכתיב, ויהי חמת אלהים

עַל כָּל הַהָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְּנֵי יַעֲקֹב (יאמרנו י"ג פעמים ויכוין לשם הקדוש אספין היוצא ממנו), בֵּן תִּכְנִים פֶּחַד וּמוֹרָא בְּלֵב הַקָּמִים עָלֵינוּ, וְתִבְטֵל עֲצָתָם, כְּדִכְתִּיב, עֲצוּ עֵצָה וְתִפְרֹ דְּבָרוּ דְּבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עִמָּנוּ אֵל. אֲנִי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכוּת תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, וְלְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שְׁלֵא חֲטָאוּ, וְלְמַעַן זְכוּת שִׁבְעָה כּוֹרְתֵי בְרִית, וְתִצְלִלְנוּ מִצָּרָה זוּ וּמִכָּל צָרָה. יְהוּה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשָּׁנָב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה. יְהוּה צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטַח בְּךָ. יְהוּה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַּיּוֹם קָרְאָנוּ. יְהִי לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיזוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוּה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

[ז] עיקר הכל לתקן חטאות הצבור הנכשלים באיזה דבר. בקיצור גדול נזכיר כמה ענינים:

(א) לשמור עצמו ממאכלות אסורות ובישולי גוים, אפילו דברים כשרים וכלים חדשים, שהוא איסור גמור, כמו שכתוב בשלחן ערוך יורה דעה סימן קי"ג, ומגבינות עכו"ם אפילו העמידום בעשבים, כמו שכתוב ביורה דעה סימן קט"ו:

(ב) שלא להעביר תער על כל זקנו כלל, כמו שכתוב בשלחן ערוך יורה דעה סימן קפ"א, ובכל פעם עובר ה' לאוין, ואם עושה ב' פעמים בשבוע, עובר ת"ק לאוין לשנה:

(ג) להתרחק מהעריות הרבה מאד מאד, כמו שכתוב בשלחן ערוך אבן העזר סימן כ"א:

(ד) שלא לישבע לשוא או לשקר, שהוא חמור מכל העבירות, ונפרעים ממנו וממשפחתו וכו', כמו שכתוב בשלחן ערוך סימן פ"ז דין כ':

(ה) לשמור שבת במחשבה בדבור ובמעשה, ואסור לומר לגוי או לרמוז לעשות מלאכה, ואפילו עושה מעצמו אסור ליהנות, כמו שכתוב בשלחן ערוך אורח חיים סי' רע"ו וסי' ש"ז. ואסור לצאת מהעיר בפצולית"ו וכיוצא, כמו שכתוב בשלחן ערוך סימן ש"א דין כ"ג:

(ו) אסור לשיח בעוד ששליח צבור חוזר התפלה, וגדול עונו מנשוא, כמו שכתוב בשלחן ערוך סימן קכ"ד דין ז', וצריך ליזהר שלא להפסיק בדבור משיתחיל ברוך שאמר עד סוף י"ח, כמו שכתוב סימן נ"א דין ד'. ובשעת קריאת התורה אפילו בין העולים, כמו שכתוב סימן קמ"ו:

(ז) זמן קריאת שמע שחרית, משיראה חבירו הרגיל קצת ברחוק ד' אמות, עד רביע היום מעמוד השחר, כמו שכתוב סימן נ"ח ואחרונים:

(ח) זמן תפלת מנחה, עד חצי שעה אחר חצות, לסברת המקילים, כמו שכתוב בשלחן ערוך אורח חיים סימן רל"ג:

(ט) שלא לשתות סתם יינם, כמו שכתוב ביורה דעה סימן קכ"ג, והוא מי"ח דבר שאין להם ביטול, אפילו אם יבא אליהו ז"ל אין שומעים לו, ואמרו רבותינו זכרונם לברכה שמאבר גן עדן. ונוסף עוד, שרבנים גדולים מרן בעל השלחן ערוך ורבני צרפת ושלונוקי וקושטאנדינא ואשכנז, החרימו לשתות סתם יינם. ובספר הזכרונות האריך לבטל כל טענות הבל ורעות רוח השותים, עיין שם ובספר יין המשומר:

(י) חיוב תלמוד תורה על כל איש ישראל, אפילו עני, אפילו בעל יסורים, חיוב לקבוע זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה, כמו שכתוב ביורה דעה סימן רמ"ו. ואמר אליהו הנביא ז"ל, כל הצרות הבאות לצבור ויחיד, הכל הוא בעון ביטול תורה, שנאמר (מיכה א, ה) בפשע יעקב כל זאת. ובעל נפש יתעורר מתרדמתו, וישוב אל ה' לעסוק בתורה ובמצות לשמו יתברך. ה' ברחמיו יזכנו לקיים מצותיו, ולעשות נחת רוח לפניו, ולעסוק בתורה לשמה תורת חיים:

סימן ג

נוסחי תפלות פשוטות:

לדרישת יראי ה' סדרתים ועולות מועטות:

[א] תפלה לפני החופה ושבעה ברכות:

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ. בְּדַחֲלֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ וְדַחֲלֵנוּ. לְיַחְדָּא שְׁמֵי יי"ה בּוֹ"ה בְּיַחְוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הֲרִינֵי מוֹכֵן לִישָׂא אִשָּׁה בְּקִדּוּשֵׁינוּ, לְקַיִם מִצְוֹת בּוֹרְאָנוּ יִתְבָּרַךְ לִיקַח אִשָּׁה בְּכַתּוּבָה וְקִדּוּשֵׁינוּ, וְזוּ הַכְּנָה לְקַיִם מִצְוֹת פְּרוּ וּרְבוּ, וְכָל מִצְוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה הַנְּלוּת וְנִמְשָׁכוֹת מְלַקֵּיחַת אִשָּׁה. וְהִנֵּה עֲשִׂיתִי הַבָּא מִיָּדִי, וְאַתָּה בְּרוּב רַחֲמֵיךָ תַטַּע אֶהְבֶּה וְאַחֲוָה וְשָׁלוֹם וְרִיעוּת בֵּינֵינוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֵיךָ. וְתִזְכְּנוּ לְקַיִם מִצְוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה וְכָל הַמִּצְוֹת הַנִּמְשָׁכוֹת, וְתִבְרַכְנוּ מִבְּרַכּוֹתֵיךָ. וְתַקְיִים בְּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב, לֹא תֵאוּנָה אֱלִיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֵיךָ. וְהֲרִינֵי מוֹכֵן לְקִדְשָׁה בְּטַבְעַת זֶה כְּדַת מוֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל, וְלִהְיוֹתֵינוּ תַחַת חוֹפָה בְּזִמְן שְׁבַע בְּרַכּוֹת, וְקוֹדֶם לָהֶם בְּרַכַּת אִירוּסִין. וְיִדְעֵנוּ כִּי כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט רַבּוּ סוּדוֹתֵינוּ וְרַמְזֵינוּ, וּבִשְׂרָ אֲנַחְנוּ וְלֹא בִינַת אָדָם לָנוּ. וְיִהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּקְבַּל מַעֲשֵׂי הַמִּצְוֹת וְהַבְּרַכּוֹת הָאֵלּוּ, כְּאֵלּוּ כִּיּוֹנְנוּ בְּכָל הַפְּנוֹת הָרְאוּיוֹת לְכוּיִן, וְדַרְךְ כָּלֵל אָנוּ מְכוּוֹנִים בְּכָל לְתַקֵּן אֶת שְׂרֵשׁ מִצְוֹת אֵלּוּ בְּמָקוֹם עֲלִיּוֹן, לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ. וּבְרוּב רַחֲמֵיךָ תִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל חַטָּא, וְיִהְיוּ כָּל מַעֲשֵׂינוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּבְפֶרֶט בְּזוֹ יָמֵי הַמְשִׁתָּה, וְלֹא יֵאָרַע לָנוּ שׁוּם תַּקְלָה וְשׁוּם מִקְרָה רָע,

וּתְצַלֵּנוּ מִיַּצַר הָרָע, וְחֶסֶד יְהוָה מֵעוֹלָם יְהִי עֲלֵינוּ סִתְרָה. צַנְחָה וְסִתְרָה. וַיְהִי נָעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנֵנָהוּ:

[ב] כשנכנסה האשה בחדש ג' לעיבורה:

לֵךְ יְהוָה הַגְּדוֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִיחַ וְהַהוֹד כִּי כָל בְּשָׂמַיִם וּבָאָרֶץ. לֵךְ יְהוָה הַמְּמַלְכָה וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל לְרֹאשׁ:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם. בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְרָה אָנִי מִתְפַּלֵּל לְפָנֶי כֶּסֶף רַחֲמֶיךָ, וְהַגֵּם שְׂיִדְעָתִי שְׂאִינִי כְדָאֵי בְּלָל, שְׂמֵתִי רַחֲמֶיךָ לְנֶגֶד עֵינַי, כִּי רַחוּם אַתָּה. וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַתְּמַלֵּא רַחֲמִים עַל כָּל עוֹבְרוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וּבְפֶרֶט עַל אִשְׁתִּי (פב"פ), וְתִקַּל מַעְלֶיךָ צַעַר הָעֵבוֹר, וַעֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ שְׂיִתְקַוֶּיִם הָעֵבוֹר בְּבְרִיאוֹת, וַיִּנָּמֶר לְטוֹבָה בְּכָל אֵיבָרָיו וְגִידָיו, וְהַכֵּל מִתּוֹקָן. וְלֹא תִפִּיל אִשְׁתִּי לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַמְּרוֹבִיּוֹת, בְּשִׁמְךָ הַקָּדוֹשׁ אֵל חַד, וַיִּמְלְאוּ יָמֶיךָ לְלֵדָת, וְלֹא תִהְיֶה מְשַׁבְּלָה, כִּי כְּאֶרֶץ תּוֹצִיא צְמַחָהּ וּכְנֵנָה זְרוּעֶיהָ תִצְמִיחַ. כֵּן יְהִי רְצוֹן:

[ג] כשנכנסה לחדש ט' לעיבורה יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׂתַרְחַם עַל כָּל עוֹבְרוֹת וְהַיּוֹלְדוֹת מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וּבְפֶרֶט עַל אִשְׁתִּי (פב"פ), וּבְעֵת לִידְתָּהּ תִּקַּל מַעְלֶיךָ צַעַר הַלִּידָה, וְתִלְדַּת בְּנִקְל בְּלִי שׁוֹם צַעַר, בְּטָרָם יָבֵא חֶבֶל לָהּ וְהַמְלִיטָה עוֹבְרָה לְחַיִּים טוֹבִים וְלִשְׁלוֹם, בְּשַׁעַת טוֹבָה וּמְזֶל טוֹב לָנוּ וְלְוֹלָד, וְלֹא יֵאָרַע לָהּ וְלֹא לְוֹלָד שׁוֹם צַעַר וְשׁוֹם נֶזֶק וְשׁוֹם מִקְרָה רַע חֵם וְשְׁלוֹם. אֵל מְלֵא רַחֲמִים יְהִימוּ נָא רַחֲמֶיךָ עַל אִשְׁתִּי הַנּוֹכְרָה, וְתַצִּילָהּ מִכָּל כָּאֵב וְטִירוֹף וּבְהֶלָה, וְתַצִּיא הַשְּׁלֵיָא בְּזִמְנָהּ, וְתִהְיֶה בְרִיאָה וְטוֹבָה לְעִבּוֹדָתְךָ. לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְרָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. וּבְשֵׁם אֲרָאִיתָא תִשְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ וְתַעֲנֶה עֲתִירָתֵנוּ, כִּי רַחוּם אַתָּה וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּת כָּל פֶּה. יְהִיו לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן לְפִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

[ד] כשיושבת על המשבר, יאמר שנים עשר פעמים מזמור יענד, ככתוב לעיל בקונטרס זה, ויכוין בכל פעם אות מהשמות ובנקוד הויות, ולא ישנה המזמור ללשון נקבה, אלא יאמרנו ככתוב שם, ואח"כ יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה שְׂדֵי צְבָאוֹת, שְׂתַעֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹת, וְלְמַעַן קְדוּשַׁת הַמְּזִמּוֹר הַזֶּה, וּשְׂמוֹתֶיךָ הַכְּתוּבִים בּוֹ וְהַמְצוּרִפִּים בּוֹ, וּשְׂמוֹת הַקּוֹדֶשׁ אֲשֶׁר כִּיּוֹנְתִי בְּצִירוֹפִים שֶׁהוּא שֵׁם בֶּן י"ב, וְתַרְחַם עַל פּב"פ הַיּוֹשֶׁבֶת עַל הַמְּשֻׁבֵּר צוּעֶקֶת בְּחֶבְלֶיךָ. אֵל מְלֵא רַחֲמִים, תּוֹצִיאָהּ מֵאֲפִילָה לְאוֹרָה, וּבְזִכּוֹת אֲמוֹתֵינוּ הַקְּדוּשׁוֹת שְׁרָה רַבֶּקָה רַחֵל וְלֵאָה, תַּרְחַם עָלֶיךָ, וְתַזְכְּרֵנָה לְטוֹבָה, וְתַפְקֶדְנָה לְבָרְכָהּ, כִּי עֵינֶיךָ לֵךְ תְּלוּיּוֹת כְּעֵינֵי שְׂפָחָה אֵל יָד גְּבֻרָתָהּ. וְתִבְטַל מַעְלֶיךָ כָּל גְּזִירוֹת

קשות ורעות בשם קרע שטן. ותצילה מכל צער, ויצא הולד לחיים טובים ולשלום ובשעה טובה ומבורכת לנו ולולד, ואחר כך תצא השליא בנקל. וכשם ששמעת מי שהתפלל לפניך המזמור הזה, בן תשמע תפלתינו. עשה למען שמך, עשה למען ימינך, עשה למען תורתך, עשה למען קדושתך. מאן דעני לאמך, הוא יענה יתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי ונוצלי:

[ה] תפלה לסנדק:

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. ברחילו ורחימו ורחימו ורחילו. ליחודא שם י"ה בוי"ה ביהודא שלים בשם כל ישראל. הנה אנכי בא להיות סנדק, ואהיה בסא ומזבח לעשות על ירכי המילה. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שיהיה מזבח בפרה, שתכפר על כל חטאתי עונותי ופשעי, ובפרט מה שפגמתי בירכי ובאות ברית קודש. ותעלה עלינו כאלו כיוננו בכל הפונות הראויות לכון. ותמלא כל השמות שפגמתי בהם. ותהא המילה חשובה בקטורת סמים כדכתיב (יהושע ה'ג) גבעת הערלות, וכתיב (שה"ש ד'ו) גבעת הלבונה. ויתקיים בנו מקרא שכתוב (דברים לג'י) ישימו קטורה באפך וכליל על מזבחתך. בריך יהוה חילו ופועל ידיו תרצה. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידיו כוננה עלינו ומעשה ידיו כוננהו:

[ו] תפלה קודם המילה:

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. ברחילו ורחימו ורחימו ורחילו. ליחודא שם י"ה בוי"ה ביהודא שלים בשם כל ישראל. הנה אנכי בא לקיים מצות עשה וביום השמיני ימול בשר ערלתו, לתקן את שרשה במקום עליון. והריני מוסר בני למוהל, ואני ממנה אותו שליח גמור שימול את בני כדת מה לעשות. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שתעלה עלי כאלו קנימתי מצוה זו עם כל הפונות הראויות לכון במצות מילה ופריעה ומציצה. ויתגלו החסדים במשפט האורים. ותהא מצוה זו חשובה לפניך בריח ניחות. ותשפיע נשמה קדושה לילד. ואלהיו הנביא זכור לטוב יברך הילד לשמור בריתו ושלא יחטא כלל. ותזכני לי ולאמו לגדלו לתורה ולמצות, ויהיה חכם וחסיד ובעל מדות טובות ובריא מזליה, ונשמח בו ובתורתו ונגיעהו לחופה. ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי לקיים מצותיך, וביראה ואהבה ושמחה רבה באתי היום לעשות רצונך. ואתה ברוב רחמך תברכנו מברכותיך, ותשמחנו בעבודתך, ותצילנו מכל חטא, ותזכנו לקיים כל המצות שבתורה. חנני יהוה כי אליך אקרא כל היום. עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך ותצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך. ויהי נעם יהוה אלהינו עלינו ומעשה ידיו כוננה עלינו ומעשה ידיו כוננהו:

[ז] לפדיון הבן:

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ. בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ וּרְחִימוֹ וּדְחִילוֹ. לְיַחְדָּא
 שֵׁם י"ה בּוֹ"ה בְּיַחְוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הִנֵּה אֲנִכִּי בָּא לְקַיִים מַצּוֹת עֲשֵׂה מִן
 הַתּוֹרָה שְׁצִיּוֹנִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (שְׁמוֹת יג, יג) וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבִנְיָה תִּפְדֶּה. וְהַרְיִנִי
 נוֹתֵן ה' סְלַעִים לִכְהֵן סוּד הַחֶסֶד. וְיִהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 שְׁתַּעֲלֶה עָלַי כְּאוֹנוֹתַי כִּינּוֹתַי בְּכָל כְּוִנוֹת הַרְאוּיוֹת לְמַצּוֹה זו, וְתַעֲלֶה עָלַי כְּאוֹנוֹתַי
 בְּכָל פְּרִטְיָה וְדְקָדוּקָיָה וְתַרְיִג מַצּוֹת הַתְּלוּיוֹת בָּהּ. וּבְרוּב רַחֲמֶיךָ בְּכַח שְׁאֵנִי מְקַיִים
 מַצּוֹה זו לְפַדוֹת פְּטוּר רַחֵם, יִתְמַתְקוּ הַדֵּינִים הָעוֹלִים בְּכָלְלוֹתָם פְּטוּר, וְכָל הַנְּשָׁמוֹת
 שְׁלֵא זְכוּ לְקַיִים מַצּוֹה זו יִהְיֶה לָהֶם מְנוּחַ וְנַחַת רוּחַ, וְתַעֲלֶה עֲלֵיהֶם כְּאוֹנוֹתַי מַצּוֹה
 זו בְּפוּעֵל, כִּי רַחוּם אַתָּה. וְאַתָּה בְּרוּב רַחֲמֶיךָ תִּשְׁמֹר וְתִנְצֹר לְבָנֵי הַבְּכוֹר שְׁאֵנִי
 פּוֹדֶה אוֹתוֹ, מְכַל רַע, וְיִהְיֶה פְּדוּי וּמְשׁוֹחֶרֶר מֵהַסְּטֵרָא אַחְרָא וּמְכַל רַע, וְתִגְדַּלְהוּ
 לְתוֹרָה וּלְמַצּוֹת, וְתִתֵּן בִּי כַח לְהַדְרִיכוֹ לְעִבּוּדְתֶךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. כֵּן יִהִי רְצוֹן:

[ח] לְמִי שֶׁהוּא סֹפֵק בְּכוֹר וְלֹא פְּדָאוֹ אָבִיו:

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם. אַתָּה יוֹדֵעַ כִּי בְּשֵׁר אֲנַחְנוּ וְלֹא אַתָּנוּ יוֹדֵעַ עַד מָה, וְאֲנָשִׁי אֵמֶת
 דְּכָל רֵז לֹא אָנֹס לְהוּ נְאֻסְפוֹ מִנוּ בְּחַטָּאֵינוּ. וְהִנֵּה לְקוֹל הַסִּיפּוּר וְסִפִּירַת דְּבָרִים
 נִכְנָסְתִי בְּסֹפֵק שְׁאֵפְשֵׁר שְׁאֵנִי בְּכוֹר וְחַיִּיב בְּפִדְיוֹן. וְלִכֵּן לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְשִׁכְיִנְתִּיהָ בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ וּרְחִימוֹ וּדְחִילוֹ, הַרְיִנִי נוֹתֵן שְׁוּי ה' סְלַעִים לִכְהֵן בְּעִבּוּר
 פְּדִיוֹנִי. וְיִהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּתְּמֵלֵא רַחֲמִים עָלַי, וְתִקְבַּל
 מַעֲשֵׂה הַזֶּה אֲשֶׁר אָנִי עוֹשֶׂה לְרְצוֹן, וְתַעֲלֶה עָלַי כְּאוֹנוֹתַי בְּכָל הַכְּוִנוֹת הַרְאוּיוֹת
 לְכוּיִן. וּבְרוּב רַחֲמֶיךָ תִּרְחַם עָלַי וְתִתֵּן לִי חַיִּים אַרוּכִים, חַיִּים שֶׁל שְׁלוֹם, חַיִּים שֶׁל
 טוֹבָה, חַיִּים שֶׁל בְּרָכָה, חַיִּים שֶׁל פְּרִנְסָה טוֹבָה, חַיִּים שֶׁל חִילוּץ עֲצָמוֹת, חַיִּים
 שְׁתַּמְלֵא מְשָׁאֲלוֹתַי לְטוֹבָה, וְתִפְדֶּנִי וְתַצִּילֵנִי מִכָּל צָרָה וּמִכָּל חוֹלִי וְנִגַע וּמַחֲלָה,
 וְתִקְיִים בִּי מִקְרָא שְׁכַתּוּב וְהַסִּיר יי מִמֶּךָ כָּל חוֹלִי וְכָל מַדּוּי מַצָּרִים הָרַעִים אֲשֶׁר יִדְעָתָּ
 לֹא יִשְׁיִמָּם בָּךְ וְנִתְּנָם בְּכָל שׁוֹנְאֵיךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
 תּוֹרַתֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתֶּךָ. יִהְיֶה לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

[ט] נוֹסַח עֲנָנוּ בְּג' צוּמוֹת בְּדֶרֶךְ קִצְרָה:

עֲנָנוּ אָבִינוּ עֲנָנוּ בְּיוֹם צוֹם הַתַּעֲנִית הַזֶּה, כִּי בְּצָרָה גְּדוֹלָה אֲנַחְנוּ עַל כָּל אֲשֶׁר
 חָטָאנוּ עֲוִינוּ פָּשַׁעְנוּ אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ, וְעַל יְדֵי זֶה תָּרַב עִירָנוּ, וְשִׁמְם מִקְדָּשֵׁנוּ. אוֹי
 וְאֲבוֹי לָנוּ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ הִטּוּ אֵלֶיךָ וּפָשַׁעְנוּ הָאָרִיכוּ קִיצְנוּ, אִין לָנוּ פֶּה לְהַשִּׁיב וְלֹא מִצַּח
 לְהָרִים רֹאשׁ, וְכִמוֹ כֵּן צַעַר בְּנַפְשֵׁינוּ עַל חֶרְבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִיטוּל תּוֹרָה וְעִבּוּדָה זֶה
 כְּמָה מְאוֹת שָׁנִים, וְזֶה צַעֲרֵי הַשָּׁמַיִם, אֲהֶה עֲלֵינוּ. לָעַן עֲתָה שָׁבְנוּ אֵלֶיךָ בְּבוֹשָׁת
 וְחֶרְפָּה וּכְלִימָה, וּבְדַמַע לֵב נִבְקָשָׁה מֵאֱלֹהֵינוּ מְרַחֵם, אָנָּא יי, יִהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁיִהָא מִיעוּט חֲלָבֵינוּ וְדַמִּינוּ הַמִּתְמַעֵט בְּתַעֲנִיתָנוּ הַיּוֹם,
 כְּחֵלֵב מוֹנַח עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, שְׁתַּכַּפֵּר בּוֹ כָּל חַטָּאתֵינוּ עֲוֹנוֹתֵינוּ וּפָשַׁעְנוּ. הָאֵר פְּנִיךָ עַל
 מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדֹנָי, וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל. אֵל תִּפֶּן לְרַשְׁעֵנוּ וְאֵל תִּסְתֵּר פְּנִיךָ מִמֶּנּוּ,

וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִתְחַנְתְּנוּ. הִיָּה נָא קְרוֹב לְשׁוֹעֲתֵנוּ, יְהִי נָא חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנוּ, מָרָם נִקְרָא אֵלֶיךָ, עֲנֵנוּ. בְּדַבָּר שֶׁנֶּאֱמַר, וְהָיָה מָרָם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה, עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֲשַׁמְעֵם. כִּי אַתָּה יְהוָה הָעוֹנֶה בְּעַת צָרָה. פּוֹדֶה וּמַצִּיל בְּכָל עַת צָרָה וְצוֹקֵה. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ כּוֹי:

[יוד] תפלה על חולה פשוטה שסדרתי יסודתה בהררי קדש:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׁתַּתְּמַלֵּא רַחֲמִים עַל פּב"פ וַיִּכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעֲסֶךָ. וְתִבְטַל מֵעַל פּב"פ כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְרַעוּת:

אָנָּה מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנוּן. הִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל פּב"פ הַמוּטָל עַל עֵרֶשׁ דָּוִי, וְתִרְפְּאֵהוּ רְפוּאָה שְׁלִימָה, כִּי אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל (ר"ת (גימטריא) רפ"ח לַמֶּתֶק וְלַהֲעֵלוֹת רפ"ח נִיצוּצִין). וְתִקְנִים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתּוֹב יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי כָּל מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכֶת בְּחֵלּוֹ (יכוין כִּי עֵרֶשׁ יַהֲפֹךְ עֵשֶׂר, דוֹי יוֹד). וְלִמְעַן זְכוּת אֲבֹרָהּם אַחוּז בְּחֶסֶד, יִצְחָק נְאֻזָּר בְּגִבּוֹרָה, יַעֲקֹב אַחוּז בְּתַפְאֲרָת, מִשֶּׁה אַחוּז בְּנִצְחָה, אֶהְרֵן בְּהוֹד, תִּרְפְּאֵהוּ רְפוּאָה שְׁלִימָה, וְתַצִּיל מִמּוֹת נַפְשׁוֹ. וּבְכַח שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת תוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה שֶׁקִּבְּלָנוּ בְּהַר סִינַי, תִּפְתַּח לַפּב"פ שְׁעָרֵי אֲרוּכָה וּמִרְפֵּא, שְׁעָרֵי בְּרִיאוֹת, שְׁעָרֵי גִילָה, שְׁעָרֵי דְרוֹר, שְׁעָרֵי הוֹד וְהֶדְר, שְׁעָרֵי זְכוּת אֲבוֹת, שְׁעָרֵי חֲמֵלָה, שְׁעָרֵי טוֹבָה, שְׁעָרֵי יְשׁוּעָה, שְׁעָרֵי כַפָּרָה, שְׁעָרֵי לֵב טְהוֹר, שְׁעָרֵי מַחִילָה, שְׁעָרֵי נְעִימוֹת, שְׁעָרֵי סְמִיכָה, שְׁעָרֵי עֲזָרָה, שְׁעָרֵי פְדוּת, שְׁעָרֵי צְדָקָה, שְׁעָרֵי קוֹמְמִיּוֹת, שְׁעָרֵי רְפוּאָה שְׁלִימָה, שְׁעָרֵי שְׂמֵחָה, שְׁעָרֵי תְשׁוּעָה. וְכָל צְדָקוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה הוּא וּבְנֵי בֵיתוֹ יִזְכְּרוּ לִפְנֵי כִסֵּא רַחֲמֶיךָ לְהַמְלִיץ טוֹב בְּעֵדוֹ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֹיְבָיו, יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיְחַיֶּיהוּ לְאוֹרְךָ יָמִים וַיְשַׁנּוּת חַיִּים וְשָׁלוֹם:

וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה, אֲשֶׁר הוּא יְסוּד הַכֹּל וְעֵיקַר הַכֹּל וְשֵׁרֵשׁ הַכֹּל, הָיָה הוּא וַיְהִיָּה (יכוין כִּי יֵשׁ בּוֹ ד' אוֹתִיּוֹת אֶלֶף הָא יוֹד הָא וּכְחוֹ גְדוֹל פְּשוֹט אוֹ מוֹרַכֵב לְכָל דָּבָר וְסוּדוֹ שֶׁהוּא סוּד הַיְחוּד), שְׁתַּשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלִימָה לְחוּלָה הַזֶּה פּב"פ, וְתַעֲמִידֵהוּ עַל עַמְּדוֹ וַיְחַי מַחֲלָיו. וַיִּדְעֵנוּ כִּי אֵין אָנוּ כְּדָאִים לְהַתְּפַלֵּל לְפָנֶיךָ עַל עֲצֻמָּנוּ, וְכָל שֶׁכֵּן עַל אַחֲרִים, אֲמַנָּם שֶׁמֶנּוּ רַחֲמֶיךָ נִגַּד עֵינֵינוּ כִּי רַחוּם אַתָּה, וְאַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. לָכֵן בְּבִשְׁת פָּנִים אֲתָאנוּ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים עַל פּב"פ הַחוּלָה הַזֶּה. אֵל נָא רְפֵא נָא לוֹ, וְתִבְרִיאֵהוּ וְתַחֲלִימֵהוּ וְתַחֲזַקְהוּ וְתַאֲמִצְהוּ, וְתַמְלֵא מִשְׁאֲלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֵךְ, עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְיָךְ, עֲשֵׂה לְמַעַן תוֹרַתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. יְהִיו לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּינוּ לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

[יא] דברים המועילים לרפואה בסייעתא דשמיא:

(א) ייחד עשרה אנשים שיתענו ויקראו תהלים בנעימות לרפואתו:

(ב) ילמדו פסוקי התהלים מאותיות שמו מספר ליקוטי תהלים:

(ג) פדיון נפש על יד ירא שמים וחכם:

(ד) יעשה תרנגול כפרה עליו כדרך שעושים בערב יום הכפורים:

(ה) ידליק נר לפני ההיכל לרפואתו:

(ו) יתנו צדקה בעדו כאשר יוכלון שאת:

(ז) שינוי השם על ידי חכם וירא שמים בכונה גדולה, להמשיך לו נפש חדשה מקדושה, ויתאמץ מאד בכונת ויעבור וי"ג מדות לעורר הרחמים:

(ח) ילמדו מזמור יענך י"ב פעמים ככתוב לעיל תחלת קונטרס זה, ויאמר אחר כך תפלה לרפואתו:

(ט) עוד יוסיף אחר זה לעשות פדיון נפש ורחמין למבעא:

סימן ד

תפלה לומר במוסף ראש השנה ויום הכפורים בעת אמירת שליח צבור ומפני חטאינו, ווידוי של יום הכפורים, הלא הם מתוקנים כסדרן בספר כף אחת (סימן ז' ח')

סימן ה

להצלחה ולשמירה:

[יאמר] מזמור לדוד ה' אורי וישעי כלו אחר כל תפלה מהשמונה עשרה, מראש חודש אלול עד מוצאי יום הכפורים, וכן בהושענא רבא. וכן הוא מנהג בעיר הקודש חברון שהשליח צבור אומר אותה אחר עלינו לשבת וכו' בקול רם. ומה טוב לאומרו כל השנה אחר שמונה עשרה. ולפחות כל יום האומרו בכונה אחר תפלת שחרית ימצא חיים:

תם ונשלם שבת לאל בורא עולם:

ספר שומר ישראל

[א] דבר גדול מסוגל לשמירה והצלחה לומר בכל יום ויהי נועם ישר והפוך. ויש מי שכתב שיאמרנו ז' פעמים:

ויהי נעם אלהינו עלינו. ומעשה ידינו כוננה עלינו. ומעשה ידינו כוננהו:

ישב בסתר עליון. בצל שדי יתלונן: אמר ליהוה מחסי ומצודתי. אלהי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוש. מדבר הוות: באברתו יסד לך ותחת כנפיו תחסה. צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה. מחץ יעוף יומם: מדבר באפל יחלך. מקטב ישוד צהרים: יפל מצדך אלה ורבבה מימינה. אליך לא יגש: רק בעיניך תביט. ושלמת רשעים תראה: כי אתה יהוה מחסי. עליון שמת מעונה: לא תאנה אליך רעה. ונגע לא יקרב באחלך: כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: על פנים ישאונה. פן תגוף באבן רגלך: על שחל ופתן תדרך. תרמס כפיר ותנין: כי בי חשק ואפליטהו. אשגבהו כי ידע שמי: יקראני ואענהו. עמו אנכי בצרה. אחלצהו ואכבדהו: אך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי:

בישועתי ואראהו אשביעהו ימים אך: ואכבדהו אחלצהו בצרה אנכי עמו ואענהו. יקראני: שמי ידע כי אשגבהו ואפליטהו חשק כי בי: ותנין כפיר תרמס תדרך ופתן שחל על: רגלך באבן תגוף פן ישאונה כפים על: דרכיך בכל לשמרך לך יצוה מלאכיו כי: באחלך יקרב לא ונגע רעה אליך תאנה לא: מעונה שמת עליון מחסי יהוה אתה כי: תראה רשעים ושלמת תביט בעיניך רק: יגש לא אליך מימינה ורבבה אלה מצדך יפל: צהרים ישוד מקטב יחלך באפל מדבר: יומם יעוף מחץ לילה מפחד תירא לא: אמתו וסחרה צנה תחסה כנפיו ותחת לך יסד באברתו: הוות מדבר יקוש מפח יצילך הוא כי: בו אבטח אלהי ומצודתי מחסי ליהוה אמר: יתלונן שדי בצל עליון בסתר ישב: כוננהו ידינו ומעשה עלינו כוננה ידינו ומעשה עלינו אלהינו אדני נעם ויהי:

[ב] לשמירה ולזכות בדין יאמר עלינו לשבח ד' פעמים בסדר זה שיתבאר:

עלינו לשבח לאדון הכל. לתת גדלה ליוצר בראשית. שלא עשנו כגויי הארצות. ולא שמנו כמשפחות האדמה. שלא שם חלקנו בהם וגורלנו בכל המונם: שהם משתחווים להבל וריק ומתפללים אל אל לא יושיע: ואנחנו כורעים ומשתחווים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ. ומושב יקרו בשמים ממעל. ושכינת עזו בגבהי מרומים: הוא אלהינו ואין עוד אחר:

אחר עוד ואין, אלהינו הוא. מרומים בגבהי עזו ושכינת. ממעל בשמים יקרו ומושב. ארץ ויזרע שמים נוטה שהוא. הוא ברוך הקדוש המלכים מלכי מלך לפני ומשתחיים כורעים ואנחנו. יושיע לא אל אל ומתפללים וריק להכל משתחיים שהם. המונים ככל וגורלנו כהם חלקנו שם שלא האדמה. כמשפחות שמנו ולא. הארצות בגויי עשנו שלא. בראשית ליוצר גדלה לתת. הכל לארון לשבת עלינו:

אנא בכה גדלת מינה תתיר צרורה:

קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא:

ויחזור (עלינו לשבח) פעם ב' ישר והפוך כאמור. ויאמר:

נא גבור דורשי יחודך בכבת שמרם:

ויחזור (עלינו לשבח) פעם ג' ישר והפוך כאמור. ויאמר:

ברכם טהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם:

חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך:

ויחזור (עלינו לשבח) פעם ד' ישר והפוך כאמור. ויאמר:

יחיד נאה לעמך פנה זוכרי קדשך:

שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

אמת מלבנו. אפס זולתו. בכתוב בתורתו. וידעת היום והשבת אל לבך. פי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת. אין עוד:

[ג] כתב ספר הקנה דפוס וילמשדארף דף י"ז בהגהה, כל המתפלל תפלה זו בכל יום (בעת פנאי) לא ישלוט בו שום פגע רע כו' ע"ש באורך, (עיין בשערי ציון ויש שם חסרון וקצת טעות):

ואתה הוא ושנותיך והיו:

יחיד לא יתמו יל"י:

סגולת ידיך טהר סי"ט:

עֲנֵנִי לְמַעַן מְלֻכּוֹתֶיךָ עַל־ם:
 מֵעוֹלָם הוּא שְׁמֹךְ מַה־שׁ:
 לְךָ לְבָרְךָ הַגְּדוֹלָה לַל"ה:
 אֵין כְּמוֹךְ אֱלֹהִים אַב־א:
 כָּל הַיּוֹם תְּהַלְתֶּךָ כַּה־ת:
 הָאֵל וְכָרְנוּ יְבָרְךָ הַזֶּה:
 אֲנִי לְמִדְּנֵי דְתֶךָ אֵל־ד:
 לְדַעַת אֲמַתֶּךָ וְאַמוֹנָתֶךָ לֹא־ו:
 הַנְּנִי הַיּוֹם עוֹמֵד הַה־ע:
 יֵרָא זַע לְמִשְׁפָּטֶיךָ יוֹל:
 מְרוֹב בּוֹשֶׁת הַפְּנִים מַב־ה:
 הַאֲזִינָה רוֹעֵה יִשְׁׁרָאֵל הַר־י:
 הַקְּשִׁיבָה קוֹלִי מִמַּעַמְקִים הַק־מ:
 לְךָ אֲנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי לֹא־ו:
 כִּי לְדַבְּרֶךָ יִחַלְתִּי כַל־י:
 לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק וּלְהוֹשִׁיעַ לוֹ־ו:
 פְּנִיךָ הָאֵר לְעַבְדֶּךָ פַּה־ל:
 נַפְשִׁי לִישׁוּעָתֶךָ כְּלָתָה נִל־כ:
 יְדַעְתִּי יוֹצְרֵי יְדַעְתִּי יִי־י:
 מִרְחֻמֶיךָ לֹא הִתִּיאֲשַׁרְתִּי מַל־ה:
 חֲטָאתִי הַגְּדַתִּי וְדֹאגְתִּי חַה־ו:

נְגַדְךָ תִּאֲוֹתַי הִנְנִי נֹתֶה:
 הַשּׁוֹלֵחַ אִמְרָתוֹ אֶרְיָן הָאֵלֹהִים:
 יִדְעֵה רַחֲמֵי תִפְאַרְתְּךָ יִרְ"ת:
 שׁוּבֵנו אֱלֹהֵי הַסְּלִיחוֹת שֵׁאֵה:
 רַחֲמֶיךָ יִקְדְּמוּנֵי יוֹם רִי"י:
 אִידֵי וַיְהִי מִשְׁעֲנֵי אוֹ"מ:
 לְאֱלֹהִים כְּמֹה בְּשֹׁרֵי לִבִּי:
 וְעַתָּה שְׁמַע רְנָתִי וְשִׁיר:
 יִהְיֶה חֲנֻנִי וְעֲנֻנֵי יִח"ו:
 לִי הַטָּה חֶסֶד לֵה"ח:
 כְּדָבָרְךָ וְאִמְתָּךְ קִיַּמְנִי כו"ק:
 מִתְנוּגָה נִפְשֵׁי דְלִפְּהַ מִנ"ד:
 אֱלֹהֵיךָ נִשְׁׁאֲתֵי יְדֵי אֲנִי:
 חֲמוּל עַל מַחְלָתִי חֲע"מ:
 רְאֵה הַצּוֹר עֲנֻנֵי רַה"ע:
 יְבוֹשׁוּ יִבְהָלוּ יָדַי יי"ז:
 הִלְצִוֵנִי הַמְמוֹנֵי הַדִּימוֹנוֹ הֵה"ה:
 מִתְנַגֵּרֶת יְדָךְ כְּלָם מִי"כ:
 וְאִינְמוֹ וְצוּרִים לְבָלוֹת וו"ל:
 יי לְמִשְׁפָּטֶיךָ הַקִּיצָה יל"ה:
 סֶתֶר אֶתָּה לִי סֵא"ל:

עֹרָה רִיבָה יְרִיבֵי עַרְיָ:
 עֲלִיּוֹן שְׁבַרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ עַשׂ"ל:
 מַעֲשֵׂי יְדָךְ הוֹשִׁיעָה מִי"ה:
 וְאַלֶּיךָ הִשִּׁיבֵנִי וְאַשׁוּבָה וְה"ו:
 דְּרָכֵי נֹעֵם יִשְׂרָדֵן:
 הַפְּלֵא חֶסֶדְךָ שְׁמֹתָ הַח"שׁ:
 עֲלִיּוֹן מִשְׁכַּן מְעוֹנְךָ עַמ"מ:
 נִכְסְפָה נִפְשֵׁי אֱלֹהֶיךָ נִנ"א:
 נִזְרָאוֹת יְמִינְךָ תַעֲגִנֵנִי נִי"ת:
 מְרוֹם בְּאַמְתְּךָ הִדְרִיבֵנִי מִב"ה:
 פְּדֵה וְהַצִּילָה יְחִידָתִי פּו"י:
 נְחַנֵּי מִמַּעַמְקֵי מַיִם נִמ"מ:
 יִהְיוּ יְדֶיךָ לְעֲזָרָנִי יִי"ל:
 הוֹרְנֵי רַחוּם חוֹקֶיךָ הַר"ח:
 מְנַעֲרֵי עֲרֻוֹנֵי רַבּוֹת מִצ"ר:
 וְשׁוֹמְתֵי מַחְסֵי בְּאֱלֹהִים וּמ"ב:
 יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה יֵה"ה:
 עֲזָרָנִי נִזְרָא וְאַדִּיר עַנ"ו:
 מִלְטָנִי חֲסִין יְהֵה מַח"י:
 דְּבַק מִצֹּתֶיךָ בְּלִבִּי דַמ"ב:
 מִלֶּךְ נֶאֱמָן קָדוֹשׁ מִנ"ק:

אלהי ישעי עזרני אי"ע:

חייני ברחמים ואהיה חב"ו:

רצה אדני הצילני רא"ה:

ישׁ־מחו בך מבקשיך יב"מ:

האומרים יגדל יי הי"י:

משגבי ומנוסי מושיעי מו"מ:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב. האל הגדול הגבור והנורא אל עליון אהיה אשר אהיה. שתעשה למען רחמיך הרבים ולמען השם הגדול והקדוש והנורא המפורש בע"ב שמות היוצאים מפסוק ויסע ויבא ויט. ותרחמנו ותהיה בעזרנו ותצילנו מכל רעות ופוענניות ומכל חולאים רעים. ותאריך ימינו ושנותינו בטוב ובנעימים. ותעזרנו לתקן אשר פגמנו ואשר חטאנו עוינו ופשענו מנעורינו ועד עתה. ותפרנסנו בריוח בכבוד ולא בכיזוי. ומלא ידינו מברכותיך ומעושר מתנת ידך:

אנא בשם יי אלהי ישׁ־ראל אלהים חיים אלהי מערכות ישׁ־ראל. ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ברוך יחיד ומיוחד ה"ה הוה ויהיה. ברוך שמך ומבורך שמך. ומלכותך מרומם על כל ברכה ותהלה לעולם ועד ולנצח נצחים. ומשמך ירעדו גדודי אש ומפארים שמך ושמך לא ראו. ומשמך ינום הים לאחור. וכל משבריך ונגיף מהדרים שמך. ואני עבדך עפר ואפר, רמה ותולעה, צל עובר, בציץ השדה, פאתי להפיל תחנתי ובקשתי שתרחם עלי ותענה עתירתי. ותתנני לחן ולחסד בעיניך ובעיני כל רואינו. כי אל רחום אתה וקרוב לכל קוראיו. ברוך שומע תפלה:

[ד] מצאתי כתוב בקובץ ישן כתיבת יד ממקובלים קדמונים זכרונם לברכה, אם תקרא סדר זה כהוגן, לא ישלוט בך יצר הרע ושום רע ולא חולי ולא נזק ולא שטן ומקטרג ולא משחית ושום נזק בעולם, וזהו בכל דרכיך דעהו. וזהו הסדר:

יום א:

אשרי תמימי דרך, ההלכים בתורת יהוה: אשרי נצרי עדתיו, בכל לב ידרשוהו: אף לא פעלו עולה, בדרךיו הלכו: אתה צויתה פקדיך, לשומר מאד: אחלי יבנו דרכי, לשומר חקיך: אז לא אבוש, בהביטי אל כל מצותיך: אודך בישר ללב, בלמדי משפטי צדקך: את חקיך אשמר, אל תעזבני עד מאד:

במה יזכה נער את ארחו, לשמר בדברך: בכל לבי דרשתיך, אל תשגני
ממצותיך: בלבי צפנתי אמרתך, למען לא אחטא לך: ברוך אתה יהוה, למדני חקיך:
בשפתי ספרתי, כל משפטי פיך: בדרך עדותיך ששתי, כעל כל הון: בפקודיך
אשיחה, ואביטה ארחתיך: בחקתיך אשתעשע, לא אשכח דברך:

גמל על עבדך אחיה, ואשמרה דברך: גל עיני ואביטה, נפלאות מתורתך: גר
אנכי בארץ, אל תסתר ממני מצותיך: גרסה נפשי לתאבה, אל משפטיך בכל עת:
גערתי זדים ארורים, השגים ממצותיך: גל מעלי חרפה ובוז, כי עדתיך נצרתני: גם
ישבו שרים, בי נדברו, עבדך ישיח בחקיך: גם עדתיך שעשעי, אנשי עצתי:

שיר המעלות, אל יהוה בצרתה לי, קראתי ויענני: יהוה, הצילה נפשי משפת
שקר, מלשון רמיה: מה יתן לך, ומה יסיר לך, לשון רמיה: חצי גבור שוננים, עם נחלי
רתמים: אויה לי, כי גרתי משך, שכנתי עם אהלי קדר: רבת שכנה לה נפשי, עם
שונא שלום: אני שלום, וכי אדבר, המה למלחמה:

שיר למעלות, אשא עיני אל ההרים, מאין יבא עזרי: עזרי מעם יהוה, עשה שמים
וארץ: אל יתן למוט רגלך, אל ינום שמרך: הנה לא ינום ולא יישן, שומר ישראל:
יהוה שמרך, יהוה צלך, על יד ימינך: יומם, השמש לא יכבה, וירח בלילה: יהוה,
ישמרך מכל רע, ישמר את נפשך: יהוה, ישמר צאתך ובואך, מעתה ועד עולם: שיר
המעלות לדוד, לולי יהוה שהיה לנו, יאמר נא ישראל: לולי יהוה שהיה לנו, בקום
עלינו אדם: אזי חיים בלעוננו, בחרות אפם בנו: אזי המים שטפוננו, נחלה עבר על
נפשנו: אזי עבר על נפשנו, המים הזידונים: ברוך יהוה, שלא נתננו מרף לשניהם:
נפשנו, בצפור נמלטה מפה יוקשים, הפח נשפר, ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יהוה,
עשה שמים וארץ:

יום ב:

דבקה לעפר נפשי, חניני בדברך: דרכי ספרתי ותענני, למדני חקיך: דרך פקודיך
הבינני, ואשיחה בנפלאותיך: דלפה נפשי מתונה, קימני בדברך: דרך שקר הסר
ממני, ותורתך חנני: דרך אמונה בחרתי, משפטיך שויתי: דבקתי בעדותיך, יהוה אל
תבישני: דרך מצותיך ארוץ, כי תרחיב לבי:

הורני יהוה דרך חקיך, ואצרנה עקב: הבינני ואצרה תורתך, ואשמרנה בכל לב:
הדריכני בנתיב מצותיך, כי בו תפצתי: הט לבי אל עדותיך, ואל אל בצע: העבר
עיני מראות שוא, בדרךך חניני: הקם לעבדך אמרתך, אשר ליראתך: העבר חרפתי
אשר יגרתי, כי משפטיך טובים: הנה תאבתי לפקדיך, בצדקתך חניני:

ויבאני חסדך יהוה, תשועתך כאמרתך: ואענה חרפי דבר, כי בטחתי בדברך:
ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד, כי למשפטך יחלתי: ואשמרה תורתך תמיד,

לְעוֹלָם וָעֶד: וְאַתְּ הִלַּכְתָּ בְּרַחֲבָהּ, כִּי פָקַדְתָּ דְרָשְׁתִּי: וְאַדְבָּרָה בְעַדְתִּיךָ נֶגֶד מַלְכִים, וְלֹא אֲבוֹשׁ: וְאַשְׁתַּעֲשֶׂע בְּמִצְוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי: וְאִשָּׂא כַפִּי, אֶל מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי, וְאַשִּׁיחָה בְחֻקֶיךָ:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד, שִׁמְחֵתִי בְּאִמְרִים לִי, בֵּית יְהוָה נִלְדָּה: עֲמֻדוֹת הָיוּ רִגְלֵינוּ, בְּשַׁעֲרֵיךָ יְרוּשָׁלַם: יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה, כְּעִיר שֶׁחִבְּרָה לָהּ יַחְדָּו: שִׁשָּׁם עָלוּ שַׁבָּתִים, שַׁבָּטֵי יְהוָה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל, לְהוֹדוֹת לְשֵׁם יְהוָה: כִּי שָׁמָּה, יֵשְׁבוּ כִסְאוֹת לְמִשְׁפָּט, בְּכִסְאוֹת לְבֵית דָּוִד: שִׂאלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם, יִשְׁלְיוּ אֶהְבִּיךָ: יְהִי שְׁלוֹם בְּחִילֶךָ, שְׁלוֹהַּ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: לְמַעַן אַחֲזִי וְרַעֲי, אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ: לְמַעַן בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לְךָ:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, אֲלֶיךָ נִשְׂאֵתִי אֶת עֵינַי, הַיֹּשֵׁבִי בַשָּׁמַיִם: הִנֵּה כְעֵינַי עֹבְדִים, אֶל יַד אֲדוּנֵיהֶם, כְּעֵינַי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ, בֵּן עֵינַיִנו אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, עַד שִׁיחֲנֵנוּ: חֲנֵנוּ יְהוָה חֲנֵנוּ, כִּי רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: רַב־תְּשַׁבְּעָה לָהּ נַפְשֵׁנוּ, הַלְעַג הַשְׂאֲנָנִים, הַבּוֹז לְגֵאֵי יוֹנִים:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד, לֹאֲלֵי יְהוָה שֶׁהָיָה לָנוּ, יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל: לֹאֲלֵי יְהוָה שֶׁהָיָה לָנוּ, בְּקוֹם עָלֵינוּ אָדָם: אֲזִי חַיִּים בְּלָעוֹנוּ, בְּחֵרוֹת אַפְסֵם בָּנוּ: אֲזִי הַמַּיִם שִׁטְפוּנוּ, נִחְלָה עֹבֵר עַל נַפְשֵׁנוּ: אֲזִי עֹבֵר עַל נַפְשֵׁנוּ, הַמַּיִם הַיּוֹדוּנִים: בְּרוּךְ יְהוָה, שֶׁלֹּא נִתְּנָנוּ טָרֶף לְשֵׁנֵיהֶם: נַפְשֵׁנוּ, בְּצַפּוֹר נִמְלְטָה מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים, הַפֶּחַ נִשְׁבַּר, וְאַנְחֵנוּ נִמְלְטָנוּ: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה, עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

יום ג:

זָכַר דְּבַר לְעַבְדְּךָ, עַל אֲשֶׁר יַחֲלַתֵּנִי: זֹאת נִחְמַתִּי בְעֵינַי, כִּי אִמְרַתְךָ חִיתֵּנִי: זָדִים הִלְצֵנִי עַד מָאוֹד, מִתּוֹרַתְךָ לֹא נִטִּיתִי: זָכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם יְהוָה, וְאַתְּנַחֵם: זִלְעָפָה אֶחְזַתֵּנִי מִרְשָׁעִים, עֲזָבִי תוֹרַתְךָ: זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֻקֶיךָ, בְּבֵית מְגוּרֵי: זָכַרְתִּי בְלִילָה שִׁמְךָ יְהוָה, וְאַשְׁמְרָה תּוֹרַתְךָ: זֹאת הֵיטָה לִי, כִּי פָקַדְתָּ נִצְרָתִי: חֲלַקֵי יְהוָה אִמְרַתִּי, לְשֹׁמֵר דְּבָרֶיךָ: חֲלִיתִי פָּנֶיךָ בְּכָל לֵב, חֲנֵנִי כְּאִמְרַתְךָ: חֲשַׁבְתִּי דְרָכֶיךָ, וְאַשִּׁיבָה רִגְלֵי אֶל עַדְתֶּיךָ: חֲשַׁתִּי, וְלֹא הִתְמַהֵמְהֵתִי, לְשֹׁמֵר מִצְוֹתֶיךָ: חֲבָלֵי רִשָׁעִים עוֹדְנִי, תּוֹרַתְךָ לֹא שִׁכַּחְתִּי: חֲצוֹת לַיְלָה, אֶקוֹם לְהוֹדוֹת לְךָ, עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה: חִבֵּר אֲנִי, לְכָל אֲשֶׁר יִרְאוּךָ, וְלִשְׁמֵרֵי פִקּוּדֶיךָ: חֲסִדְךָ יְהוָה מְלֹאָה הָאָרֶץ, חֻקֶיךָ לְמַדְנִי: טוֹב עָשִׂיתָ עִם עַבְדְּךָ, יְהוָה כְּדָבְרְךָ: טוֹב טַעַם וְדַעַת לְמַדְנִי, כִּי בְּמִצְוֹתֶיךָ הִאֲמַנְתִּי: טָרָם אֶעֱנֶה, אֲנִי שָׁגַג, וְעַתָּה אִמְרַתְךָ שִׁמְרַתִּי: טוֹב אֶתָּה וּמַטִּיב, לְמַדְנִי חֻקֶיךָ: טָפְלוּ עָלַי שִׁקְרֵי זָדִים, אֲנִי בְּכָל לֵב אֶצַּר פִּקּוּדֶיךָ: טָפַשׁ בְּחִלְבִּי לִבִּי, אֲנִי תּוֹרַתְךָ שִׁעֲשַׁעְתִּי: טוֹב לִי כִּי עֲנִיתִי, לְמַעַן אֲלַמֵּד חֻקֶיךָ: טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ, מֵאַלְפֵי זָהָב וְכֶסֶף:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, הַבְּטָחִים בִּיהוָה, כְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמוּט, לְעוֹלָם יֵשֵׁב: יְרוּשָׁלַם, הָרִים סְבִיב לָהּ, וַיהוָה סְבִיב לְעַמּוֹ, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: כִּי לֹא יִנּוּחַ, שַׁבָּט הָרִשָׁע עַל גּוֹרֵל סְבִיב לָהּ,

הצדיקים, למען לא ישלחו הצדיקים בעולתה יריהם: היטיבה יהוה לטובים, ולישרים בלבבותם: והמטים עקלקלותם, יוליכם יהוה את פעלי האון, שלום על ישראל:

שיר המעלות, בשוב יהוה את שיבת ציון, היינו כחלמים: אז ימלא שֹׁחֹק פינו, ולשונו רנה, אז יאמרו בגוים, הגדיל יהוה לעשות עם אלה: הגדיל יהוה לעשות עמנו, היינו שמחים: שובה יהוה את שביתנו, באפיקים בנגב: הזרעים בדמעה, ברנה יקצרו: הלוד ילך ובכה, נשא משך הזרע, בא יבא ברנה, נשא אלמתיו:

שיר המעלות לשלמה, אם יהוה לא יבנה בית, שוא עמלו בוניו בו, אם יהוה לא ישמר עיר, שוא שקד שומר: שוא לכם משפמי קום מאחרי שבת, אכלי לחם העצבים, בן יתן לידידו שוא: הנה נחלת יהוה בגים, שֹׁכֵר פִּרְי הַבְּטָן: פחצים ביד גבור, בן בני הנעורים: אשרי הגבר, אשר מלא את אשפתו מהם, לא יבשו, כי ידברו את אויבים בשער:

יום ד:

ידיך עשוני ויכוננוני, הבינני ואלמדה מצותיך: יראיך יראוני וישמחו, כי לדברך יחלתי: ידעתי יהוה, כי צדק משפטיך, ואמונה עניתני: יהי נא חסדך לנחמני, באמרתך לעבדך: יבאוני רחמיך ואחיה, כי תורתך שעשעי: יבשו זדים כי שקר עותוני, אני אשיח בפקודיך: ישובו לי יראיך, וידעי עדתיך: יהי לבי תמים בחקיה, למען לא אבוש:

בלתה לתשועתך נפשי, לדברך יחלתי: בלו עיני לאמרתך, לאמר מתי תנחמני: כי הייתי כנאד בקישור, חקיה לא שכחתי: כמה ימי עבדך, מתי תעשה ברדפי משפט: פרו לי זדים שיחות, אשר לא כתורתך: כל מצותיך אמונה, שקר רדפוני עזרני: כמעט בלוגי בארץ, ואני לא עזבתי פקודיך: בחסדך חיני, ואשמרה עדות פיך:

לעולם יהוה, דברך נצב בשמים: לדר ודר אמונתך, כוננת ארץ ותעמד: למשפטיך עמדו היום, כי הכל עבדך: לולי תורתך שעשעי, אז אבדתי בעניי: לעולם לא אשכח פקודיך, כי כם חיתני לך אני הושיעני, כי פקודיך דרשתי: לי קוו רשעים לאבדני, עדתיך אתבונן: לכל תכלה ראיתי קץ, רחבה מצותך מאד:

שיר המעלות, אשרי כל ירא יהוה, ההלך בדרךיו: יגיע כפיה כי תאכל, אשריך וטוב לך: אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך, בניה כשתלי זיתים, סביב לשלחנה: הנה כי בן יברך גבר, ירא יהוה: יברכה יהוה מציון, וראה בטוב ירושלם, כל ימי חיך: וראה בגים לבניה, שלום על ישראל: שיר המעלות, רבת צררוני מנעורי, יאמר נא ישראל: רבת צררוני מנעורי, גם לא יכלו לי: על גבי חרשו חרשים, האריכו למעניתם: יהוה צדיק, קצין עבות רשעים: יבשו ויסגו אחור, כל שנאי ציון: יהיו

בַּחֲצִיר גַּגּוֹת, שֶׁקִדְמַת שְׁלֶפֶף יִבְשׁ: שְׁלֹא מְלֵא כַּפּוֹ קוֹצֵר, וְחֲצָנוּ מְעַמָּר: וְלֹא אָמְרוּ
הַעֲבָרִים, בְּרַכַּת יְהוָה אֱלֵיכֶם, בְּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, מִמַּעַמְקִים קִרְאתֶיךָ יְהוָה: אֲדַנִּי שִׁמְעָה בְּקוֹלִי, תְּהִינָה אֲזִנֶּיךָ
קְשׁוּבוֹת, לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יְהוָה, אֲדַנִּי מִי יַעֲמֵד: כִּי עַמְּךָ הִסְלִיחָה, לְמַעַן
תִּנָּרָא: קוֹיִתִי יְהוָה קִנְיָתָה נִפְשִׁי, וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלְתִי: נִפְשִׁי לְאֲדַנִּי, מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר,
שְׁמָרִים לְבַקֵּר: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה, כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבָּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא
יַפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל, מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

יום ה:

מָה אֶהְבֵּתִי תוֹרְתֶךָ, כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחָתִי: מֵאִיבֵי תַחֲכַמְנִי מִצְוֹתֶךָ, כִּי לְעוֹלָם הִיא
לִי: מִכָּל מַלְמְדֵי הַשְּׂפִלְתִּי, כִּי עֲדוּתֶיךָ שִׁיחָה לִי: מוֹקְנִים אֶתְבוֹנֵן, כִּי פִקּוּדֶיךָ נִצְרָתִי:
מִכָּל אֶרֶח רָע כְּלֹאתִי רִגְלִי, לְמַעַן אֲשַׁמֵּר דְּבַרְךָ: מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִי, כִּי אַתָּה
הוֹרַתָּנִי: מָה נִמְלְצוּ לַחֲכִי אִמְרֹתֶךָ, מִדְּבַשׁ לִפִּי: מִפִּקּוּדֶיךָ אֶתְבוֹנֵן, עַל כֵּן שָׁנֵאתִי כָּל
אֶרֶח שֶׁקָּר:

גַּר לְרִגְלֵי דְבַרְךָ, וְאוֹר לְנִתְיַבְתִּי: נִשְׁבַּעְתִּי וְאֶקְיָמָה, לְשַׁמֵּר מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ: נִעֲנִיתִי
עַד מְאֹד, יְהוָה חִינֵי כְּדַבַּרְךָ: גְּדוּבוֹת פִּי, רָצָה נָא יְהוָה, וּמִשְׁפָּטֶיךָ לְמִדְנִי: נִפְשִׁי בְּכַפִּי
תָּמִיד, וְתוֹרְתֶךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: נִתְנָנוּ רִשְׁעִים פֶּח לִי, וּמִפִּקּוּדֶיךָ לֹא תַעִיתִי: נַחֲלֹתִי עֲדוּתֶיךָ
לְעוֹלָם, כִּי שִׁשׁוֹן לְבִי הִפָּה: נְטִיתִי לְבִי לַעֲשׂוֹת חֲקִיךָ, לְעוֹלָם עֵקֶב: סַעֲפִים שָׁנֵאתִי,
וְתוֹרְתֶךָ אֶהְבֵּתִי: סִתְרִי וּמַגְנִי אַתָּה, לְדַבַּרְךָ יַחֲלֹתִי: סוּרוּ מִפְּנֵי מְרַעִים, וְאַצְרָה מִצְוֹת
אֱלֹהֵי: סַמְכֵנִי כְּאִמְרֹתֶיךָ וְאֶחֱיָה, וְאֵל תְּבִישְׁנִי מִשְׁבְּרֵי: סַעֲדֵנִי וְאֶנְשְׁעָה, וְאֶשְׁעָה בַחֲקִיךָ
תָּמִיד: סְלִית כָּל שׁוֹגִים מַחֲקִיךָ, כִּי שֶׁקֶר תִּרְמִיתֶם: סִגִּים הַשֵּׁבֶת כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ, לְכֵן
אֶהְבֵּתִי עֲדוּתֶיךָ: סִמֵּר מִפִּחָדֶךָ בְּשָׂרִי, וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יִרְאתִי:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, רַבַּת צָרְרוּנִי מִנְעוּרִי, יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל: רַבַּת צָרְרוּנִי מִנְעוּרִי, גַּם
לֹא יָכְלוּ לִי: עַל גְּבִי חָרְשׁוּ חֲרָשִׁים, הָאָרִיכוּ לְמַעַנִּיתֶם: יְהוָה צַדִּיק, קִצְצֵן עֲבוֹת
רִשְׁעִים: יִבְשׁוּ וַיִּסְגּוּ אַחֲזֹר, כָּל שִׁנְאֵי צִיּוֹן: יִהְיוּ בַּחֲצִיר גַּגּוֹת, שֶׁקִדְמַת שְׁלֶפֶף יִבְשׁ: שְׁלֹא
מְלֵא כַּפּוֹ קוֹצֵר, וְחֲצָנוּ מְעַמָּר: וְלֹא אָמְרוּ הַעֲבָרִים, בְּרַכַּת יְהוָה אֱלֵיכֶם, בְּרַכְנוּ אֶתְכֶם
בְּשֵׁם יְהוָה:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, מִמַּעַמְקִים קִרְאתֶיךָ יְהוָה: אֲדַנִּי שִׁמְעָה בְּקוֹלִי, תְּהִינָה אֲזִנֶּיךָ
קְשׁוּבוֹת, לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יְהוָה, אֲדַנִּי מִי יַעֲמֵד: כִּי עַמְּךָ הִסְלִיחָה, לְמַעַן
תִּנָּרָא: קוֹיִתִי יְהוָה קִנְיָתָה נִפְשִׁי, וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלְתִי: נִפְשִׁי לְאֲדַנִּי, מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר,
שְׁמָרִים לְבַקֵּר: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה, כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבָּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא
יַפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל, מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

שיר המעלות לדוד, לולי יהוה שהיה לנו, יאמר נא ישראל: לולי יהוה שהיה לנו, בקום עלינו אדם: אזי חיים בלעוננו, בחרות אפם בנו: אזי המים שטפוננו, נחלה עבר על נפשנו: אזי עבר על נפשנו, המים הזידונים: ברוך יהוה, שלא נתננו מרף לשניהם: נפשנו, בצפור נמלטה מפח יוקשים, הפח נשפר, ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יהוה, עשה שמים וארץ:

יום ו:

עשיתי משפט וצדק, בל תניחני לעשקי: ערב עבדך לטוב, אל יעשקני זדים: עיני בלו לישועתך, ולאמרת צדקך: עשה עם עבדך כחסדך, וחקיך למדני: עבדך אני הבינני, ואדעה עדתך: עת לעשות ליהוה, הפרו תורתך: על בן אהבתי מצותיך, מזהב ומפז: על בן כל פקודי כל ישראל, כל ארח שקר שנאתי:

פלאות עדותיך, על בן נצרתם נפשי: פתח דבריך יאיר, מבין פתיים: פי פערתי ואשאפה, כי למצותיך יאבתי: פנה אלי וחנני, כמשפט לאהבי שמך: פעמי הבן באמרתך, ואל תשלט בי כל און: פדני מעשק אדם, ואשמרה פקודיך: פניך האר בעבדך, ולמדני את חקיך: פלגי מים ירדו עיני, על לא שמרו תורתך:

צדיק אתה יהוה, וישר משפטיך: צוית צדק עדתך, ואמונה מאד: צמתתני קנאתי, כי שכחו דבריך צרי: צרופה אמרתך מאד, ועבדך אהבה: צעיר אנכי ונבזה, פקדיך לא שכחתי: צדקתך צדק לעולם, ותורתך אמת: צר ומצוק מצאונני, מצותיך שעשעי: צדק עדותיך לעולם, הבינני ואחיה:

שיר המעלות לדוד, יהוה, לא גבה לבי, ולא רמו עיני, ולא הלכתי בגדלות ובגפלאות ממני: אם לא שויתי ודוממתי נפשי, בגמל עלי אמו, בגמל עלי נפשי: יחל ישראל אל יהוה, מעתה ועד עולם:

שיר המעלות, זכור יהוה לדוד, את כל ענותו: אשר נשבע ליהוה, נדר לאביר יעקב: אם אבא באהל ביתי, אם אעלה על ערש יצועי: אם אתן שנת לעיני, לעפעפי תנומה: עד אמצא מקום ליהוה, משכנות לאביר יעקב: הנה שמענוה באפרתה, מצאנוה בשדי יער: נבואה למשכנותיו, נשתחוה להדם רגליו: קומה יהוה למנוחתך, אתה וארון עזך: כהניך ילפשו צדק, וחסידך ירננו: בעבור דוד עבדך, אל תשב פני משיחך: נשבע יהוה לדוד, אמת לא ישוב ממנה, מפרי בטןך, אשית לכסא לך: אם ישמרו בניך, בריתי ועדתי זו אלמדם, גם בניהם עדי עד, ישבו לכסא לך: כי בחר יהוה בציון, אוה למושב לו: זאת מנוחתו עדי עד, פה אשב כי אותיך: צידה בך אברך, אביוניה אשביע לחם: וכהניה אלביש ישע, וחסידך רנן ירננו: שם אצמיח קרן לדוד, ערכתי נר למשיחי: אויביו אלביש בשת, ועליו יציץ נזר:

יום ז:

קראתי בכל לב עניי יהוה, חקיה אצרה: קראתי הושיעני, ואשמרה
 עדתי: קדמתי בנפש ואשועה, לדברך יחלתי: קדמו עיני אשמרות, לשיח
 באמרתך: קולי שמעה כחסדך, יהוה כמשפטך חייני: קרבו רדפי זפה, מתורתך
 רחוק: קרוב אתה יהוה, וכל מצותיך אמת: קדם ידעתי מעדתיך, כי לעולם
 יסדתם: ראה עניי וחלצני, כי תורתך לא שכחתי: ריבה ריבי וגאלני, לאמרתך
 חייני: רחוק מרשעים ישועה, כי חקיה לא דרשו: רחמיך רבים יהוה, כמשפטך
 חייני: רבים רדפי וצרי, מעדותיך לא נטיתי: ראיתי בגדים ואתקוטטה, אשר אמרתך
 לא שמרו: ראה כי פקודיך אהבתי, יהוה כחסדך חייני: ראש דברך אמת, ולעולם כל
 משפט צדקך: שרים רדפוני הנם, ומדברך פחד לבי: שש אנכי על אמרתך, כמוצא
 שגל רב: שקר שנאתי ואתעבה, תורתך אהבתי: שבע ביום הללתיך, על משפטי
 צדקך: שלום רב לאהבי תורתך, ואין למו מכשול: שברתי לישועתך יהוה, ומצותיך
 עשיתי: שמרה נפשי עדתיך, ואהבם מאד: שמרתי פקודיך ועדתיך, כי כל דרכי נגדך:

תקרב רגתי לפניך יהוה, כדברך הביניני: תבוא תחננתי לפניך, כאמרתך
 הצילני: תבענה שפתי תהלה, כי תלמדני חקיה: תען לשוני אמרתך, כי כל מצותיך
 צדק: תהי ידך לעורני, כי פקודיך בחרתי: תאבתי לישועתך יהוה, ותורתך
 שעשעתי: תחי נפשי, ותהללך, ומשפטך יעורני: תעיתי כשה אבה, בקש עבדך, כי
 מצותיך לא שכחתי:

שיר המעלות לדוד, הנה מה טוב ומה נעים, שבת אחים גם יחד: כשמן הטוב על
 הראש, ירד על הזקן, זמן אהרן, שירד על פי מדותיו: כטל חרמון, שירד על הררי ציון,
 כי שם צנה יהוה את הברכה, חיים עד העולם:

שיר המעלות, הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה, העמדים בבית יהוה
 בלילות: שאו ידכם קדש, וברכו את יהוה: יברכה יהוה מציון, עשה שמים וארץ:

[ה] הרמב"ן זכרוננו לברכה הפליג בתועלת אמירת עשרה פסוקים אלו וגם
 לכותבם בקמיעא. ויש קונטרים גדול בכתובת יד מהרמב"ן באופן וסדר וכונת
 כתיבת הקמיעא. וכתב שהאומרם בכל יום יועיל לו לשמירה ולמצוא חן ולהצלחה.
 ויכוין שיש בהם צ"א תיבות כמנין יאהדונהי. ויש בהם שם"ה אותיות כמנין ימות
 החמה ושם"ה סימני הקטרת. והם כנגד עשר ספירות. והתחלתם שם מ"ה, ושם הויה
 בסופה:

יומם יצוה יהוה חסדו. ובלילה שירה עמי. תפלה לאל חיי:

ואני תפלתי לך יהוה עת רצון אלהים ברב חסדך עניי באמת ישעך:

ךרשתי את יהוה ועניי ומכל מגורותי הצילני:

הַטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ מִהֲרָה הַצִּילֵנִי הִיָּה לִי לְצוּר מְעוֹז לְבֵית מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי:

אֱלֹהִים לְהַצִּילֵנִי יְהוָה לְעֲזָרְתִּי חוֹשֶׁה:

וְאַתָּה יְהוָה אֲדַנִּי עֲשֵׂה אֵתִי לְמַעַן שְׁמַחַךְ כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ הַצִּילֵנִי:

אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדְעַת בְּעַמִּים עֲזָד:

וַיֹּשִׁיעֵם לְמַעַן שְׁמוֹ לְהוֹדִיעַ אֶת גְּבוּרָתוֹ:

הִנֵּה אֵל יִשׁוּעָתִי אֲבַטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה:

אֱלֹהִים אֵל תִּרְחַק מִמֶּנִּי אֱלֹהֵי לְעֲזָרְתִּי חוֹשֶׁה:

[ו] ומצאתי כתוב בגנזי המקובלים זכרונם לברכה, יאמר אות ק' מאלפא ביתא

קראתי וכו':

קְרָאתִי בְּכָל לֵב עֲנֵנִי יְהוָה, חֲקִיךָ אֶצְרָה:

קְרָאתִיךָ הוֹשִׁיעֵנִי, וְאַשְׁמְרָה עֲדֹתֶיךָ:

קַדְמָתִי בְּנִשְׁפָּךְ וְאַשׁוּעָה, לְדַבְרְךָ יַחְלֹתִי:

קַדְמוֹ עֵינַי אֲשַׁמְרוֹת, לְשׁוֹיַח בְּאַמְרֹתֶיךָ:

קוֹלִי שְׁמָעָה כְּחֶסֶדְךָ, יְהוָה כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲיִנִּי:

קָרְבוּ רִדְפֵי זְמָה, מִתּוֹרֹתֶיךָ רְחֻקוֹ:

קָרוֹב אַתָּה יְהוָה, וְכָל מְצוֹתֶיךָ אֱמַת:

קָדָם יָדַעְתִּי מַעֲדוֹתֶיךָ, כִּי לְעוֹלָם יִסְדְּתָם:

ואחר כך יתפלל תפלה זו:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּרְחִיק מִמֶּנִּי יֵצֵר הָרַע שֶׁל רוּחַ זְנוּנִים, רוּחַ מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים, רוּחַ שְׂחֹק, רוּחַ דְּבָרִים בְּטָלִים, רוּחַ יְגוֹנוֹת, רוּחַ אֲנָחוֹת, רוּחַ שִׁקָּר, רוּחַ תּוֹעָה, רוּחַ מִשְׁחִית, רוּחַ חֲבָלָה, רוּחַ קֶטֶב מְרִירִי, רוּחַ אֵשׁ שֶׁל עֲצָמוֹת, רוּחַ חֲזוּזִית, רוּחַ טוֹמְאָה, רוּחַ עוֹעִים, רוּחַ חֲצִיצִית, רוּחַ בָּא מִן

הַנְּפִילִים, רוּחַ חַיְמָה וְכַעַס, רוּחַ קִנְיָה וְתַחֲרוּת, רוּחַ מִינּוּת, רוּחַ גְּסוּת הָרוּחַ, רוּחַ שְׂמֵדוּת, כָּלֵם יְתַרְחֲקוּ וְיִתְבַּעְרוּ מִמֶּנִּי. אֲמֵן נִצַּח סֶלָה וְעַד:

[ז] מִצֵּאתִי כִּתּוּב מִכְתִּיבַת יָד מֵהַרְח"ו זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה מִמֶּשׁ. לַחֲזַן יֹאמֶר פְּסוּק וְנַח מִצָּא חֲזַן בְּעֵינַי יְהוָה (וַיְכוּיִן בְּצִירוֹף וְאֵע נֶצֶב חֲנַח מִינִי ה' הַצַּדִּיק), וַיֹּעִיל בְּעִזְרוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ:

[ח] מִצֵּאתִי כִּתּוּב כֹּל הָאוֹמֵר פְּסוּק וַיִּסְעוּ וַיְהִי חֲתַת אֱלֹהִים עַל כָּל הַהָרִים אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרַי בְּנֵי יַעֲקֹב י"ג פַּעַמִּים, נִיצוֹל מִכָּל רַע. וַיְכוּיִן בִּשְׁם אֲסַפִּין:

[ט] מִצֵּאתִי כִּתּוּב הָאוֹמֵר זֶה ג' פַּעַמִּים בְּכָל יוֹם, נִיצוֹל מִכָּל צָרָה. יְהִי יי אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה שְׂדֵי צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה:

יְהִי יי אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה שְׂדֵי צְבָאוֹת אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ:

יְהִי יי אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה שְׂדֵי צְבָאוֹת הוֹשִׁיעָה הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ:

[י] יֹאמֵר אֶחָד עֶשֶׂר פְּסוּקִים הַמִּתְחִילִים בְּנו"ן וּמְסִימִים בְּנו"ן, וְהֵם מְסוּגָלִים לְהַנְצִיל מֵעֵין הָרַע וּמִכְשׁוֹף. וּמִצֵּאתִי בְּסֵפֶר כְּתִיבַת יָד עַל קֶלֶף יֵשֶׁן מִשׁוּם רַבִּינוּ יְהוּדָא חֲסִיד, שֶׁהַקּוֹרֵא אוֹתָם מְבַרֵּיחַ שְׁמֵן מִמֶּנּוּ, וְלִכֵּן אֵין בְּתוֹכָן סִמ"ך. וְרֵאִיתִי בְּסֵפֶר קַב הַיֵּשֶׁר סוּף פֶּרֶק ל"ב לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה אַחַת. וְאֲנִי בְּעֵנֵי אֲסַדְרָנָה מִתּוֹקֶנֶת וּבִתּוֹסַפַּת טוֹבָה בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא:

נִגַּע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן:

נַחֲנוּ נַעֲבֹר חֲלוּצִים לְפָנֵי יְהוָה אֶרֶץ כְּנָעַן וְאַתָּנוּ אַחֲזוּת נַחֲלָתָנוּ מֵעֶבֶר לַיַּרְדֵּן:

נָבִיא מִקֶּרֶבְךָ מֵאַחֲיֶיךָ כְּמִנֵּי יָקִים לָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי תִשְׁמָעוּן:

נִהַר פְּלָגָיו יִשְׁמְחוּ עִיר אֱלֹהִים קֹדֶשׁ מִשְׁכְּנֵי עֲלִיּוֹן:

נִגַּד אַבּוֹתָם עָשָׂה פֶּלֶא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁדָה צִעֵן:

נַחֲתִיתָ כְּצֹאֵן עֲמֻךְ בְּיַד מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

נִפְתִּיתִי מִשְׁכְּבֵי מוֹר אֱהִלִּים וְקַנְמוֹן:

נִר יְהוָה נִשְׁמַת אָדָם חִפֵּשׂ כָּל תְּדַרֵּי בָטָן:

נפת תטפנה שפתותיך כלה דבש וחלב תחת לשונך וריח שֶׁלִּמְתִּיךָ כְּרִיחַ לְבָנוֹן:

גדו מתוך בבל ומארץ כשדים צאו והיו כעתודים לפני צאן:

נשקי קשת מימינים ומשמאלים באבנים ובהצים בקשת מאחי שאול מבנימן:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתתמלא רחמים עלינו, ותצילנו לנו ולכל בני ביתנו ולכל ישראל, מעין הרע ומכל מיני פישוף. ותברית היצר הרע והשטן ממנו. וכשם שפרשת בנפיך על אבותינו במדבר והצללתם מעינא בישא דבלעם הרשע, בן תפוש בנפיך עלינו ברחמיך הרבים ונהייה מכוסים במכסה ובהנהגה בשמותיך הקדושים. אמן נצח סלה ועד:

[יא] אחר תפלה יאמר ז' פעמים פסוק זה. והיו מלכים אמניך ושרותיהם מניקותיך אפים ארץ ישתחוו לך ועפר רגליך ילחכו וידעת כי אני יהוה (ניקוד ישחק) אשר לא יבושו קני. (ויכוין בשם מפריש נ"א מפרשי) היוצא ממנו, ובשם הויה בנקוד ישחק, ותהיה תפלתו מרוצה, וגם יהיה דבריו נשמעים. ושוב לאומרו כשיבקש משר וכיוצא איזה בקשה:

(מספר שרשי השמות להרמ"ז זכרונו לברכה כתיבת יד):

[יב] קבלתי שכל האומר פסוק ויהי בנסוע הארון וגו' בכל יום ומכוין בסדר הזה, לא יוזק כל היום, אף שיהיה במקום סכנה:

ובה ורק יוו ינש כינ אוה באי:

ינא ימו היא כסנ מכח מבו בלש:

הסר אשמ ופי ווא פוה רהה ופר:

יען מהה הצב ימי נבי שיר תיאל:

[יג] לאריכת ימים טוב לומר בכל יום פסוקים אלו. עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאשר. דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. מגדל עז שם יהוה בו ירוץ צדיק ונשגב:

ואח"כ יאמר תפלה זו מאדמ"ו הרב הגדול כמו"ה חיד"א זצ"ל:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתתמלא רחמים עלינו, ועשה למען אבותינו הקדושים, אברהם איש החסד, יצחק נאזר בגבורה, יעקב כליל תפארת. ותבטל מעלינו כל גזירות קשות ורעות, ובצל כנפיך תסתירנו, ונהיה בריאים בכל אברינו וגידינו, ותשמרנו מכל צרה ומכל פחד ומכל חולי, ותצילנו מכל מיני בישוף ומבלבול הדעת, ואל ידוה לבנו ואל יחשכו עינינו, ונהיה מיושבים בדתינו, ותן בנו כח ובריאות לעבודתך וליראתך, ותאריך ימינו בטוב ושנותינו בנעימים, ובכל אשר נפנה נשכיל, ובכל אשר נעשה נצליח. אמן. בן יהי רצון:

יהי חסדך יהוה עלינו. באשר יחלנו לך:

הראנו יהוה חסדך. וישעך תתן לנו:

ואני בחסדך בטחתי. וגל לבי בישועתך. אשירה ליהוה כי גמל עלי:

הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי וזמרת יהי ויהי לי לישועה:

[יד] תפלה אחרת קצרה וטובה לומר בכל יום, וצלולתא בתדירא ואת מצלח. בשפתי ספרתי ותענני. יהוה אלהי ישראל מלך מלכי המלכים ואדוני האדונים. הנני ושמע תפילתי יהוה וישועתי האזינה אל דמעתתי אל תחרש. כי אתה מקשיב לקול שיחות בפי אדבר, ושומע קול תפלה אתה הוא מעולם. ברוך שומע תפלה:

[טו] קבלתי מהרב החסיד המקובל המופלא מהר"ש שרעבי זכרונו לברכה, לומר תפלה זו בראש השנה ויום הכפורים בשעת הוצאת ספר תורה:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתעשה למען רחמיך ולמען שמך הגדול הנכתב ואינו נקרא שנתפוננתי בו, שתצילנו לנו ולנשותינו ולבנינו ולבנותינו ולכל הנלזים אלינו, מכל רע, וממזשחית ומגפה, ומכל צרה וצוקה ויגון ואנחה, ומכל חולי ומחלה. ולמען השם הקדוש המתפשט ממאור המרכבה התחתונה אלד וכשהוא כלול עם מקורו אהיה אאהלידה, שתבטל ברחמיך המרובים ובחסדיך הפשוטים מעלינו ומעל כל בני ביתנו כל גזירות קשות ורעות ויסכרו כל המקטריגים והמסטיגים עלינו:

אנא בכת השם הקדוש המתפשט ממאור המרכבה העליונה קרע, וכשהוא כלול במקורה יהוה יקרועה, שתבטל ברחמיך הרבים ובחסדיך הפשוטים מעלינו ומעל כל בני ביתנו כל המקטריגים והמסטיגים וכל גזירות קשות ורעות ושנאת הנם. ותדיש עלינו שנה טובה ומבורכת. ותפרנסנו בשפע גדול ובהיתר. ולא ישלוט בנו עין הרע. ותצליחנו בלימודינו ובכל מעשה ידינו. אמן נצח סלה ועד:

תִּנְנֵנִי יְיָ כִּי אֶלֶיךָ אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם:

יְהוָה יִגְמֹר בְּעַדֵי יְהוָה תִּסְדֹּךָ לְעוֹלָם מֵעַשָׂה יְדִיךָ אֵל תִּרְפֵּה:

דַּרְשׁוּ יְיָ וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ פְּנֵי תְמִיד:

אֶקְרָא לְאֱלֹהִים עֲלִיּוֹן לְאֵל גּוֹמֵר עָלַי:

כֹּל תִּנְשָׁמָה תִּתְחַלֵּל יְהוָה הַלְלוּהָ:

תָּם וּנְשָׁלָם שִׁבַּח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם: